

STORTINGET

Innst. 14 S

(2017–2018)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2018, kapitler under Barne- og likestillingsdepartementet, Kulturdepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 2 og 3)

Prop. 1 S (2017–2018)

Innhold

	Side
1. Innledning.....	1
2. Rammeområde 2	1
2.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 2	1
2.2 Innledning	5
2.3 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 2	5
2.3.1 Hovedprioriteringer fra Høyre og Fremskrittspartiet	8
2.3.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet	9
2.3.3 Hovedprioriteringer fra Senterpartiet	10
2.3.4 Hovedprioriteringer fra Sosialistisk Venstreparti	11
2.3.5 Hovedprioriteringer fra Venstre.....	12
2.3.6 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti.....	14
2.4 Komiteens merknader til de enkelte kapitlene under rammeområde 2.....	16
2.4.1 Kap. 800 Barne- og likestillingsdepartementet	16
2.4.2 Kap. 840 Tiltak mot vold og overgrep	16
2.4.3 Kap. 841 Samliv og konfliktløsning	20
2.4.4 Kap. 842 Familievern, jf. kap. 3842	20
2.4.5 Kap. 843 Adopsjonsstøtte.....	21
2.4.6 Kap. 844 Kontantstøtte	21
2.4.7 Kap. 845 Barnetrygd	23
2.4.8 Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak	24
2.4.9 Kap. 847 EUs ungdomsprogram, jf. kap. 3847	26
2.4.10 Kap. 848 Barneombudet	26
2.4.11 Kap. 853 Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker	26
2.4.12 Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet	27
2.4.13 Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet, jf. kap. 3855	32
2.4.14 Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere, jf. kap. 3856	35
2.4.15 Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, jf. kap. 3858	36
2.4.16 Kap. 860 Forbrukerrådet	36
2.4.17 Kap. 862 Positiv miljømerking	36
2.4.18 Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak	36
2.4.19 Kap. 867 Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget	37
2.4.20 Kap. 868 Forbrukertilsynet	37
2.4.21 Kap. 870 Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda	37
2.4.22 Kap. 871 Likestilling og ikke-diskriminering	37
2.4.23 Kap. 873 Likestillings- og diskrimineringsombudet.....	40
2.4.24 Kap. 2530 Foreldrepenger	41
3. Anmodningsvedtak – Barne- og likestillingsdepartementets oppfølging.....	43
4. Rammeområde 3	43
4.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 3	43
4.2 Innledning	48
4.3 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 3	49
4.3.1 Hovedprioriteringer fra Høyre og Fremskrittspartiet	53
4.3.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet	54
4.3.3 Hovedprioriteringer fra Senterpartiet	56
4.3.4 Hovedprioriteringer fra Sosialistisk Venstreparti	56
4.3.5 Hovedprioriteringer fra Venstre	57
4.3.6 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti.....	60

	Side
4.4 Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under rammeområde 3	62
4.4.1 Kap. 300 Kulturdepartementet, jf. kap. 3300	62
4.4.2 Kap. 315 Frivillighetsformål	62
4.4.3 Kap. 320 Norsk kulturråd, jf. kap. 3320	67
4.4.4 Kap. 321 Kunstnerøkonomi	70
4.4.5 Kap. 322 Bygg og offentlige rom, jf. kap. 3322	73
4.4.6 Kap. 323 Musikk og scenekunst, jf. kap. 3323	76
4.4.7 Kap. 325 Allmenne kulturformål, jf. 3325	80
4.4.8 Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, jf. kap. 3326	83
4.4.9 Kap. 328 Museum og visuell kunst	86
4.4.10 Kap. 329 Arkivformål, jf. kap. 3329.....	88
4.4.11 Kap. 334 Film- og medieformål, jf. kap. 3334	89
4.4.12 Kap. 335 Mediestøtte.....	91
4.4.13 Kap. 337 Kompensasjon for kopiering til privat bruk	94
4.4.14 Kap. 339 Pengespill, lotterier og stiftelser, jf. kap. 3339.....	95
4.4.15 Kap. 340 Den norske kirke	96
4.4.16 Kap. 341 Tilskudd til trossamfunn m.m.	97
4.4.17 Kap. 342 Kirkebygg og gravplasser	97
4.4.18 Kap. 1429 Riksantikvaren, jf. kap. 4429	98
4.4.19 Kap. 1432 Norsk kulturminnefond	102
5. Anmodningsforslag.....	103
5.1 Kulturdepartementets oppfølging	103
5.2 Klima- og miljødepartementets oppfølging	103
6. Forslag fra mindretall.....	103
7. Komiteens tilråding	105
Vedlegg 1 Brev fra Kulturdepartementet v/statsråd Linda Hofstad Helleland til Stortingets president, datert 30. oktober 2017	115
Vedlegg 2 Brev fra Barne- og likestillingsdepartementet v/statsråd Solveig Horne til Stortingets president, datert 2. november 2017	116

STORTINGET

Innst. 14 S

(2017–2018)

Innstilling til Stortinget
fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 1 S (2017–2018)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2018, kapitler under Barne- og likestillingsdepartementet, Kulturdepartementet og Klima- og miljødepartementet (rammeområdene 2 og 3)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Masud Gharahkhani, Kari Henriksen og Anette Trettebergstuen, fra Høyre, Marianne Haukland, Tage Pettersen og lederen Tone Wilhelmsen Trøen, fra Fremskrittspartiet, Silje Hjemdal og Morten Wold, fra Senterpartiet, Åslaug Sem-Jacobsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Freddy André Øvstegård, fra Venstre, Terje Breivik, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Jørgen Bekkevold, fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for

2018 under de kapitler og poster som er fordelt til komiteen på rammeområdene 2 Familie og forbruker og 3 Kultur mv., ved Stortingets vedtak 19. oktober 2017, jf. Innst. 18 S (2017–2018).

Ved Stortingets vedtak 4. desember 2017 er netto utgiftsramme for rammeområde 2 fastsatt til kr 46 882 804 000, og for rammeområde 3 fastsatt til kr 14 804 750 000 jf. Innst. 2 S (2017–2018).

Komiteen viser til at det 22. november 2017 ble inngått avtale om statsbudsjettet for 2018 mellom regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet og Venstre og Kristelig Folkeparti. Det vises til behandlingen av Innst. 2 S (2017–2018) 4. desember 2017, samt til de respektive merknader i denne innstillingen.

Komiteen viser til at i samsvar med Stortingets forretningsorden § 43 femte ledd skal bare forslag til bevilgningsvedtak som summerer seg til rammen for rammeområdene 2 og 3, og som er vedtatt ved behandlingen av Innst. 2 S (2017–2018), tas opp til votering i Stortinget ved behandlingen av denne innstillingen.

Komiteen avholdt åpne høringer 30. oktober og 2. november 2017.

2. Rammeområde 2

2.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 2

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 2, slik de fremkommer i Prop. 1 S (2017–2018).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 2

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2017-2018)
Utgifter			
<i>Barne- og likestillingsdepartementet</i>			
800		Barne- og likestillingsdepartementet	
	1	Driftsutgifter	151 221 000
	21	Spesielle driftsutgifter	9 938 000
840		Tiltak mot vold og overgrep	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70	20 148 000
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	90 921 000
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., kan nyttes under post 21 og kap. 858 post 1	66 085 000
	73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn, kan overføres	30 214 000
841		Samliv og konfliktløsning	
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	10 946 000
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 682 000
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	5 649 000
	70	Tilskudd til samlivstiltak, kan nyttes under kap. 842 post 1 og kap. 858 post 1	10 209 000
842		Familievern	
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	317 592 000
	21	Spesielle driftsutgifter	34 318 000
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., kan nyttes under post 1	190 086 000
843		Adopsjonsstøtte	
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	12 172 000
844		Kontantstøtte	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 710 180 000
845		Barnetrygd	
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	15 070 000 000
846		Familie- og oppveksttiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 50 og post 71	13 359 000
	50	Norges forskningsråd, kan nyttes under post 21	3 150 000
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, kan overføres	30 564 000
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, kan nyttes under post 71	224 441 000
	62	Utvikling i kommunene	81 468 000
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	137 326 000
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., kan nyttes under post 21	18 800 000
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., kan overføres	11 110 000
847		EUs ungdomsprogram	
	1	Driftsutgifter, kan overføres	8 252 000
848		Barneombudet	
	1	Driftsutgifter	21 492 000
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker	
	1	Driftsutgifter	226 322 000
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 71	65 455 000
	22	Barnesakkyndig kommisjon	8 019 000
	50	Forskning og utvikling	18 234 000
	60	Kommunalt barnevern	727 377 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2017-2018)
	61	Utvikling i kommunene	20 108 000
	62	Tilskudd til barnevernsfaglig videreutdanning, <i>kan nyttes under post 72</i>	19 700 000
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	21 350 000
	72	Tilskudd til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	106 570 000
855		Statlig forvaltning av barnevernet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	3 765 556 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	23 605 000
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	2 561 017 000
	60	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	415 176 000
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere	
	1	Driftsutgifter	215 489 000
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	258 188 000
	21	Spesielle driftsutgifter	14 246 000
860		Forbrukerrådet	
	50	Basisbevilgning	133 997 000
	51	Markedsportaler	26 589 000
862		Positiv miljømerking	
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	10 330 000
865		Forbrukerpolitiske tiltak	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 196 000
	50	Forskning og undervisning, <i>kan nyttes under post 21</i>	9 455 000
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	1 412 000
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i>	6 134 000
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget	
	1	Driftsutgifter	13 543 000
868		Forbrukertilsynet	
	1	Driftsutgifter	27 225 000
870		Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda	
	1	Driftsutgifter	18 611 000
871		Likestilling og ikke-diskriminering	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	11 611 000
	70	Likestilling mellom kjønn, <i>kan nyttes under post 21</i>	20 982 000
	72	Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn	11 578 000
	73	Likestillingssentre	6 454 000
	79	Internasjonalt likestillings- og ikke-diskrimineringsarbeid, <i>kan overføres</i>	3 642 000
873		Likestillings- og diskrimineringsombudet	
	50	Basisbevilgning	42 929 000
<i>Folketrygden</i>			
2530		Foreldrepenger	
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	19 960 000 000
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	605 000 000
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	490 000 000
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	58 000 000
		Sum utgifter rammeområde 2	48 212 423 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2017-2018)
Inntekter			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3842		Familievern	
	1	Diverse inntekter	715 000
3847		EUs ungdomsprogram	
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 364 000
3855		Statlig forvaltning av barnevernet	
	1	Diverse inntekter	15 569 000
	2	Barnetrygd	3 959 000
	60	Kommunale egenandeler	1 472 039 000
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	139 983 000
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	
	1	Diverse inntekter	470 000
Sum inntekter rammeområde 2			1 635 099 000
Netto rammeområde 2			46 577 324 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og likestillingsdepartementet i 2018 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 842 post 1	kap. 3842 post 1
kap. 847 post 1	kap. 3847 post 1
kap. 855 post 1	kap. 3855 postene 1, 2 og 60
kap. 856 post 1	kap. 3856 post 1
kap. 858 post 1	kap. 3858 post 1
kap. 868 post 1	kap. 3868 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltingsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstønad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslige forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

IV

Satser for kontantstøtte

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2018 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan betale ut barnetrygd med 11 640 kroner per barn per år.

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2018 i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan betale ut kontantstøtte med følgende beløp:

Avtalt oppholdstid i barnehage (timer per uke)	Kontantstøtte i pst. av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	7 500
Til og med 19 timer	50	3 750
20 timer eller mer	0	0

V

Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2018 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan utbetale engangsstønad ved fødsel og adopsjon med 61 120 kroner per barn.

2.2 Innledning

Ved Stortingets vedtak av 4. desember 2017 er netto utgiftsramme for rammeområde 2 endelig fastsatt til 46 882 804 000 kroner, jf. Innst. 2 S (2017–2018).

Komiteen viser til at forslaget til disponering av ramme 2 fra komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, er ført opp under komiteens tilrådning i kapittel 7 i innstillingen. Forslaget er i samsvar med vedtatt netto utgiftsramme, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

Komiteen viser til at medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ikke fremmer forslag innenfor den vedtatte rammen, da de respektive budsjettoppleggene fra disse fraksjonene til disponering av ramme 2 avviker fra det vedtatte netto-beløpet, se tabell under punkt 2.3 nedenfor. Det vises til omtale i Innst. 2 S (2017–2018) av de alternative bud-

sjettforslagene til Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti. Der disse avviker fra regjeringens forslag i Prop. 1 S (2017–2018), vil dette bli omtalt under de enkelte kapitlene i innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil stemme imot forslaget fra flertallet til vedtak om bevilgninger under ramme 2.

Komiteen viser til brev fra Barne- og likestillingsdepartementet v/statsråd Solveig Horne av 2. november 2017 om mindre feil i Prop. 1 S (2017–2018) Barne- og likestillingsdepartementet. Brevet er lagt ved denne innstillingen.

2.3 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 2

Sammenligning av regjeringens forslag på rammeområde 2, med forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, og de alternative budsjettene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti. Tabellen viser kun kapitler og poster med avvikende forslag til bevilgning. Avvikstall i parentes. I hele tusen kroner.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
Utgifter (i tusen kroner)							
800		Barne- og likestillingsdepartementet					
	1	Driftsutgifter	151 221	150 916 (-305)	151 221 (0)	139 221 (-12 000)	151 221 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	9 938	9 918 (-20)	9 938 (0)	9 938 (0)	9 938 (0)
840		Tiltak mot vold og overgrep					
	21	Spesielle driftsutgifter	20 148	20 109 (-39)	20 148 (0)	20 148 (0)	30 148 (+10 000)
	61	Tilskudd til incest- og voldtekts-sentre	90 921	95 921 (+5 000)	90 921 (0)	92 921 (+2 000)	110 921 (+20 000)
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv.	66 085	76 085 (+10 000)	88 085 (+22 000)	66 085 (0)	86 085 (+20 000)
841		Samliv og konfliktløsning					
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 682	6 670 (-12)	9 682 (+3 000)	6 682 (0)	6 682 (0)
842		Familievern					
	1	Driftsutgifter	317 592	336 952 (+19 360)	317 592 (0)	317 592 (0)	326 592 (+9 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	34 318	34 251 (-67)	34 318 (0)	34 318 (0)	34 318 (0)
	70	Tilskudd til kirkens familievern-tjeneste mv.	190 086	202 586 (+12 500)	195 086 (+5 000)	190 086 (0)	190 086 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Til- legg 1	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
844		Kontantstøtte					
	70	Tilskudd	1 710 180	1 752 180 (+42 000)	975 180 (-735 000)	1 710 180 (0)	0 (-1 710 180)
845		Barnetrygd					
	70	Tilskudd	15 070 000	15 070 000 (0)	15 070 000 (0)	15 187 000 (+117 000)	16 932 400 (+1 862 400)
846		Familie- og oppveksttiltak					
	21	Spesielle driftsutgifter	13 359	13 332 (-27)	13 359 (0)	13 359 (0)	33 359 (+20 000)
	50	Norges forskningsråd	3 150	3 143 (-7)	3 150 (0)	3 150 (0)	3 150 (0)
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn	30 564	35 564 (+5 000)	30 564 (0)	30 564 (0)	45 564 (+15 000)
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom	224 441	269 441 (+45 000)	249 441 (+25 000)	224 441 (0)	249 441 (+25 000)
	62	Utvikling i kommunene	81 468	91 468 (+10 000)	91 468 (+10 000)	81 468 (0)	81 468 (0)
	70	Barne- og ungdomsorganisasjo- ner	137 326	147 326 (+10 000)	160 326 (+23 000)	137 326 (0)	147 326 (+10 000)
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv.	18 800	19 300 (+500)	19 300 (+500)	19 500 (+700)	18 800 (0)
	79	Tilskudd til internasjonalt ung- domssamarbeid mv.	11 110	11 110 (0)	16 110 (+5 000)	11 110 (0)	11 110 (0)
847		EUs ungdomsprogram					
	1	Driftsutgifter	8 252	8 236 (-16)	8 252 (0)	6 252 (-2 000)	8 252 (0)
848		Barneombudet					
	1	Driftsutgifter	21 492	21 461 (-31)	21 492 (0)	21 492 (0)	21 492 (0)
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker					
	1	Driftsutgifter	226 322	225 888 (-434)	226 322 (0)	206 322 (-20 000)	241 322 (+15 000)
854		Tiltak i barne- og ungdomsver- net					
	21	Spesielle driftsutgifter	65 455	68 319 (+2 864)	68 455 (+3 000)	65 455 (0)	71 455 (+6 000)
	22	Barnesakkyndig kommisjon	8 019	8 003 (-16)	8 019 (0)	8 019 (0)	8 019 (0)
	50	Forskning og utvikling	18 234	18 197 (-37)	19 234 (+1 000)	13 234 (-5 000)	18 234 (0)
	60	Kommunalt barnevern	727 377	756 377 (+29 000)	731 377 (+4 000)	727 377 (0)	927 377 (+200 000)
	61	Utvikling i kommunene	20 108	20 108 (0)	20 108 (0)	15 108 (-5 000)	20 108 (0)
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv.	21 350	27 850 (+6 500)	29 350 (+8 000)	20 350 (-1 000)	29 350 (+8 000)
	72	Tilskudd til forskning og kompe- tanseutvikling i barnevernet	106 570	106 570 (0)	106 570 (0)	104 070 (-2 500)	121 570 (+15 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
855		Statlig forvaltning av barnevernet					
	1	Driftsutgifter	3 765 556	3 751 754 (-13 802)	3 760 556 (-5 000)	4 256 556 (+491 000)	4 455 556 (+690 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	23 605	23 559 (-46)	23 605 (0)	23 605 (0)	23 605 (0)
	22	Kjøp av private barnevernstjenester	2 561 017	2 561 973 (+956)	2 561 017 (0)	2 028 017 (-533 000)	2 061 017 (-500 000)
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere					
	1	Driftsutgifter	215 489	213 801 (-1 688)	215 489 (0)	215 489 (0)	264 089 (+48 600)
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet					
	1	Driftsutgifter	258 188	257 671 (-517)	258 188 (0)	248 188 (-10 000)	258 188 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	14 246	14 217 (-29)	14 246 (0)	14 246 (0)	14 246 (0)
860		Forbrukerrådet					
	50	Basisbevilgning	133 997	133 734 (-263)	133 997 (0)	118 997 (-15 000)	133 997 (0)
	51	Markedsportaler	26 589	26 537 (-52)	26 589 (0)	21 589 (-5 000)	26 589 (0)
865		Forbrukerpolitiske tiltak					
	21	Spesielle driftsutgifter	2 196	2 192 (-4)	2 196 (0)	2 196 (0)	2 196 (0)
	50	Forskning og undervisning	9 455	9 437 (-18)	9 455 (0)	9 455 (0)	9 455 (0)
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk	6 134	6 134 (0)	6 134 (0)	4 134 (-2 000)	6 134 (0)
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget					
	1	Driftsutgifter	13 543	13 520 (-23)	13 543 (0)	11 543 (-2 000)	13 543 (0)
868		Forbrukertilsynet					
	1	Driftsutgifter	27 225	27 171 (-54)	30 225 (+3 000)	24 225 (-3 000)	27 225 (0)
870		Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda					
	1	Driftsutgifter	18 611	18 598 (-13)	18 611 (0)	18 611 (0)	18 611 (0)
871		Likestilling og ikke-diskriminering					
	21	Spesielle driftsutgifter	11 611	11 592 (-19)	11 611 (0)	11 611 (0)	11 611 (0)
	70	Likestilling mellom kjønn	20 982	20 982 (0)	28 982 (+8 000)	20 982 (0)	30 982 (+10 000)
	72	Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn	11 578	11 578 (0)	16 578 (+5 000)	11 578 (0)	16 578 (+5 000)
	73	Likestillingsentre	6 454	8 454 (+2 000)	16 454 (+10 000)	8 454 (+2 000)	21 454 (+15 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
873		Likestillings- og diskrimineringsombudet					
	50	Basisbevilgning	42 929	42 821 (-108)	47 929 (+5 000)	42 929 (0)	43 929 (+1 000)
2530		Foreldrepenger					
	70	Foreldrepenger ved fødsel	19 960 000	20 061 000 (+101 000)	20 061 000 (+101 000)	19 970 000 (+10 000)	19 971 000 (+11 000)
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon	605 000	625 000 (+20 000)	605 000 (0)	615 000 (+10 000)	605 000 (0)
		Sum utgifter	48 212 423	48 516 456 (+304 033)	47 713 923 (-498 500)	48 227 623 (+15 200)	49 018 243 (+805 820)
Inntekter (i tusen kroner)							
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere					
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	139 983	138 536 (-1 447)	139 983 (0)	139 983 (0)	139 983 (0)
		Sum inntekter	1 635 099	1 633 652 (-1 447)	1 635 099 (0)	1 635 099 (0)	1 635 099 (0)
		Sum netto	46 577 324	46 882 804 (+305 480)	46 078 824 (-498 500)	46 592 524 (+15 200)	47 383 144 (+805 820)

2.3.1 Hovedprioriteringer fra Høyre og Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at regjeringen Solberg har fremlagt et budsjett for kompetanse i barnevernet, helsehjelp i barnevernet, opptrappingsplan mot vold og overgrep og mot barnefattigdom. Disse medlemmer legger derfor opp til bedre forebygging av vold og overgrep mot barn, en økt satsing på barn i lavinntektsfamilier og et styrket barnevern for de mest utsatte barna.

Disse medlemmer merker seg at budsjettet innebærer en sterk kompetansesatsing i det kommunale barnevernet. Det er i dag et behov for et kompetanseløft, og ansatte har også selv vært klare på dette. Det trengs bedre og mer effektive tiltak i oppfølgingen av utsatte barn og familier. Det legges derfor opp til et historisk budsjettløft for kompetanse, som del av barnevernsreformen. Bevilgningen økes fra 30 mill. kroner til over 80 mill. kroner i 2018. Det vises til at man samtidig styrker og forbedrer grunn- og videreutdanning. Dette gjør at nyutdannede får bedre faglige forutsetninger.

Disse medlemmer viser til behovet for bedre psykisk helsehjelp til barn i barnevernet. Dagens situasjon er for noen lite dekkende, og det er et behov for både omsorg (barnevern) og psykisk behandling (helse). Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår to egne omsorgs- og behandlingsinstitusjoner for

barn i barnevernet som har behov for psykisk helsehjelp. Disse institusjonene skal legges til Bodø og Søgne.

Disse medlemmer merker seg at det i 2016 ble lagt frem en opptrappingsplan mot vold og overgrep. Vi har en nullvisjon på dette området. Vårt mål er at ingen barn skal oppleve vold og overgrep. For 2017 ble det bevilget 530 mill. kroner, fordelt på flere rammer. For 2018 foreslås en økt satsing på 54 mill. kroner. 5 mill. kroner av disse kommer på ramme 2. Denne økte satsingen skal brukes til utprøving av modellen TryggEst, en modell for risikoutsatte voksne som har behov for vern mot vold og overgrep. Disse medlemmer viser til satsingen på andre rammer knyttet til opptrappingsplanen. Det omfatter bl.a. styrking av arbeidet mot Internett-relatert overgrep mot barn, etterforskningskapasitet og kompetanse i vold og overgrepssaker mot barn, samt Statens Barnehus.

Disse medlemmer har sammen med samarbeidspartiene i forrige stortingsperiode satset på målrettede tiltak mot barnefattigdom. Tiltak spesifikt for dem som trenger det mest. Det er innført rimeligere barnehageplass for familier med lav inntekt, og en nasjonal ordning med gratis kjernetid i barnehagen for alle barn i familier med lav inntekt, fra barnet er 3 år. Det gis mer i skolestipend til ungdommer i lavinntektsfamilier. Det er innført prøveprosjekt med gratis skolefritidsordning for lavinntektsfamilier. Disse medlemmer viser til at nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom ble

opprettet i 2014 under Solberg-regjeringen. Den er forelått på hele 224 mill. kroner i 2018.

Disse medlemmer mener Norge har råd til, og er tjent med, gode støtteordninger for barnefamilier. Det er en investering for fremtiden og noe som skal fortsette. Barnefamilieutvalget har lagt frem NOU 2017:6 Offentlig støtte til barnefamiliene. I den legger utvalget frem en rekke forslag til hvordan innrette støtteordninger for barnefamilier på best mulig måte for samfunnet og det enkelte barn. Forslagene er nå på høring.

2.3.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative budsjett for en helhetlig oversikt over prioriteringer innenfor ramme 2, jf. omtale i Innst. 25 (2017–2018).

LIKESTILLING

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at selv om Norge er blant verdens mest likestilte land, er vi ikke i mål. Fortsatt har vi et svært kjønnsdelt utdannings- og arbeidsmarked – gravide kvinner diskrimineres i arbeidslivet, mange menn opplever at de ikke får ta pappaperm, og vold i nære relasjoner er et stort problem. Disse medlemmer viser til at #metoo-kampanjen bekrefter at seksuell trakassering og misbruk av maktposisjoner er et samfunnsproblem som krever en helt annen satsing på forebyggende tiltak, enn det regjeringen legger opp til.

Disse medlemmer viser til at æreskultur og ekstrem sosial kontroll rammer mange barn og unge, også i Norge. Stadig flere modige jenter står heldigvis nå fram og krever sin rett til å leve et fritt liv. Arbeiderpartiet ønsker å støtte opp om det arbeid som gjøres for å hindre æresrelatert undertrykking.

Disse medlemmer mener utfordringene på likestillingsfeltet er omfattende og krever aktiv politisk innsats, men konstaterer at regjeringen i stedet har satt likestillingen i revers gjennom kutt i ordninger som bidrar til likestilling, og mangel på satsinger som kunne bidratt til endring.

Disse medlemmer er glade for at stortingsflertallet stemte for å gi fedrene tilbake 14 ukers foreldrepermisjon. Disse medlemmer foreslår også at de som hver dag jobber mot diskriminering og for likestilling, skal få økte ressurser, og foreslår å styrke likestillingssentrene. Over hele landet må det jobbes aktivt med å minske avstanden mellom de målene politikerne setter seg, og den likestillingen folk flest opplever i livet sine. Disse medlemmer foreslår også å sette av penger til et eget trepartssamarbeid for likestilling, og til et kommuneprogram for økt likestilling, for å sette heltdiskultur på dagsorden.

Disse medlemmer viser til at regjeringen igjen vil la bevilgningen til LHBTI-organisasjoner stå på ste-

det hvil. Disse medlemmer foreslår i stedet å øke potten til organisasjonene på LHBTI-feltet. Skal utfordringene mennesker som bryter med normer for kjønn og seksualitet, møter, tas på alvor, må det følge penger med tiltakene.

FAMILIE OG OPPVEKST

Disse medlemmer viser til at alle barn har rett til en trygg oppvekst. Noen familier trenger hjelp for å gi barna sine det og er avhengige av at det offentlige stiller opp. I årene som kommer, skal kommunene overta flere oppgaver innenfor barnevernet. Samtidig vokser behovet for hjelp. Arbeiderpartiets mål er at alle utsatte barn og foreldre skal få møte barnevernsansatte med høy kompetanse og god tid til den enkelte familie. Disse medlemmer bekymrer seg for at mange kommuner ikke har den tilstrekkelige kompetanse til å overta oppgavene regjeringen legger opp til. Disse medlemmer mener det er positivt at det settes av penger til kompetanseheving, men vil påpeke at det er en utfordring at ansatte med lang erfaring og høy kompetanse forsvinner fra førstelinjetjenesten fordi det mange steder er høyt arbeidspress og for få ansatte i forhold til behovet. Disse medlemmer bekymrer seg videre for at kommersielle aktører får en stadig større rolle i barnevernet. Derfor vil disse medlemmer prioritere øremerkede midler som skal sørge for flere ansatte og et bedre barnevern.

VOLD OG OVERGREP

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet stemte mot opptrappingsplanen mot vold og overgrep fordi den ikke var konkret nok. Planene må også følges opp med klare prioriteringer i budsjettet, og disse medlemmer er skuffet over at regjeringen ikke har prioritert volds- og overgrepsforebygging høyere. Disse medlemmer foreslår en mer offensiv satsing mot vold og overgrep og viser til at det i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett settes av midler blant annet til å utvide tilbud om sinnemestringskurs, kompetanseheving og styrking av incestsentrene. Dette som del av Arbeiderpartiets brede satsing mot vold og overgrep innenfor helse, kommunale tilbud, familie- og barnevern og på justisfeltet.

Disse medlemmer viser til at mange barn og unge strever fordi familien har lite penger. Disse medlemmer mener det aller viktigste tiltaket mot barnefattigdom er å sikre at foreldrene har jobb og inntekt. Det er derfor viktig med en aktiv innsats for å styrke arbeidslinja og for å skape flere arbeidsplasser. Alle barn skal ha mulighet til å delta i samfunnet, uavhengig av foreldrenes økonomi.

På denne bakgrunn mener disse medlemmer det er nødvendig å fjerne ordninger som gir familier incentiver til at en av foreldrene står utenfor arbeidslivet,

som kontantstøtta, og samtidig styrke ordningene som trekker i motsatt retning, som fedrekvota. Av samme grunn er disse medlemmer opptatt av å bevare universelle ordninger, som barnetrygda, fellesskolen og en rimelig barnehage.

Disse medlemmer mener det i større grad må tilrettelegges for kultur og frivillig aktivitet som er tilgjengelig for alle, uavhengig av lommebok. Disse medlemmer vil derfor prioritere ordninger som den kulturelle skolesekk og spaserstokk, samt en sterk finansiering av frivilligheten, og i særdeleshet barne- og ungdomsfrivilligheten. Barne- og ungdomsorganisasjonene har potensial til å være unike integrerings- og inkluderingsarenaer, men da må de økonomiske vilkårene være på plass. Disse medlemmer viser også til Arbeiderpartiets prioritering av en bedre kommuneøkonomi, som setter kommunene i stand til å levere gode tjenester til alle sine innbyggere.

2.3.3 Hovedprioriteringer fra Senterpartiet

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet ønsker en familiepolitikk som skal gi foreldre tid og rom til å være foreldre. Vår barne- og familiepolitikk skal bidra til å utjevne sosiale forskjeller, skape god livskvalitet og gi alle barn rett til en trygg og god oppvekst. Den virkeligheten barn møter i familiene, barnehagene, skolene og i det frivillige feltet i form av kultur, idrett og fritid, er avgjørende for om de får en god oppvekst samlet sett.

Dette medlem vil fremheve Senterpartiets ambisjoner for gode tjenester nær folk – i hele landet. Gjennom en rekke satsinger i vårt alternative budsjett ønsker Senterpartiet å utjevne sosiale forskjeller samt sikre gode oppvekstvilkår for barn og unge. Det gjør Senterpartiet blant annet gjennom å øke ytelser til barnefamilier, forsterke de offentlige barnevernstiltakene, innføre to barnehageopptak i året, innføre gratis skolefrukt, bevilge mer penger til leirskoleopplæring, styrke kulturfeltet og frivillig sektor.

Dette medlem er bekymret for den voksende fattigdommen i samfunnet vårt, og understreker at det er nødvendig å jobbe tverrsektorielt for å løfte folk ut av fattigdom. Dette medlem mener Senterpartiets alternative budsjett helhetlig bidrar til å føre samfunnet i en retning hvor vi reduserer de sosiale, økonomiske og geografiske forskjellene i Norge.

YTELSER TIL BARNEFAMILIER

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett for 2018, hvor det foreslås å øke barnetrygden og engangsstønaden. Barnetrygden er en viktig universell velferdsordning som ikke har vært prisjustert på mange år. Dette medlem mener det er nødvendig å iverksette en opptrappingsplan for barnetrygden, slik at den stiger i takt med den generelle prisutviklingen. En-

gangsstønad er viktig for dem som ikke har vært i inntektsbringende arbeid før fødsel. Det viser seg at mange av familiene som mottar engangsstønad ved fødsel i dag, har en vanskelig økonomisk situasjon. I sju av ti tilfeller der mor mottar engangsstønad, lever familiene under eller rundt lavinntektsgrensen.

Dette medlem viser videre til at Senterpartiet mener far må få selvstendig uttaksrett til foreldrepermisjon, og følger opp i sitt alternative budsjett for 2018 med 10 mill. kroner til selvstendig uttaksrett for far til foreldrepermisjon.

BARNEVERN

Dette medlem mener at vi må styrke fellesskapsløsningene, og ønsker ikke en utvikling der en stadig større andel av offentlige tjenester eies og drives av kommersielle konsern. Dette medlem vil understreke at ansvar og drift av viktige offentlige tjenester fortsatt bør ligge hos kommuner og fylkeskommuner. Dette medlem er uenig i regjeringens prioritering av private barnevernstiltak. I sitt alternative budsjett foreslår derfor Senterpartiet en omprioritering av 0,5 mrd. kroner fra private barnevernstiltak til barnevernstiltak i kommunal regi.

Dette medlem mener videre at det er nødvendig å videreføre midler til rekrutteringen av fosterhjem for å nå målene i Meld. St. 17 (2015–2016) «Trygghet og omsorg – Fosterhjem til barns beste». I Senterpartiets alternative budsjett reverseres kuttet på 5 mill. kroner til rekruttering av fosterhjem. Det er et stort behov for flere fosterhjem og ikke minst kvalitetsheving av fosterhjemsomsorgen. Dette medlem mener derfor at det vil være uheldig å kutte i midler til rekrutteringsarbeidet innenfor fosterhjemsomsorgen.

FRIVILLIGHETEN

Dette medlem vil berømme de mange gode tiltak og aktiviteter frivilligheten står for. De gjør en uvurderlig innsats, og Senterpartiet anerkjenner dette gode arbeidet. Dette medlem mener barne- og ungdomsorganisasjoner bør sikres forutsigbare rammer og økonomi. Initiativ som bidrar til å bedre barn og unges levekår, bør styrkes. Senterpartiet prioriterer den frivillige sektoren høyt og har en storsatsing på frivillige organisasjoner og lag i sitt alternative budsjett for 2018.

PROAKTIV INNSATS MOT SEKSUELL TRAKASSERING

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil i kjølvannet av «#metoo-kampanjen» understreke at for å få slutt på trakassering og seksuelle overgrep, må mange gode krefter gå sammen. Dette medlem mener vi må ha et lovverk som beskytter en, og som straffer kriminell atferd. Vi må lære om grenser og seksualitet i skolen og barnehagen. Videre må ulike bransjer, som

mediebransjen, tenke igjennom hvilket budskap de for- midler (ref. russelåter om at 13-åringer må ned på kne).

Dette medlem mener språk er makt, og kultur er vanskelig å endre, men ikke umulig. Det er ikke tilstrekkelig å be hver enkelt om å endre holdninger. Dette er et kollektivt samfunnsansvar. Særlig viktig er det at vi har gode tiltak fra nasjonalt til lokalt nivå, i en tid der unge vokser opp med stadig sterkere utseende- og kroppspress, og der mange unge kan få et usunt forhold til sex og seksualitet.

Dette medlem mener det er et stort behov for å gi alle elever god og alderstilpasset seksualundervisning, med vekt på respekt for andre og grensesetting.

Dette medlem understreker at likestilling og likeverd er en viktig forutsetning for at alle skal ha et verdig liv, uavhengig av kjønn, kjønnsidentitet, livssyn, seksuell legning, kulturell og språklig bakgrunn. Alle skal ha mulighet til å delta i arbeids- og næringsliv og ha innflytelse på samfunns- og demokratiutviklingen. Seksuell trakassering er en demokratisk utfordring, og dette medlem mener vi trenger en offensiv og proaktiv tilnærming mot den type holdninger og handlinger.

2.3.4 Hovedprioriteringer fra Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at det er nødvendig å utjevne skeive maktforhold i alt som gjelder familiepolitikk, barn og unge og kjønn. Kvinner tjener fortsatt mindre enn menn, og er utsatt for vold og overgrep og stadig mer kroppspress. Kampen for kjønns- og seksualitetsmangfold må også fortsette. Dette medlem peker på at dette vil gi økt frihet for alle, og en mer rettferdig fordeling av makt og muligheter mellom menn og kvinner. Dette medlem viser også til at andelen barn som vokser opp i fattigdom, har økt dramatisk de siste årene, og at det å hjelpe barn ut av fattigdom må være en av politikkenes viktigste oppgaver.

LIKESTILLING OG KAMP FOR KJØNNS- OG SEKSUALITETSMANGFOLD

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å ruste opp likestillingskampen med økte midler til blant annet likestillingssentrene (15 mill. kroner) og kvinneorganisasjonene (10 mill. kroner). I tillegg foreslås kampen for kjærlighet og mangfold styrket gjennom 5 mill. kroner i økte midler til LHBTI-organisasjoner og tiltak. Dette medlem viser til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett forslås å endre familiepolitikken for å gi kvinner og menn like muligheter, gjennom blant annet å fjerne kontantstøtten, innføre 14-ukers pappa-perm og gi økt støtte til flerlingfamiliene.

LIKESTILT ARBEIDSLIV

Dette medlem viser til at kvinner fremdeles har mindre makt enn menn. Kvinner eier mindre og tjener mindre enn menn. Det er et politisk ansvar å gjøre noe med denne urettferdigheten. Kvinners deltakelse i arbeidslivet er en viktig kilde til frihet. Den høye andelen av deltidsarbeidende kvinner er en av vår tids største likestillingsutfordringer. Dette er et gjennomgående problem i mange ulike bransjer. Sosialistisk Venstreparti foreslår derfor en økt satsing på heltidskultur. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det foreslås tiltak for heltidskultur, sekstimersdag og likestillingssatsing i arbeidslivet.

INNSATS MOT VOLD OG OVERGREP

Dette medlem peker på at en av ti kvinner opplever voldtekt i løpet av livet sitt. Det er et alvorlig samfunnsproblem som må møtes med aktiv politikk mot de skeive maktstrukturene. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å øke midlene til arbeidet mot vold og overgrep med totalt 70 mill. kroner, inkludert innføring av et nytt storprogram mot seksuell trakassering samt en nasjonal holdningskampanje mot voldtekt, rettet mot ungdom.

BEDRE OPPVEKSTVILKÅR OG KAMP MOT BARNEFATTIGDOM

Dette medlem viser til at andelen barn som vokser opp i fattige familier, har økt dramatisk over lengre tid: nå vokser 98 000 barn opp i fattigdom. Det handler om fordeling av godene i samfunnet, og kan forandres. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å øke den universelle barnetrygda kraftig og å innføre målretta tillegg for de med størst fare for fattigdom. Dette medlem viser til at det regjeringsoppnevnte Fordelingsutvalget slo fast at å øke den universelle barnetrygda vil være det mest effektive tiltaket mot barnefattigdom på kort sikt. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det i tillegg foreslås en rekke andre tiltak for å bedre barns oppvekstsvilkår, som å øke nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom med 20 mill. kroner.

TRYGGHET FOR BARN OG UNGE – BARNEVERNSLØFT

Dette medlem peker på at Barnevernet hjelper mange av de mest sårbare barna i samfunnet vårt, men at ressursene altfor ofte ikke strekker til. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås en kraftig opptrapping over flere år for å få nok ansatte med riktig kompetanse. Det foreslås også å reversere privatiseringen av barnevernet for å bygge opp et trygt barnevern uten kommersielle interesser.

2.3.5 Hovedprioriteringer fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre understreker at barn og unge er vår viktigste ressurs. Prinsippet om barnets beste skal alltid være overordnet. Det er viktig for dette medlem å sikre at det offentlige lager gode ordninger for barn som har det vanskelig, og at det legges til rette for en god barndom. Derfor er barselpermisjon, foreldrepermisjon, et godt barnevern, full barnehagedekning og en god skole sentrale elementer i Venstres barne- og familierpolitikk, og ligger til grunn for dette medlems budsjettprioriteringer.

For dette medlem er det å sikre en trygg og god oppvekst for alle barn en av de viktigste oppgavene vi som fellesskap må løse. Vi trenger en frihetsreform som sikrer alle barn like muligheter, uansett bakgrunn, etnisitet, kjønn og religion. Dette medlem understreker at det er en viktig oppgave å sørge for at barnehage, skole, helsetjenester og fritidstilbud sammen legger til rette for en trygg og god oppvekst for alle barn, og at vi jobber for å bekjempe fattigdom og oppnå likestilling. Det er viktig både for den enkelte og for oss som fellesskap at vi lykkes med dette.

Dette medlem viser til at Venstres utgangspunkt er at alle skal ha frihet til å skape seg gode liv, selv om vi er forskjellige og har forskjellige utgangspunkt. Politiken må ha som mål å myndiggjøre mennesker til å være i stand til å ta sine egne valg. Nettopp derfor tar dette medlem til orde for en frihetsreform, som handler om å kjempe mot fattigdom, spesielt mot barnefattigdom, som handler om å løfte alle de ungene som vokser opp med dårlig råd, om å løfte dem som mister troen på sine egne evner, men også voksne som ikke opplever å få en meningsfull jobb, og som ikke føler at de er med og bidrar i et fellesskap.

KAMP MOT BARNEFATTIGDOM OG REELL OMFORDELING

Dette medlem påpeker at Norge er et av verdens rikeste land, og de fleste innbyggerne har hatt en god inntektsutvikling de siste årene. Likevel har noen så lav inntekt og levestandard at de har begrensede muligheter til å delta fullt ut i samfunnet. Dette medlem er bekymret over at det i dag er over 80 000 barn og unge som lever i fattigdom i Norge. For noen handler det om ikke å ha mulighet til å delta på ulike fritidsaktiviteter eller å dra på ferie. For andre handler det om muligheten til å kunne ha ordentlige boforhold, kjøpe sunn mat eller delta i barnehage og skolefritidsordning. Dette medlem konstaterer at fattigdom ikke bare handler om å ha en lavere levestandard, men også at man blir stående på utsiden av samfunnet og fratatt muligheten til å delta på ulike arenaer i fellesskapet. Det er i dag særlig barnefamilier med innvandrerbakgrunn som utgjør en stadig større andel av dem som har minst å rutte med. I 2012 hadde halvparten av barna i lavinntektsfamilier i Norge innvandrerbakgrunn.

Dette medlem er bekymret for at forskjellene mellom de med lavest og de med høyest inntekt er økende, og at antall barn og unge i lavinntektsfamilier skal fortsette å øke. For dette medlem er det et uttalt mål å redusere sosial ulikhet. Årsakene til fattigdom er komplekse og må bekjempes på flere ulike arenaer. Lav inntekt har gjerne sammenheng med manglende tilknytning til arbeidslivet, men kan også skyldes en krevende omsorgssituasjon med mange barn, eller at familier lever på én inntekt. Samtidig vet vi at den som utsettes for vold eller seksuelle overgrep, eller rammes av psykiske lidelser eller rusproblemer, også har stor risiko for å bli fattig. Arbeid er en viktig vei ut av langvarig fattigdom. Utdanning og god helse er imidlertid en forutsetning for arbeid, på linje med en stabil boligsituasjon og opplevelsen av å være inkludert i samfunnet. Å løfte flere barn og familier ut av fattigdom og forebygge framtidig fattigdom krever derfor innsats på en rekke ulike områder. Det krever tiltak for å få flere i arbeid, på rus- og psykiatrifeltet, på innvandrings- og integreringsfeltet, og tiltak for å sikre en reell omfordeling.

Det er etter dette medlems syn svært viktig å arbeide målrettet og iverksette både små og store tiltak for å redusere barnefattigdommen. Et viktig tiltak er å styrke tilskuddsordninger som kommuner og frivillige organisasjoner kan søke midler fra, til ulike lokale tiltak. For dette medlem er det dessuten viktig at vi setter innsatsen inn der hvor det virker best, og målretter pengebruken tilsvarende. Skal vi lykkes med å bekjempe fattigdom, er vi nødt til å vise vilje til reell omfordeling, målrettet satsing og til å prioritere dem som trenger fellesskapets hjelp aller mest, på bekostning av å smøre tynt utover og gi det samme til alle. Dette medlem viser til at Venstre i flere år har vært de eneste som har tatt til orde for omfordeling av ytelser som barnetrygd, og for å differensiere oppholdsbetaling i barnehage og SFO. Venstre har også foreslått – slik Fordelingutvalget nedsatt av den forrige regjering gjorde – å innføre gratis kjernetid i barnehager for lavinntektsfamilier, og fikk gjennomslag for dette i statsbudsjettet for 2015 (4- og 5-åringer) og i 2016 (3-åringer). Nærmere 25 000 lavinntektsfamilier har med dette fått betydelig lavere barnehagekostnader i 2017. 33 000 barn har fått billigere barnehage. 18 000 barn har fått gratis kjernetid. Fremover blir det viktig å innføre tilsvarende ordninger i SFO, med gratis deltids plass for lavinntektsfamilier samt makspris og differensiert oppholdsbetaling, begge etter modell fra barnehagene, og begge forslag som dette medlem følger opp i Venstres forslag til statsbudsjett for 2018. Dette medlem foreslår også å heve inntektsgrensen til 535 500 kroner, slik at den blir lik inntektsgrensen for rett til differensiert oppholdsbetaling. Anslagsvis 6 600 barn vil få billigere eller gratis barnehage med en slik endring. Dette medlem viser til videre omtale av dette i Innst. 12 S (2017–2018).

Dette medlem viser til at Venstre foreslår en satsing på tiltak for å bekjempe fattigdom på rundt 2,7 mrd. kroner fordelt på ulike rammeområder, hvorav et utvalg er listet i tabellen under. I tillegg kommer tiltak for å få flere inn i arbeidslivet, tiltak for bedre integrer-

ing, forslag om endringer i trinnskattesatsmodellen som vil hjelpe lavinntektsfamilier og enslige forsørgere og stimulere til økt arbeidsdeltakelse og innsats og en betydelig innsats rettet mot rus og psykiatri som vi vet er en årsak til fattigdom i mange familier.

Tiltak	Mill. kroner
Makspris og differensiert oppholdsbetaling for SFO etter modell fra barnehagene	80,0
Heve beløpsgrensen for rett til gratis kjernetid i barnehage for 3-, 4- og 5-åringer til 535 500 kroner	28,8
Gratis barnehage for alle barn på mottak	19,0
Nasjonal minstenorm for sosialhjelp og heving av dagens veiledende sats med 10 pst.	570,0
Provenynøytral omlegging/omfordeling av barnetrygden	0,0
Heve grensene for maksimal utbetaling av uføretrygd inkl. barnetillegg til 99 pst. av tidligere lønn (påløpt beløp)	19,0
Unnta enslige forsørgere fra lengdebegrensninger i pleiepengeordningen	50,0
Øke fradraget for enslige forsørgere tilsvarende personfradraget i skattekasse 1	120,0
Styrking av tilskuddsordningen mot barnefattigdom	26,6
Barnefattigdom, utvalgte satsinger	913,4

BARNEVERNET

Dette medlem viser til at det er bred politisk enighet om at det er behov for et bedre barnevern. Det er et offentlig ansvar å påse at barn ikke lider eller blir utsatt for omsorgssvikt. Det krever kompetanse, ressurser og kjærlighet å hjelpe barn som av en eller annen grunn ikke har det godt hjemme. For at barnevernet skal kunne gi riktig hjelp til riktig tid, må de ha tilstrekkelige ressurser til å tilby et mangfold av tilpassede hjelpetiltak. Alle tiltak må ha som formål å gi barnet bedre omsorg og oppfølging ut fra sitt individuelle behov.

Dette medlem viser til at det i Venstres forslag til statsbudsjett for 2018 ble foreslått økte bevilgninger til barnevernet på totalt 168,5 mill. kroner.

LIKESTILLING OG IKKE-DISKRIMINERING

Dette medlem slår fast at alle mennesker skal ha like rettigheter og muligheter i samfunnet, uavhengig av

blant annet kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, alder, etnisitet og religion. For Venstre innebærer reell likestilling og likeverd at man ikke bare skal ha formelle rettigheter, men også reelle muligheter. Dette medlem mener at likestilling ikke kommer av seg selv, men at det er et resultat av aktiv politisk styring og reguleringer. Norge har fortsatt store utfordringer på likestillingsområdet. Dette medlem understreker at det fortsatt er forskjeller mellom menn og kvinner når det gjelder makt over egen hverdag, lønn og innflytelse i samfunnet, og at det derfor er behov for en aktiv likestillingspolitikk.

Dette medlem viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018 der følgende prioriteres på likestillingsområdet over ulike rammeområder:

Tiltak	Mill. kroner
Tredele foreldrepermisjon	0,0
Innføre selvstendig opptjeningsrett for begge foreldre i foreldrepermisjonsordningen	50,0
Fritak for arbeidsgivers ansvar for sykepenges for korttidssykefravær knyttet til svangerskap. Rettighetsbasert ordning som erstatter dagens søknadsordning	69,0
3650 flere barnehageplasser	342,0
Likestillingssenter	2,0
Fjerne kontantstøtteordningen	
Tiltak for likestilling	463,0

Samlet foreslår dette medlem følgende konkrete endringer under rammeområde 2, Familie og forbruker:

Tiltak	Bokført mill. kr.
Opptrapping for familievern	20,0
Provenynøytral omlegging/omfordeling av barnetrygden	0,0
Styrking av tilskuddsordningen mot barnefattigdom	26,6
Fylkesnemnder for barnevern	1,0
Skolegang til barn i barnevernet	3,0
Styrking av det kommunale barnevernet	148,0
Tilskudd til Forandringsfabrikken	2,5
SOS Barnebyer: Under samme tak	4,0
Rekruttering av fosterhjem	10,0
Kjøp av plasser på ideelle senter for foreldre og barn, barnevernet	5,0
Likestillingssenter	2,0
Tredele foreldrepermisjon	0,0
Innføre selvstendig opptjeningsrett for begge foreldre i foreldrepermisjonsordningen	50,0
Kutte kontantstøtten fra 1.1.2018 og samtidig innføre en ventestøtte på 6 000 kr per måned for foreldre som har fått avslag på barnehageplass etter barnets fylte ett år.	-1 273,0
Sum rammeområde 2: Familie og forbruker	-1 000,9

2.3.6 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti mener regjeringens forslag til statsbudsjett for 2018 er for svakt på familieområdet, og at Kristelig Folkeparti foreslår om lag 2 mrd. kroner i økning til familieformål i alternativt statsbudsjett. Familien er samfunnets mest grunnleggende fellesskap. Etter familien følger de andre fellesskapene som vi slutter oss til, som lokalsamfunn, organisasjoner, tros- og livssynssamfunn og staten. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener mangfoldet av små og store fellesskap er et mål i seg selv, og at myndighetene har et ansvar for å legge til rette for slike fellesskap og å beskytte dem. Dette medlem viser i denne sammenheng til formuleringen i FNs menneskerettighetserklæring fra 1948, der det slås fast:

«Familien er den naturlige og grunnleggende enheten i samfunnet og har krav på samfunnets beskyttelse.»

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener samfunnet har et særlig ansvar både for å sikre familiene autonomi og støtte til å fungere. Kravet om autonomi innebærer som hovedregel at familiene skal ta sine egne valg, og bare dersom familiene trenger støtte for å fungere, har samfunnet rett og plikt til å gripe inn og trå støttende til. Foreldrene har ansvaret for å gi egne barn en trygg oppdragelse og god omsorg. Samfunnet skal støtte opp og gi familiene mulighet til å legge opp hverdagen slik det passer barna og familien best. Dette medlem vil understreke at det er viktig å legge til rette for at familielivet kan kombineres med deltakelse i arbeidslivet på en god måte. Samtidig er det viktig å anerkjenne at foreldre som bruker tid sammen med barna, gjør en verdifull samfunnsinnsats. Dette medlem

ønsker ikke et samfunn der økonomiske interesser og arbeidslivets behov er det eneste som teller. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener at norske barn og familier og det norske samfunnet trenger god sentrumspolitikk, der det ikke er arbeidslivet og materielle verdier som er viktigst, men fellesskapet og ikke-materielle verdier.

På denne bakgrunn viser dette medlem til følgende hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti: Trygg barndom, familiers valgfrihet, styrking av familievern og kampen mot barnefattigdom.

TRYGG BARNDOM

Dette medlem viser til at Kristelig Folkepartis familiepolitikk har som prioritert mål å sikre barn en trygg oppvekst. Det er ekstra problematisk når barn opplever omsorgssvikt, vold og overgrep innenfor det som skal være familiens trygge rammer. Dette medlem vil derfor understreke at kampen for en trygg barndom for alle barn er noe av det viktigste arbeidet og ansvaret Stortinget, regjeringen, kommunene og sivilsamfunnet har.

Vold mot barn og unge er dessverre et alvorlig samfunnsproblem og koster samfunnet årlig mellom 4,5 og 6 mrd. kroner. Anmeldelser av vold og overgrep har økt de senere år. Omfangsundersøkelser viser at det fremdeles er store mørketall. Forebygging og tidlig innsats er avgjørende. Dette medlem mener at det offentlige må styrke innsatsen for å hjelpe både offer og overgriper. Kristelig Folkeparti foreslår derfor en milliardsatsing for å styrke tiltak innen helse-, familie- og justissektoren for å sikre en faktisk opptrapping i arbeidet for en trygg barndom for alle.

FAMILIERS VALGFRIHET

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti ønsker å gi familier større valgfrihet, fordi barn og familier er forskjellige. Samtidig opplever mange barnefamilier en krevende hverdag, og det fødes færre barn. Derfor vil vi legge til rette for økt valgfrihet og en enklere hverdag for familiene gjennom å gjøre kontantstøtten mer fleksibel, fjerne botidskravet knyttet til kontantstøtten, gi far selvstendig uttaksrett til foreldrepermisjonen og øke engangsstønaden. Dette medlem mener det er en betydelig svakhet i det norske systemet at det er økonomisk ugunstig å få barn tidlig i livet, og viser til at Kristelig Folkepartis mål er å erstatte dagens engangsstønad med en ordning der alle har rett til foreldrepenger med utgangspunkt i 2 G i folketrygden.

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti også vil innføre dobbel permisjon for alle foreldre som får trillinger eller flerlinger. Den store omsorgsoppgaven foreldre som får flere barn samtidig plutselig har, gjør det naturlig og nødvendig at myndighetene legger til rette for at begge foreldre får mer permisjon enn i dag. Dette medlem viser til at foreldre med barn som er født før termin, i dag opplever en forkorting av foreldrepermisjonstiden som kan gi mange færre uker sammen med barnet i foreldrepermisjon. Kristelig Folkeparti mener dette er lite hensiktsmessig, og at fødselspermisjonen for disse foreldrene bør utvides på en slik måte at permisjonen slutter samtidig som den ville ha gjort ved fødsel på termin.

STYRKING AV FAMILIEVERNET

Dette medlem viser til at mange familier trenger støtte fra samfunnet for å fungere godt. Dette medlem mener det er behov for økte midler til familievernnet, blant annet fordi familievernet tillegges stadig flere oppgaver, som ivaretagelse av foreldre til barn under barnevernets omsorg og arbeid med vold i nære relasjoner, et arbeid som er svært ressurskrevende og som er i ferd med å utvikles og opptrappes, jf. Stortingets vedtak om opptrappingsplan for arbeidet mot vold i nære relasjoner.

Dette medlem viser til at skilsmisser ofte er en belastning for barna, spesielt dersom samlivsbruddet er konfliktfylt. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti derfor vil at familier skal få et bedre tilbud før, under og etter samlivsbrudd. Alt arbeid som bidrar til lavere konfliktnivå mellom foreldre og bedre samarbeidsklima i familien, er et viktig gode både for barn og voksne.

Dette medlem mener flere par og flere foreldre bør få tilbud om samlivskurs og dermed få bedre muligheter til å forebygge konflikter. Familievernet vedlikeholder samfunnets grunnmur. Med mer midler kan familievernet gjøre en enda større innsats for å forebygge familieproblemer, bistå i bruddsituasjoner og bidra til å senke konfliktnivået.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis alternative statsbudsjett 2018, der det foreslås følgende satsinger (beløp er angitt som endring sammenliknet med regjeringens forslag):

Beskrivelse	Endring (mill. kroner)
Ramme 2: Familie og forbruker	
Just Unity, arbeid mot ekstremisme	0,4
Helt Med, arbeidsplasser for utviklingshemmede (4,2 mill. kroner), Kurs for søsken til barn med nedsatt funksjonsevne (5 mill. kroner)	9,2
Omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere som er fylt 15 år, frem til fylte 16 år	32,6
Tiltak mot vold og overgrep	7,0
Tilskudd til voldsforebyggende tiltak (Alternativ til vold)	10,0
Tilskudd til lokale samlivskurs: alle par får tilbud når de får første barn	40,0
Kapasitetsøkning i familievernet.	50,0
Kapasitetsøkning kirkens familievernstjeneste. posten blir også benyttet til å gi tildkudd til Stiftelsen Kirkens familievern tilsvarende 4,5 pst. av totalt tilskudd til alle familievernkontorene i SKF	10,0
Adopsjonsstøtte til 2 G	12,2
Gjeninnføring av kontantstøtte med fem trinn (fra 1. august 2018)	42,0
Barnetrygd, prisjustering	300,0
Tilskuddsordning barn i storbyer	5,0
Barnas stasjon: etablering av ny stasjon (3,4 mill. kroner) og kompensasjon for kostnadsøkning (0,5 mill. kroner, Barnas stasjon Hamar (0,5 mill. kroner), Barnas stasjon Drammen/Lier (0,5 mill. kroner, Barnas stasjon Oslo (0,5 mill. kroner, Barnas stasjon Trondheim (0,5 mill. kroner), Blå Kors feriearbeid (0,7 mill. kroner), samt tilskudd til Ferie for alle og FRI	30,0
Utvikling i kommunene, foreldrestøtte. Tidlig hjelp til barn av rusmisbrukere og psykisk syke	10,0

Beskrivelse	Endring (mill. kroner)
Nasjonal grunnstøtte til barne- og ungdomsorganisasjonene må økes	10,0
Nurse Family Partnership-programmet, hjelp til førstegangsfødende foreldre i risiko (5 mill. kroner), Barnevakten (0,5 mill. kroner)	5,5
Kompetanseutvikling i kommunalt barnevern og fosterhjemsarbeid, herunder styrking av psykisk helsehjelp i barnevernet	25,0
Kommunalt barnevern, øremerket SOS Barnebyers 4-årige søskenprosjekt	4,0
Kommunalt barnevern: økt kapasitet og kompetanse, herunder 15 mill. kroner til barnevernet i Oslo kommune	100,0
Forandringsfabrikken	3,5
Rekruttering av fosterhjem	5,0
Oppretting av kutt til ideelle senter for foreldre og barn	5,0
Forberedelse av likelønnsprosjekt	1,0
Rette opp kutt og styrke likestillingssentre	3,0
Styrke funksjonshemmedes organisasjoner, herunder FFO og SOR	5,0
Gi tvillingforeldre dobbel permisjon første halvår	150,0
Gi trillingsforeldre og andre flerlingeforeldre dobbel permisjon	4,0
Gi far selvstendig uttaksrett til foreldrepermisjon	200,0
Utvidet foreldrepermisjon ved prematur fødsel	13,0
Utvidet foreldrepermisjon 1 uke	40,0
Foreldrepenger for foreldre som har vært lite i arbeid (engangsstønad) økes til 93 634 kroner (1 G), 1.7.	230,0
Sum	1329,8

2.4 Komiteens merknader til de enkelte kapitlene under rammeområde 2

Komiteen har ingen merknader til de kapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor.

Administrasjon

2.4.1 Kap. 800 Barne- og likestillingsdepartementet

Forslag 2018: kr 161 159 000. Saldert budsjett 2017: kr 161 806 000.

Komiteen viser til Prop. 1 S (2017–2018) fra regjeringen. Komiteen viser til at departementets hovedoppgaver er knyttet til utvikling og gjennomføring av den statlige politikken på familieområdet, barn og unge, likestillings- og ikke-diskrimineringsområdet og forbrukerområdet. Departementet har også ansvaret for de statlige ordningene for stønad ved fødsel og adopsjon.

Familie og oppvekst

2.4.2 Kap. 840 Tiltak mot vold og overgrep

Forslag 2018: kr 207 368 000. Saldert budsjett 2017: kr 202 100 000.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til Stortingets behandling av Opptrappingsplanen mot vold og overgrep (2017–

2021), jf. Prop. 12 S (2016–2017), Innst. 247 S (2016–2017). Flertallet viser til målsetningen med opptrappingsplanen, som er å redusere forekomsten av vold i nære relasjoner, med særlig vekt på å bekjempe vold og overgrep som rammer barn og unge. Flertallet merker seg at regjeringen i budsjettforslaget viderefører arbeidet som er iverksatt, og effektuerer ytterligere tiltak som vedtatt i planen. Flertallet merker seg spesielt forslaget om å styrke politiets arbeid mot internettrelaterte overgrep mot barn og den foreslåtte styrking av barnehusene.

Flertallet mener at vold og overgrep i nære relasjoner er et alvorlig samfunnsproblem, der det må settes inn målrettede tiltak på tvers av ulike sektorer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener arbeidet mot vold og overgrep må styrkes, og er derfor kritisk til at den sittende regjeringen i budsjettforslaget for 2018 og tidligere har kuttet i bevilgninger til Likestillings- og diskrimineringsombudet, og at tilskudd til fri rettshjelp og krisesentrene er sterkt redusert. Det betyr færre ressurser til informasjon og forebygging, og det betyr mindre rettssikkerhet for de mest sårbare gruppene. Det betyr mindre innsats for likestilling, som vi vet er det beste botemiddelet mot vold og trakassering. Disse medlemmer vil vise til Skjeie-utvalgets rapport, Politikk for likestilling (NOU 2012:15), som viser at det forebyggende arbeidet i svært

liten grad er systematisert og institusjonalisert som nasjonale innsatser. Utvalget mener det er et stort behov for systematisk, kunnskapsbasert forebyggende arbeid i offentlig regi. Forebyggingsarbeid bør i særlig grad rettes mot ungdom og unge voksne, da dette er den aldersgruppen som både er særlig utsatt for overgrep og overrepresentert blant anmeldte gjerningspersoner. Videre anbefaler de at forebygging av seksuell trakassering og voldtekt bør sees i sammenheng.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til sine merknader under kap. 873 Likestillings- og diskrimineringsombudet. Disse medlemmer mener det er feilaktig å vise til kutt i bevilgninger til ombudet, uten at man samtidig viser til at oppgaver er flyttet til andre organ.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti vil vise til Sosialistisk Venstreparti sitt alternative budsjett, der det foreslås over 100 mill. kroner ut over regjeringens forslag til arbeid for økt likestilling og tiltak mot vold, overgrep og seksuell trakassering.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett for 2018, der det foreslås over 1 mrd. kroner til det viktige arbeidet mot vold og overgrep.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti viser også til Innst. 247 S (2016–2017) fra justiskomiteen, hvor følgende vedtak ble gjort:

«XXXI

Stortinget ber regjeringen sikre at det rapporteres i de årlige budsjettproposisjonene i løpet av planperioden på måloppnåelse på alle tiltak vedtatt i opptrappingsplanen mot vold og overgrep.

XXXII

Stortinget ber regjeringen utarbeide en rapport på lik linje som da opptrappingsplanen for psykisk helse ble utarbeidet, og som skal være grunnlag for vurdering av de økonomiske behovene knyttet til bekjempelse av vold og overgrep i planperioden.

XXXIII

Stortinget ber regjeringen i forslag til statsbudsjett for 2018 komme med forslag til økonomiske forpliktelser og øremerking for planperioden knyttet til tiltakene i opptrappingsplanen mot vold og overgrep.»

Komiteen viser til at anmeldelser av vold og overgrep har økt de senere år. Omfangsundersøkelser viser at det fremdeles er store mørketall.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk

Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, mener det offentlige må styrke innsatsen for å forebygge vold og overgrep og sikre bedre tiltak for å kunne hjelpe både offer og overgriper. Forebygging og tidlig intervensjon er helt avgjørende for å sikre at barn og unge får en trygg oppvekst.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i forslag til alternativ budsjett har prioritert midler til flere voksne med barnefaglig utdanning i barnehager og skoler, for å øke muligheten til å avdekke vold og overgrep av barn og unge. I tillegg har Kristelig Folkeparti foreslått midler til en holdningskampanje for å forebygge nettrelaterte overgrep, i regi av Barneombudet og POD. Kristelig Folkeparti foreslår i tillegg å øke bevilgningen til familievernkontorene og barnevernet samt senke terskelen inn i barnehagene for å forebygge mer, avdekke mer og ta bedre vare på utsatte barn. Kristelig Folkeparti foreslår også økte midler til Alternativ til vold, for å sikre tiltak for voldsutøver. Dette medlem viser videre til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår økt foreldrestøtte i kommunene, herunder tidlig hjelp til barn av rusmisbrukere og psykisk syke, og mer midler til Nurse Family Partnership-programmet, som gir hjelp til førstegangsfødende i risikogrupper. Kristelig Folkeparti vil sikre driften ved de ideelle foreldre- og barn-sentrene og styrke incest- og voldtektsentrene. Barnas stasjon driver god forebygging og tidlig intervensjon, og Kristelig Folkeparti foreslår i alternativt budsjett å styrke dette arbeidet. Kristelig Folkeparti foreslår også økte midler til flere frivillige organisasjoner som driver arbeid mot vold og overgrep mot barn, blant annet ECPAT og Redd Barna.

Dette medlem viser til at forskning viser at barn under ett år er de mest utsatte for vold og overgrep. Tidlig intervensjon er viktig. Personell på helsestasjonen og i skolehelsetjenesten trenger økt kompetanse for å forebygge og avdekke vold mot barn. Dette medlem vil peke på at styrket bemanning setter tjenestene i stand til å fange opp risikoutsatte familier, til å gjøre hjemmebesøk og til å gi foreldreveiledning. Kristelig Folkeparti styrker og øremerker 480 mill. kroner til økt bemanning på helsestasjon og i skolehelsetjenesten i alternativt forslag til budsjett. I tillegg foreslår Kristelig Folkeparti økte midler til flere psykologer og jordmødre i kommunene, samt flere vold-mot-barn-spesialister på barneavdelingene, for å styrke arbeidet med å bekjempe vold og overgrep.

Dette medlem viser til at for mange saker om vold i nære relasjoner henlegges. Ventetiden for tilrettelagt avhør av barn er fremdeles for lang, og det er store forskjeller mellom de ulike barnehusene. Kristelig Folkeparti vil derfor styrke politiet for å sikre økt kapasitet til å etterforske vold og overgrep mot barn og unge. Kris-

telig Folkeparti foreslår økt bevilgning til flere etterforskere, påtalejurister og avhørere i politiet samt sikring av elektroniske spor. Kristelig Folkeparti foreslår en pilot til Statens Barnehus i Bergen, lokalisert i Sogn og Fjordane. I kampen mot vold og overgrep styrker Kristelig Folkeparti seksjon for seksuallovbrudd ved Kripos. I tillegg foreslås økte midler til Kontor for voldsoffererstatning. Dette medlem viser til at internettrelaterte overgrep har økt betydelig. Kristelig Folkeparti har derfor forslått å bevilge midler til økt satsning i det digitale rom, med en sentral løsning for lagring og prosessering av digitale beslag.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til formålet med midlene på denne posten, som er å sikre finansiering av ulike prosjekt og tiltak som er viktige i arbeidet mot vold, overgrep og voldelig ekstremisme. Komiteen merker seg at midlene blant annet skal benyttes til å finansiere tiltak som vedtatt i Opptappingsplanen mot vold og overgrep (2017–2021), jf. Prop. 12 S (2016–2017), Innst. 247 S (2016–2017).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen i fjor fikk flertall for en opptappingsplan mot vold og overgrep, som Arbeiderpartiet stemte mot. Planen manglet tiltak for viktige grupper, som funksjonshemmede og eldre, og planen var ikke tydelig nok når det gjaldt ansvarliggjøring og prioritering av midler.

Regjeringens svar på spørsmål 596 av 19. oktober 2017 fra Arbeiderpartiets fraksjon i finanskomiteen viser at det eneste nye tiltaket på Barne- og likestillingsdepartementet sitt budsjettområde i 2018 er 5 mill. kroner til TryggEst, en modell for å håndtere vold og overgrep mot risikoutsatte voksne. Resten av tiltakene er videreføring av tiltak i 2017-budsjettet uten økninger. Departementet skriver videre i sitt svar til Arbeiderpartiet:

«Flere av tiltakene i opptappingsplanen dekkes imidlertid også innenfor departementenes ordinære budsjettammer. Det foreligger ikke en fullstendig oversikt over hvor mye midler som går til disse tiltakene.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett styrkes arbeidet mot vold og overgrep med totalt mer enn 700 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti viser til at nesten 1 av 10 kvinner opplever å bli voldtatt, og halvparten av voldtektene skjer før kvinnen har fylt 18 år (NKVTS, 2014). Vold og voldtekt er et stort samfunnsproblem som kan gi varige psykiske og fysiske skader for de involverte. Disse medlem-

mer viser til at Norge nylig har ratifisert Istanbul-konvensjonen. I konvensjonen ligger et tydelig krav om og forpliktelse til at Norge skal gjennomføre jevnlig holdningskampanjer om vold.

Disse medlemmer viser til at det særlig er i ungdomstiden at barn og unges grunnleggende holdninger dannes, egne grenser settes og arbeid med egne følelser gjøres. Det er følgelig denne tiden de er mest sårbare. Arbeidet med å forebygge, avdekke og forfølge volds- og overgrepssaker mot ungdom må intensiveres og være mer målrettet. I tråd med Istanbul-konvensjonen ser komiteens medlemmer behovet for å gjennomføre en nasjonal holdningskampanje om voldtekt rettet mot ungdom. Kampanjen bør ta for seg de mer underliggende årsaker til vold og forsøke belyse hvordan tradisjonelle kjønnsrollemønstre og maktbalanser bidrar til dette.

Disse medlemmer mener at en nasjonal holdningskampanje gjerne kan være i regi av en frivillig organisasjon med bred forankring over hele landet. Disse medlemmer er kjent med at det allerede i dag drives mye godt og frivillig arbeid på feltet. Norske Kvinners Sanitetsforening driver en kampanje rettet mot rusen som heter «ja betyr ja». Kampanjen har et særlig fokus på samtykke, og bare i 2016 møtte de rundt 9 000 russ for å spre budskapet. Vi vet at holdningskampanjer virker, noe blant annet kampanjer for røykeslutt og bilbeltebruk har vist.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, vil vise til Skjeie-utvalgets rapport (NOU 2012:15), der de understreker betydningen av at forebygging av seksuell trakassering og voldtekter sees i sammenheng, og at arbeid for å øke bevisstheten om kjønn, kropp og seksualitet gjøres til en integrert del av skolens innsats mot mobbing. Dette arbeidet må være kunnskapsbasert.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett har prioritert tiltak for over 1 mrd. kroner for å forebygge og bekjempe vold og overgrep, særlig rettet mot barn og kvinner. Økt bemanning og kompetanse i barnehage og skole samt øremerkede midler til helsestasjoner og skolehelsetjenesten er viktig for å forebygge og oppdage vold og overgrep, i tillegg til styrking av organisasjoner og gjennomføring av målrettede tiltak som forebygger og gir støtte og beskyttelse til mennesker både nasjonalt og internasjonalt som utsettes for slike handlinger. Dette medlem mener at å forebygge voldtekt blant ungdom er en svært viktig oppgave som må prioriteres, og viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det fo-

reslås å bevilge 10 mill. kroner til en nasjonal holdningskampanje om voldtekt rettet mot ungdom.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at et av tiltakene i Prop. 12 S (2016–2017) Opptrappingsplan mot vold og overgrep var å tydeliggjøre rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver når det gjelder omsorgssvikt, vold og overgrep. Arbeidet med opptrappingsplan mot overgrep og vold er i gang i alle berørte departement og vil blant annet inneholde en felles nasjonal kompetansestrategi om vold og overgrep, en styrket kompetanse for ansatte i barnehager og skoler og et nasjonalt opplæringsprogram for kommunene i å samtale med barn og ungdom om vold og overgrep. Disse medlemmer merker seg at det er en betydelig innsats mot vold, voldtekt og seksualiserte overgrep blant og mot barn og unge.

POST 61 TILSKUDD TIL INCEST- OG VOLDTEKTSSENTRE

Komiteen viser til at det over denne posten foreslås tilskudd til 22 incestsentre og ett voldtektssenter. Komiteen vil fremheve viktigheten av at mennesker som har vært utsatt for incest, seksuelle overgrep eller voldtekt, gis et kvalitetsmessig godt tilbud om hjelp og støtte.

Komiteen viser til det viktige arbeidet incestsentrene gjør, når det gjelder opplysningsarbeid i skole og barnehage.

Komiteen mener det er avgjørende at alle som utsettes for vold og overgrep, søker og får hjelp, og at det finnes tilgjengelige lavterskeltilbud av høy kvalitet. Lavterskeltilbud som er synlige og tilgjengelige, er svært viktige for å nå ut til og gi hjelp til flere. Komiteen mener det er viktig at incest- og voldtektssentrene opprettholder og videreutvikler dagens tilbud.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti og øker tilskuddet til incest- og voldtektssentre med 5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett for 2018 foreslår at tilskuddet til incest- og voldtektssentrene økes med ytterligere 2 mill. kroner for å kunne ivareta målene med tilskuddsordningen og forventningene som finnes til sentrene. Dette medlem viser til at finansieringen av sentrene er delt mellom stat og kommune, og at kommunale tilskudd skal utløse statlig tilskudd. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener tilskuddet på posten bør økes, slik at midler som skal utløses gjennom økt tilskudd fra

kommunene og eventuelle nye bidragskommuner, skal kunne innfris.

Komiteen viser til at det er viktig at personer som blir utsatt for incest, voldtekt eller andre seksuelle overgrep, får et tilbud om hjelp og støtte av høy kvalitet. Mange kvier seg for å søke hjelp, og det er avgjørende å ha tilgjengelige lavterskeltilbud. Komiteen viser til at incest- og voldtektssentrene opprettholder og videreutvikler dagens tilbud. Komiteen viser videre til at det i barnehager og skoler er stort behov for opplæring om kropp, grenser og overgrep. Fagfolkene på incestsentrene har et unikt utgangspunkt for å tilby slikt informasjons- og undervisningsarbeid, samtidig som de har den nødvendige kompetanse for å ivareta barna når overgrep avdekkes i forbindelse med dette forebyggende arbeidet.

Komiteen viser til at det i rundskriv til incestsentrene heter at informasjon, undervisning og annen utadrettet virksomhet kan utgjøre en mindre del av sentrenes aktiviteter, og til at dagens støttenivå ikke tillater at denne aktiviteten utvides.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen til incestsentrene med 10 mill. kroner for å styrke hjelpen til personer som er utsatt for seksuelle overgrep, samt utvide sentrenes forebyggende arbeid.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke tiltak mot vold og overgrep med 2 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser til det viktige tilbudet på landets incestsentre og Dixi og behovet for å styrke finansieringen av disse sentrene. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det foreslås å øke tilskudd til incest- og voldtektssentre med 20 mill. kroner.

POST 70 TILSKUDD TIL VOLDSFOREBYGGENDE TILTAK MV.

Komiteen viser til at posten dekker tilskudd til voldsforebyggende tiltak og tiltak som skal øke kunnskapen på dette feltet. Det vises til regjeringens forslag om å gi tilskudd til en landsdekkende telefon for incestofre, og seksuelt misbrukte, Røde Kors-telefon for tvangsekteskap og kjønnslemlesting, SEIF sitt informasjons- og krisetilbud til ungdom som er utsatt for tvangsekteskap og kjønnslemlesting, ATV, NKVTS og RVTS-ene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kris-

telig Folkeparti, viser til budsjettavtalen og øker tilskuddet til voldsforebyggende tiltak, Alternativ til vold, med 10 mill. kroner. Flertallet viser til at økningen i driftstilskudd til stiftelsen Alternativ til Vold (ATV) er godt forankret i regjeringens satsing på familievoldsfeltet generelt, og i opptrappingsplanen mot vold og overgrep spesielt. Flertallet viser videre til at ATV er gitt et viktig og nødvendig familiemandat i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2018. Flertallet mener ATV bør få utvidet mandat ved alle kontor, slik at ATV også kan gi tilbud til både voksne utsatte og barn som er utsatt for vold. Flertallet viser til at det økte tilskuddet til stiftelsen skal bidra til styrking av eksisterende ATV-virksomheter og til etablering av nye ATV-tilbud. Det er et mål med bedre geografisk spredning av ATVs tilbud.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det er viktig at arbeidet mot vold og overgrep styrkes, og til at det i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett foreslås bevilget 15 mill. kroner ut over regjeringens forslag til voldsforebyggende arbeid/sinnemestringstiltak i regi av Alternativ til vold og 7 mill. kroner til ressursentrene mot vold og traumatisk stress.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at det er behov for å styrke finansieringen av kriesentrene, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 15 mill. kroner.

Dette medlem erkjenner hvor viktig det er med forebyggende arbeid for å redusere vold og overgrep, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett der det foreslås 5 mill. kroner i økt tilskudd til voldsforebyggende tiltak.

POST 73 TILSKUDD TIL SENTRE FOR VOLDsutSATTE BARN

Komiteen viser til at posten dekker driftstilskudd til senter for voldsutsatte barn. I 2017 ble tilskuddet til delt Stine Sofies Stiftelse til drift av Stine Sofie Senteret. Dette i tråd med de vedtatte budsjettføringer for 2017, jf. Innst. 14 S (2016–2017). Dette er foreslått videreført i 2018.

Komiteen vil fremheve viktigheten av arbeidet som Stine Sofie Senteret gjør. Komiteen mener at barn skal gis det beste tilbudet, og ser frem til senterets videre drift.

2.4.3 Kap. 841 Samliv og konfliktløsning

Forslag 2018: kr 33 486 000. Saldert budsjett 2017: kr 36 104 000.

Komiteen vil fremheve viktigheten av å ha høy kvalitet på meklingen ved samlivsbrudd der barn er involvert. Under dette kapittelet bevilges det midler til opplæring av nye meklere og til kompetanseheving av

meklerkorpset. Komiteen mener at opplæring og forskning er vesentlig for å øke kompetansenivået, særlig rundt saker der konfliktpotensialet er stort. Barna er ofte en ufrivillig observatør og ikke minst berørt part i samlivssaker med høyt konfliktnivå. Derfor er det svært viktig at også deres stemmer blir hørt. Komiteen mener det er viktig å styrke kunnskapen om kommunikasjonen i samtaler med barn, særlig i saker som er spesielt utfordrende og krevende.

Komiteen viser også til viktigheten av å hjelpe familier til å holde sammen. Formålet er å skape gode relasjoner og forebygge at familier oppløses.

2.4.4 Kap. 842 Familievern, jf. kap. 3842

Forslag 2018: kr 541 996 000. Saldert budsjett 2017: kr 533 890 000.

Komiteen viser til at familievernets samfunnsoppdrag er å medvirke til gode og trygge oppvekstvilkår for barn og forebygge konflikter i familier. Komiteen viser til at familievernkontorene har mange viktige oppgaver som skal bidra til at barn og familier i krevende situasjoner får den veiledningen og hjelpen de trenger. Komiteen er opptatt av at et godt familievern er tilpasset behovet til den enkelte familie.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til proposisjonen, hvor det fremgår at familievern tjenester har vært en av hovedsatsningene til denne regjeringen. Disse medlemmer merker seg at familievernet har fått et historisk løft de siste fem årene, og at det er opprettet tre spisskompetansemiljø innenfor familievern, som spesialiserer seg på familier med høyt konfliktnivå, familier med voldsproblematikk og for foreldre som har mistet omsorgen for barna sine. Disse medlemmer har registrert at ventetiden for første time hos familievern tjenesten har gått ned til gjennomsnittlig tre uker, og at tallet på meklinger har økt med 2,5 pst. i 2016. Disse medlemmer stiller seg bak regjeringens prioriteringer om å legge til rette for at mekling i større utstrekning skal benyttes ved samlivsbrudd som rammer barn, og at Bufdir samarbeider med domstolsadministrasjonen for å utvikle tiltak som kan føre til at flere saker blir løst i familievernet. Disse medlemmer viser til at Høyre og Fremskrittspartiet i regjeringsplattformen har vektlagt nettopp dette. Et godt familievern må være tilpasset den enkelte families behov. Regjeringen vil bygge sin politikk for familievern rundt prinsippet om forebyggende arbeid og tidlig innsats for å sikre gode oppvekstvilkår. Disse medlemmer viser til at Høyre og Fremskrittspartiet i regjeringsplattformen har forpliktet seg til å jobbe for å likestille foreldrene som omsorgspersoner med samme rettigheter, men samtidig sikre at hensynet til barnets beste alltid veier tyngst i saker om barnefor-

deling og samvær. Lovendringer for å følge opp likestilling av foreldreskap ble vedtatt av Stortinget i 2017, jf. Prop. 161 L (2015–2016) Endringer i barnelova mv. (likestilteforeldreskap) og Innst. 195 L (2016–2017).

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til at denne posten dekker lønn til ansatte og utgifter til varer og tjenester knyttet til de offentlige eide familievernkontorene.

Komiteen vil vise til at flertallet av barn i Norge vokser opp med begge foreldrene sine, men at andelen synker jo eldre barna blir. Fra første leveår til barna er 17 år, synker andelen fra 88 til 61 pst. (Bufdir). Det blir stadig vanligere med delt bosted for barna etter samlivsbrudd mellom foreldrene. Komiteen er opptatt av barns rett til å bli hørt i saker som gjelder dem, jf. Barnekonvensjonens artikkel 12. Ved et samlivsbrudd er det mange beslutninger som tas av de voksne som direkte eller indirekte påvirker barnas liv.

Komiteen viser til at det er viktig med tidlig innsats, og at brede lavterskeltiltak spiller en viktig rolle i å forebygge og avdekke utfordringer familier sliter med, slik at riktig hjelp kan settes inn tidlig og negative konsekvenser kan forebygges.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen og øker tilskuddet til familievernets offentlige kontorer med 19,360 mill. kroner. Det bevilges da totalt på posten 396,952 mill. kroner.

Flertallet viser til at familievern er et viktig satsingsområde for disse partiene, fordi skilsmisser ofte er en belastning for barna, spesielt dersom samlivsbruddet er konfliktfylt. Flertallet viser til at de derfor vil at familier skal få et bedre tilbud før, under og etter samlivsbrudd. Alt arbeid som bidrar til lavere konfliktnivå mellom foreldre og bedre samarbeidsklima i familien, er et viktig gode både for barn og voksne.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås at alle barn som opplever samlivsbrudd mellom foreldrene, skal få tilbud om en time gratis samtale på et familievernkontor.

POST 70 TILSKUDD TIL KIRKENS FAMILIEVERNTJENESTE MV.

Komiteen viser til at midlene under denne posten finansierer driften av kirkens familievern tjeneste. De kirkelige eide familievernkontorene får midler til driften gjennom tilskudd fra Bufetat i samsvar med inngått avtale om drift av familievernkontor. Komiteen merker seg at posten også blir benyttet til å gi tilskudd til Stiftelsen Kirkens Familievern.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen og øker tilskuddet til kirkens familievern tjeneste med 12,5 mill. kroner. Flertallet mener det er riktig at det ideelle familievernets bevilgninger økes, både for å øke aktiviteten generelt – slik at flere barn får tilbud om egen samtaletime i forbindelse med samlivsbrudd i familien på alle kontorer – og for å sikre verdibaserte og ideelle alternativ innenfor familievern tjenesten. Flertallet viser til at Stiftelsen Kirkens Familievern (SKF) får tilskudd over posten.

Flertallet viser til at sentralledet i SKF utfører oppgaver knyttet til personalforvaltning, økonomistyring og organisasjonsutvikling for familievernkontorene som er tilsluttet SKF. Sentralledet i SKF har til nå finansiert disse oppgavene gjennom overføring av midler fra avdelingskontorene tilsluttet stiftelsen, basert på en fordelingsnøkkel. Flertallet går inn for at det i stedet gis direkte tilskudd til sentralledet i SKF for å dekke disse kostnadene. Flertallet understreker at det også skal gis tilskudd til administrasjon, utvikling og ledelse sentralt i SKF for å sikre at det kirkelige familievernet gis mulighet til å ivareta eget særpreg og behov for sentral administrasjon og ledelse. Flertallet går inn for at tilskuddet til dekning av utgifter i sentralledet i SKF settes til 4,5 pst. av totaltilskuddet til familievernkontorene tilsluttet SKF.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet vil styrke arbeidet mot vold og overgrep mot barn og viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett, hvor posten økes med 5 mill. kroner.

2.4.5 Kap. 843 Adopsjonsstøtte

Forslag 2018: kr 12 172 000. Saldert budsjett 2017: kr 13 797 000.

Komiteen viser til at det er høye kostnader forbundet med å adoptere barn fra utlandet. Komiteen viser videre til at tilskuddet til foreldre som adopterer barn fra utlandet, ble innført i 1992 for å motvirke en skjev sosial fordeling av adopsjon knyttet til foreldrenes økonomi, og at støtten også i år oppjusteres etter folketrygdens grunnbeløp. Komiteen støtter dette.

2.4.6 Kap. 844 Kontantstøtte

Forslag 2018: kr 1 710 180 000. Saldert budsjett 2017: kr 1 709 500 000.

Komiteen syner til at Stortinget har økt kontantstøtta til kr 7 500 pr. måned.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at det gjennom budsjett-

forliket foreslås en innføring av fleksibel kontantstøtte for 42 mill. kroner, hvilket vil gjøre det enklere for foreldre å gi ettåringer en gradvis start på barnehagelivet og bidra til å øke familiers valgfrihet.

Flertallet merker seg at omleggingen krever endringer i kontantstøtteloven, og imøteser egen lovproposisjon om dette.

Flertallet viser til forslag til romertallsvedtak IV om satser for kontantstøtte, hvor en femtrinnet modell

for kontantstøtte er nærmere beskrevet. Flertallet fremmer følgende forslag om fleksibel kontantstøtte:

«Satser for kontantstøtte til og med 31. juli 2018

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet i medhold av lov av 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan betale ut kontantstøtte med disse beløpene for barn i alderen 13–23 måneder:

Oppholdstid i barnehage	Kontantstøtte i pst. av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehage	100	7 500
Til og med 19 timer	50	3 750
20 timer eller mer	0	0

Satser for kontantstøtte fra og med 1. august 2018

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kon-

tantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan betale ut kontantstøtte med disse beløpene for barn i alderen 13–23 måneder:

Oppholdstid i barnehage	Kontantstøtte i pst. av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehage	100	7 500
Til og med 8 timer	80	6 000
9–16 timer	60	4 500
17–24 timer	40	3 000
25–32 timer	20	1 500
33 timer eller mer	0	0»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti visertilat kontantstøtten motvirker integrering og hemmer arbeidslinja og likestillingen. Arbeiderpartiet ønsker ikke at ordningen videreføres, men at det innføres en ventestøtte for familier som har søkt, men ikke fått barnehageplass. Disse medlemmer viser til Prop. 1 S (2017–2018), der regjeringen omtaler SSBs undersøkelse der det fremgår at det i 2016 ble utbetalt kontantstøtte for hele 23 pst. av alle barn i kontantstøttealder. Regjeringen viser også til Arbeids- og velferdsdirektoratets vurdering av konsekvenser for arbeidsmarkedstilknytningen etter omleggingen av kontantstøtten i 2014:

«Dei finn at omlegginga har hatt negativ effekt på sysselsetjinga blant mødrer».

Og vidare:

«Blant fedrane ser ikkje endringa i kontantstøtteordninga ut til å ha hatt nokon effekt. Inntektsnivået har mykje å seie for sannsynet for at mødrer er tilbake i jobb 16 mnd. etter fødsel. Dei med lågast inntekt har redusert sannsyn for å vere tilbake i arbeid etter at dei har fått barn.»

Omleggingen i 2014 dreide seg om å øke kontantstøtten til 6 000 kroner pr. mnd. I ettertid har regjeringen valgt å øke kontantstøtten til 7 500 kroner pr. måned. På spørsmål fra Arbeiderpartiet ifbm. statsbudsjettet for 2018, svarer regjeringen følgende:

«Økningen i satsene for kontantstøtte i 2014 førte til at mødre med barn i kontantstøttealder jobber mindre enn hva de ville ha gjort uten satsøkningen. Resultatet forble likt da det ble kontrollert for variabler som alder, fødeland og inntekt. Blant fedre ble det ikke funnet noen effekt på sysselsettingen som følge av satsendringene. Det er ikke overraskende at effekten av endringene i kontantstøtteordningen på fedres sysselsetting var liten, da det er mødre som i størst grad mottar kontantstøtte (Nav 2016). Det er også tidligere vist at endring i kontantstøtteordningen påvirker arbeidstilbudet blant mødre (Schöne 2004; Rønsen 2009; Dahl 2014). Dermed er det grunn til å tro at økningen i kontantstøttesatsen fra 1. august 2017 også vil kunne få liknende effekter på sysselsettingen som ved satsøkningen i 2014. Vi har ikke grunnlag for å tallfeste den eventuelle effekten.»

Disse medlemmer viser for øvrig til at det i Oslo og større byer som Drammen uttrykkes sterk bekymring over at kontantstøtten hemmer god integrering. Disse medlemmer viser videre til at Oslo kommune har fått avslag på søknad om en forsøksordning der kon-

tantstøtten erstattes med aktivitet for barn og foreldre. Det oppgis at det i Oslo er 5 000 barn i barnehagealder som ikke går i barnehage. Kommunal- og moderniseringsministeren avviser i brev av 3. april 2017 muligheten for det omsøkte forsøksprosjektet og henviser til Barne- og likestillingsdepartementet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser til konklusjonene fra de statlige Brochmann-utvalget, Barnefamilieutvalget, Fordelingsutvalget, Øieutvalget og Brenna-utvalget, som alle på ulikt vis understreker hvor viktig barnehagen er for barns mulighet til læring og utvikling, og at barnehagen er avgjørende for foreldrenes aktivitet og arbeid.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett om avvikling av kontantstøtten.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring av gjeldende lovverk for kontantstøtte, for å tilrettelegge for kommunenes arbeid med god integrering.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser til sine respektive partiers forslag til statsbudsjett for 2018, der det ble foreslått å avvikle kontantstøtten. Kontantstøtten ble innført i en tid da det var stor mangel på barnehageplasser, men i dag er det nesten full barnehagedekning i alle kommuner. For disse medlemmer er det viktig å bruke økte ressurser på å heve kvaliteten i barnehager, som er en viktig integreringsarena, og som er viktig for hele utdanningsløpet. Disse medlemmer viser til at det er spesielt mange barn med lavt utdannede mødre, minoritetspråklige barn og barn fra lavinntektsfamilier som mottar kontantstøtten, og at kontantstøtten har vist seg å være en fattigdomsfelle som veldig mange kvinner blir sittende fast i. Disse medlemmer mener at kontantstøtten i dag ikke er et treffsikkert virkemiddel med hensyn til en rekke andre politiske mål, særlig arbeidet for økt integrering og redusert barnefattigdom.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018, der det på denne bakgrunn ble foreslått å avvikle kontantstøtten med 1 273 mill. kroner, og der alle midlene omprioriteres til andre tiltak for barnefamilier, særlig de med lav inntekt. Dette medlem understreker at Venstre i sitt forslag til statsbudsjett for 2018 samtidig foreslo å innføre en ventestøtte på 6 000 kroner per måned for de barnefamilieene som har fått avslag på barnehageplass etter barnets fylte ett år.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til formålet med kontantstøtten som fremgår av kontantstøtteleven § 1:

«Formålet med denne loven er å bidra til at familiene får mer tid til selv å ta omsorgen for egne barn, at familiene gis reell valgfrihet når det gjelder omsorgsform for barn og at det blir mer likhet i overføringene den enkelte familie mottar til barneomsorg fra staten, uavhengig av hvordan tilsynet ordnes.»

Dette medlem vil derfor understreke at kontantstøtten ikke er ment som et integrerings- eller sysselsettingstiltak, men handler om at foreldre skal ha en reell valgfrihet til å vurdere om ettåringen deres er klar for barnehagelivet eller trenger noen måneder ekstra hjemme med far eller mor. Dette medlem viser også til at Kristelig Folkeparti har fremmet forslag om obligatorisk språkopplæring knyttet til kontantstøttetottakere som har behov for dette, jf. Dokument 8:43 S (2017–2018), fordi språk, kultur og kompetanse er helt avgjørende faktorer for å øke sysselsettingsandelen blant innvandrerkvinner.

2.4.7 Kap. 845 Barnetrygd

Forslag 2018: kr 15 070 000. Saldert budsjett 2017: kr 15 180 000.

Komiteen merker seg at forslaget til barnetrygd bygges på nominelt uendrede satser, og at det foreslås en bevilgning på 15,070 mrd. kroner. Komiteen viser til at målet med barnetrygden er at den skal bidra til å dekke utgifter til å forsørge barn, og at den er hjemlet i lov. Videre konstaterer komiteen at bevilgningen baseres på prognoser for tallet på barn med rett til barnetrygd og tallet på stønadsmottakere med rett til utvida stønad, samt tallet på småbarnstillegg for enslige forsørgerne med barn på 0–3 år. Komiteen merker seg at bevilgningen reduseres fra 15,180 mrd. kroner til 15,070 mrd. kroner ut fra disse prognosene.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener barnetrygden er en god velferdsordning som ikke har vært prisjustert på mange år. Disse medlemmer mener det er på tide at man iverksetter en opptrappingsplan for barnetrygden slik at den stiger i takt med den generelle prisutviklingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at andelen og antallet barn i fattige familier øker i Norge. Siste tilgjengelige tall viser at 98 175 barn lever i familier tilhørende gruppen med vedvarende lavinntekt. Dette utgjør 10 pst. av alle barn i Norge. Økningen i antall fattige barn sammenfaller med en utvikling med større økonomiske forskjeller i samfunnet.

Den tidelen av husholdningene som har de høyeste inntektene, har økt sin andel av inntektene de siste ti årene, mens tidelen med de laveste inntektene har fått en mindre andel.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil vise til Dokument 8:20 S (2017–2018), der Sosialistisk Venstreparti fremmer forslag som vil bidra til en mer rettferdig og fattigdomsbekjempende barnetrygd. Barnetrygden er den kontantytelsen som har størst utjevneeffekt. Når barnetrygden ikke har blitt justert i takt med lønns- og prisveksten ellers i samfunnet de siste tjue årene, får dette konsekvenser for antallet barn som vokser opp i en familie med lavinntekt. Å vokse opp i fattigdom i Norge handler blant annet om at barn ikke har mulighet til å delta på lik linje med andre barn rundt seg. Mange barn arbeider hardt for å skjule foreldrenes situasjon eller at de selv ikke har råd til å være med. Risikoen for å falle utenfor og bli ekskludert er større for barn fra lavinntektsfamilier. Sannsynligheten for selv å ha lav inntekt som voksen er langt høyere om man har vokst opp i en husholdning med lavinntekt. På den måten går lavinntekt i arv og hemmer den sosiale mobiliteten. Å utjevne økonomiske forskjeller er dermed også viktig for å sørge for like muligheter for alle.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til rapporten Økonomi og levekår for ulike lavinntektsgrupper fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Rapporten viser at både antall og andel med vedvarende lavinntekt øker. Den viser også at personer med innvandrerbakgrunn er «betydelig overrepresentert» i denne gruppen. Nesten 28 pst. av alle med innvandrerbakgrunn har vedvarende lavinntekt. Andelen med innvandrerbakgrunn i befolkningen øker, og derfor øker antallet med lavinntekt. For at andelen med vedvarende lavinntekt skal minke, er det viktig at integreringen lykkes. Det gjør den best når det stilles strenge krav til arbeidsdeltakelse og utdanning.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett for 2018, hvor det foreslås å øke bevilgningen til barnetrygd med 117 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti i sitt alternative statsbudsjett foreslår bevilgninger på i underkant av 1,9 mrd. kroner til å øke den universelle barnetrygden, som en del av en opptrappingsplan mot barnefattigdom.

Komiteens medlem fra Venstre mener barnetrygden bør ha en fordelende virkning. Barnetrygden har i dag for svak fordelings effekt, og denne effekten kan med enkle grep bli sterkere. Dette medlem mener at barnetrygden bør differensieres slik at mottakere av barnetrygd med en inntekt under 3,5 G (327 000 kroner) per år får økt barnetrygden med 540 kroner per måned, mottakere med inntekt under 5,3 G (496 000 kroner) per år får uendret barnetrygd, mens mottakere med en inntekt over 5,3 G (496 000 kroner) får redusert barnetrygden med 533 kroner per måned. Dette medlem mener at en differensiering av barnetrygden vil være et effektivt og riktig grep for å løfte mange barnefamilier ut av fattigdom og gi mer til de 380 000 barna som trenger det mest. Dette medlem viser til Venstres modell for omlegging av barnetrygden i tabellen under:

Inntektsgrense mottakere av barnetrygd	Antall barn	Barnetrygd regjeringens modell per barn (gj.snitt per måned)	Barnetrygd Venstres modell per barn (per måned)	Differanse per måned
Under 327 000 kroner	381 050	1 075	1 615	+540
327 000 kroner til 496 000 kroner	388 738	1 054	1 054	0
Over 496 000 kroner	386 358	1 060	530	-530

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at barnetrygden økes ved at denne posten økes med 300 mill. kroner. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener det er på tide at barnetrygden økes.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti viser til at barnefamilienes utgifter stadig øker, mens de offentlige ordningene svekkes. Disse

medlemmer viser til at deres respektive partier mener det er viktig å videreføre barnetrygden som en universell ordning som treffer alle barn, og som utbetales til alle uten kontrollering og overprøving av hvorvidt foreldrene har behov for utbetalingen eller ikke.

2.4.8 Kap. 846 Familie- og oppveksttiltak

Forslag 2018: kr 520 218 000. Saldert budsjett: kr 483 009 000.

Komiteen syner til at kapitlet skal dekke utgifter til førebyggjande tiltak og til forskings- og utviklingstiltak på familie- og oppvekstområdet.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Skjeie-utvalgets forslag i NOU 2012:15 «Politikk for likestilling» om å innføre et program mot seksuell trakassering, og støtter dette forslaget. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 20 mill. kroner til et slikt program.

POST 60 BARNE- OG UNGDOMSTILTAK I STØRRE BYSAMFUNN

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen og øker tilskuddet til tilskuddsordningen Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn med 5 mill. kroner.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, er bekymret fordi Nav-rapporten for 2017 igjen viser økte forskjeller og at det blir flere lavinntektsfamilier.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor midlene til storbysatsingen i 23 kommuner er økt med 15 mill. kroner, slik at man kan forebygge og avdekke vold og overgrep og hjelpe barn og unge inn i sosiale nettverk og aktivitet der positive relasjoner utvikles.

POST 61 NASJONAL TILSKUDDSORDNING MOT BARNEFATTIGDOM

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti og øker tilskuddet til Barnas Stasjon, Ferie for alle og FRI med 20 mill. kroner, og styrker den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom med 25 mill. kroner ut over dette. Flertallet viser til at dette gjøres for å dempe konsekvensene av fattigdom og gi flere barn fra lavinntektsfamilier mulighet til å delta på ulike fritidsaktiviteter på linje med andre barn. Dette inkluderer særskilt tilskudd til frivillige organisasjoner som driver forebyggende psykisk helsearbeid rettet mot barn, unge og deres foreldre, og flertallet øker tilskuddsordningen til nesten 250 mill. kroner. Flertallet viser til at ordningen er målrettet og etterspurt, og at den bidrar til økt deltakelse for barn og unge i lavinntektsfamilier.

Flertallet foreslår at kap. 846 post 61 økes med 45 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten 269 441 000 kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett foreslår en bevilgning på ytterligere 10 mill. kroner til Barnas Stasjon, Ferie for alle og FRI. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis mål om at alle barn skal få mulighet til å delta på en fritidsaktivitet og få et ferietilbud. Den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom er viktig, og det er velkjent at tiltak som Røde Kors' Ferie for alle, Blå Kors' Barnas Stasjon, Kirkens Bymisjons FRI og andre gir svært viktige og verdifulle tilbud til barn og unge som lever i familier med lave inntekter og ulike utfordringer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der Arbeiderpartiet foreslår å styrke tilskuddsordningen mot barnefattigdom med 25 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti foreslår i partiets alternative statsbudsjett å øke tilskuddet til den nasjonale tilskuddsordningen mot barnefattigdom med 20 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018, der bevilgningen til nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom ble foreslått økt med 26,6 mill. kroner, til totalt 250 mill. kroner.

POST 62 UTVIKLING I KOMMUNENE

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten og øker tilskuddet til foreldrestøttende tiltak i kommunene og tilskudd til systematisk identifikasjon og oppfølging av utsatte barn med 10 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 10 mill. kroner.

POST 70 BARNE- OG UNGDOMSORGANISASJONER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen og øker nasjonal grunnstøtte til barne- og ungdomsorganisasjoner med 10 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at barne- og ungdomsorganisa-

sjonene opplever at nivået på støtten de får, ikke gir dem rom for å inkludere flere barn og unge i sine aktiviteter. Mange melder om at de risikerer å måtte øke medlemsavgiften eller bruke tid på pengeinnsamling i stedet for å bruke den på kurs, aktiviteter og samlinger for de unge. Det rapporteres også om at en for stor andel av midlene de mottar i støtte, er prosjektmidler som er bundet opp, noe som gjør det vanskelig å utvikle organisasjonene videre. Disse medlemmer mener barne- og ungdomsorganisasjonene i tillegg til å være uvurderlige som inkluderings- og læringsarenaer for barn og unge er en viktig investering i fremtidens frivillighet, da barne- og ungdomsorganisasjonene er den viktigste rekrutteringsarenaen for videre frivillig engasjement.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjoner med 23 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til sitt alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke den nasjonale grunnstøtten til barne- og ungdomsorganisasjoner med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 71 UTVIKLINGS- OG OPPLYSNINGSARBEID MV.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, foreslår at bevilgningen under kap. 846 post 71 økes med 0,5 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten 19 300 000 kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett foreslår en bevilgning på 5 mill. kroner til Nurse Family Partnership-programmet. Dette medlem viser til at dette programmet er et internasjonalt anerkjent program som benyttes for å forebygge omsorgssvikt og psykisk sykdom og bedre barns oppvekstsvilkår gjennom tidlig innsats allerede i svangerskapet. Resultatene fra flere land er gode og viser forbedring av mor og barns helse under svangerskapet og at mødrene hadde økt deltakelse i arbeidslivet, og det er dokumentert reduksjon i atferdsvansker og kriminalitet hos barna.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen til Barnevakten med 0,5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der det

foreslås å øke bevilgningen til Barnevakten med 0,7 mill. kroner.

2.4.9 **Kap. 847 EUs ungdomsprogram, jf. kap. 3847**

Forslag 2018: kr 8 252 000. Saldert budsjett 2017: kr 8 188 000.

Komiteen viser til at bevilgningen på posten dekker lønn og utgifter til varer og tjenester ved det nasjonale kontoret som forvalter EUs ungdomsprogram, og at bevilgningen over denne posten må ses i sammenheng med bidraget til drift av det nasjonale kontoret og Eurodesk fra Europakommisjonen, jf. kap. 3847.

2.4.10 **Kap. 848 Barneombudet**

Forslag 2018: kr 21 492 000. Saldert budsjett 2017: kr 15 554 000.

Komiteen viser til at Barneombudet har et viktig samfunnsoppdrag og skal arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt hensyn til på alle samfunnsområder. Bevilgningen skal dekke utgifter knyttet til ombudets arbeid med barn og unges oppvekstkår.

Komiteen viser til stortingsproposisjonen, der regjeringen foreslår å øke bevilgningen til Barneombudet til 21,5 mill. kroner for 2018. Komiteen viser til at Barneombudet i budsjettåret særlig vil legge vekt på disse målene:

«Barn med funksjonsnedsettelse får et verdig liv og et tilrettelagt tilbud uansett hvor de bor. Barn kjenner til barnekonvensjonen og Barneombudet. Barn har reell påvirkning på utforming av politikk og planer på alle nivå i samfunnet. Alle barn i Norge får oppfylt retten til utdanning i en tryggt og inkluderende skole. Barn i risiko for – eller som er utsatt for – vold og overgrep, møter et system som ser, følger opp og gir god behandling.»

Barneombudet vil ferdigstille prosjektet Voldsfri barndom – god helse, som ble startet opp i 2017 og er et todelt prosjekt som har som mål å få alle deler av helsevesenet til å arbeide aktivt for å forbygge vold og seksuelle overgrep mot barn. Barneombudet jobber også internasjonalt for å styrke barnerettighetene.

Komiteen viser til at Barneombudet i 2018 vil delta på eksaminering av Norge i henhold til FNs barnekonvensjon, og vil følge opp anbefalingen FNs komité for barnerettigheter kommer med.

Barnevernet

2.4.11 **Kap. 853 Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker**

Forslag 2018: kr 226 322 000. Saldert budsjett 2017: kr 224 608 000.

Komiteen viser til at de tolv fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker utgjør et uavhengig domstol-

lignende forvaltningsorgan som er hjemlet i barnevernloven. Godt over 90 pst. av sakene i fylkesnemndene er saker etter barnevernloven.

Komiteen merker seg at satsene for honorar for fagkyndige er vesentlig lavere for arbeid i fylkesnemndene enn for annet tilsvarende arbeid i rettssystemet.

Komiteen viser til at regjeringen i årets budsjett øker bevilgningene på posten for driftsutgifter med 5,7 mill. kroner for å få flere dyktige fagkyndige til å ta oppdrag i fylkesnemndene. Komiteen merker seg at regjeringen foreslår å øke bevilgningen på posten med 1 mill. kroner for å øke honorarsatsene for talspersonen for barnet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker behovet for å styrke fylkesnemndene for å sikre raskere hjelp og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 15 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at fylkesnemndene har fått flere nye stillinger i forrige stortingsperiode, som har løst kapasitetsproblemene og gjort at saksbehandlingstiden nå er i samsvar med forutsetningene i barnevernloven. Samtidig har nye IT-systemer for saksbehandlingen styrket effektivitet og dokumentssikkerhet. Dette medlem er likevel kjent med at uhensiktsmessige lokaliteter og manglende avspillingsutstyr for dommeravhør er et problem, og at dette kan utgjøre en trussel mot rettssikkerheten både når det gjelder taushetsplikt og forsvarlig opplysning av sakene. Dette medlem mener at 1 mill. kroner til å styrke rettssikkerheten ville kunne bidratt til å nå målene også på dette feltet, og viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018, der dette ble foreslått.

2.4.12 Kap. 854 Tiltak i barne- og ungdomsvernet

Forslag 2018: kr 986 813 000. Saldert budsjett 2017: kr 1 389 913 000.

Komiteen vil fremheve at barnevernet skal gi nødvendig hjelp og omsorg til barn som lever under forhold som kan skade helsen og utviklingen deres. Barnevernet skal være et sikkerhetsnett for barn og unge når foreldrene av ulike årsaker ikke greier å gi barna sine den omsorgen de trenger. Komiteen viser til at det har vært en gradvis økning i tallet på barn med omsorgstiltak. Omsorgstiltak innebærer at barnevernet har overtatt omsorgen for barnet. Ifølge tall fra SSB var det i 2016 ett av fem barn i barnevernet som fikk omsorgstiltak. De øvrige barna får ulike typer hjelpetiltak.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at Stortinget i Innst. 354 L (2016–2017) ved behandling av Prop. 73 L (2016–2017) Endringer i barnevernlo-

ven (barnevernsreformen), sluttet seg til en reform for barnevernet som skal sikre at utsatte barn og familier får bedre hjelp der de bor. Flertallet merker seg videre at regjeringen har lagt frem Prop. 169 L (2016–2017) Endringer i barnevernloven mv., som har til formål å styrke rettssikkerheten til barn og familier i barnevernet. Flertallet viser videre til at Stortinget i Innst. 354 L (2016–2017) sluttet seg til at kommunene skal få større faglig og økonomisk ansvar for barnevernet i årene fremover. Dette skal bidra til å styrke forebyggende arbeid og tidlig innsats i kommunene. Flertallet merker seg at det er igangsatt forsøk med endringer i ansvarsdelingen mellom stat og kommune på barnevernsområdet, og at de tre kommunene Røyken, Alta og Nøtterøy (i interkommunalt samarbeid med Tjøme) deltar i prosjektet. Kommunene har fått økt oppgave- og finansieringsansvar på barnevernsområdet, med helhetlig ansvar for fosterhjem og hjelpetiltak og større valgfrihet når det gjelder valg av institusjon.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet mener at nærhet er blitt for lite vektlagt i dagens barnevern, og er svært kritiske til dagens praktisering, der hensynet til produktivitet og kostnadsutnyttelse av institusjonsplasser har vært prioritert fremfor barns behov for å være tilknyttet hjemstedet. Disse medlemmer viser til historien om tenåringsjenta «Ida» som ble tvangsflyttet 130 mil nord for sin hjemplass, til tross for at barnevernstjenesten ønsket tilbud i hennes nærområde.

Disse medlemmer viser også til kartlegginger fra 2015 som viser at 478 barn i Norge ble flyttet på barnevernsinstitusjon eller i fosterhjem i en annen landsregion enn den de selv kom fra. Barn som er flyttet utenfor egen landsregion, utgjorde i 2015 18 pst., altså om lag ett av fem barn, og da er det ikke medregnet de som flyttes langt innenfor egen region.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Dokument 8:38 (2016–2017), jf. Innst. 351 S (2016–2017), om å innføre en nærhetsreform i barnevernet. Dette medlem viser til at Senterpartiet i saken foreslo å innføre et nærhetsprinsipp i barnevernet som gir barn i barnevernet en lovmessig rett til tilbud i nærhet til barnets hjemsted, og som hindrer langflytting av barn så fremt det ikke er til barnets beste.

Dette medlem vil også fremheve at Senterpartiet i den nevnte saken foreslo å legge begrensninger på hvor mange ganger et enkelt barn kan flyttes mellom ulike barnevernstiltak, og at det bør legges til grunn i lovverket at enetiltak for barn i barnevernsinstitusjon ikke skal forekomme, så fremt det ikke i spesielle tilfeller vurderes som barnets beste.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Ven-

streparti og Venstre viser til at Barneombudet er bekymret for bruken av enetiltak, det vil si tiltak der barn og unge bor alene og må passes på av én eller flere voksne. Barneombudet understreker at enetiltak må være siste utvei, og det er grunn til å spørre om systemene rundt disse barna har fungert godt nok.

Komiteens medlem fra Senterpartiet mener det er stort behov for å innføre et nærhetsprinsipp i barnevernet som gir barn en lovmessig rett til institusjonstilbud/fosterhjem i rimelig nærhet til barnets eget hjemsted, samt innføre en begrensning på hvor mange ganger et barn kan flyttes mellom ulike barnevernstiltak, forutsatt at dette ikke er til barnets beste. Dette medlem mener det også er stort behov for sikre at enetiltak ikke forekommer utenom i helt særskilte tilfeller der det blir vurdert å være til barnets beste.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er bekymret for utviklingen der barnevernet i større og større grad blir dominert av kommersielle private tilbydere, mens ideelle private tilbydere sliter og risikerer å tape anbudskampene. Disse medlemmer ønsker en helt annen utvikling og vil ta vare på og styrke samarbeidet med private ideelle aktører generelt og på barnevernsfeltet spesielt.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at nærhet allerede er et viktig prinsipp ved valg av tiltak for det enkelte barn i barnevernet. En grundig utredning må ligge til grunn for å identifisere barnets beste i hvert enkelt tilfelle, og viktige momenter vil være betydningen av å bo nært hjemstedet, behovet for spesialiserte tiltak og barnets og familiens ønsker. Flertallet viser til at på fosterhjemsområdet er hensynet til nærhet styrket gjennom forslaget om å lovfeste kommunenes plikt til å undersøke muligheten for å rekruttere fosterhjem i barnets slekt eller nettverk. Der som det finnes egnede fosterhjem i barnets nettverk, vil nærhetsprinsippet ofte kunne ivaretas. Flertallet vil peke på at for noen barn vil institusjon være det beste tilbudet i en periode av livet. Et trygt og godt institusjonstilbud forutsetter at tilbudet er tilpasset det enkelte barns behov. Institusjonene i Bufetat er derfor differensiert etter målgruppe, slik at institusjonene best mulig skal kunne ivareta ulike barn og unges individuelle behov. Institusjonene ligger spredt over hele landet, men med en hovedvekt i tettere befolkede områder. Flertallet viser til at en eventuell lovfestet rett til et institusjonstilbud i nærheten av hjemstedet, slik Senterpartiet tar til orde for, i praksis ikke vil kunne forenes med dagens ønske om og krav til et differensiert tilbud tilpasset det enkelte barn. Flertallet understreker at institusjonstilbudet retter seg mot en svært liten mål-

gruppe med ulike utfordringer, noe som stiller krav til spesialisering og differensiering.

Komiteens medlem fra Venstre mener at det må iverksettes flere tiltak for å øke kompetansen innen barnevernet, slik at kompetansen i fremtiden vil samsvare bedre med arbeidsoppgavene og ansvaret. Dette medlem viser i denne forbindelse til Dokument 8:95 S (2016–2017) fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Trine Skei Grande og Abid Q. Raja om å innføre kompetansekrav i barnevernet, der det også ble foreslått å iverksette forsøk med en femårig integrert, klinisk barnevernspedagogutdanning for å imøtekomme kompetansekravene. Dette medlem imøteser regjeringens pågående arbeid med disse tiltakene. Dette medlem viser videre til at barnevernspedagogutdanningen i statsbudsjettet for 2014 ble hevet fra finansieringskategori F til E, noe som gir bedre rom for mer individuell oppfølging og bedre veiledning. Dette medlem viser til at det også jobber svært mange sosionomer i barnevernet, og mener at å øke kvaliteten på sosionomutdanningen, tilsvarende barnevernspedagogutdanningen, er et viktig tiltak for å heve kvaliteten i barnevernet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet deler Venstres oppfatning av at det er viktig med et kompetanseløft i barnevernet, og at dette er en del av barnevernsreformen. Fordi kommunene skal overta et større ansvar for barnevernet, er det nødvendig å heve kompetansen i det kommunale barnevernet. Disse medlemmer viser derfor til at regjeringen legger opp til et historisk kompetanseløft. Hovedsatsingen startet i 2017, og bevilgningen økes fra 30 mill. kroner til over 80 mill. kroner i budsjettet for 2018. Disse medlemmer viser til at midlene skal gå til nye videreutdanninger, nytt opplæringsprogram, kommunale læringsnettverk og egne veiledningsteam for å gi hjelp der det er størst risiko for svikt. Disse medlemmer viser til at satsingen på videreutdanning av ansatte skal styrkes betydelig. Bevilgningen økes fra 14 mill. kroner til 32 mill. kroner i 2018. Midlene skal brukes til å finansiere flere studieplasser og tilskudd til arbeidsgivere som har ansatte som tar videreutdanning. Disse medlemmer er også tilfreds med at regjeringen starter arbeidet med å forbedre dagens treårige bachelorutdanninger og skal vurdere innhold og omfang i tilbudet om masterutdanninger i barnevern, slik at ansatte i barnevernet kan starte i jobben med gode faglige forutsetninger.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at barnevern er en av kommunens viktigste oppgaver. I små kommuner kan det være utfordringer knyttet til om fagmiljøet i barnevernet er stort nok til å

sikre kontinuitet hos ansatte, mulighet for faglig utvikling og at saksbehandlere har mulighet til å ha en armlengdes avstand, slik at ikke innbyggerne mister tillit fordi fagmiljøet er for lite. Flertallet viser til at kommunereformen vil kunne gi større og mer robuste barnevernstjenester i kommunene med bedre forutsetninger for å kunne ivareta et mer helhetlig ansvar.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener et viktig tiltak for å styrke barnevernet vil være å styrke utdanningene. Ved å heve finansieringskategoriene for sosionom til et nivå som er likt med barnevernspedagog og vernepleier, vil man i større grad kunne sikre at studentene kommer tilstrekkelig rustet ut i et krevende arbeidsfelt. For lav finansiering fører til at det blir kuttet i utdanningene der studentene trenger det mest. Studentene trenger forelesninger basert på forskning, nok og gode praksisstudier, undervisning og veiledning i små grupper, og tett oppfølging for å skape trygghet for profesjonsutøvelsen. Utdanningsinstitusjonene må ha rammebetingelser og virkemidler for en utdanning som kan møte den komplekse virkeligheten i helse- og sosialtjenestene. Sosionomer går ut i noen av de mest komplekse arbeidsfeltene i offentlig sektor: barnevern, Nav, psykisk helse og rus. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å heve sosionomutdanningen fra finansieringskategori F til E.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at det gjennom budsjettavtalen foreslås å reversere kuttet i bevilgningen til skolegang for barn i barnevernet.

Flertallet foreslår at kap. 854 post 21 økes med 3 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten 68 319 000 kroner.

Komiteen viser til at mange barn og unge som har eller har hatt tiltak fra barnevernet, har store utfordringer på skolen. Mestring i skolen og fullføring av videregående har stor betydning for hvordan barna som har hatt en utfordrende start på livet, klarer seg videre.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at styrkingen av helsestasjons- og skolehelsetjenesten med flere helsesøstre og psykologer er et viktig tiltak også for barn i barnevernets omsorg. Flertallet registrerer at antall årsverk i skolehelsetjenesten og på helsestasjonene har økt med 648 fra 2013–2016. Hele 418 av disse årsverkene kom i

2015–2016. Veksten er spesielt positiv, særlig fordi det fra 2012–2013 var en reduksjon på 9 årsverk.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Barneombudet i sitt innspill til komiteen i forbindelse med statsbudsjettet 2018 uttrykker bekymring for at bevilgningen til skolegang for barn i barnevernet ble foreslått kuttet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet deler Barneombudets bekymring og viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 3 mill. kroner, slik at den opprettholdes på 7,1 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Barneombudets innspill til komiteen i forbindelse med statsbudsjettet 2018 og deler ombudets bekymring for regjeringens foreslåtte kutt i bevilgningen til barnevernsbarns skolegang. Dette medlem understreker hvor viktig det er for barn å opprettholde nettverk, utvikling og rammer når de går inn i en vanskelig situasjon. Derfor viser dette medlem til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å øke bevilgningen til skolegang for barn i barnevernet med 3 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Dette medlem viser til flere saker om vold mot ansatte i barnevernet den siste tiden og understreker behovet for å styrke ansattes trygghet. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås en økning på 3 mill. kroner for å opprette en satsing på mer trygghet på jobb for de ansatte i barnevernet.

POST 50 FORSKNING OG UTVIKLING

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor midlene til forskning og utvikling styrkes med 4,5 mill. kroner, og vil prioritere forskning som omhandler vold og overgrep, og som inkluderer barneperspektivet i forskning og utviklingsarbeid.

POST 60 KOMMUNALT BARNEVERN

Komiteen merker seg at bevilgningen på 727,4 mill. kroner går til øremerkede stillinger i kommunalt barnevern som ble opprettet i perioden 2011–2017. Bevilgningen skal dekke særskilte tilskudd til i overkant av 980 stillinger i kommunene for å styrke det kommunale barnevernet. Ordningen skal bidra til å bedre den kommunale barnevernstjenesten gjennom å videreføre tilskuddet til stillingene. Tildelingen foretas av fylkesmannsembetet, og kommunene må rapportere tilbake til Fylkesmannen om at midlene er benyttet til styrking av årsverk.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen og øker bevilgningen til kommunalt barnevern med 29 mill. kroner, herunder 15 mill. kroner til barnevernet i Oslo kommune.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor rammen til kommunal barnevernstjeneste økes med 200 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil ha tilstrekkelig med ansatte i barnevernet slik at barna får riktig hjelp tidlig nok. Det vil øke muligheten for at det blir tid og muligheter til å la barnas stemme komme tydeligere fram. Tilbakemeldinger tyder på at godt utdannede ansatte søker seg bort fra førstelinjen i offentlig barnevernstjeneste. Mange barn har komplekse utfordringer, ofte knyttet til vanskeligheter, vold og overgrep, og de trenger å møte kompetente og erfarne ansatte.

Disse medlemmer viser til rapporten fra Helseilsynet 1/2017, «Bekymring i skuffen», og mener disse funnene er alvorlige. Det er viktig å følge opp dette arbeidet og styrke ledelsen og bedre metodikk for meldinger og kvalitetsutviklingen i barnevernet. SSB har i sin rapport Turnover i Barnevernet, publisert 2014, vist at det er stor turnover i barnevernet. Ansattes organisasjoner uttrykker bekymring for økt arbeidspress og en mer utrygg arbeidssituasjon med økende vold- og truslehendelser. Dette er bekymringsfullt og disse medlemmer peker på at det er nødvendig å styrke det kommunale barnevernet med flere ansatte, slik at barn og foreldre får mer tid med den enkelte ansatte og slik at den ansatte får bedre muligheter til å følge opp de behov som barnet har, og de mangler som er påpekt av Helseilsynet.

Regjeringen har satset stort på å åpne for kommersialisering av barnevernet. Det er Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti imot, og disse medlemmer ønsker å styrke det offentlige barnevernet. Det blir ikke flere ansatte, mer videreutdanning eller bedre kvalitet i den offentlige omsorgen ved å spre ressurser og fagfolk på flere aktører.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at de viktigste årsakene til at barnevernstjenestene kjøper tjenester fra private aktører, er at det gir kapasitet ved for lav bemanning eller bidrar med kompetanse som barnevernstjenesten ikke selv har. Flertallet mener at det viktigste for dem som er opptatt av et godt barnevern, bør være kvaliteten og innholdet i tjenestetilbudet og at rettssikkerheten til barn og familier blir ivarettatt på en god måte. Flertallet mener det er vik-

tig å understreke at vi har mange dyktige private og private ideelle leverandører av barnevernstjenester i Norge som har levert gode tjenester til det offentlige gjennom mange år, og som bidrar til økt kvalitet og viktig mangfold i tilbudet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg at det ikke foreligger noen opptrapping av antall stillinger i det kommunale barnevernet, og viser til at det er stort behov for flere ansatte der. Disse medlemmer viser til Fellesorganisasjonens barnevernsundersøkelse fra 2015, der nesten 80 pst. av de ansatte i kommunalt barnevern oppgir at for stor arbeidsmengde hindrer dem i å gjøre en god nok jobb. Disse medlemmer viser derfor til sine respektive partiers alternative statsbudsjett, der det foreslås å øke bevilgningen til kommunalt barnevern med 200 mill. kroner som en opptrapping for flere ansatte i det kommunale barnevernet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Sosialistisk Venstreparti vil innføre en veiledende bemanningsnorm for den kommunale barnevernstjenesten og fullføre det rød-grønne barnevernsløftet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til at styrking av barnevernet har vært en prioritet for regjeringspartiene, Venstre og Kristelig Folkeparti de siste årene. Det medfører derfor ikke riktighet at det ikke har vært noen opptrapping av stillinger. Ved utgangen av 2016 var det 19 pst. flere stillinger i det kommunale barnevernet enn i 2013, en økning på 932 stillinger. Flertallet er glad for at veksten i stillinger har bidratt til blant annet færre barn per saksbehandler, og at regjeringen fortsetter denne satsingen.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i alternativt budsjett foreslår at denne posten økes med 100 mill. kroner for å sikre økt kapasitet og styrking av kompetanse i det kommunale barnevernet, samt for å dekke Oslo kommunes særskilte utgifter (15 mill. kroner). Bevilgningen dekker særlige tilskudd til kommunene for å sikre det kommunale barnevernet.

Komiteens medlem fra Venstre er bekymret over at barnevernet ikke i tilstrekkelig grad klarer å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, og mener det systematiske arbeidet for å heve kvaliteten i barnevernet må fortsettes og styrkes. Dette medlem foreslo i Venstres forslag til statsbudsjett for 2018 å styrke den kommunale

barneverntjenesten med 200 nye fagstillinger gjennom økte bevilgninger med 148 mill. kroner.

POST 61 UTVIKLING I KOMMUNENE

Komiteen registrerer at bevilgningene på posten er økt med 9,5 mill. kroner til 20,1 mill. kroner. Ordningen er en del av kompetansestrategien for det kommunale barnevernet, og midlene skal brukes til å støtte utviklingsprosjekt i kommunale læringsnettverk på fylkesnivå. Komiteen merker seg at ordningen skal bidra til å styrke tilbudet i kommunene for tjenester og tiltak til utsatte barn og familier som trenger særskilt oppfølging.

POST 62 TILSKUDD TIL BARNEVERN SFAGLIG VIDEREUTDANNING

Komiteen ser positivt på at det er opprettet en ny tilskuddsordning som skal bidra til økt bruk av videreutdanning for ansatte i barnevernet, ved at arbeidsgiver kan søke om midler til å dekke vikarutgifter, reisekostnader, litteraturkjøp og lignende. Målet med videreutdanningene er å styrke kunnskapsnivået i tjenestene og gi tilsatte mulighet til fordyping innenfor prioriterte fagområder i barnevernet.

POST 71 UTVIKLINGS- OG OPPLYSNINGSARBEID MV.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at det gjennom budsjettavtalen også ble bevilget 4 mill. kroner til SOS-barnebyers fosterhjemsprosjekt. Flertallet viser til budsjettavtalen og overfører 4 mill. kroner fra kap. 854 post 71 til kap. 854 post 60, til flere øremerkede stillinger i det kommunale barnevernet. Flertallet viser også til budsjettavtalen og en økt bevilgning på 2,5 mill. kroner til Forandringsfabrikken.

Flertallet foreslår at bevilgningen under kap. 854 post 71 økes med 6,5 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten 27 850 000 kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett for 2018 foreslår en ytterligere styrking av Forandringsfabrikken på 1 mill. kroner ekstra. Dette medlem vil understreke at den kompetansen Forandringsfabrikken har opparbeidet seg, er avgjørende for barnevernets arbeid, og at Kristelig Folkeparti legger vekt på at barn og unge må høres i større grad når tiltak som berører barns beste, utarbeides og iverksettes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet ønsker å styrke post 71 Utviklings- og opplysningsarbeidet i barnevernet med 4,5 mill. kroner. Disse medlemmer vil peke på det arbeidet som foregår i regi av Forandringsfabrikken, som drift av storbynettverk for oppvekstfeltet, inklu-

dert innsats mot vold og overgrep i de største byene, kunnskapsinnhenting fra barn i barnevernet og råd til kompetanseutvikling og bidrag til kunnskapsgrunnlag for nye satsinger for barn og familier nasjonalt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser videre til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke bevilgningen på posten med ytterligere 4 mill. kroner, som skal gå til SOS-barnebyers fosterhjemsprosjekt.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil berømme Forandringsfabrikken for det arbeidet de gjør. Dette medlem mener det er viktig å lytte til erfaringer barn og unge har i møte med ulike instanser. Ved å innhente og systematisere denne kunnskapen kan man forbedre og utvikle tiltak som ivaretar barnas interesser og behov. Forandringsfabrikken jobber med å omsette erfaringene til barn og unge til kunnskap som igjen kan brukes til å utvikle politikk. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke bevilgningen til Forandringsfabrikken med 2,5 mill. kroner.

Komiteen understreker det viktige arbeidet Forandringsfabrikken og Landsforeningen for barnevernsbarn gjør. Begge organisasjoner spiller en viktig rolle for å fremme barn og unges medvirkning og for økt kunnskap i barnevernstjenesten basert på innspill fra barn som selv har vært i barnevernet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det er foreslått å øke støtten til begge organisasjonene med 4 mill. kroner hver.

Dette medlem understreker viktigheten av høyt faglig nivå i alle deler av barnevernet og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett der det foreslås en økt bevilgning på 15 mill. kroner til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet ut over regjeringens forslag. Dette medlem mener det er behov for å styrke videreutdanningen i barnefaglig kompetanse og kompetanse på minoritetsfeltet. Dette medlem understreker at barnevernet har utfordringer med å møte ulike etniske minoritetsmiljøer, og at det er behov for økt innsats mot negativ sosial kontroll. En økning i midler til å utvikle kompetanse på dette feltet er derfor viktig.

POST 72 TILSKUDD TIL FORSKNING OG KOMPETANSEUTVIKLING I BARNEVERNET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til anmodningsvedtak 611 25. april 2017, som lyder:

«Stortinget ber regjeringen bidra til at det er flere med minoritetsbakgrunn og økt kompetanse på minoritetskulturer i barnevernet.»

Disse medlemmer mener regjeringen ikke gjør nok for at alle ansatte har nødvendig kompetanse for å møte familier med minoritetsbakgrunn.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås 15 mill. kroner for å styrke kompetansen i barnevernet.

2.4.13 Kap. 855 Statlig forvaltning av barnevernet, jf. kap. 3855

Forslag 2018: kr 6 765 354 000. Saldert budsjett 2017: kr 6 655 944 000.

Komiteen viser til at inntaket i statlig barnevern følger av barnevernsvedtak enten av kommunene eller av Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. Økningen i antallet barn og unge som har behov for spesialiserte barnevernstjenester, har over tid vært stor. Komiteen merker seg at veksten har flatet ut i løpet av 2016 og hittil i 2017. Komiteen merker seg at regjeringen legger til grunn at de totale utgiftene til det statlige barnevernet i 2018 blir omtrent som i 2017.

Barnevernsinstitusjoner skal ivareta behovene til barna som bor der, og komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at Stortinget ved behandlingen av Prop. 73 L (2016–2017) sluttet seg til flere tiltak som skal medvirke til at barn i barnevernet får nødvendige og forsvarlige helsetjenester. Stortinget sluttet seg da også til prinsippet om at kommunene skal få større mulighet til å velge plass i institusjon. Dette skal gi et institusjonstilbud som tar hensyn til behovet til barnet på en bedre måte.

Flertallet merker seg at Bufetat inngikk nye kontrakter om kjøp av institusjonsplasser med ideelle og private aktører i 2016. De nye avtalene gjør at man får et tilbud som er bedre tilpasset det enkelte barnet. Videre er krav til kvalitet nå de samme som i statlige institusjoner, blant annet med krav til skole- og helseansvarlig i hver institusjon.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, merker seg at regjeringen foreslår å øke bevilgningen på post 1 Driftsutgifter med 36,8 mill. kroner til etablering av to omsorgs- og behandlingssinstitusjoner for barn som har behov for psykisk helsehjelp samtidig som de får langvarig og/eller spesialisert omsorg utenfor hjemmet. Flertallet er positive til at institusjonene skal bidra til at barn i barnevernet med behov for psykisk helsehjelp får den hjelpen de trenger,

og at både barnevernstjenesten og helsetjenesten har et felles ansvar for innholdet i institusjonen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at opprettelsen av to nye institusjoner ikke er opprettelse av nye, men omgjøring av eksisterende institusjoner, som det statlige barnevernet har brukt til omsorgsplasser. Det statlige barnevernet må derfor opprette nye omsorgsplasser i Nordland og på Agder. Denne kostnaden er det ikke kompensert for i budsjettet. Dette er i realiteten kutt i budsjettet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at det er Bufetat som har ansvar for barnevernsinstitusjonene, ikke fylkene. Det er heller ikke behov for å opprette nye institusjonsplasser ved etableringen av omsorgs- og behandlingssinstitusjonene.

Komiteen merker seg at det i 2016 ble gjennomført en nasjonal brukerundersøkelse i statlige og private institusjoner og fosterhjem. Resultatet viser samlet sett at flertallet av barn og unge har det bra og opplever god medvirkning og godt samarbeid med dem som er tetttest på dem i hverdagen. Resultatene fra brukerundersøkelsen viser en bedring sammenlignet med resultatene fra forrige undersøkelse i 2013.

Komiteen mener det er viktig å ha tilstrekkelig med riktige fosterhjem som kan møte ulike behov hos barn og unge som trenger et nytt sted å bo. Komiteen merker seg derfor at det å skaffe riktige fosterhjem fortsatt skal være en av hovedprioriteringene til Bufetat.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, viser også til at arbeidet med tiltak for å rekruttere flere fosterhjemsfamilier må ses i sammenheng med Meld. St. 17 (2015–2016) Trygghet og omsorg – Fosterhjem til barns beste, som Stortinget behandlet våren 2016. Bufdir har på oppdrag fra departementet utarbeidet en fireårig plan for oppfølging av en rekke tiltak og anmodningsvedtak etter fosterhjemsmeldingen.

Komiteen merker seg også at regjeringen har satt ned et offentlig utvalg som skal se på rammevilkårene for fosterhjem. Utvalget skal blant annet vurdere om det er nødvendig med tydeliggjøring eller endringer i rettigheter knyttet til ytelser etter folketrygdloven, blant annet ytelser ved sykdom, uførhet og arbeidsledighet samt alderspensjon. Komiteen ser frem til at utvalget presenterer sitt arbeid.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti viser til

behovet for flere fosterhjem og mener det er avgjørende at det offentlige blir flinkere til å rekruttere og følge opp fosterhjem, og er skeptiske til at dette området flere steder i stor grad er overlatt til private kommersielle tilbydere.

Komiteens medlem fra Senterpartiet er bekymret over at for mange barn blir splittet fra sine søsken ved omsorgsoverdragelse, og at familie og nært nettverk ikke blir vurdert på ordentlig vis før omsorgsoverdragelse.

Dette medlem viser til Meld. St. 17 (2015–2016), Trygghet og omsorg, Fosterhjem til barns beste jf. Innst. 318 S (2015–2016), og Senterpartiets forslag om at ingen omsorgsovertakelse kan vedtas uten at barnets egen familie og nære nettverk er vurdert, og at det i forskrift bestemmes at det i saksframstillingen eller på annen måte skal synliggjøres at dette er vurdert før vedtak fattes.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Senterpartiet fikk flertall for å be regjeringen sørge for at søsken som hovedregel ikke blir splittet ved omsorgsovertakelse, og at det iverksettes tiltak som legger bedre til rette for fosterfamilier som tar imot søsken. Disse medlemmer forutsetter at regjeringen følger med på denne utviklingen og praktiseringen i tjenestene. Disse medlemmer vil også understreke at det må bli enklere å få forlenget fosterhjemsopphold etter fylte 18 år, og at man må sikre at flere får et godt tilbud om ettervern fram til 23 år.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at det gjennom budsjettforliket foreslås å reversere kuttet til rekruttering av fosterhjem. Flertallet er bekymret for at behovet for flere fosterhjem er økende samtidig som det er vanskelig å rekruttere og beholde flere fosterhjem, jf. Innst. 318 S (2015–2016). Det er viktig med et bredt og stabilt tilfang av nye fosterhjem for å sikre en bredde som gjør det lettere å finne et hjem som passer for det enkelte barn.

Flertallet viser til budsjettavtalen og reduserer bevilgningen til reguleringspremie til KLP – pensjoner med 10 mill. kroner.

Flertallet foreslår at kap. 855 post 1 økes med 5 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten 3 751 754 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Ven-

streparti mener det er nødvendig å videreføre midler til rekrutteringen av fosterhjem for å nå målene i Meld. St. 17 (2015–2016) Trygghet og omsorg – Fosterhjem til barns beste. Det er et stort behov for flere fosterhjem og ikke minst kvalitetsheving av fosterhjemsomsorgen. Disse medlemmer mener derfor det er uheldig at regjeringen foreslår å kutte i disse midlene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor kuttet på 5 mill. kroner reverseres.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett for 2018, hvor kuttet på 5 mill. kroner foreslås reversert.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti gjentar viktigheten av å trappe opp antallet ansatte i barnevernet for å gi alle barn den hjelpen de trenger. Dette gjelder også i det statlige barnevernet. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås en økning på 50 mill. kroner til økt bemanning i det statlige barnevernet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til regjeringens foreslåtte kutt på 640 mill. kroner i det statlige barnevernet for å øke kjøpet av private barnevernstjenester med 500 mill. kroner på kap. 855 post 22.

Disse medlemmer mener utviklingen med kommersielle aktører i barnevernet er svært bekymringsfullt da omsorg for sårbare barn ikke er en vare eller tjeneste som kan omsettes i et marked på lik linje med å klippe hår. Tvert imot kan hensynet til omsetning og hensynet til best mulig hjelp være i strid med hverandre, for eksempel når kommersielle aktører har lav bemanning og dårligere arbeidsvilkår for å konkurrere på pris.

Derfor viser komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningen til det statlige barnevernet med 640 mill. kroner for heller å bygge ut det offentlige tilbudet og sørge for et trygt og stabilt barnevern for alle barn som trenger hjelp.

Dette medlem viser til regjeringens foreslåtte kutt i kjøp av plasser i ideelle sentre for foreldre og barn. Dette medlem understreker at dette er et viktig tilbud, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der 5 mill. kroner av den foreslåtte økningen på 640 mill. kroner foreslås til de ideelle sentrene for foreldre og barn.

Komiteen setter stor pris på den viktige jobben fosterforeldre gjør når de påtar seg foreldreskap på vegne av staten med mål om å skape livslange relasjoner for barna. Komiteen er svært opptatt av å sikre fosterforeldre gode rammevilkår, slik at vi unngår utilsiktede flyttinger, noe vi vet er svært skadelig for barn. Komiteen mener det derfor har vært en svært uheldig praksis i Nav når de har avkortet trygdeytelsene slik at fosterforeldre har tapt økonomisk på å være fosterforeldre.

Komiteen viser til at det våren 2017 ble behandlet to representantforslag, Dokument 8:50 S (2016–2017), jf. Innst. 267 S (2016–2017), og Dokument 8:49 S (2016–2017), jf. Innst. 266 S (2016–2017), der det ble fremmet forslag om å sikre økonomisk forutsigbarhet for fosterforeldre som mottar trygdeytelser fra Nav. Anmodningsvedtak nr. 656 11. mai 2017 ble enstemmig vedtatt:

«Stortinget ber regjeringa snarast innføre ei overgangsordning for fosterforeldre på trygdeytningar, som sikrar at dei ikkje tapar økonomisk på å vere fosterforeldre. Ordninga skal gjelde fram til eit nytt regelverk for fosterheimar er på plass.»

Komiteen vil understreke at dette vedtaket bare delvis er fulgt opp gjennom at bare fosterforeldre som mottar arbeidsavklaringspenger eller dagpenger, ikke vil få avkortning i ytelsene fra 1. januar 2018. Komiteen ber regjeringen følge opp problemstillingen vedrørende avkortning mot uførhet for fosterforeldre og adressere denne snarlig.

POST 22 KJØP AV PRIVATE BARNEVERNSTJENESTER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, foreslår at kap. 855 post 22 økes med 5 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten 2 566 017 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg at regjeringen foreslår å øke bevilgningen til private barnevernstiltak med 500 mill. kroner mot en tilsvarende reduksjon i kommunale barnevernstiltak. Verdens Gang (VG) har gjennom en rekke artikler avdekket at store millionbeløp har gått til utbytte til private aktører på barnevernsfeltet. Disse medlemmer mener det er uheldig at regjeringen prioriterer å øke bevilgninger til private barnevernstiltak samtidig som det kuttes i kommunale barnevernstiltak. Disse medlemmer mener det er høyst nødvendig å skjerpe regelverket slik at offentlige tilskudd kommer barnevernsbarna til gode. Det er en uheldig samfunnsutvikling når vi ser at private eiere på en urimelig måte beriker seg på offentlige midler.

Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ønsker å styrke fellesskapsløsningene. Det er nødvendig med endringer i lovverket som sikrer et barnevern som leverer kvalitativt gode tjenester i all hovedsak i offentlig regi, samt gjennom ideell sektor. Dersom man skal lykkes med barnevernsreformen – en reform som er ment å styrke kommunenes ansvar for barnevernet – bør bevilgningene samsvare med målene i reformen.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Senterpartiets representantforslag (Dokument 8:85 S (2015–2016), jf. Innst. 102 S (2016–2017)) om å innføre et mål om at 25 pst. av den samlede omsorgssektoren skal være organisert og drevet som ideell virksomhet innen 2030.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti vil understreke at ideelle virksomheter representerer verdier og samfunnsnyttige formål som skiller dem fra offentlige og private kommersielle virksomheter. Disse medlemmer viser til NOU 2011:11 Innovasjon i omsorg, som mente at sosial verdiskaping burde gis betydelig større rom og armslag i drift og framtidig utvikling av omsorgstjenester og velferdsordninger. Disse medlemmer mener det er på høy tid med en politisk avklaring av hva man vil med ideell sektor, og hvor stort bidraget fra ideell sektor skal være i helse- og velferdssektoren. Dette gjelder særlig på barnevernsfeltet, der kommersielle aktører har fått et stort og økende fotfeste. Disse medlemmer viser til at et samlet storting ved behandlingen av Innst. 102 S (2016–2017) vedtok følgende:

«Stortinget ber regjeringen fastslå et mål om vekst i andelen av den samlede helse og omsorgssektoren som skal være organisert og drevet som ideell virksomhet, og på egnet måte legge fram for Stortinget en plan med kortsiktige og langsiktige tiltak for å oppnå dette.»

Disse medlemmer registrerer at vedtaket ennå ikke er fulgt opp av regjeringen, og forventer at regjeringen i løpet av 2018 fremlegges en slik sak der det fastslås et mål om vekst, samt kortsiktige og langsiktige tiltak for å oppnå dette.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at regjeringen i statsbudsjettet foreslår en løsning for kompensasjon for ideell sektors historiske pensjonsutgifter, men at budsjettforliket utsatte gjennomføringen av denne. Dette medlem mener at utsettelse var uheldig, og viser til at Senterpartiet i Innst. 11 S (2017–2018) foreslår at forslaget gjennomføres som foreslått, men at regjeringen i revidert statsbudsjett kommer tilbake med forbedringer i ordningen, blant

annet at knekkpunktet settes til 2018, og en utvidelse av hvem ordningen skal gjelde for.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås en omprioritering av 500 mill. kroner fra private barnevernstiltak til kommunale barnevernstiltak.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti er kritiske til regjeringens kutt i det statlige barnevernet og manglende bevilgninger til økt bemanning i det kommunale barnevernet. Å svekke de samlede bevilgningene til det offentlige barnevernet står i et underlig lys da regjeringen samtidig øker bevilgningene til kjøp av private barnevernstjenester. Disse medlemmer er kritiske til en slik prioritering, særlig på bakgrunn av avsløringer om kritikkverdige forhold i det kommersielle barnevernstilbudet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å redusere kjøp av private plasser med 500 mill. kroner – tilsvarende regjeringens foreslåtte økning.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at flyttingen av 500 mill. kroner fra post 1 til post 22 ikke betyr en endring i bruk av tiltak i barnevernet fra 2017 til 2018, men at den budsjettekniske flyttingen er foreslått for å oppfylle kravet i Bevilgningsreglementet om at bevilgningen skal være basert på mest mulig realistisk budsjettering. Disse medlemmer viser til at ressursbruken på post 1 og post 22 i 2018 anslås å bli relativt lik som i 2016 og 2017. Post 1 har stikkordet «kan nyttes under post 22 og 60». Regnskapene viser at det de siste årene har blitt brukt mer på kjøp av private barnevernstjenester over post 22 enn det har vært budsjettert for på posten. Tilsvarende er det brukt mindre til drift av statlig barnevern over post 1. Disse medlemmer viser videre til at kapitlet ikke er knyttet til kommunale barnevernstjenester. Disse medlemmer viser til at det de siste årene har vært en faglig begrunnet vridning i bruk av tiltak fra institusjon til fosterhjem. Siden kommunene ikke har klart å rekruttere nok fosterhjem, har denne vridningen ført til en økning i bruk av private fosterhjem. Samtidig har omstillinger i det statlige tiltaksapparatet ført til økt bruk av private institusjoner i en overgangsperiode.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen foreslår å redusere bevilgningen til kjøp av plasser i ideelle sentre for foreldre og barn fra 27,6 mill. kroner til 22,6 mill. kroner. Det vises i proposisjonen til at tallet på kjøpte plasser

som en følge av dette vil bli redusert til omtrent samme nivå som i 2016.

Komiteen mener de ideelle sentrene er et verdifulle tilbud til de mest risikoutsatte sped- og småbarna og deres foreldre og som kan forebygge at disse utvikler større problemer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti støtter derfor ikke reduksjonen i bevilgningen til kjøp av plasser i ideelle sentre for foreldre og barn og ber om at bevilgningen, innenfor postens rammer, opprettholdes på et nivå som tillater at bruken av sentrene ikke reduseres.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at tilbudet som de fem ideelle sentrene for foreldre, og barn gir til utsatte sped- og småbarn og deres foreldre er svært viktig, at de har lang erfaring og opparbeidet seg betydelig kompetanse på området, og at de må sikres forutsigbarhet og et stabilt driftsgrunnlag. Dette medlem vil derfor anmode om at Bufdir benytter opsjonsmuligheten i avtalene ved å ta ut opsjon for 2018, og at Bufdir også benytter gjeldende avtaler inngått med de tre sentrene utenfor Oslo fullt ut ved å garantere for kjøp av alle 19 avtaleplasser for hele 2018.

2.4.14 Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere, jf. kap. 3856

Forslag 2018: kr 215 489 000. Saldert budsjett 2017: kr 843 825 000.

Komiteen syner til at kapitlet skal dekkje statens lovfesta ansvar for å gje barn under 15 år som har kome til landet og søkt asyl utan føresette, tilbod om opphald på omsorgssenter for einslege mindreårige asylsøkarar. Kapitlet skal òg dekkje diverse forvaltningsoppgåver knytte til omsorgssentra. Regjeringa tek høgde for at det vil vere behov for om lag 90 plassar i 2018, ein reduksjon på 340 plassar frå 2017. Det er årsaka til at posten er redusert til 215,489 mill. kroner, frå 843,825 mill. kroner i 2017.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at alle barns omsorg er menneskerettsfestet etter blant annet Barnekonvensjonen, og at alle er barn frem til fylte 18 år. Disse medlemmer understreker at denne retten gjelder alle barn som oppholder seg i Norge, og at enslige asylsøkende barn derfor har krav på at deres omsorgsbehov blir ivaretatt av barnevernet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at disse medlemmer har fremmet forslag om å styrke barnevernsfaglig kompetanse ved asylmottak for enslige mindreårige.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås en opptrapping til at barnevernet får omsorgsansvar for alle enslige asylsøkende barn gjennom en økt bevilgning på 48,6 mill. kroner for å innlemme første alderskohort.

2.4.15 Kap. 858 Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, jf. kap. 3858

Forslag 2018: kr 272 434 000. Saldert budsjett 2017: kr 272 810 000.

Komiteen viser til at bevilgningene skal dekke lønnsutgifter og andre driftsutgifter i Bufdir. Det omfatter bl.a. opplæring, leie og drift av lokaler og kjøp av varer og tjenester. Midlene skal videre brukes til å finansiere og bestille forskning og kunnskapsoppsummeringer. Komiteen merker seg at Bufdir skal formidle kunnskap, utarbeide fagdokumenter og gi anbefalinger til støtte for utøvelse av praksis i ulike deler av barnevernet.

Forbrukerpolitikk

2.4.16 Kap. 860 Forbrukerrådet

Forslag 2018: kr 160 586 000. Saldert budsjett 2017: kr 157 778 000.

Komiteen mener det er viktig å ivareta interessene til forbrukerne. Som et uavhengig interesseorgan har Forbrukerrådet en viktig oppgave med å informere forbrukere og påvirke styresmakter, organisasjoner og næringsdrivende for å bidra til et forbrukervennlig samfunn. Komiteen har merket seg at Forbrukerrådet avsluttet sin omstilling 1. mai 2017, der ti regionkontor er gjort om til tre større enheter lokalisert i Tromsø, Stavanger og Skien. Dette skal gi sterkere fagmiljø, høyere effektivitet og et bedre tilbud til forbrukerne.

POST 50 BASISBEVILGNING

Komiteen viser til at denne posten skal dekke lønnskostnader, godtgjørelse til styremedlemmer, kontordrift, husleie og politiske aktiviteter i Forbrukerrådet. Videre skal posten dekke utredning av problemstillinger som er viktige for forbrukerne, og kostnader ved å bringe prinsipielle spørsmål inn for domstolen. Komiteen bemerker også at Forbrukerrådet gir tilskudd over posten til drift av forbrukersekretariatet i Standard Norge. Posten dekker også nasjonale utgifter i forbindelse

med deltakelsen i European Consumer Centre-nettverket.

POST 51 MARKEDSPORTALER

Komiteen viser til at posten skal dekke drift og vanlig utvikling av Finansportalen, Strømprisportalen, Tannhelseportalen og de nye informasjonsløsningene for dagligvarer og håndverkertjenester.

2.4.17 Kap. 862 Positiv miljømerking

Forslag 2018: kr 10 330 000. Saldert budsjett 2017: kr 10 058 000.

Komiteen vil understreke viktigheten av miljømerking for å stimulere til en mer miljøvennlig produktutvikling og mindre miljøbelastende forbruk. Komiteen viser til at Stiftelsen Miljømerking i Norge er opprettet for å forvalte Svanen, den fellesnordiske ordningen for frivillig positiv miljømerking, samt være ansvarlig organ i Norge for miljømerkingen til EU.

POST 70 DRIFTSTILSKUDD TIL OFFENTLIG STIFTELSE FOR POSITIV MILJØMERKING

Komiteen viser til at posten skal dekke tilskudd til administrasjonen av den nordiske miljømerkeordningen og utgifter som følge av rollen som norsk ansvarlig organ for miljømerkingen til EU. Komiteen merker seg at økningen i denne bevilgningen for 2017 er foreslått videreført.

2.4.18 Kap. 865 Forbrukerpolitiske tiltak

Forslag 2018: kr 19 197 000. Saldert budsjett 2017: kr 18 749 000.

Komiteen påpeker at forbrukerområdet er omfattende, og at forbrukerpolitikken er viktig i forbrukernes hverdag. Det er viktig å understreke at det er forbrukerens behov som skal stå i fokus, men også at politikken bør vær tidsmessig tilpasset, da verken samfunnet eller markedene er statiske. Det overordnede målet med midlene i kapittelet er å sikre et oversiktlig regelverk som gjør markedet tryggere og lett å orientere seg i for forbrukeren. Komiteen understreker derfor viktigheten av å prioritere å fremskaffe faktakunnskap og dokumentasjon for å belyse aktuelle kunnskapsbehov. Slik sikrer man best at man er oppdatert på tendenser og utvikling i både forbruk og forbrukernes utfordringer.

Komiteen understreker viktigheten av at unge bevisstgjøres rundt forbrukerrettigheter, og viktigheten av god økonomistyring fra tidlig alder av. Komiteen vil derfor trekke frem nødvendigheten av prosjekter som bidrar til å gi ungdom en grunnleggende forståelse av forbrukerrettigheter.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til anmodningsvedtak nr. 890 13. juni 2016:

«Stortinget ber regjeringen utrede og vurdere å fremme forslag til lov om åpenhet om produksjonssteder og etikkinformasjon om vareproduksjon til forbrukere og organisasjoner.»

Utredningen, som var ferdig 1. juli 2017, konkluderer med at nasjonalt regelverk eller internasjonale forpliktelser ikke er til hinder for en lov om etikkinformasjon.

På denne bakgrunn fremmer flertallet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen om å nedsette et utvalg med bred representasjon som skal utrede en eventuell lov om etikkinformasjon, dens virkeområde, hva loven skal omfatte og hvem den skal gjelde for. Utvalget bør i tillegg vurdere hvordan en lov om etikkinformasjon kan sikre forbrukernes og organisasjoners rett til informasjon ut over lover og andre verktøy som finnes i dag.»

2.4.19 Kap. 867 Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget

Forslag 2018: kr 13 543 000. Saldert budsjett 2017: kr 11 466 000.

Komiteen viser til at sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget har som oppgave å forberede saker som skal avgjøres i Markedsrådet og Forbrukerklageutvalget. Markedsrådet behandler i hovedsak saker om markedsføring, og i tillegg er de klageinstans for saker om brudd på tobakkskadeloven og reklameforbudet i denne og alkoholloven. Forbrukerklageutvalget behandler hovedsaklig tvister om forbrukerkjøp, håndverkertjenester og angrerett. Etter forbrukerklageloven som trådte i kraft 1. mars 2017, kan Forbrukerklageutvalget også behandle prinsipielle saker som er meklet av Forbrukerrådet, og som faller utenfor det vanlige saksfeltet til utvalget.

Komiteen merker seg at departementet foreslår en økning i bevilgningen på 2 mill. kroner for å styrke saksbehandlerkapasiteten til Forbrukerklageutvalget.

2.4.20 Kap. 868 Forbrukertilsynet

Forslag 2018: kr 27 225 000. Saldert budsjett 2017: kr 27 045 000.

Komiteen merker seg at Forbrukerombudet fra 1. januar 2018 skifter navn til Forbrukertilsynet. Samtidig skjer det også endringer i håndhevingsreglene i markedsføringsloven. Komiteen merker seg også at Forbrukertilsynet vil prioritere å benytte de mulighete-

ne loven vil gi, slik at forbrukerinteressene blir ivaretatt bedre enn i dag.

Likestilling

2.4.21 Kap. 870 Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda

Forslag 2018: kr 18 611 000. Saldert budsjett 2017: kr 6 413 000.

Komiteen viser til at Stortinget 16. juni 2017 vedtok ny lov om Likestillings- og diskrimineringsombudet og Diskrimineringsnemnda, jf. Innst. 388 L (2016–2017) og Prop. 80 L (2016–2017). Loven innebærer at håndhevingen av diskrimineringslovgivningen fra 1. januar 2018 flyttes fra Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) til den nye Diskrimineringsnemnda.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, merker seg at dette medfører at budsjettmidlene som LDO har benyttet til lov håndhevingsoppgaver, er overført til kap. 870. Flertallet merker seg videre at regjeringen som følge av Stortingets vedtak nr. 873 12. juni 2017, har vurdert ressursene til både ombudet og nemnda og konkludert med at det ikke trengs ytterligere styrking av budsjettene for å videreføre virksomheten som sterke fagmiljøer.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti merker seg at Likestillings- og diskrimineringsnemnda i 2016 ble tilført ressurser til en ekstra stilling for å redusere saksbehandlingstiden, men at saksbehandlingstiden i 2016 var den samme som i 2015, til tross for en reduksjon i antall saker.

2.4.22 Kap. 871 Likestilling og ikke-diskriminering

Forslag 2018: kr 54 267 000. Saldert budsjett 2017: kr 50 649 000.

Komiteen viser til at diskriminering er brudd på menneskerettighetene som rammer både den enkelte og samfunnet. Komiteen vil understreke at selv om begrepet likestilling med rette anvendes i bredere forstand enn mellom menn og kvinner, er det fortsatt en jobb å gjøre når det gjelder arbeidet for likestilling mellom kjønnene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti merker seg at det er en skjev kjønnsbalanse i de fleste departementene, og at det fremdeles er mye å gjøre for å oppnå en mer likestilt statsforvaltning.

Disse medlemmer mener det er spesielt uheldig at departementene ikke har klart å bedre likestillingen nevneverdig på dette området.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen intensivere og forsterke arbeidet med å rekruttere ansatte av begge kjønn i departementene og underliggende etater slik at man oppnår en jevnere kjønnsbalanse.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet merker seg at statens virksomheter, herunder departementene, kontinuerlig arbeider med å sikre en god kjønnsbalanse. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at dette arbeidet fortsetter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser for øvrig til omtalen s. 155, kap. 5.1 i proposisjonen, der det står at «regjeringa vil (...) leggje til rette for at begge foreldra skal ha høve til å vere likeverdige omsorgspersonar (...)». Disse medlemmer viser til svaret departementet har gitt på spørsmål vedrørende kontaktstøtten og effekten av reverseringen i fedrepermisjonsordningen, som viser at den politikk regjeringen fører, ikke fører til mer likestilt foreldreskap.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet synes det er gledelig at det nå er færre som jobber deltid og flere som jobber heltid. Tall fra SSB/AKU viser at i 2012 jobbet 40,2 pst. av kvinner deltid, mens det i 2016 er 36,9 pst. som jobber deltid. Nedgangen fra 2013 til 2016 er på 2,9 pst., mens deltidsandelen fra 2009 til 2013 bare sank med 1,1 pst. i de fire årene med rød-grønn regjering. Disse medlemmer mener det er grunn til å glede seg over at antallet mødre som jobber heltid, har økt betydelig de siste ti årene. Fra 2006 til 2016 har heltidsandelen, ifølge SSB, økt med 11 prosentpoeng blant mødre totalt, og samtidig har den økt med 17 prosentpoeng blant mødre med minst tre barn i familien. Disse medlemmer merker seg at seniorrådgiver Ole Sandvik i SSB uttaler til Aftenposten den 9. november 2017 at dette er en likestillingspolitikk som virker.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at nedgangen i deltidsandelen i stor grad skyldes lovendringer og politikk innført av Stoltenberg II-regjeringen i 2012–2013.

POST 21 SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen viser til at forsknings- og utviklingsmidlene på posten blir brukt til å finansiere større og

mindre prosjekt av særlig relevans på likestillings- og ikke-diskrimineringsområdet. Komiteen merker seg at deler av bevilgningen i 2018 skal gå til en levekårsundersøkelse blant LHBTI-personer og til å styrke strategien mot hatefulle ytringer.

POST 60 (Ny) KOMMUNEPGRAM LIKESTILLING

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til behandlingen av likestillingsmeldingen, jf. Innst. 228 S (2015–2016), der disse medlemmer foreslo opprettelsen av et nytt kommuneprogram og tilsvarende bransjeprogram for privat sektor (etter modell av «likestilte kommuner»). Disse medlemmer mener et nytt kommune- og bransjeprogram skal ha systematisk likestillingsarbeid og arbeid for heltidskultur som sentrale målsettinger og bruke trepartssamarbeidet som et sentralt virkemiddel. Forslaget må ses i sammenheng med disse medlemmers forslag om en styrking av likestillingssentrene samt opprettelsen av et eget trepartsprogram for likestilling. Disse medlemmer viser til at Arbeiderpartiet i sitt alternative budsjett foreslår opprettelse av en ny post for et kommuneprogram for likestilling underlagt likestillingssentrene, og foreslår satt av 10 mill. kroner til oppstart i 2018.

POST 70 LIKESTILLING MELLOM KJØNN

Komiteen viser til at tilskuddsmidlene under post 70 benyttes til tiltak og prosjekter for å fremme kjønnslikestilling samt tilskudd til frivillige organisasjoner. Bevilgningen skal blant annet sikre drift og skape større aktivitet blant organisasjoner som arbeider med familie- og likestillingspolitikk. Komiteen vil understreke betydningen av at frivillige organisasjoner i størst mulig grad mottar frie driftsmidler og ikke i for stor grad styres av det offentlige gjennom tilskudd til enkelttiltak og enkeltprosjekter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti viser til at likestillingssentrene Reform og Senter for likestilling i Agder er verdifulle fagmiljøer utenfor forvaltningen. Agder har store likestillingsutfordringer og samarbeider tett med kommuner og næringsliv for å styrke likestillingsarbeidet. Disse medlemmer viser til at sentrene er plassert i en sekkepost i budsjettet, noe som gir dem en uforutsigbar driftssituasjon.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen til Reform og Senter for likestilling i Agder med 5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Ven-

streparti og Kristelig Folkeparti mener økonomisk forutsigbarhet og det samlede fagmiljøet i Reform og Senter for likestilling vil styrkes ved at de innlemmes i samme struktur som de to andre sentrene.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen ta et initiativ overfor fagmiljøene utenfor forvaltningen for å vurdere om disse kan innlemmes i samme struktur som de øvrige likestillingsentrene.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at det fortsatt er store forskjeller mellom menn og kvinner i makt, ressurser og muligheter, og at det derfor er behov for å styrke organisasjonene som kjemper for frigjøring fra disse undertrykkende maktstrukturene. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningen til likestilling mellom kjønn, som går til frivillige organisasjoner inkludert Norges kvinnelobby, med 15 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 72 LESBISKE, HOMOFILE, BIFILE, TRANSPERSONER OG INTERKJØNN

Komiteen viser til at bevilgningen går til tilskuddsordningen for bedre levekår og livskvalitet for lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn (LHBTI). Komiteen viser videre til at ordningen gjelder tilskudd til tidsavgrensede aktiviteter drevet av frivillige organisasjoner og andre som arbeider for å bedre levekårene og livskvaliteten for lesbiske, homofile, bifile, trans- og interkjønnpersoner. Ordningen blir forvaltet av Bufdir etter retningslinjer gitt av departementet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 og foreslår at kap. 872 post 72 økes med 4,2 mill. kroner til prosjektet «Helt med».

Komiteen viser til at kampen for seksualitets-, kjønns- og identitetsmangfold fortsatt er viktig. Skeive har kjempet frem viktige rettigheter, men det gjenstår likevel mye. Kampen må fortsette så lenge homo blir brukt som skjellsord i norske skolegårder og mange vegrer seg for å komme ut av skapet, og så lenge mange ikke passer i båsene de plasseres inn i, og skeive opplever diskriminering og vold på bakgrunn av sin kjønnsidentitet eller legning.

Derfor viser komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti til sitt alternative budsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningene til tilskuddsordningen for bedre levekår og livskvalitet for lesbiske, ho-

mofile, bifile, transpersoner og interkjønn (LHBTI) med 5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser til at mange LHBTI-personer blir utsatt for hatefulle ytringer og hatkriminalitet. Disse medlemmer viser til at politiet v/hatkrimgruppa i Oslo har etterlyst et vern i straffeloven § 185 for transpersoner. Ingen av straffelovens hatkriminalitetsbestemmelser verner mot hatkriminalitet på grunn av kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. Både politiets egen hatkrimgruppe, ombudet og organisasjoner på feltet (blant annet Skeiv Verden og FRI) har tatt til orde for at transpersoner har et sterkt behov for vern etter straffelovens bestemmelser.

Disse medlemmer viser til at i forbindelse med arbeid med ny felles likestillings- og diskrimineringslov besluttet Barne- og likestillingsdepartementet at det skulle gjøres en helhetlig gjennomgang av det strafferettslige diskrimineringsvernet gjennom en ekstern utredning. Utredningen konkluderte med at kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk bør tas inn som grunnlag i de strafferettslige bestemmelsene. Disse medlemmer gjør oppmerksom på at straffelovens bestemmelser ennå ikke er endret, og transpersoner som utsettes for hatefulle ytringer i strid med straffelovens § 185, har i dag ikke vern etter loven, og sakene blir dermed ikke strafferettslig forfulgt på dette grunnlaget.

Komiteen vil understreke at transpersoner også bør omfattes av straffeloven § 185 og gis strafferettslig vern mot diskriminerende og hatefulle ytringer.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å fremme forslag om å endre straffeloven § 185, slik at også transpersoner gis strafferettslig vern mot diskriminerende og hatefulle ytringer.»

POST 73 LIKESTILLINGSENTRE

Komiteen viser til at bevilgningen under denne posten delfinansierer Likestillingssenteret, som driftes av Kvinneuniversitetet i Hamar, og virksomheten ved KUN – senter for kunnskap og likestilling, som driftes av Kvinneuniversitetet i Nord og er lokalisert i Steigen. Komiteen merker seg at departementet foreslår en reduksjon i driftstilskuddene til begge sentrene på 1 mill. kroner hver.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at

det gjennom budsjettavtalen foreslås å reversere kuttet til likestillingssentrene.

Flertallet foreslår at kap. 871 post 73 økes med 2 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 8 454 000.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett for 2018 foreslår å styrke likestillingssentrene med ytterligere 1 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti stiller seg uforstående til at regjeringen foreslår å svekke Likestillingssenteret, som driftes av stiftelsen Kvinneuniversitetet i Hamar, og virksomheten ved KUN – senter for kunnskap og likestilling, som driftes av stiftelsen Kvinneuniversitetet i Nord og er lokalisert i Steigen. Disse medlemmer vil videreutvikle disse miljøene, som er virkemidler for forskning, veiledning og pådriverarbeid for økt likestilling.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor posten foreslås økt med 10 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til høringsinnspillene som har kommet fra bl.a. Yrkesorganisasjonens Sentralforbund, Reform – ressursenter for menn, Likestillingssenteret og KUN, hvor de er kritiske til regjeringens forslag til kutt i driftstilskuddet til Likestillingssenteret og KUN.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett for 2018, hvor kuttet på 2 mill. kroner reverseres.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti er bekymret for regjeringens foreslåtte kutt i det viktige arbeidet som Likestillingssenteret i Hamar og KUN – senter for kunnskap og likestilling gjør. Dette medlem viser til likestillingssentrene viktige tiltak for eksempel med å utvide forståelsen av kjønnsroller i barnehager, holdningsarbeid i skolene og rådgivning i flere offentlige virksomheter. Derfor viser dette medlem til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås en økning i bevilgningene til likestillingssentrene på 15 mill. kroner.

POST 74 (Ny) TREPARTSSAMARBEID FOR LIKESTILLING

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er behov for et forsterket trepartssamarbeid for likestilling.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås bevilget 3 mill. kroner til formålet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil vise til at den rød-grønne regjeringen nedsatte Skjeie-utvalget som i sin rapport «Politikk for likestilling» (NOU 2012:15) anbefalte at offentlige myndigheter tar initiativ til å etablere en trepartsavtale for likestilling i arbeidslivet etter mønster av IA-avtalen. Trepartsavtalen bør inneholde nasjonale mål for likestilling og mål på virksomhetsnivå, og være en selvstendig avtale som kan bygges opp rundt aktivitetspliktene i likestillings- og diskrimineringslovgivningen og bidra til å konkretisere og gjennomføre disse på virksomhetsnivå. Disse medlemmer viser i denne forbindelse til anmodningsvedtak nr. 603 (2015–2016) og anser ikke departementets oppfølging som tilfredsstillende.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til merknad foran i dette kapitlet om nedgang i antall deltidsansatte og økning i antall heltidsansatte.

POST 79 INTERNASJONALT LIKESTILLINGS- OG IKKE-DISKRIMINERINGSARBEID

Komiteen viser til at bevilgningen på posten dekker Norges deltakelse i EU-programmer innen programkategori 11.40 Likestilling. Komiteen merker seg at størrelsen på de årlige bidragene til EU-kommisjonen varierer med ulike faktorer, som aktiviteten under programmene, EØS-budsjettet og valutautviklingen, og at det derfor kan være vanskelig å beregne utgiftene.

2.4.23 *Kap. 873 Likestillings- og diskrimineringsombudet*

Forslag 2018: kr 42 929 000. Saldert budsjett 2017: kr 53 907 000.

Komiteen viser til at Stortinget 16. juni 2017 vedtok ny lov om Likestillings- og diskrimineringsombudet og Diskrimineringsnemnda, jf. Innst. 388 L (2016–2017) og Prop. 80 L (2016–2017). Loven innebærer at håndhevingen av diskrimineringslovgivningen fra 1. januar 2018 flyttes ut fra Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO), og komiteen merker seg at dette medfører en reduksjon av bevilgningene over kap. 873, ettersom budsjettmidlene for disse oppgavene er flyttet til den nye Diskrimineringsnemnda.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser til høringsinnspill fra Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund hvor de uttrykker bekymring for at likestillingsarbeidet vil bli svekket

som følge av omorganiseringen av Likestilling- og diskrimineringsombudet. Det vises videre til FNs kvinnekomités merknader til Norges 9. rapport om gjennomføringen av kvinnediskrimineringskonvensjonen (CEDAW). FNs kvinnekomités merknader påpeker også at likestillingsarbeidet ikke må svekkes som følge av omorganiseringen. Disse medlemmer mener det er viktig å sørge for at omorganiseringen av ombudet ikke medfører svekkelse av hverken likestillingsarbeidet eller fagmiljøet.

Disse medlemmer registrerer at statsråden forsikrer om at regjeringen vil følge situasjonen tett i både ombudet og nemnda.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til regjeringen Solbergs samlede innsats på likestillings- og diskrimineringsområdet. Disse medlemmer viser til Stortingets behandling av Prop. 80 L (2016–2017), jf. Innst. 388 L. Endringene som ble vedtatt av Stortinget, medførte at LDOs rolle som et pådriverorgan for likestilling har blitt styrket. LDOs tidligere todelte rolle, som både pådriver og lovhåndhever, medførte en sammenblanding av roller som var prinsipielt uheldig, og som i realiteten bidro til å svekke arbeidet i LDO.

Disse medlemmer viser samtidig til opprettelsen av en ny og styrket diskrimineringsnemnd. Disse medlemmer understreker at arbeidet mot diskriminering ikke bare handler om økonomiske overføringer, men om hvilke verktøy som foreligger for arbeidet. Ved lovendringer som vedtatt av Stortinget våren 2017, ble nemnda tillagt myndighet til å ilegge oppreisning i saker innenfor arbeidslivet og å tilkjenne erstatning i enkle saksforhold. Gjennom de endringer som er vedtatt, får det for første gang konsekvenser å diskriminere.

Komiteen merker seg at LDO stadig har økt omfanget av utadrettede oppgaver og aktiviteter tilhørende pådriverrollen. Videre merker komiteen seg at saksbehandlingstiden for klagesaker har gått vesentlig ned de siste årene, samtidig som saksmengden går opp, og at tallet på restanser er lavere enn noen gang. Komiteen mener at dette er prisverdig.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor bevilgningen til Likestilling- og diskrimineringsombudet foreslås styrket med 5 mill. kroner for å ta imot den økte arbeidsmengden i og med utvidelse av ansvarsområdet forbundet med at aldersdiskriminering skal håndteres av ombudet. Disse medlemmer mener en økt bevilgning også er nødvendig for å styrke arbeidet ombudet gjør mot seksuell trakassering.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti merker seg at Likestillings- og diskrimine-

ringsombudet får et reelt kutt i tillegg til omorganiseringen av ombudet og nemnda. Dette medlem forventer at regjeringen i revidert statsbudsjett kompenserer LDO for det som reelt blir resultatet i form av reduserte midler.

Dette medlem viser til behovet for økt kunnskap om virkningene av diskriminering, vern og mangel på vern for skeive. Skal vi vite hvilke tiltak som trengs for å gjøre skeive friere og tryggere, trenger vi bedre kunnskap, og dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås 1 mill. kroner i økt bevilgning øremerket til forskning på virkningene av diskriminering, vern og mangel på vern av skeive.

Stonad ved fødsel og adopsjon

2.4.24 Kap. 2530 Foreldrepenger

Forslag 2018: kr 21 113 000 000. Saldert budsjett 2017: kr 20 971 000 000.

POST 70 FORELDREPENGER VED FØDSEL, OVERSLAGSBEVILGNING

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten og innfører fire måneders ekstra foreldrepermisjon for tvillingforeldre, med virkning fra 1. juli 2018 og med beregnet kostnad på 100 mill. kroner. Flertallet viser videre til en bevilgning på 1 mill. kroner til dobbelpermisjon for trilling- og flerlingeforeldre, med virkning fra 1. juli 2018.

Flertallet foreslår at bevilgningen under kap. 2530 post 70 økes med 101 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten 20 061 000 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett for 2018 foreslår ytterligere 2 måneders ekstra foreldrepermisjon for tvillingforeldre, med en økt bevilgning på 50 mill. kroner ekstra. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti ønsker å tilrettelegge for bedre vilkår for småbarnsforeldre generelt og flerlingeforeldre spesielt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet støtter økt foreldrepermisjon for tvillingforeldre og dobbelpermisjon i starten av permisjonsperioden for trilling- og flerlingeforeldre og viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen på posten med til sammen 101 mill. kroner til disse formålene.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet er tilhenger av at det gis selvstendig uttaksrett til far for foreldrepermisjon, og foreslår i

sitt alternative budsjett for 2018 en bevilgning på 10 mill. kroner til dette formålet.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Kristelig Folkeparti gjør videre oppmerksom på at EØS-tilsynet ESA kom med en uttalelse 15. november der de sier at de norske reglene for betalt foreldrepermisjon er kjønnsdiskriminerende og bryter med EØS-reglene. Disse medlemmer finner det interessant at regjeringen, som ellers er stor tilhenger av EØS-avtalen, avviser kritikken fra ESA på dette området.

Disse medlemmer viser videre til Innst. 354 L (2010–2011) fra familie- og kulturkomiteen om endringer i folketrygdloven (utvidelse av fedrekvoten mv.). Både Høyre og Fremskrittspartiet var da positivt innstilt til selvstendig uttaksrett.

«(...) Disse medlemmer vil påpeke at alle mennesker i utgangspunktet skal ha mulighet til å opparbeide seg sine rettigheter gjennom sine egne gjøremål, og mener derfor at foreldrepenger skal baseres på hver enkelt forelders yrkesaktivitet (eller i henhold til loven tilsvarende aktivitet). Disse medlemmer er glad for at begge foreldrene ønsker å delta aktivt i sine barns oppvekst, gjennom blant annet uttak av foreldrepenger. En stadig jevnere fordeling av foreldrepengeuttaket mellom mor og far er en gledelig utvikling. Disse medlemmer er imidlertid av den oppfatning at mors og fars rett til foreldrepenger, samt en innføring av selvstendig opptjeningsrett og uttaksrett, er de viktigste virkemidlene for en likere fordeling av foreldrepermisjonen.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti er opptatt av å sikre gode foreldrepermisjonsordninger, slik at alle barn og deres foreldre sikres en trygg og god start på livet. Dette medlem vil også bidra til økt likestilling i hjemmet ved at permisjonstiden forbeholdt far økes til 14 uker. Dette medlem vil vise til at nye tall fra Nav viser at én av fire fedre tar ut akkurat den fastsatte pappakvoten på ti uker. For to år siden tok 13 pst. av fedrene ut 14 ukers pappaperm, mens første halvår i år gjorde 0,4 pst. det samme. Det siste året var det en liten økning i andelen som tar mer enn 70 dager pappaperm, men andelen er likevel langt lavere enn den var før reglene ble endret i 2014 av Høyre- og Fremskrittsparti-regjeringen. Dette medlem har registrert at Erna Solberg i et intervju med Stavanger Aftenblad i august kommenterer denne utviklingen med skuffelse over norske menn, og at Høyre derfor har justert sitt syn på fedrekvoten. På denne bakgrunn mener dette medlem at det er Solberg som skuffer, ved at regjeringens budsjettforslag ikke omfatter en økning av fedrekvoten. Dette medlem vil vise til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det fremmes forslag om å øke fedrekvoten til 14 uker og styrke permisjonsordningene for flerlingfamiliene.

Komiteens medlem fra Venstre påpeker at både menn og kvinner møter strukturelle utfordringer i dag. Kvinneandelen i arbeidslivet er høy, men samtidig har vi et av verdens mest kjønnsdelte arbeidsmarkeder. Flere kvinner enn menn har høyere utdanning, men samtidig er bare én av tre ledere kvinner, og flertallet av politikerne er menn. Gjennomsnittsinntekten for kvinner er betydelig lavere enn for menn, og langt flere kvinner enn menn jobber deltid. Dette medlem mener at vi må legge bedre til rette for lønnsvekst for kvinner, få flere kvinner i ledende stillinger og få flere kvinner i politikken. I arbeidslivet er det behov for en særlig innsats for å redusere de store lønnsforskjellene mellom likeverdige yrker og dermed også mellom kvinner og menn. Deling av foreldrepermisjon og innføring av egen pappakvote har bidratt til at flere fedre tar en større del av ansvaret for barn. Dette medlem har foreslått å forsterke dette gjennom en tredeling av foreldrepermisjonen og innføring av en selvstendig opptjeningsrett for begge foreldre i foreldrepermisjonsordningen. Dette medlem viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018, der det ble foreslått å bevilge 50 mill. kroner slik at en slik opptjeningsrett kan innføres for fedre av barn født etter 1. juli 2018. Dette medlem viser videre til at Venstre i samme forslag la frem et forslag til anmodningsvedtak som innebærer at foreldrepengeordningen tredeles med tre like deler, én felles periode som foreldrene kan velge fritt hvem som tar ut, og en lik del på hver av foreldrene.

POST 71 ENGANGSSTØNAD VED FØDSEL OG ADOPSJON, OVERSLAGSBEVILGNING

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, foreslår at bevilgningen under kap. 2530 post 71 økes med 20 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten 625 mill. kroner.

Flertallet viser til at etter budsjettavtalen er den nye satsen for engangsstønaden ved fødsel og adopsjon 63 140 kroner per barn i 2018.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2018 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14-17 kan betale ut engangsstønad ved fødsel og adopsjon med 63 140 kroner per barn.»

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett for 2018 foreslår å øke engangsstønaden tilsvarende 1 G, med virkning fra 1. juli 2018, og bevilger 230 mill. kroner til dette. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener det er ønskelig med en betydelig økning i støtten også til disse foreldrene, og at det er vik-

tig å få til en tilknytning til G for å sikre årlig justering i tråd med lønns- og prisvekst.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti vil understreke at engangsstønaden er viktig for familier som ikke har vært i inntektsbringende arbeid før fødsel. Mange av disse familiene har i dag en vanskelig økonomisk situasjon, og det viser seg at i sju av ti tilfeller der mor mottar engangsstønad, lever familiene under eller rundt lavinntektsgrensen.

Disse medlemmer viser videre til at antall mottakere av engangsstønad i årene 2013–2016 var henholdsvis 9 852, 10 583, 10 605 og 9 678. Det er meget bekymringsverdig at en høy andel av denne gruppen finner seg under eller rundt lavinntektsgrensen. Engangsstønad er en god ordning og har for mange familier fungert som en sikkerhetsventil, særlig i fasen som nybakte foreldre.

Komiteens medlem fra Senterpartiet ønsker å styrke ordningen, og viser med dette til Senterpartiets alternative budsjett for 2018, hvor det foreslås å øke stønaden med ytterligere 1 000 kroner fra 1. mars 2018. Det betyr totalt 10 mill. kroner til dette formålet i Senterpartiets alternative budsjett.

3. Anmodningsvedtak – Barne- og likestillingsdepartementets oppfølging

Komiteen viser til oversikt over anmodningsvedtak i Prop. 1 S (2017–2018) fra Barne- og likestillingsdepartementet og departementets redegjørelse for oppfølgingen av disse. Oversikten omfatter anmodningsvedtak fattet av Stortinget i sesjonen 2016–2017 og vedtak fra sesjonene 2015–2016 og 2014–2015 hvor oppfølgingen ikke er avsluttet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, regner vedtakene som tilstrekkelig

fulgt opp, med unntak av vedtakene listet opp nedenfor. Flertallet legger til grunn at departementet følger opp disse anmodningsvedtakene videre:

- Vedtak nr. 106 av 5. desember 2012
- Vedtak nr. 741 av 31. mai 2016
- Vedtak nr. 741 av 31. mai 2016
- Vedtak nr. 744 av 31. mai 2016
- Vedtak nr. 745 av 31. mai 2016
- Vedtak nr. 811 av 8. juni 2016
- Vedtak nr. 832 av 9. juni 2016
- Vedtak nr. 890 av 13. juni 2016
- Vedtak nr. 488 av 7. mars 2017
- Vedtak nr. 490 av 7. mars 2017
- Vedtak nr. 491 av 7. mars 2017
- Vedtak nr. 494 av 7. mars 2017
- Vedtak nr. 682 av 23. mai 2017
- Vedtak nr. 683 av 23. mai 2017
- Vedtak nr. 779 av 7. juni 2017
- Vedtak nr. 780 av 7. juni 2017
- Vedtak nr. 781 av 7. juni 2017
- Vedtak nr. 783 av 7. juni 2017
- Vedtak nr. 786 av 7. juni 2017
- Vedtak nr. 789 av 7. juni 2017
- Vedtak nr. 790 av 7. juni 2017
- Vedtak nr. 791 av 7. juni 2017
- Vedtak nr. 875 av 12. juni 2017
- Vedtak nr. 932 av 14. juni 2017
- Vedtak nr. 1119 av 21. juni 2017

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det flere steder i budsjettproposisjon Prop. 1 S (2017–2018) er referert til Stortingets anmodningsvedtak. Disse medlemmer vil understreke at komiteens merknader til disse ikke er å anse som Stortingets kontroll av regjeringens oppfølging av vedtakene, og således ikke kan erstatte den normale behandlingen gjennom den årlige stortingsmeldingen om anmodnings- og utredningsvedtak.

4. Rammeområde 3

4.1 Oversikt over kapitler og poster – rammeområde 3

Nedenfor følger en oversikt over regjeringens bevilgningsforslag under rammeområde 3 (Kultur) slik de fremkommer i Prop. 1 S (2017–2018).

90-poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 3

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2017–2018)
Utgifter			
<i>Kulturdepartementet</i>			
300		Kulturdepartementet	
	1	Driftsutgifter	170 235 000
	21	Spesielle driftsutgifter	1 870 000
315		Frivillighetsformål	
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	6 000 000
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 348 500 000
	75	Herreløs arv til frivillige organisasjoner	24 518 000
	76	Tilskudd til tiltak mot barnefattigdom	10 000 000
	78	Ymse faste tiltak	8 350 000
	79	Til disposisjon	13 200 000
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	185 000 000
	86	Tilskudd til internasjonale sykkelritt i Norge	5 000 000
320		Norsk kulturråd	
	1	Driftsutgifter	185 070 000
	51	Fond for lyd og bilde	38 880 000
	55	Norsk kulturfond	919 500 000
321		Kunstnerøkonomi	
	71	Statsstipend	11 620 000
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	182 700 000
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	131 500 000
	75	Vederlagsordninger, <i>kan overføres</i>	191 320 000
322		Bygg og offentlige rom	
	1	Driftsutgifter	18 424 000
	50	Kunst i offentlige rom	25 440 000
	70	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	324 500 000
	78	Ymse faste tiltak	3 770 000
323		Musikk og scenekunst	
	1	Driftsutgifter	93 657 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	59 580 000
	22	Forsvarets musikk	46 400 000
	60	Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	21 120 000
	70	Nasjonale institusjoner	1 462 365 000
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	773 210 000
	73	Region- og distriktsopera	59 760 000
	78	Ymse faste tiltak	297 205 000
325		Allmenne kulturformål	
	1	Driftsutgifter	96 121 000
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	16 200 000
	52	Norges forskningsråd	12 000 000
	53	Sametinget	83 700 000
	71	Kulturell og kreativ næring	56 630 000
	72	Kultursamarbeid i nordområdene	11 415 000
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	51 550 000
	78	Ymse faste tiltak	42 940 000
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	7 050 000
	82	Nobels Fredssenter	31 290 000
	86	Talentutvikling	38 900 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2017–2018)
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	1	Driftsutgifter	607 009 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 300 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	23 300 000
	73	Språkorganisasjoner	23 080 000
	74	Det Norske Samlaget	15 330 000
	75	Tilskudd til ordboksarbeid	6 000 000
	78	Ymse faste tiltak	62 040 000
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	50 853 000
328		Museum og visuell kunst	
	70	Det nasjonale museumsnettverket	1 509 860 000
	78	Ymse faste tiltak	104 310 000
329		Arkivformål	
	1	Driftsutgifter	378 037 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	18 440 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 818 000
	78	Ymse faste tiltak	8 595 000
334		Film- og medieformål	
	1	Driftsutgifter	166 986 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 830 000
	50	Filmfondet	505 300 000
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner, <i>kan overføres</i>	57 000 000
	73	Regional filmsatsing, <i>kan overføres</i>	84 350 000
	75	Internasjonale film- og medieavtaler	17 750 000
	78	Ymse faste tiltak	5 860 000
335		Mediestøtte	
	70	Kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting	135 000 000
	71	Produksjonstilskudd	294 300 000
	73	Medieforskning	21 610 000
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, <i>kan overføres</i>	19 410 000
	75	Tilskudd til samiske aviser	28 100 000
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	2 135 000
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk	
	70	Kompensasjon	48 030 000
339		Pengespill, lotterier og stiftelser	
	1	Driftsutgifter	79 880 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 070 000
340		Den norske kirke	
	70	Rammetilskudd til Den norske kirke	1 991 100 000
	71	Tilskudd til Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet	94 250 000
341		Tilskudd til trossamfunn m.m.	
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>	346 251 000
	78	Ymse faste tiltak	12 210 000
342		Kirkebygg og gravplasser	
	1	Driftsutgifter	66 741 000
	60	Rentekompensasjon – kirkebygg, <i>kan overføres</i>	33 341 000
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	19 990 000
	71	Tilskudd til regionale pilegrimssentre	5 800 000

Klima- og miljødepartementet

1429 Riksantikvaren

1	Driftsutgifter	145 383 000
---	----------------------	-------------

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2017–2018)
	21	Spesielle driftsutgifter	36 829 000
	22	Bevaringsoppgaver, <i>kan overføres</i>	24 182 000
	50	Tilskudd til samisk kulturminnearbeid	3 523 000
	60	Kulturminnearbeid i kommunene	8 716 000
	70	Tilskudd til automatisk fredede og andre arkeologiske kulturminner, <i>kan overføres</i>	33 164 000
	71	Tilskudd til fredede kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	142 015 000
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner, <i>kan overføres</i>	51 545 000
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring, <i>kan overføres</i>	45 952 000
	74	Tilskudd til fartøyvern, <i>kan overføres</i>	61 883 000
	75	Tilskudd til fartøyvernsentrene, <i>kan overføres</i>	15 757 000
	77	Tilskudd til verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet, <i>kan overføres</i>	8 000 000
	79	Tilskudd til verdensarven, <i>kan overføres</i>	57 036 000
1432		Norsk kulturminnefond	
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	92 378 000
		Sum utgifter rammeområde 3	14 673 119 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3300		Kulturdepartementet	
	1	Ymse inntekter	83 000
3320		Norsk kulturråd	
	1	Ymse inntekter	5 645 000
3322		Bygg og offentlige rom	
	1	Ymse inntekter	132 000
3323		Musikk og scenekunst	
	1	Ymse inntekter	327 000
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	24 801 000
3325		Allmenne kulturformål	
	1	Ymse inntekter	24 215 000
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	1	Ymse inntekter	10 428 000
	2	Inntekter ved oppdrag	15 435 000
3329		Arkivformål	
	1	Ymse inntekter	6 439 000
	2	Inntekter ved oppdrag	19 027 000
3334		Film- og medieformål	
	1	Ymse inntekter	5 649 000
	2	Inntekter ved oppdrag	9 259 000
	70	Gebyr	1 900 000
3339		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser	
	2	Gebyr – lotterier	6 691 000
	4	Gebyr – stiftelser	160 000
	7	Inntekter ved oppdrag	6 248 000
3342		Kirkebygg og gravplasser	
	1	Ymse inntekter	19 601 000
	2	Leieinntekter m.m.	3 883 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2017–2018)
4429		Riksantikvaren	
	2	Refusjoner og diverse inntekter	4 506 000
	9	Internasjonale oppdrag	1 277 000
		Sum inntekter rammeområde 3	165 706 000
		Netto rammeområde 3	14 507 413 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2018 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 323 post 21	kap. 3323 post 2
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2
kap. 339 post 1	kap. 3339 postene 2 og 4
kap. 339 post 1	kap. 5568 post 71
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 7
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2018 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
322		Bygg og offentlige rom	
	50	Kunst i offentlige rom	14,5 mill. kroner
	70	Nasjonale kulturbygg	599,3 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2018 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger i Norge innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2018:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30

- pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk og scenekunst, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk og scenekunst, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i at for 2018 skal:

1. gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg være 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfeller.

2. avgiften per videogram for omsetning i næring være 3,50 kroner.
3. kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 657 kroner ekskl. merverdiavgift. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8–1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

VII

Salg av aksjer

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2018 kan selge statens aksjer i Filmparken AS.

VIII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2018 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1429 post 1	kap. 4429 postene 2 og 9

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

IX

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2018 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1429		Riksantikvaren	
	70	Tilskudd til automatisk fredede og andre arkeologiske kulturminner	61 mill. kroner
	71	Tilskudd til fredede kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap	40 mill. kroner
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10 mill. kroner
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	10 mill. kroner
	74	Tilskudd til fartøyvern	15 mill. kroner
	79	Tilskudd til verdensarven	15 mill. kroner

4.2 Innledning

Ved Stortingets vedtak av 4. desember 2017 er netto utgiftsramme for rammeområde 3 endelig fastsatt til 14 804 750 000 kroner, jf. Innst. 2 S (2017–2018).

Komiteen viser til at forslaget til disponering av ramme 3 fra komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, er ført opp under komiteens tilrådning i kapittel 7 i inn-

stillingen. Forslaget er i samsvar med vedtatt netto utgiftsramme, jf. Stortingets forretningsorden § 43.

Komiteen viser til at medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti ikke fremmer forslag innenfor den vedtatte rammen, da de respektive oppleggene fra disse fraksjonene til disponering av ramme 3 avviker fra det vedtatte nettobeløpet, se tabell under punkt 4.3 nedenfor. Det vises til Innst. 2 S (2017–2018), hvor de alternative budsjettforslagene til

Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Sosialistisk Venstreparti fremgår. Der disse avviker fra regjeringens forslag i Prop. 1 S (2017–2018), vil dette bli omtalt under de enkelte kapitlene i innstillingen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil stemme imot forslaget fra flertallet til vedtak om bevilgninger under ramme 3.

Komiteen viser til brev fra Kulturdepartementet v/statsråd Linda Hofstad Helleland av 30. oktober 2017, hvor det opplyses om trykkfeil og unøyaktigheter i

Prop. 1 S (2017–2018) Kulturdepartementet. Brevet er vedlagt denne innstillingen.

4.3 Komiteens hovedprioriteringer for rammeområde 3

Sammenligning av regjeringens forslag på rammeområde 3 med forslag fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, og de alternative budsjettene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti og Venstre. Tabellen viser kun kapitler og poster med avvikende forslag til bevilgning. Avvikstall i parentes. I hele tusen kroner.

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
Utgifter (i tusen kroner)							
300		Kulturdepartementet					
	1	Driftsutgifter	170 235	169 908 (-327)	170 235 (0)	140 235 (-30 000)	170 235 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	1 870	1 866 (-4)	1 870 (0)	1 870 (0)	1 870 (0)
315		Frivillighetsformål					
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter	6 000	5 988 (-12)	6 000 (0)	6 000 (0)	6 000 (0)
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 348 500	1 423 500 (+75 000)	1 448 500 (+100 000)	1 498 500 (+150 000)	1 498 500 (+150 000)
	71	Idrettsanlegg	0	0 (0)	100 000 (+100 000)	0 (0)	0 (0)
	72	Frivillighetssentraler	0	0 (0)	16 000 (+16 000)	0 (0)	0 (0)
	72	Tilskudd til LNU	0	6 000 (+6 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge	0	0 (0)	0 (0)	2 000 (+2 000)	20 000 (+20 000)
	73	Frifond - frivillig aktivitet i lokalsamfunn	0	0 (0)	20 000 (+20 000)	0 (0)	0 (0)
	78	Ymse faste tiltak	8 350	8 350 (0)	8 350 (0)	9 350 (+1 000)	12 350 (+4 000)
	79	Til disposisjon	13 200	14 500 (+1 300)	13 200 (0)	8 200 (-5 000)	13 200 (0)
320		Norsk kulturråd					
	1	Driftsutgifter	185 070	184 759 (-311)	185 070 (0)	167 070 (-18 000)	183 070 (-2 000)
	55	Norsk kulturfond	919 500	949 500 (+30 000)	969 500 (+50 000)	950 500 (+31 000)	1 033 500 (+114 000)
321		Kunstnerøkonomi					
	50	Assistentordning	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	8 000 (+8 000)
	73	Kunstnerstipend m.m.	182 700	188 600 (+5 900)	202 700 (+20 000)	196 200 (+13 500)	207 000 (+24 300)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend	131 500	139 100 (+7 600)	137 500 (+6 000)	131 500 (0)	139 500 (+8 000)
	75	Vederlagsordninger	191 320	191 320 (0)	201 320 (+10 000)	191 320 (0)	205 320 (+14 000)
322		Bygg og offentlige rom					
	1	Driftsutgifter	18 424	18 388 (-36)	18 424 (0)	16 324 (-2 100)	18 424 (0)
	50	Kunst i offentlige rom	25 440	25 440 (0)	25 440 (0)	17 440 (-8 000)	25 440 (0)
	70	Nasjonale kulturbygg	324 500	346 100 (+21 600)	362 500 (+38 000)	346 900 (+22 400)	345 500 (+21 000)
323		Musikk og scenekunst					
	1	Driftsutgifter	93 657	93 477 (-180)	93 657 (0)	93 657 (0)	93 657 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	59 580	59 458 (-122)	59 580 (0)	59 580 (0)	59 580 (0)
	70	Nasjonale institusjoner	1 462 365	1 462 365 (0)	1 462 365 (0)	1 462 365 (0)	1 495 365 (+33 000)
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	773 210	774 210 (+1 000)	774 210 (+1 000)	773 210 (0)	788 210 (+15 000)
	73	Region- og distriktsopera	59 760	59 760 (0)	59 760 (0)	59 760 (0)	78 760 (+19 000)
	74	Støtte til dans og scenekunst	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10 000 (+10 000)
	78	Ymse faste tiltak	297 205	307 205 (+10 000)	341 205 (+44 000)	307 205 (+10 000)	314 405 (+17 200)
325		Allmenne kulturformål					
	1	Driftsutgifter	96 121	95 887 (-234)	96 121 (0)	96 121 (0)	96 121 (0)
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter	16 200	16 173 (-27)	16 200 (0)	7 200 (-9 000)	16 200 (0)
	71	Kulturell og kreativ næring	56 630	56 630 (0)	56 630 (0)	44 630 (-12 000)	56 630 (0)
	75	EUs program for kultur og audio-visuell sektor m.m.	51 550	47 550 (-4 000)	51 550 (0)	41 550 (-10 000)	51 550 (0)
	78	Ymse faste tiltak	42 940	50 440 (+7 500)	89 940 (+47 000)	44 240 (+1 300)	51 940 (+9 000)
	79	Til disposisjon	7 050	7 050 (0)	7 050 (0)	2 050 (-5 000)	7 050 (0)
326		Språk-, litteratur- og bibliotek-formål					
	1	Driftsutgifter	607 009	605 813 (-1 196)	607 009 (0)	602 009 (-5 000)	607 009 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	15 300	15 270 (-30)	15 300 (0)	15 300 (0)	15 300 (0)
	73	Språkorganisasjoner	23 080	25 380 (+2 300)	25 380 (+2 300)	27 280 (+4 200)	26 580 (+3 500)
	74	Det Norske Samlaget	15 330	16 330 (+1 000)	15 830 (+500)	15 330 (0)	16 330 (+1 000)
	75	Tilskudd til ordboksarbeid	6 000	6 000 (0)	16 000 (+10 000)	6 000 (0)	6 000 (0)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
	77	Kompetanseutvikling	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	30 000 (+30 000)
	78	Ymse faste tiltak	62 040	62 840 (+800)	64 340 (+2 300)	62 040 (0)	70 240 (+8 200)
328		Museum og visuell kunst					
	70	Det nasjonale museumsnettverket	1 509 860	1 514 860 (+5 000)	1 511 060 (+1 200)	1 510 860 (+1 000)	1 531 860 (+22 000)
	75	Tilskudd barn og unge	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	15 000 (+15 000)
	78	Ymse faste tiltak	104 310	107 310 (+3 000)	169 810 (+65 500)	104 310 (0)	136 510 (+32 200)
329		Arkivformål					
	1	Driftsutgifter	378 037	377 318 (-719)	378 037 (0)	375 037 (-3 000)	378 037 (0)
	78	Ymse faste tiltak	8 595	8 595 (0)	8 595 (0)	8 595 (0)	14 095 (+5 500)
334		Film- og medieformål					
	1	Driftsutgifter	166 986	166 653 (-333)	166 986 (0)	166 986 (0)	188 486 (+21 500)
	21	Spesielle driftsutgifter	8 830	8 830 (0)	8 830 (0)	8 830 (0)	9 230 (+400)
	50	Filmfondet	505 300	489 300 (-16 000)	555 300 (+50 000)	505 300 (0)	553 300 (+48 000)
	72	Insentivordning for film- og tv- produksjoner	57 000	57 000 (0)	57 000 (0)	45 000 (-12 000)	57 000 (0)
	73	Regional filmsatsing	84 350	84 350 (0)	97 050 (+12 700)	84 350 (0)	84 350 (0)
	78	Ymse faste tiltak	5 860	5 860 (0)	6 760 (+900)	5 860 (0)	6 460 (+600)
335		Mediestøtte					
	71	Produksjonstilskudd	294 300	320 000 (+25 700)	327 300 (+33 000)	320 000 (+25 700)	334 300 (+40 000)
	72	Tilskudd til minoritetsspråklige aviser	0	0 (0)	2 000 (+2 000)	0 (0)	0 (0)
	72	Tilskudd tiltak for ytringsfrihet	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	29 000 (+29 000)
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier	19 410	19 410 (0)	24 410 (+5 000)	19 410 (0)	19 410 (0)
	75	Tilskudd til samiske aviser	28 100	28 100 (0)	31 100 (+3 000)	28 100 (0)	29 600 (+1 500)
	76	Likestillingstiltak	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	10 000 (+10 000)
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	2 135	2 135 (0)	2 135 (0)	2 135 (0)	2 235 (+100)
	78	Fremme av norsk musikk	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	5 000 (+5 000)
339		Pengespill, lotterier og stiftelser					
	1	Driftsutgifter	79 880	79 724 (-156)	79 880 (0)	75 880 (-4 000)	79 880 (0)
340		Den norske kirke					

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
	70	Rammetilskudd til Den norske kirke	1 991 100	2 041 100 (+50 000)	2 041 100 (+50 000)	2 021 100 (+30 000)	1 993 100 (+2 000)
	71	Tilskudd til Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet	94 250	94 250 (0)	94 250 (0)	94 250 (0)	96 250 (+2 000)
	72	Tilskudd til egenkapital til Den norske kirke	0	0 (0)	0 (0)	20 000 (+20 000)	0 (0)
341		Tilskudd til trossamfunn m.m.					
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn	346 251	354 351 (+8 100)	346 251 (0)	346 251 (0)	346 251 (0)
	75	Tilskudd til private kirkebygg	0	3 000 (+3 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
342		Kirkebygg og gravplasser					
	1	Driftsutgifter	66 741	66 609 (-132)	66 741 (0)	66 741 (0)	66 741 (0)
	60	Rentekompensasjon – kirkebygg	33 341	33 341 (0)	33 641 (+300)	33 341 (0)	33 341 (0)
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	19 990	19 990 (0)	29 690 (+9 700)	19 990 (0)	19 990 (0)
1429		Riksantikvaren					
	1	Driftsutgifter	145 383	145 091 (-292)	145 383 (0)	138 383 (-7 000)	145 383 (0)
	21	Spesielle driftsutgifter	36 829	36 727 (-102)	36 829 (0)	36 829 (0)	38 829 (+2 000)
	22	Bevaringsoppgaver	24 182	24 133 (-49)	24 182 (0)	24 182 (0)	24 182 (0)
	50	Tilskudd til samisk kulturminnearbeid	3 523	3 516 (-7)	3 523 (0)	8 523 (+5 000)	5 523 (+2 000)
	60	Kulturminnearbeid i kommunene	8 716	15 716 (+7 000)	8 716 (0)	11 716 (+3 000)	8 716 (0)
	70	Tilskudd til automatisk fredede og andre arkeologiske kulturminner	33 164	33 164 (0)	33 164 (0)	43 164 (+10 000)	33 164 (0)
	71	Tilskudd til fredede kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap	142 015	152 015 (+10 000)	142 015 (0)	157 015 (+15 000)	152 015 (+10 000)
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	51 545	61 545 (+10 000)	51 545 (0)	65 545 (+14 000)	61 545 (+10 000)
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	45 952	55 952 (+10 000)	45 952 (0)	68 952 (+23 000)	55 952 (+10 000)
	75	Tilskudd til fartøyvernssentrene	15 757	15 757 (0)	15 757 (0)	18 757 (+3 000)	15 757 (0)
	79	Tilskudd til verdensarven	57 036	57 036 (0)	57 036 (0)	69 036 (+12 000)	57 036 (0)
1432		Norsk kulturminnefond					
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	92 378	112 170 (+19 792)	97 378 (+5 000)	114 378 (+22 000)	112 378 (+20 000)
		Sum utgifter	14 673 119	14 970 442 (+297 323)	15 378 519 (+705 400)	14 962 119 (+289 000)	15 469 119 (+796 000)

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S med Tillegg 1	H, FrP, V, KrF	A	Sp	SV
Inntekter (i tusen kroner)							
3339		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser					
	2	Gebyr – lotterier	6 691	6 678 (-13)	6 691 (0)	6 691 (0)	6 691 (0)
	4	Gebyr – stiftelser	160	159 (-1)	160 (0)	160 (0)	160 (0)
		Sum inntekter	165 706	165 692 (-14)	165 706 (0)	165 706 (0)	165 706 (0)
		Sum netto	14 507 413	14 804 750 (+297 337)	15 212 813 (+705 400)	14 796 413 (+289 000)	15 303 413 (+796 000)

4.3.1 Hovedprioriteringer fra Høyre og Fremskrittspartiet

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet mener kulturpolitikken skal sørge for vekst og idéskapning som gir et flerstemt og rikt kulturliv i hele landet. Disse medlemmer viser til regjeringens mål om å stimulere til vekst nedenfra fremfor å styre ovenfra og at ved å styrke samspillet med frivillig sektor, legger regjeringen til rette for mer idrett og frivillighet.

Disse medlemmer viser til at bevilgningene til idrett, kultur og frivillighetsformål aldri har vært høyere enn regjeringens forslag for 2018. Offentlig grunninvestering er viktig, men ikke tilstrekkelig for å skape kulturell kvalitet og mangfold. Regjeringens forslag til budsjett inneholder insentiver og rammevilkår som skal skape flere ben å stå på for kunst- og kulturlivet. Disse medlemmer viser til forslag om forenkling og lokal tilpasning som skal oppmuntre til nytenkning fra kulturnæringen selv.

Disse medlemmer viser til regjeringens strukturelle grep for å styrke sektorens bærekraft og gi rom for mer skapende virksomhet, blant annet at Norsk kulturråd i 2017 fikk i oppdrag å etablere Kreativt Norge i Trondheim. Dessuten er det etablert nye støtteordninger som retter seg mot kunstnere og bedrifter som skal bidra til økt investering i, og omsetning av, kulturelle og kreative produkter og tjenester i hele landet. Målet er også å styrke mulighetene for entreprenørskap og flere lønnsomme jobber i kultursektoren.

Disse medlemmer viser til at regjeringens satsing på Talent Norge AS videreføres. Sammen med mediere, stiftelser og private investorer har de nå bidratt til talentsatsing i norsk kulturliv. Disse medlemmer viser til at siden oppstart i 2015 har Talent Norge vedtatt tildelinger på 50,6 mill. kroner og utløst 80,2 mill. kroner fra private bidragsytere. Disse medlemmer vil applaudere at det nå er igangsatt 21 talentutviklingsprosjekter i alle kultursjangere, med 1 500 plasser.

Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår 324,5 mill. kroner til flere sentrale nasjonale kulturbygg, en nær fordobling fra 2017, fordi de kulturhistoriske byggene våre forteller noe om hvem vi er. Regjeringen satser på bedre formidlingsarenaer i museer, samtidig som man sørger for nødvendig rehabilitering av bygg som Nationaltheatret og Den Nationale Scene.

Disse medlemmer viser til den store oppryddingen regjeringen har foretatt på pengespillfeltet, og at det i 2017 har blitt utlyst og tildelt flere lotterilisenser i tillegg til Norsk Tippings spill, samtidig som enerettsmodellen bevares for andre typer pengespill. Disse medlemmer merker seg at overskuddet i Norsk Tippings inntekter fortsetter å øke, men at dette ikke er selvsagt med dagens konkurransesituasjon med utenlandsbaserte spill på internett, og er glad for at regjeringen fortsetter å overvåke situasjonen.

Disse medlemmer viser til at det lokale og frivillige kulturtilbudet er en viktig del av grunnmuren i norsk kulturliv. Økt støtte til amatørteater og kor vil styrke den frivillige aktiviteten i kunst- og kulturlivet, som er en sentral satsing for denne regjeringen.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har modernisert det mediepolitiske virkemiddelapparatet, blant annet gjennom innføringen av merverdiavgiftsfritak for elektroniske nyhetsmedier og plattformnøytralt produksjonstilskudd. Nå settes det i gang en ytterligere omlegging, gjennom å opprette en ny innovasjonsrettet tilskuddsordning.

Disse medlemmer viser til at Mediemangfoldsutvalgets rapport viste at mediene befinner seg i en krevende overgangsfase som krever at myndighetene stimulerer og bidrar til nyskaping og innovasjon, slik at mediene kan finne bærekraftige forretningsmodeller for fremtiden.

Disse medlemmer vil uttrykke glede over at komiteen nå har ansvar for hele det mangfoldige tros- og livssynfeltet, og for den viktige dialogen mellom aktørene på dette feltet.

Disse medlemmer viser til at Den Norske kirke ble et selvstendig rettssubjekt 1. januar 2017, men at regjeringen fortsatt følger opp de forpliktelser man har for institusjonen.

Disse medlemmer viser til at tilskuddet til Den norske kirke ble økt med om lag 50 mill. kroner i statsbudsjettet for 2017, og at kirken samtidig ble tilført et egenkapitaltilskudd på 100 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at det er regjeringens ambisjon å fornye, forenkle og forbedre offentlig sektor, og at dette arbeidet fortsettes i regjeringens forslag til kulturbudsjett i 2018. Endelig vil disse medlemmer også vise til alle de gode tiltakene som vi har løftet de foregående budsjettene, og som er videreført i dette budsjettet.

4.3.2 Hovedprioriteringer fra Arbeiderpartiet

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative budsjett, som fremgår av sammenligningstabellen. Etter råd fra Kulturdepartementet omposteres det som følger:

- 5 mill. kroner til Ung Kultur Møtes flyttes fra kap. 323 post 78 til kap. 325 post 78
- 2 mill. kroner til Norsk publikumsutvikling flyttes fra kap. 323 post 78 til kap. 325 post 78
- 1 mill. kroner til Norsk kulturforum flyttes fra kap. 323 post 78 til kap. 325 post 78
- 5 mill. kroner til Turneteateret Trøndelag flyttes fra kap. 323 post 78 til kap. 323 post 71
- 2 mill. kroner til Teater Innlandet flyttes fra kap. 323 post 78 til kap. 323 post 71
- 15 mill. kroner til Kulturtanken og Scenekunstbruket flyttes fra kap. 325 post 78 til kap. 325 post 1
- 2 mill. kroner til Barnemuseet i Finnsnes flyttes fra kap. 328 post 78 til kap. 328 post 70
- 34 mill. kroner til Anno museum, Telemark museum, Skrei Lofoten og nytt fellesmagasin for museene i Sogn og Fjordane flyttes fra kap. 328 post 78 til kap. 322 post 70
- 23 mill. kroner til KUBEN, Sjølingstad Uldvarefabrikk Stiftelsen Lillehammer museum og Lillehammer kunstmuseum, Vestfoldmuseene, Museum Vest, Fetsund Lenser og Buskerudmuseet flyttes fra kap. 328 post 78 til kap. 328 post 70
- 5 mill. kroner til Samisk filminstitutt flyttes fra kap. 334 post 50 til kap. 334 post 78

KULTUR

Disse medlemmer mener kunst og kultur er helt grunnleggende for å skape gode liv og et godt samfunn. Disse medlemmer viser til kulturloftene Stoltenberg-regjeringen gjennomførte, og mener det er nødvendig med et nytt kulturloft. Målet med kulturpolitikken må være å løfte kulturen både økonomisk og

politisk og å gjøre kulturtilbud tilgjengelig for alle, uavhengig av bosted, lommebok og bakgrunn. Samtidig skal kulturpolitikken bidra til å gi aktørene i kulturlivet selvtilit, forutsigbarhet og tro på framtida.

Disse medlemmer viser til at sittende regjering skrinla det forrige kulturloftet, og til at kulturformål har blitt nedprioritert i statsbudsjettet gjennom fire år. Disse medlemmer er bekymret for at kulturen har fått mindre forutsigbarhet og dårligere rammevilkår, og for at ambisjonene er erstattet med en overdreven tro på private initiativ. Disse medlemmer mener det fortsatt bør være et mål at 1 pst. av statsbudsjettet skal brukes på kulturformål, da dette vil gjøre det mulig å ivareta og videreutvikle det levende kulturlivet i hele landet og sørge for at alle får muligheten til å oppleve kultur. Derfor prioriteres en generell styrking av kulturlivet. Disse medlemmer ønsker blant annet en gjeninnføring av den kulturelle spaserstokken, slik at eldre som ikke selv kan oppsøke kulturtilbud, får sjansen til å oppleve god kultur der de er. Disse medlemmer er kritiske til at den kulturelle spaserstokken er flyttet til kommune- og fylkesramma, og kan ikke se at det godtgjøres at ordningen er opprettholdt på samme nivå som før endringen.

Disse medlemmer viser til Kunstnerøkonomiutredningen fra 2015, som viste betydelig nedgang i mange kunstnergruppers inntekter. Disse medlemmer konstaterer at regjeringen til tross for dette heller ikke i år foreslår et løft i kunstnerøkonomien. En styrking av kunstneres økonomi vil være en prioritert del av Arbeiderpartiets alternative budsjett.

Disse medlemmer viser til at gaveforsterkningsordningen fra og med neste år foreslås finansiert over spilleoverskuddet fra Norsk Tipping. Disse medlemmer mener gaveforsterkningsordningen er en udemokratisk ordning som lar rike sponsorer bestemme hva fellesskapets penger skal gå til, og foreslår å avvike denne og i stedet å bruke spillemidlene avsatt til dette formålet på å opprette et eget kulturkort for ungdom, som skal gi flere unge mulighet til å delta til en rimelig pris.

FRIVILLIGHET

Disse medlemmer viser til at frivilligheten utvikler mangfold, kultur, politikk, integrering, demokratiske holdninger og relasjoner mellom mennesker. Gjennom engasjementet og samfunnsdeltakelsen de frivillige bidrar med, får barn gode oppvekstvilkår i lokalmiljøet, og alle får muligheten til å inkluderes i et fellesskap. Men frivillig aktivitet koster, og frivilligheten trenger lokaler, uteområder og utstyr til aktivitetene sine. Disse medlemmer viser til at regjeringen Stoltenberg innførte momskompensasjonsordningen for frivilligheten for å gi frivillige organisasjoner frie midler til å øke aktiviteten. Disse medlemmer viser videre

til at bevilgningen til momskompensasjonsordningen de siste årene har blitt mindre i forhold til behovet, og følgelig at avkortingene har blitt større. Disse medlemmer er skuffet over at regjeringens forslag til statsbudsjett gir en dårligere momskompensasjonsordning, og at dette kommer i tillegg til kutt i viktige tilskuddsordninger og mangel på nye satsinger innenfor frivilligheten. Disse medlemmer mener regjeringens manglende prioritering av momskompensasjonsordningen er spesielt kritikkverdig sett i lys av Stortingets vedtak 1048 av 20. juni 2017, der regjeringen bes styrke momskompensasjonsordningen til frivillige organisasjoner gjennom en opptrappingsplan. Disse medlemmer kan ikke se at dette er fulgt opp.

Disse medlemmer viser til at også barne- og ungdomsorganisasjonene opplever at nivået på støtten de får, ikke gir dem rom for å inkludere flere barn og unge i sine aktiviteter. Mange melder om at de risikerer å måtte øke medlemsavgiften eller bruke tid på pengeinnsamling i stedet for å bruke den på kurs, aktiviteter og samlinger for de unge. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke grunnstøtta til barne- og ungdomsorganisasjonene og sette av penger til Frifond over statsbudsjettet for å legge til rette for at organisasjonene kan gi et meningsfullt tilbud til barn og unge over hele landet. Disse medlemmer mener dette er en viktig investering i fremtidens frivillighet, da barne- og ungdomsorganisasjonene er den viktigste rekrutteringsarenaen for videre frivillig engasjement.

MEDIESTØTTE

Disse medlemmer viser til at vi i Norge har et stort mediemangfold som sørger for at vi får informasjon om alt fra de minste lokalsakene til de store nasjonale og internasjonale nyhetene. Dette gir grunnlag for at alle får delta og forstå og engasjere seg i samfunnet. Men de tradisjonelle mediene er under hardt press. Færre leser papiraviser, og aktører som Google og Facebook spiser av annonsemarkedet. Den vanskelige økonomien i deler av mediebransjen fører til nedbemanning og mindre satsing på kvalitetsjournalistikk. Et svekket mediemangfold vil også svekke demokratiet vårt, og disse medlemmer mener fellesskapet har et ansvar for å bidra til å opprettholde mediemangfoldet.

Disse medlemmer registrerer at regjeringen i sitt budsjettforslag ikke følger opp mediemangfoldsutvalgets anbefalinger, men snarere foreslår å kutte i produksjonsstøtten, som er en av grunnene til at vi har en bred avisflora i Norge. Disse medlemmer er kritiske til at de støtteberettigede avisene har fått mindre for hvert år under regjeringen Solberg. Disse medlemmer vil i stedet styrke produksjonstilskuddet. Det vil bidra til at avisene får råd til å opprettholde den redaksjonelle bemanningen og fortsette å levere godt innhold,

samtidig som det kan hjelpe papiravisene med overgangen til nye plattformer og finansieringsmodeller.

Disse medlemmer vil også støtte lokale TV- og radiokanaler og gi økt støtte til samiske og minoritetsspråklige aviser, som gir viktige bidrag for å sikre bredden i medietilbudet.

IDRETT

Disse medlemmer viser til at idretten skaper engasjement og begeistring, og gir økt livskvalitet, trivsel og gode oppvekstvilkår. Men idretten er avhengig av haller, baner og arenaer. Over hele landet er det et stort behov for idrettsanlegg. Disse medlemmer mener det trengs et «idrettsløft» til anlegg for å fjerne etterslepet, og som tidligere foreslås det i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett å bevilge penger til dette formålet.

Disse medlemmer vil også endre momskompensasjonsordningen for idrettsanlegg fra å være ramlestyrt til å bli regelstyrt, slik at den sikrer full refusjon for godkjente prosjekter. På den måten vil idrettslag og kommuner få likere vilkår når de bygger anlegg. Det vil gi forutsigbarhet og bedre arbeidsvilkår for lag og foreninger landet over.

Disse medlemmer viser til at NISO (idrettsutøvernes fagforbund) siden 2013 har jobbet for å gjøre sparing i utøverfond tilgjengelig også for lagidrettsutøvere. Til tross for sammenlignbare utfordringer ved karriereslutt tilsier «standard vedtekter for særforbundenes fond for aktive idrettsutøvere» at dagens ordning ikke gjelder for utøvere av lagidrett. Vedtektene er godkjent av myndighetene.

Disse medlemmer mener at toppidrettsutøvere bør behandles likt, når det gjelder sparing i utøverfond, og at det er uheldig at det forskjellsbehandles mellom enkeltutøvere og utøvere i lagidrett.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen likestille toppidrettsutøvere når det gjelder tilgang til utøverfond, og om at Stortinget varsles om oppfølgingen senest i revidert nasjonalbudsjett 2018.»

KIRKA

Disse medlemmer viser til at Norge har en kristen og humanistisk arv, som det er viktig å ta vare på og ta med seg i møte med dagens mangfoldige samfunn. Disse medlemmer ønsker å beholde en levende folkekirke og en landsdekkende prestetjeneste og frykter at dette blir vanskeligere med regjeringens budsjettforslag. Disse medlemmer viser til at Den norske kirke fra i år av er et selvstendig rettssubjekt som står midt oppe i en krevende omstilling. Omstillingen gjør det desto viktigere å videreføre hovedtrekkene i finansieringen av Den norske kirke og å sørge for en bevilgning

som gir rom for å beholde prestestillinger i alle deler av landet.

4.3.3 Hovedprioriteringer fra Senterpartiet

Disse medlemmer mener at kultur mangfold er en bærebjelke i et lokalsamfunn. For å skape gode lokalsamfunn er det viktig med et rikt og variert kulturtilbud. Det må legges til rette for et mangfold av kulturaktiviteter og kulturuttrykk, og for at hele befolkningen skal kunne delta i og oppleve kunst- og kulturlivet.

Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett for 2018, der det foreslås å styrke en rekke kulturtilbud. Det gjøres bl.a. ved å styrke tilskuddsordninger til musikere, musikkensembler, festivaler, teater, dans, visuell kunst, fri scenekunst, språkorganisasjoner og lesetiltak for å fremme lesing og litteratur i alle samfunnslag.

Dette medlem understreker viktigheten av den frivillige sektoren, som er limet i vårt samfunn. Frivillige organisasjoner produserer opplevelser og sosiale aktiviteter på tvers av sosiale skillerlinjer og skaper således viktige fellesskapsarenaer. Frivillig sektor er en viktig pilar i det norske velferdssamfunnet. Frivillige organisasjoner yter betydelige økonomiske bidrag til samfunnet gjennom tjenesteproduksjon og omfattende ulønnet innsats. I tråd med samfunnsutviklingen er det nødvendig å tilpasse regelverk og tilskuddsordninger til dagens organisasjonsstruktur.

Dette medlem viser til at Senterpartiet vil bidra til å sikre driftsgrunnlaget for det frivillige organisasjonslivet og legge til rette for organisasjonenes mulighet til å videreutvikle sin virksomhet. Dette medlem er videre bekymret for at en større andel av støtten til frivillige organisasjoner gjøres spillemiddelavhengig. Tilskuddsordningene bør i stedet økes over statsbudsjettet.

Dette medlem fremhever viktigheten av å sikre frivillige lag og organisasjoner forutsigbarhet og gode økonomiske rammer. Staten skal ikke tjene penger på det arbeidet som utføres av frivillige organisasjoner. Derfor er refusjon av merverdiavgift på varer og tjenester en viktig ordning som har stor betydning for økonomien i frivillig sektor.

Dette medlem mener det er behov for å styrke momskompensasjonsordningen, og foreslår i sitt alternative statsbudsjett 150 mill. kroner utover regjeringens forslag, slik at mer av organisasjonenes utgifter til merverdiavgift kan refunderes og i stedet brukes på å styrke aktiviteten.

KUNSTNERE

Dette medlem viser til at det er et stort behov for å styrke kunstnerøkonomien. Kunstnernes inntektsgrunnlag har over en rekke år blitt betydelig svekket. Regjeringens budsjettforslag er ambisjonsløst på vegne av

kunstnere. Det er nødvendig å bevilge mer midler, slik at lønnsreformen for kunstnere kan fullføres – og ikke stoppes etter to år slik regjeringen nå legger opp til. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, der det foreslås en økt bevilgning på 13,5 mill. kroner til kunstnerstipend.

Dette medlem viser til at det foregår en prosess der regjeringen planlegger å flytte oppnevningsretten av stipendkomiteene til Utvalg for statens kunstnerstipend. Det har vakt sterke reaksjoner. Dette medlem er kritisk til endringen, da det kan medføre en svekkelse av demokratiske prosesser og fagmiljøer på et vidt felt. I dag oppnevnes de 24 stipendkomiteene gjennom demokratiske valg. Kunstnerorganisasjoner er bekymret for at regjeringens forslag vil føre til en uheldig maktkonsentrasjon i norsk kunstliv. Dagens ordning sørger for en sunn maktspredning og dette medlem er enig med kunstnerorganisasjonene i at oppnevningsretten bør ligge hos kunstnerne.

EN STØDIG MEDIEPOLITIKK

Dette medlem viser til at pressestøtten har vært en velfungerende og helt nødvendig ordning for å sikre mediemangfold i avismarkedet. Det er en grunnleggende demokratisk verdi at leserne har tilgang til ulike synspunkter og meninger i avislandskapet. I dag opplever norske aviser stor omveltning på mange fronter. Overgangen fra papir til digitale aviser, nye forretningsmodeller og automatisering er eksempler på endringer som fordrer nye løsninger. Medie-Norge trenger tid til å omstille seg. Dette medlem er kritisk til at regjeringen kutter i pressestøtten, og foreslår reversering i sitt alternative budsjett for 2018.

KIRKEN MÅ IVARETAS

Dette medlem mener regjeringens budsjettforslag vil sette den landsdekkende folkekirken i spill, og det vil resultere i en sentralisering av prestatjenesten og bispedømmene. Dette medlem mener at kirke, religion og livssyn fortsatt bør være et offentlig anliggende. Både staten og kommunene spiller en viktig rolle for å understøtte folks mulighet til å utøve tro og livssyn. Den norske kirke er en viktig tradisjons- og kulturbærer. Dermed Den norske kirke skal kunne fortsette sitt virke som en levende, tilstedeværende folkekirke over hele landet, er det nødvendig å sikre økonomien. Særlig gjelder dette i omstillingsprosessen Den norske kirke gjennomgår nå. Senterpartiet foreslår derfor i sitt alternative statsbudsjett å øke rammetilskuddet til Den norske kirke og foreslår i tillegg et særskilt tilskudd til egenkapital.

4.3.4 Hovedprioriteringer fra Sosialistisk Venstreparti

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti peker på at alles liv blir gjort litt rikere hver

dag gjennom gode kulturopplevelser. Kulturen har en viktig egenverdi som det ikke kan settes en prislapp på, men kulturlivet er også viktig for å bygge broer mellom folk, utveksle ideer, utfordre og skape glede. Dette medlem mener at kulturen skal være for alle, uansett størrelse på ens lommebok eller hvor en bor. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås over 1 mrd. kroner mer enn i regjeringens forslag til kulturformål. Den foreslåtte opptrappingen er første ledd i en opptrapping til at 1 pst. av statsbudsjettet skal gå til kulturformål i løpet av stortingsperioden.

LØFT FOR KUNSTNERØKONOMIEN

Dette medlem peker på at lønnsgapet mellom kunstnerne og andre yrkesgrupper har økt over flere år, og at flere kunstnere og kulturarbeidere lever under fattigdomsgrensa. Dette medlem understreker at samfunnet må sette pris på det viktige arbeidet kunstnere og kulturarbeidere gjør, og at de må få like gode vilkår og rettigheter som andre arbeidstakere. Et mangfoldig kulturliv krever økonomisk uavhengige kunstnere. Dette medlem viser til at det i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett derfor foreslås å øke satsene for og antallet kunstnerstipend, honorarer og vederlag med til sammen 60 mill. kroner, i tillegg til økte rammer for de nasjonale, lokale og regionale institusjonene

GODE KULTUROPPLEVELSER FOR ALLE

Dette medlem mener at alle skal ha tilbud om gode kulturopplevelser, uansett bakgrunn. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det foreslås en kraftig styrking av den kulturelle grunnmuren gjennom en økning på 90 mill. kroner til Norsk kulturfond. De friske midlene foreslås fordelt på teater, visuell kunst, litteratur, musikk, film, dans og festivaler – både i det frie feltet, for den frivillige kulturen og for de etablerte.

FRIVILLIGHETEN BYGGER LANDET

Dette medlem viser til at uten alle de frivillige lagene og foreningene vil landet stoppe opp, og at mye av kulturlivet og fritidsaktiviteter organiseres gjennom frivillig arbeid. Dette medlem understreker at denne delen av kulturen utgjør viktige deler av bredden som er til stede i alles liv lokalt. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det foreslås å styrke frivilligheten generelt og kulturfrivilligheten spesielt, gjennom 150 mill. kroner ekstra til opptrapping til full momskompensasjon for frivilligheten og økte midler til kulturtiltak for barn og unge.

MEDIEMANGFOLD OG YTRINGSFRIHET

Dette medlem peker på at norske medier og mediemangfoldet er truet av manglende annonseinntekter

og tøff konkurranse med internasjonale aktører som konkurrerer på helt andre vilkår. Dette medlem understreker at det offentlige nå må ta sin del av ansvaret for finansieringen om vi skal ta vare på mediemangfoldet og sikre en sterk og uavhengig presse. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å styrke pressestøtten med 30 mill. kroner mer enn regjeringen, styrke støtteordningen for lokalaviser betydelig og i tillegg innføre en ny støtteordning for gravende journalistikk på 15 mill. kroner.

KRAFFTAK FOR BIBLIOTEKENE

Dette medlem understreker at bibliotekene utjevner forskjeller og gjør kunnskap og kultur tilgjengelig for alle uavhengig av bakgrunn. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås et flerårig krafttak for bibliotekene på 1 mrd. kroner over 5 år gjennom å bevilge 200 mill. kroner på rammeområde 18 og 50 mill. kroner på rammeområde 3 i utviklingsmidler til bibliotekene.

4.3.5 Hovedprioriteringer fra Venstre

Komiteens medlem fra Venstre har som utgangspunkt at all kultur er ytring, og vil understreke betydningen av et sterkt og velfungerende kulturliv og sivilsamfunn. Et åpent og liberalt samfunn legger til rette for alle ytringsformer. Dette er en viktig forutsetning for at åpne demokratiske samfunn skal fungere. Kunst og kultur fremmer livskvalitet og menneskelig vekst og er selve grunnlaget for vår utvikling som mennesker og som samfunn. Teater, museer, bibliotek og andre kunst- og kulturinstitusjoner er arenaer for dannelsen og offentlig meningsutveksling. Frivillige organisasjoner og sivilsamfunnet er viktig for demokrati, velferd og samhold og kan ha en sterk samfunnsendrende kraft. Mediene er det åpne samfunnets arena for fri informasjon, samfunnskritikk og debatt.

I et liberalt samfunn skal kulturen avspeile bredde og mangfold. Derfor skal et kulturliv aldri styres av offentlige myndigheter, like lite som av markedskrefter og kortsiktig behovstilfredsstillelse. For å sikre et fritt kulturliv er det etter dette medlems syn viktig med maktspredning, og norsk kulturliv må ha en desentralisert maktstruktur og en god fordeling av kulturmidlene. Det må være et mangfold av finansieringskilder som gjør kulturaktørene mer uavhengige av politiske føringer.

Dette medlem vil understreke at kulturlivet, kunsten, mediene, frivillige organisasjoner og sivile fellesskap ikke skal være instrumenter for staten, men leve i kraft av seg selv og utfordre og utvikle samfunnet uavhengig av politiske mål. Dette medlem arbeider for et mangfoldig og fritt kulturliv som stimulerer nysgjerrighet, kreativitet og mangfold. En offensiv kulturpoli-

tikk henger sammen med vern av ytringsfriheten, og i et liberalt samfunn er derfor en stor kultursektor et mål i seg selv. Et mangfoldig og bredt kulturliv skaper dessuten en større valgfrihet for den enkelte og er med på å bidra til bedre livskvalitet i hverdagen. I tillegg bidrar et aktivt kulturliv til å skape mange arbeidsplasser og er en viktig del av norsk næringsliv.

Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2018, som går imot regjeringens forslag om å øke lav sats i merverdiavgiften fra 10 til 12 pst. Denne endringen vil ha konsekvenser for en rekke kultursektorer, blant annet scenekunst, musikk, idrett og kino, med en antatt budsjetteffekt på 58 mill. kroner for disse sektorene.

FRIVILLIGHET OG IDRETT

Dette medlem mener at en sterk frivillig sektor er avgjørende for et robust demokratisk samfunn, og at

frivillige organisasjoner gjør en uvurderlig og uerstattelig jobb når det gjelder demokratiopplæring, meningsbryting og opinionsdannelse, så vel som når det gjelder inkludering, kulturformidling og -utvikling, velferdsproduksjon og folkehelse – for å nevne noen. Frivillighet er dessuten bærende i norsk kulturliv. Halvparten av befolkningen i Norge engasjerer seg i ulike former for frivillig arbeid, og gjennom frivilligheten får vi et bredere og mer mangfoldig kulturtilbud som bidrar til utvikling av kreativitet og skaperkraft. Dette medlem er derfor opptatt av rammevilkårene for frivillige organisasjoner. Dette medlem beklager at regjeringen i sitt forslag til statsbudsjett gjennomgående har kuttet i bevilgninger til frivillige organisasjoner. Dette er kutt Venstre vil reversere og i stedet styrke innsatsen for frivillig sektor gjennom følgende satsing på til sammen 279,8 mill. kroner i Venstres alternative statsbudsjett for 2018:

Merverdikompensasjon, frivillige org.	75,0
Tilskudd til Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) Kultur og til politi og vakthold ved idrettsarrangementer for barn og unge	6,0
Tilskudd til arbeid for kjernefysisk nedrustning og ikke-spredning (bl.a. 2 mill. kroner øremerkes til ICAN Norge og 1 mill. kroner til Leger mot Atomvåpen)	30,0
Sivilt samfunn, UD	48,0
Tilskudd til frivillige organisasjoner under kriminalomsorgen	10,0
Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak (Gatejuristene, NOAS, JussBuss m.m., se tabell under)	20,0
Økt støtte til Foreningen Norden	1,0
Økt støtte til Noregs Mållag	1,1
Tilskudd til Norges Døveforbund	2,5
Økt støtte til Minotenk (1,0) og JustUnity (0,4)	1,4
Støtte til organisasjoner under LMD	30,5
Støtte til nye matkultursenter for barn	2,0
Støtte til hestesenter	1,5
Tilskudd til frivillige organisasjoner som driver forebyggende psykisk helsearbeid i kommunene	20,0
Tilskudd til studieforbund	22,5
Tilskudd til humanitære tiltak rettet mot EØS-borgere i regi av frivillige org.	8,3
Tiltak for frivillig sektor	279,8

KUNST OG KULTUR

Dette medlem påpeker at et sterkt, fritt og autonomt kulturliv er avgjørende for ytringsfriheten og et levende demokrati. Kunnskap om kulturen gjennom språk, historie, religion, verdensanskuelsen og motsetninger som kan oppstå på grunn av forskjeller i disse, er viktig i møte med andre mennesker som har en annen bakgrunn enn oss selv. Kunstnerne bidrar til å utvikle det offentlige ordskiftet og samfunnet. Dette medlem viser til at Venstre vil sikre gode vilkår for kunstens frihet, ytringsmangfoldet og publikumsopplevelser, og minner om at kunstnere skaper mer enn kultur. Over hele landet bygger arrangører og kunstnere merkevarer

som setter Norge på kartet og skaper store verdier, også økonomiske, ofte i samspill med frivilligheten.

Dette medlem viser til NOU 2013:4, som påpeker at kunstnerformål er det området på det statlige kulturbudsjettet som hadde svakest vekst i perioden 2006 til 2013, og til at Venstre i budsjettforlikene mellom samarbeidspartiene for budsjettårene 2016 og 2017 prioriterte å gi kunstnerøkonomien et løft. Bevilgningene var ment som første og andre del av en opptrapping over tre år, mål om å øke stipendene til 50 pst. av gjennomsnittlig heltids årsinntekt, som i dette budsjettforlaget fullføres.

Dette medlem adresserer i Venstres forslag til statsbudsjett for 2018 det frie scenekunstheltet som are-

na for skaping av nye uttrykk, nye stemmer og nye forståelser i kunsten, og vilkårene for utøvende scene-kunstnere og kompanier utenfor de store institusjonene. Dette medlem er bekymret over at en del etablerte viderekomne kompanier i det frie feltet faller ut av tilskuddsstrukturen i Norsk kulturråd. Dette medlem ønsker også å styrke Norsk kulturfonds støtteordninger, blant annet til litteraturformål og musikkformål.

Dette medlem viser til at Venstre i sitt forslag til statsbudsjett for 2018 foreslår å styrke kunstnerøkonomien, scenekunst og framsyningsformål gjennom økte bevilgninger på til sammen 40,3 mill. kroner.

SPRÅK, LITTERATUR OG BIBLIOTEK

Dette medlem påpeker at språk er grunnlaget for tenking og samhandling, og at vi i Norge har ansvar for mange språk. Språkene våre er en viktig del av kulturarven vår og av folkestyret. Dette medlem viser til at Venstre vil ha en aktiv litteraturpolitikk og særskilte tiltak for minoritetsspråkene. Dette medlem understreker viktigheten av tilgang til litteratur, både gjennom salg, utlån og framvisning, men også gjennom å gjøre det enklere for utøvende kunstnere innen litteraturfeltet.

Dette medlem påpeker at det i NOU 2013:4 dokumenteres at folkebibliotekene er den lokale budsjettaperen i tiden etter 2005. Bibliotekene har en enda viktigere rolle i en verden der informasjon er lett tilgjengelig, men der det er en stadig større utfordring å finne frem til den riktige informasjonen. Dette medlem mener bibliotekene fortsatt må utvikles for å bevare sin viktige posisjon som lokale møtesteder for kultur og kunnskap. Dette medlem ønsker også å styrke Norsk kulturråds støtteordninger til litteraturformål. Dette medlem vil avvikle det avgiftsmessige skillet mellom papirbøker og e-bøker og innføre merverdiavgiftsfritak – nullsats på moms – for e-bøker på linje med vanlige bøker.

Dette medlem viser til at Venstre i sitt forslag til statsbudsjett for 2018 foreslår å styrke bibliotek, språk og litteratur gjennom økte bevilgninger på til sammen 64,4 mill. kroner.

NYNORSK SPRÅK OG KULTUR

Denne medlemen understrekar Noreg sitt ansvar for å ta vare på det språklege mangfaldet og meiner det er særskilt viktig å syte for at nynorsk er eit aktivt og synleg bruksspråk i dei kommunane der nynorsk er hovudmål for store eller mindre delar av folkesetnaden. Denne medlemen framhevar også tiltak som gjer moderne nynorsk synleg for born og ungdom i skular og barnehagar. Denne medlemen viser til at den norske lydbokmarknaden er i sterk vekst, men at medan tilbodet på bokmål er om lag 1 500 bøker, så er tilbodet på

nynorsk om lag 34 bøker. Barn med nynorsk opplæringsmål har i realiteten ikkje noko tilbod.

Denne medlemen er opptatt av å realisere kompetansesenter for nynorsk språk, litteratur og kultur. Denne medlemen viser til Vinje-senteret for diktning og journalistikk, og til arbeidet med å etablere eit Jakob Sande-senter i Dale i Sunnfjord.

Denne medlemen viser til at Venstre i sitt framlegg til statsbudsjett for 2018 har gjort framlegg om auka løyvingar med til saman 5,5 mill. kroner til tiltak for nynorsk språk og kultur.

MUSEER OG KULTURVERN

Dette medlem er opptatt av at museumssektoren har gode vilkår for å formidle og ta vare på kulturminner over hele landet, og koordinere og støtte lokale samlinger og historielag. Historien utfordrer, øker kunnskapen om samtiden og er en viktig del av kulturen. Museene er som historie- og kunstformidlere en sentral del av kulturtilbudet i Norge. Dette medlem ønsker også å styrke Norsk kulturfonds støtteordninger til kulturvernformål.

Dette medlem understreker viktigheten av arbeidet som ulike arkivinstitusjoner utfører. Arkivene er en sentral del av vår kollektive hukommelse, og en godt utviklet og oppdatert arkivinfrastruktur er avgjørende for framtidens forståelse av nåtiden.

Dette medlem viser til at det er et stort behov for ivaretagelse av kulturminner i Norge, og at etterslepet er stort.

Dette medlem viser til at Venstre i sitt forslag til statsbudsjett for 2018 foreslår å styrke museer og kulturvern gjennom økte bevilgninger på til sammen 104,2 mill. kroner.

FILM OG MEDIA

Dette medlem er opptatt av å legge til rette for både norsk og internasjonal film-, TV- og spillproduksjon. Dette medlem viser til at insentivordningen for film- og TV-produksjon ble opprettet i statsbudsjettet for 2016, og at den allerede har trukket til seg en rekke større internasjonale filmproduksjoner som kan vise seg å ha store positive ringvirkninger. Dette medlem legger til grunn at spill er kultur, og at utvikling av data-spill både er kunst og historiefortelling, og at det er en næring med betydelig vekstpotensial.

Dette medlem understreker at mediebransjen er midt i en alvorlig og krevende situasjon, med sterkt fallende annonseinntekter og overgang til digitale forretningsmodeller. Dette medlem viser til at Venstre i tidligere statsbudsjett har foreslått å etablere en innovasjonsrettet tilskuddsordning, og er tilfreds med at dette foreslås i regjeringens forslag til statsbudsjett for 2018. Dette medlem viser til at det i 2016, etter forslag og innsats fra Venstre, ble innført mva.-fritak for

elektroniske nyhetstjenester, og at produksjonstilskuddet også ble gjort plattformnøytralt, men at det fortsatt gjenstår en jobb for å inkludere alle typer journalistikk.

Dette medlem viser til at Venstre i sitt forslag til statsbudsjett for 2018 foreslår å styrke film- og medie-

formål gjennom økte bevilninger på til sammen 40,7 mill. kroner.

Samlet foreslår dette medlem følgende konkrete endringer under rammeområde 3, Kultur:

Tiltak	Bokført mill. kr.
Merverdikompensasjon, frivillige org.	75,0
Tilskudd til Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) Kultur og til politi og vakthold ved idrettsarrangementer for barn og unge.	6,0
Norsk kulturfond, litteraturformål	5,0
Norsk kulturfond, musikkformål	10,0
Norsk kulturfond, kulturvernformål	7,0
Kunstnerstipend	13,5
Norsk kultursentrum, Vinje	1,6
Norsk folkemuseum, Bybygg	10,0
Studium Actoris, Østfold	0,3
Hordaland Teater	1,0
Bergen Assembly	3,0
Fri Scenekunst	5,0
Melarhuset	2,5
Foreningen Norden	1,0
Økt støtte til hhv. Landssamanslutninga av nynorskkommunar (1,2 mill. kr) og Noregs Mållag (1,1 mill. kr)	2,3
Tilskudd til Norges Døveforbund	2,5
Tilskudd til Det norske samlaget	1,0
Bibliotek	50,0
Det nasjonale museumsnettverket	10,0
Norsk kultursentrum, Vinje	1,0
Utviklingsmidler til private arkiv	5,0
Incentivordning for film og TV-produksjon	10,0
Filmfondet: Dataspill	5,0
Produksjonstilskudd, aviser	25,7
Tilskudd til Muslimske Dialognettverk Norge	2,0
Kulturminnevern i kommunene	7,0
Tilskudd til fredede kulturminner i privat eie	10,0
Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10,0
Middelaldervern og brannsikring	15,0
Kulturminnetiltak	27,6
Inntekter fra Norsk Tipping	-50,0
Sum rammeområde 3: kultur	275,0

4.3.6 Hovedprioriteringer fra Kristelig Folkeparti

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti vil bygge samfunnet på det verdigrunnlaget som er nedfelt i vår kristne og humanistiske kulturarv. Dette verdigrunnlaget tar utgangspunkt i hvert enkelt menneskes uendelige verdi, i vårt kollektive og personlige ansvar for hverandre og i ønsket om å forvalte miljø, evner og livsgrunnlag for kommende generasjoner. Dette medlem viser til at religion, kultur og åndsliv er helt grunnleggende dimensjoner av mange menneskers tilværelse, og mener således at det er en viktig offentlig

oppgave å benytte kulturpolitiske virkemidler for å sikre vekst og utvikling i disse delene av sivilsamfunnet. Dette medlem viser også til Kristelig Folkepartis satting på frivilligheten, spesielt frivilligheten for og blant barn og unge.

KRISTEN KULTURARV, DEN NORSKE KIRKE OG ANDRE TROSSAMFUNN

Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti i særskilt grad understreker betydningen av å verne om den kristne kulturarven for kommende generasjoner.

Kristelig Folkeparti ønsker ikke et samfunn preget av religiøs analfabetisme, som mangler grunnleggende kunnskap om og forståelse av troens historiske og nåværende rolle i samfunnet vårt og i mange menneskers liv. Dette medlem mener skolen med fordel kan samarbeide med Den norske kirke og andre trossamfunn i større grad, for å øke kunnskap og kjennskap til tro og religion.

Dette medlem viser til at fra 1. januar 2017 ble Den norske kirke for første gang siden reformasjonen et eget rettssubjekt, og overtok samtidig arbeidsgiveransvaret for vel 1 600 statsansatte, deriblant mer enn 1 200 prester. Driftsmidlene til Den norske kirke skal blant annet finansiere kjerneoppgaver som diakoni, trosopp-læring og en landsdekkende prestedtjeneste. For å sikre at Den norske kirke fortsatt kan være til stede over hele landet og gi mulighet til å drive sitt arbeid med ufor-minskt styrke, viser dette medlem til at Kristelig Folkeparti foreslo i sitt alternative budsjett å øke drifts-tilskuddet og egenkapitalen til Den norske kirke med totalt 80 mill. kroner. Det er Kristelig Folkepartis utgangspunkt at kirkepolitikken skal støtte opp under kir-kens eget mål om å være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

FRIVILLIGHET

Dette medlem vil understreke at frivillige orga-nisasjoner og lag gjør en stor samfunnsinnsats og betyr mye for livskvaliteten til mange mennesker. I særskilt grad er det for Kristelig Folkeparti viktig å løfte frivillig-heten for og blant barn og unge, da denne bidrar til å in-kludere og bedre hverdagen også til de mest utsatte bar-na som for eksempel lever i lavinntektsfamilier. D e t t e m e d l e m ønsker å styrke frivillig kulturliv og vil under-streke betydningen av frivillig barne- og ungdomsar-beid på lokalt nivå. D e t t e m e d l e m viser til at Kriste-lig Folkeparti følger opp denne prioriteringen i sitt alter-native budsjett, med styrking av støtten til barne- og

ungdomsorganisasjonene, i tillegg til den substansielle bevilgningen på 150 mill. kroner til momskompensa-sjon for frivillige organisasjoner.

Dette medlem viser til at det er en sterk sam-menheng mellom det frivillige kulturlivet og det profe-sjonelle kunst- og kulturlivet. Deltakelse i frivillig kultur-liv er av stor verdi både for den enkelte og for samfunn-et, og den offentlige kulturpolitikken må bidra til økt kvalitet, vekst og utvikling på alle nivå i norsk kulturliv. Dette medlem vil også peke på at frivillige organisa-sjoner og lag er svært viktige for rekrutteringen til det profesjonelle kulturlivet.

KULTUR OG MEDIEPOLITIKK

Dette medlem legger kunstens og kulturens egenverdi til grunn for politikken. Dette medlem vil ha et kulturliv som gir nye impulser og stimulerer til kre-ativitet og nyskaping, og mener den offentlige kultur-innsatsen skal bidra til et mangfoldig tilbud over hele landet. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti vil føre en kulturpolitikk som styrker våre kulturelle røt-ter, samtidig som vi stimulerer til nye kulturelle impul-ser.

Dette medlem viser til at mediene i Norge er i kraftig omstilling. Fallende opplagstall på papirproduk-ter og økt digitalisering krever aktiv mediepolitikk. Der-for mener dette medlem at det er viktig at staten gjennom en offensiv mediepolitikk styrker medie-mangfoldet og bidrar til en fremtidsrettet omstilling. Dette medlem viser til at pressestøtten er viktig for en rekke papiraviser over hele landet, og at Kristelig Fol-keparti i sitt alternative budsjett avlyser regjeringens kuttforslag og i stedet styrker pressestøtten med 30 mill. kroner.

Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis al-ternative statsbudsjett 2018, der det foreslås følgende satsinger (beløp er angitt som endring sammenliknet med regjeringens forslag):

Ramme 3. Kultur

Mva-kompensasjon, frivillige org.	150,0
Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge, herunder LNU Kultur	6,0
Gave til Den norske turistforening (10 mill. kroner), Finnmarksløpet (5 mill. kroner)	15,0
Kulturfondet	30,5
Telefonavisen	0,6
Pressestøtte	30,0
Museumsbygg Skien, oppstartsmidler	15,0
Operahus i Kristiansund, oppstartsmidler	15,0
Kristen Idrettskontakt	1,3
Hordaland teater	1,0
Norsk kulturforum	0,8
Human Rights Service, flyttes fra kap. 496 post 71	1,8
Det Norske Samlaget	0,5
Noregs Mållag	1,0

Ramme 3. Kultur

Landssamanslutninga av nynorskkommunar	1,2
Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte (KABB)	0,8
Kunstnerstipend m.m.	10,0
Skuespiller- og dansealliansen	10,0
Musikkensemble, kor i det frie kulturfeltet	15,0
Ekstraordinære midler, Skoleskipet Sørlandet	3,0
Anne-Cath. Vestly museum	15,0
Lillehammer museum og Lillehammer kunstmuseum, konsolidering	5,0
Økt driftstilskudd til Den norske Kirke	50,0
Andre trossamfunn	8,6
Økt egenkapital for Den Norske Kirke	30,0
Tilskudd til private kirkebygg	3,0
Rentekompensasjon - ramme utvides til 1 mrd. kroner	0,3
SUM	420,4

4.4 Merknader fra komiteen til de enkelte kapitlene under rammeområde 3

Komiteen har ingen merknader til de kapitler og poster som ikke er omtalt nedenfor

Administrasjon**4.4.1 Kap. 300 Kulturdepartementet, jf. kap. 3300**

Forslag 2018: kr 172 105 000. Saldert budsjett 2017: kr 165 501 000.

Komiteen viser til Prop. 1 S (2017–2018) fra regjeringen. Komiteen viser til at departementets hovedoppgaver er knyttet til utvikling og gjennomføring av den statlige politikken på kultur-, medie-, idretts-, frivillighets-, kirke- og tros- og livssynsfeltet.

Frivillighetsformål**4.4.2 Kap. 315 Frivillighetsformål**

Forslag 2018: kr 1 600 568 000. Saldert budsjett 2017: kr 1 587 342 000.

Komiteen mener at frivillig sektor utgjør grunnmuren i samfunnet og at bidraget fra frivilligheten er uvurderlig. I tillegg til de store og målbare verdiene er sektoren med på å skape de mange gode lokalsamfunnene. Deltagelse i frivillighet er også en viktig del av den enkeltes utvikling. Ønsket om å delta og gleden ved å få bidra er noe som kjennetegner oss mennesker. Frivilligheten blir ofte kalt limet i lokalsamfunnet og det er noe komiteen anerkjenner. Gode oppvekstsvilkår, bedre folkehelse, fellesskapsfølelse, økt livskvalitet og bedre integrering er konkrete resultater av det frivillige arbeidet. Komiteen merker seg at målene som er lagt til grunn for bevilgningene, er rammebetingelser som bidrar til bred aktivitet og deltagelse, forenkling og forutsigbarhet for frivillig sektor, og at politikken på området skal være kunnskapsbasert. Komiteen støtter dette.

POST 21 FORSKNING, UTREDNING OG SPESIELLE DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg målene ved forskningen, som er å øke og utvikle kunnskapen om sektorens betydning og rolle i samfunnet, bidra til å videreutvikle frivillighetspolitikken og styrke frivillig sektor. Komiteen merker seg også at man legger opp til en videreutvikling av Frivillighetsregisteret i samarbeid med Brønnøysundregistrene og frivillig sektor.

POST 70 MERVERDIAVGIFTSKOMPENSASJON TIL FRIVILLIGE ORGANISASJONER

Komiteen viser til at formålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet gjennom kompensasjoner for kostnader til merverdiavgift ved kjøp av varer og tjenester.

Komiteen merker seg at departementet tar sikte på å sende ut på høring forslag til enkelte endringer i forskrift om merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner høsten 2017.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at det gjennom budsjettforliket foreslås å øke bevilgningen til merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner med 75 mill. kroner. Flertallet viser til at ordningen skal kompensere for kostnader frivillige organisasjoner har ved kjøp av varer og tjenester.

Flertallet registrerer at ordningen ikke dekker det reelle behovet i sektoren, og vil gjennom økningen bidra til å kompensere for dette.

Flertallet foreslår at kap. 315 post 70 økes med 75 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 1 423 500 000 kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti har programfestet å jobbe for fullt momsfritak for frivillige organisasjoner, og i sitt alternative budsjett setter av 150 mill. kroner til denne ordningen. Dette medlem viser til at frivillig engasjement er en bærebjelke for det norske samfunnet. Men ikke bare er frivilligheten et samfunnsgode, vi vet ut fra gjentatte levekårsundersøkelser at livskvaliteten til enkeltmennesker som engasjerer seg i frivillige organisasjoner, menighetsarbeid, kor eller idrettslag, har høyere tilfredshet med sitt liv og sin helse. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti vokste frem som et politisk resultat av det kirkelige samfunnsengasjementet og frivilligheten, og har således lang tradisjon for å jobbe for bedre vilkår for frivillig innsats.

Komiteen er opptatt av at vi sikrer frivillige lag og organisasjoner forutsigbarhet og gode økonomiske rammer. Staten skal ikke tjene penger på det arbeidet som utføres av frivillige organisasjoner. Refusjon av moms på varer og tjenester er en viktig ordning som har stor betydning for økonomien i frivillig sektor.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til Stortingets enstemmige vedtak nr. 1048, av 20. juni 2017:

«Stortinget ber regjeringen styrke momskompensasjonsordningen til frivillige organisasjoner gjennom en opptrappingsplan og utvikling av ordningen som sikrer at midlene kommer organisasjoner som er basert på frivillighet til gode.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti viser videre til at et samstemt organisasjons-Norge i høringer nå har fremhevet at regjeringen igjen underfinansierer ordningen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen til momskompensasjon med 100 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet styrker momskompensasjonsordningen med 150 mill. kroner i sitt alternative budsjett, slik at mer av organisasjonenes utgifter til moms kan refunderes og i stedet brukes på å styrke aktiviteten.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg det viktige arbeidet frivillige lag og foreninger gjør rundt omkring i det ganske land. Uten denne frivilligheten stopper Norge. Kommersielle selskaper får i dag full

momskompensasjon for sin aktivitet. Det samme gjør ikke frivillige lag og foreninger. Dette medlem viser til at det er et tverrpolitisk mål om full momskompensasjon for frivilligheten, slik at staten ikke skatter de frivillige ekstra. Dette medlem merker seg at Stortinget gjorde et anmodningsvedtak i slutten av forrige stortingsperiode om dette. Likevel øker avkortningen med regjeringens budsjettforslag.

Derfor viser komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningene til momskompensasjonsordningen med 150 mill. kroner ut over regjeringens forslag for å nå målet om full momskompensasjon for frivilligheten i inneværende stortingsperiode.

Komiteens medlem fra Venstre viser til budsjettavtalen og Venstres forslag til statsbudsjett for 2018. Dette medlem mener at det er et mål at merverdiavgiftskompensasjonen trappes opp til 100 pst. i løpet av stortingsperioden.

POST 71 TILSKUDD TIL FRIVILLIGSENTRALER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at tilskuddet er overført rammetilskuddet til kommunene fra 2017. Disse medlemmer mener at frivilligsentralene bør tilbakeføres til Kulturdepartementets budsjett, og viser for øvrig til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti merker seg det viktige arbeidet som gjøres i landets frivilligsentraler. Dette medlem viser til at tilskuddet er overført rammetilskuddet til kommunene fra 2017. Dette medlem mener at frivilligsentralene bør tilbakeføres til Kulturdepartementets budsjett, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke støtten til dette formålet med 2 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at tilskuddet er overført rammetilskuddet til kommunene fra 2017 og de økningene i overføringene som har funnet sted. Kommunene har en viktig rolle i tilretteleggingen av frivilligsentralenes aktivitet, og disse medlemmer støtter denne omleggingen. Rapportering fra kommunene viser at det er etablert 18 nye frivilligsentraler i 17 kommuner i 2017.

POST 72 TILSKUDD TIL FRIVILLIG VIRKSOMHET FOR BARN OG UNGE

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kris-

telig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at det gjennom budsjettavtalen foreslås å bevilge 6 mill. kroner for å opprettholde budsjettposten med tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge, med tilsvarende fordeling som i 2017. Budsjettposten skal fortsatt inneholde tilskuddsordningen LNU Kultur, som har bidratt til å spre ulike kulturuttrykk i en bredde av frivillige organisasjoner for barn og unge som ikke har kunst og kultur som hovedvirke, og også bidratt til ordningen for vakthold ved idrettsarrangementer for barn og unge, til noe som har vært viktig for å kunne avvikle barne-sykkelløp med trafikkavvikling ved hjelp av politiet.

Flertallet foreslår at kap. 315 post 72 økes med 6 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten 6 000 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen foreslo å avvikle tilskuddet til LNU Kultur. Disse medlemmer viser til at samfunnet for et svært beskjedent beløp – gjennom LNU – har bidratt til å stimulere ungdomsorganisasjonenes kulturaktiviteter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen til LNU, herunder LNU Kultur, med 11 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås 2 mill. kroner til LNU Kultur.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 20 mill. kroner på posten for å styrke LNU Kultur og annen frivillighet for barn og unge.

KULTURBYGG UNDER SPILLEMIDLENE OG POST 73 (Ny) STØTTE TIL IDRETTSANLEGG

Komiteen vil understreke viktigheten av et sterkt lokalt kulturliv for at kulturen skal kunne engasjere og motivere, og påpeker at dette henger sammen med vilkårene for frivillige kulturorganisasjoner. Komiteen viser til at kulturbygg siden «spillemiddelforliket» i 2003 har fått penger over kulturdelen av spillemiddelordningen, og at dette har vært en særdeles viktig stimulering for bedre øvings- og fremføringsarenaer for det lokale kulturlivet.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser til at kulturliv og kommuner i lang tid har etterlyst stør-

re likeverd mellom spillemidler til kulturbygg sammenlignet med idrettsanlegg. Disse medlemmer påpeker at andelen av spillemidlene til kulturbygg har blitt redusert fra 135 mill. kroner i 2013 til 47 mill. kroner i 2017, mens tiltak som for eksempel gaveforsterkningsordningen med dette budsjettforslaget foreslås flyttet over til spillemidlene slik at det frigjøres penger på det ordinære statsbudsjettet. Disse medlemmer stiller seg spørrende til at spillemidlene blir brukt som salderingsmekanisme på denne måten. Disse medlemmer mener også at reduksjonen til kulturbygg går på tvers av intensjonene om å stimulere til et kulturliv som vokser ut fra lokalt engasjement, og frykter at det gjør lokale kulturinvesteringer lite forutsigbare.

Komiteens medlem fra Venstre mener at avsetningen til kulturbygg over spilleoverskuddet på sikt bør økes til ca. 1/6 av forventede spillemidler til idrettsanlegg, på samme vilkår.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til dagens fordeling av spilleoverskuddet fra Norsk Tipping AS til kulturformål. Etter anbefaling i Kulturutredningen (NOU 2013:4) anbefales fokus på innhold og kunstproduksjon. Fordelingsnøkkelene prioriterer aktivitet fremfor infrastruktur, og disse medlemmer støtter denne tilnærmingen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det er langt flere søknader som er godkjent for å få utbetalt spillemidler enn tilgjengelige midler, og at det er et betydelig etterslep som varierer fylkene imellom. Disse medlemmer viser til at mange av idrettsanleggene er eid av idrettslag og andre frivillige organisasjoner og bygget med en betydelig dugnadsinnsats. Etterslepet for utbetaling av tilskudd gjør at eierne må mellomfinansiere anleggene med f.eks. banklån. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 100 mill. kroner for å bidra til å tette gapet.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at ordningen med spillemidler til idrettsanlegg er viktig for idretten. Aldri er det overført mer midler til norsk idrett enn nå. Regjeringen har fullført omleggingen av tippenøkkelene slik at 64 pst. av overskuddet fra Norsk Tipping AS nå går til idrettsformål. Anlegg har stor betydning både for den organiserte idretten og for egenorganisert fysisk aktivitet. I 2017 fordeles 1 320 mill. kroner til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg i kommunene. Siden 2013 har tilskuddet økt med 580 mill. kroner, tilsvarende 78 pst.

Disse medlemmer peker også på at de som bygger anlegg, må vente kortere tid på å motta spillemidler

enn tilfellet var for få år siden. Dette har stor betydning for kommuner, idrettslag og foreninger som påtar seg kostbare anleggsinvesteringer.

POST 75 HERRELØS ARV TIL FRIVILLIGE ORGANISASJONER

Komiteen viser til at ordningen med herreløs arv videreføres, og er tilfreds med det. Midlene fordeles av Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen i 2015 besluttet at midler fra herreløs arv fordeles til frivillige organisasjoner som driver virksomhet til fordel for barn og unge. Midlene fordeles av Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU). For 2018 foreslås bevilget 24,5 mill. kroner til dette formålet. Flertallet viser til at dette er en ordning som tilfører en betydelig sum til barne- og ungdomsaktivitet.

POST 76 TILSKUDD TIL TILTAK MOT BARNEFATTIGDOM

Komiteen viser til posten og er enig i at deltagelse i frivillig organisasjonsliv gir tilgang til opplevelser, mestring, venner og sosial tilhørighet.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteen viser til bevilgningene til Frivillighet Norge og Noregs Ungdomslag og støtter disse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti understreker at alle barn skal ha god tilgang på fritidsaktiviteter uavhengig av foreldrenes økonomi. Disse medlemmer viser til at det gis tilskudd til å kjøpe inn fritidsutstyr som lånes ut til barn i kommunene. Disse medlemmer merker seg at altfor lite av dette utstyret blir brukt, fordi det for eksempel ikke er kjent for familiene det gjelder, eller fordi det er stigmatiserende. For å bøte på dette mener disse medlemmer at utstyret må være av god kvalitet, er sikkert og godt vedlikeholdt. Det er nødvendig med faste åpningstider og medarbeidere med kompetanse på sport- og fritidsutstyr, og det skal være helt kostnadsfritt å låne utstyr. Disse medlemmer viser til BUA-ordningens fem pilotkommuner som eksempler til etterfølgelse.

På bakgrunn av dette fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette i gang et arbeid med å innføre tydeligere retningslinjer for utstyrsutlån finansiert over posten Tilskudd til tiltak mot barnefattigdom. Det må sikres at utlånsordningene gjør det enkelt, trygt og effektivt å etablere og drive utlån av sports- og fritidsutstyr til barn, unge og familier.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til de spesielle idrettsanleggene som skiflygingsbakken i Vikersund og bob- og akebanen på Lillehammer representerer. Kompleksiteten i anleggene er stor, og arrangørene av internasjonale konkurranser i anleggene opplever i stadig sterkere grad økte krav når det gjelder fasiliteter, tekniske installasjoner, sikkerhetsnivå og generelle oppgraderinger fra Det internasjonale skiforbundet knyttet opp til fremtidige konkurranser.

Flertallet peker på brev fra Norges idrettsforbund til Kulturdepartementet av 15. august 2017, der det heter:

«I Norge har staten gjennom bruk av spillemidler etablert gode tilskuddsordninger for bygging og rehabilitering av idrettsanlegg. Dette har bidratt til at vi har en variert anleggspark med små og store anlegg. To av anleggene – Lillehammer Olympiske Bob- og Akebane og Vikersundbakken – skiller seg ut ved at de er de eneste av sitt slag både i Norge og i Nord-Europa, og det finnes kun et fåtall slike anlegg på verdensbasis.»

Flertallet mener derfor at disse to anleggene har en særskilt nasjonal og internasjonal verdi som trenings- og konkurranseanlegg.

Flertallet peker på at Norges idrettsforbund viser til at begge anleggene har utfordringer knyttet til driftsøkonomien. Flertallet ser det som viktig for de respektive idretter, og for idrettsnasjonen Norge, at anleggene fortsatt kan utvikles og driftes på en god og forsvarelig måte.

Et annet flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, mener det fremover vil være fornuftig av staten å samarbeide med anleggenes respektive eiere, Lillehammer Olympiapark AS og Stiftelsen Vikersund Hoppsenter, slik at staten bidrar til økonomisk forutsigbarhet ved at det bevilges driftsstøtte til disse to anleggene over statsbudsjettet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, ber om at disse anleggene kompenseres – delvis eller helt – og imøteser at så skjer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til denne uttalelsen fra NIF:

«Det er urimelig at små kommuner alene skal bære kostnadene ved anlegg som brukes av hele Norge – eller hele verden. Derfor har NIF bedt om at ake-, bob- og skeletonanlegget i Øyer kommune og Vikersundbakken i Modum blir tilgodesett med driftsstøtte over statsbud-

sjettet. Det har ikke regjeringen funnet rom for i sitt budsjettforslag.»

Disse medlemmer mener at både Vikersundbakken og Lillehammer bob- og akebane er svært unike signalbygg for norsk idrett. Anleggene har stor betydning for idrettene både nasjonalt og internasjonalt og har en særegen stilling som eneste i sitt slag.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti ber regjeringen gjennom tippemidlene fordele 5 mill. kroner til Vikersundbakken og 6 mill. kroner til Lillehammer bob- og akebane. Disse medlemmer vil påpeke at regjeringen selv har ansvar for å fremme eventuelle endringsforslag som trengs for å gi disse anleggene støtte over tippemidlene.

Disse medlemmer viser til at enkelte særlig kostnadskrevenne idrettsanlegg, som bob- og akebanen på Lillehammer og skiflygingsbakken i Vikersund, har behov for ekstra driftstøtte.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at det avsettes 11 mill. kroner innenfor rammen av spillemiddeltildelingen til driftstøtte til kostnadskrevenne anlegg av en unik nasjonal og internasjonal karakter, som ivaretar funksjoner for internasjonale arrangementer.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen heller ikke i år foreslår støtte til Innsamlingsregisteret/Innsamlingskontrollen. Disse medlemmer mener et kutt i den offentlige støtten vil svekke det eneste organet som kontrollerer innsamlinger i Norge. For å sikre forutsigbarhet mener disse medlemmer at Innsamlingskontrollen bør gjeninnføres som fast tiltak under kap. 315 post 78 ved en omfordeling fra kap. 315 post 79.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at formålet med stiftelsen Innsamlingskontrollen er en selvjustisordning for pengeinnsamlinger hos ideelle og humanitære organisasjoner. Stiftelsen var finansiert av organisasjonene selv fra etableringen i 1992. I 2008 fikk Innsamlingskontrollen i oppgave å utvikle og drifte Innsamlingsregisteret iht. lov om registrering av innsamlinger. Etter at denne loven ble opphevet i 2015, er disse oppgavene ikke lenger til stede. Disse medlemmer viser til at kontroll av organisasjonenes pengeinnsamlinger ikke er en av statens kjerneoppgaver. Disse medlemmer viser til at innsamlingskontrollen i perioden 2013–2017 mottok statlig tilskudd som ble gradvis redusert gjennom perioden. Formålet med tilskuddet i 2017 var å bidra til innsamlingsorganisasjonenes arbeid for å opprettholde og øke givernes tillit i tråd med signaler

gitt i høring om oppheving av loven. I tråd med sin intensjon har Stiftelsen Innsamlingskontrollen videreført kontrollen av innsamlinger gjennom privat organisering. Disse medlemmer understreker at stiftelsen igjen må basere driften på inntekter fra egne organisasjoner.

POST 79 TIL DISPOSISJON

Komiteen viser til at det her er avsatt midler til tilskudd til frivillige organisasjoner som jobber mot ensomhet hos eldre. Posten inneholder også en bevilgning til et ressurscenter for egenorganisert idrett, som skal veilede og legge til rette for aktivitet som drives egenorganisert og utenfor den etablerte idretten. Komiteen støtter disse tiltakene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjetteavtalen og foreslår bevilget et tilskudd på 1, 3 mill. kroner til Kristen Idrettskontakt.

Flertallet foreslår at kap. 315 post 79 økes med 1,3 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt 14 500 000 kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristen Idrettskontakt driver et utstrakt arbeid både nasjonalt og internasjonalt blant barn, unge og familier, som bidrar til folkehelse, frivillig engasjement og økt livskvalitet. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti derfor vil løfte denne bevilgningen også i kommende budsjett for å bidra til vekst og styrking av dette viktige arbeidet.

POST 82 MERVERDIavgiftSKOMPENSASJON VED BYGGING AV IDRETTSANLEGG

Komiteen viser til at posten skal kompensere for kostnader som spillemiddelberettigede idrettslag og foreninger har til merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg. Komiteen anerkjenner formålet med ordningen, som er å lette investeringene for nevnte lag og foreninger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil gi lokale lag og foreninger en enklere hverdag og forutsigbarhet når de tar ansvar for utvikling og bygging av anlegg.

Disse medlemmer fremmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjøre ordningen med momskompensasjon for bygging av idrettsanlegg regelstyrt.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at ordningen med merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg har fungert godt og vært med på å realisere mange gode prosjekter de seneste årene. Ordningen er forutsigbar, og budsjettposten har de seneste årene bidratt med 100 pst. refusjon. Disse medlemmer viser til at regelstyrte ordninger på statsbudsjettet for en stor del er rettighetsbaserte stønadsordninger til privatpersoner, for eksempel under folketrygden, studiefinansieringsordningen mv. Dagens ordning for merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg er ikke av en slik karakter og bør derfor opprettholdes som en rammestyrt ordning.

POST 86 TILSKUDD TIL INTERNASJONALE SYKKELRITT I NORGE

Komiteen viser til forslag til bevilgning og deler departementets ønske om å bidra til å utvikle og skape økt oppmerksomhet om kvinnesykling.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen har bevilget 53 mill. kroner til Sykkel-VM i Bergen 2017. For 2018 har regjeringen også valgt å støtte internasjonale sykkelarrangementer i Norge over statsbudsjettet. Det er gjort kjent at Sykkel-VM i Bergen har gått med 60 mill. kroner i underskudd. Disse medlemmer forutsetter at regjeringen følger opp bevilgninger over statsbudsjettet til idrettsarrangementer med forsikringer om at budsjetter og økonomistyring så langt som råd er realistiske og ansvarlige.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at regjeringen støtter en rekke gode lokale, regionale og nasjonale arrangementer gjennom ulike poster over statsbudsjettet. Disse medlemmer er opptatt av at tilskudd gis basert på realistiske planer og budsjett, og viser til de krav som stilles i både tildelingsskriv og ikke minst ved rapportering i ettertid.

Kulturformål

4.4.3 Kap. 320 Norsk kulturråd, jf. kap. 3320

Forslag 2018: kr 1 143 450 000. Saldert budsjett 2017: kr 1 087 573 000.

Komiteen viser til at forslag til bevilgninger på kapitlet består av driftsmidler til Norsk kulturråd samt avsetninger til Norsk kulturfond og Fond for lyd og bilde. Komiteen merker seg at Norsk kulturråd har et viktig samfunnsoppdrag som består i å stimulere samtidens kunst- og kulturuttrykk. Rådet skal drive med utviklingsarbeid, bistå i kunst- og kulturprosjekter samt være rådgiver for staten i kulturspørsmål.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til innspill fra blant andre NTL og en rekke organisasjoner på kunstfeltet om at regjeringens satsing på Kreativt Norge ikke er svaret på utfordringene i kultursektoren, og at det heller tvert imot kan være problematisk å legge til et nytt byråkratisk sidespor til de allerede eksisterende institusjonene. Dette medlem viser til regjeringens foreslåtte økning på 12 mill. kroner til Kreativt Norge, og til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor denne økningen settes ned til 10 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til etableringen av Kreativt Norge og to tilskuddsordninger for enkeltkunstnere og støtteapparatet rundt de skapende kunstnerne i hele landet i 2017. Disse medlemmer mener det er et viktig grep at regjeringen trapper opp satsingen med en økt bevilgning på 12 mill. kroner og et utvidet oppdrag som også retter seg til kulturinstitusjonene, i budsjettet for 2018. Enger-utvalget/Kulturutredningen fra 2014 påpeker at flere kunstnere må fungere kommersielt, og den statlige innsatsen på kunst- og kulturfeltet må komme et større publikum til gode. Disse medlemmer mener at Kreativt Norge er et av regjeringens strukturelle grep for å styrke sektorens bærekraft og gi rom for mer skapende virksomhet. Kultursektoren står overfor mange utfordringer som følge av et mer globalisert og digitalisert samfunn. Dette er utfordringer som ikke ensidig kan løses med offentlig støtte. Disse medlemmer viser til at den økte bevilgningen til Kreativt Norge skal nyttes til kunnskapsutvikling, kompetanseprogram, møteplasser og tiltak rettet mot enkeltkunstnere, mindre kulturbedrifter og etablerte kulturinstitusjoner.

POST 55 NORSK KULTURFOND

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at det gjennom budsjettavtalen foreslås å styrke Norsk kulturfonds støtteordninger til musikkformål gjennom å styrke festival- og arrangørstøtteordningen med 10 mill. kroner.

Flertallet viser til budsjettavtalen og foreslår å øke tilskuddet til Norsk kulturfond med 20 mill. kroner.

Flertallet foreslår at kap. 320 post 55 økes med totalt 30 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kroner 949 500 000.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti peker på at Norsk kulturfond skal styrke

samtidens kunst- og kulturuttrykk, bevare, dokumentere og formidle kulturarv og gjøre kunst og kultur tilgjengelig for flest mulig. Kulturfondet skal stimulere den frie delen av kunst- og kulturlivet, bedre vilkårene for kunstnerisk produksjon og formidling og gi tilskudd til enkelttiltak og til forsøksvirksomhet på kunst- og kulturområdet gjennom fagutvalg med kunst- og kulturfaglig kompetanse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti peker videre på regjeringens uttalte ønske om å ha en armlengdes avstand til kunst- og kulturbevilgninger. Disse medlemmer viser til at kulturbudsjettets andel av statsbudsjettet under denne regjeringen har sunket, også bevilgningene til Kulturfondet. Disse medlemmer mener det er behov for en ny satsing på kunst og kultur, og peker på viktigheten av å styrke Kulturfondet, som på kunst- og kulturfaglige kriterier fordeler støtte til aktører på feltet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser videre til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der disse medlemmer foreslår å bevilge 58 mill. kroner ekstra til Norsk kulturfond med slik fordeling: festivalstøtte 15 mill. kroner, forfatterhonorarer (litteraturformål) 5 mill. kroner, kunstnerassistentordningen (Visuell kunst) 6 mill. kroner, samt en generell styrking av Kulturfondet med 30 mill. kroner fordelt slik på Kulturfondets ansvarsområder: allmenne kulturformål 5 mill. kroner, visuell kunst 10 mill. kroner, musikkformål 5 mill. kroner, scenekunst 10 mill. kroner. Disse medlemmer viser videre til at Arbeiderpartiet ønsker å opprette en innkjøpsordning for fotobøker, og foreslår bevilget 2 mill. kroner til dette formålet for 2018.

Disse medlemmer peker på behovet for en styrket kunstnerøkonomi og viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å styrke forfatterhonorarene med 5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker viktigheten av at forfatteres inntekter blir sikret gjennom sterke vederlagsordninger, slik at forfatterne kan fortsette å skape god litteratur for alle. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det foreslås å øke vederlagsordningen for forfattere med 7 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett for 2018, hvor det foreslås å øke bevilgningen til Norsk kulturfond med 31 mill. kroner og med en slik fordeling: festivalstøtte 10 mill. kroner, visuell kunst 7 mill. kroner, ensemblestøtte 4 mill. kroner, fri scenekunst 4 mill.

kroner, lesetiltak 2 mill. kroner, resterende beløp 3 mill. kroner til andre formål.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti peker på at kunstnerassistentordningen fra og med 2017 ble iverksatt etter representantforslag fra Anette Trettebergstuen, Geir Jørgen Bekkevold og Trine Skei Grande (Innst. 156 S (2016–2017)). Disse medlemmer mener kunstnerassistentordningen er et godt eksempel på nye ordninger som kommer kunstnerne direkte til gode og således er en styrking av kunstnerøkonomien.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at kunstnerassistentordningen er flyttet til Kulturfondet, noe som gjør at den foreslåtte økningen i regjeringens forslag til statsbudsjett er mindre enn ved første øyekast, og understreker derfor behovet for å øke bevilgningen til visuell kunst.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener behovet for ordningen er større enn regjeringen har gitt rom for gjennom bevilgninger, og viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der ordningen foreslås styrket med 6 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti peker på at regjeringen har lagt ned knutepunktordningen, og at den nye festivalstøtteordningen skal iverksettes fra og med 2018. Disse medlemmer merker seg at den samlede økonomiske støtten til festivaler ikke har økt slik at den i tilstrekkelig grad tar hensyn til at de tidligere knutepunktfestivalene nå inngår i samme pott som resten av festivalfeltet. Disse medlemmer mener dette bidrar til større usikkerhet og at flere aktører må kjempe om midlene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke festivalfeltet med 15 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti understreker at Norsk kulturfond er mye av grunnmuren for et rikt og variert kulturtilbud i Norge.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til Norsk kulturråds pressemelding i forbindelse med fremleggelsen av regjeringens forslag til statsbudsjett, der bevilgningen omtales som et svik mot hele kunstfeltet, og nærmere:

«At Kulturfondet avspises med kun en prisjustering svekker handlingsrommet vårt. Når dette skjer over flere år, går det ut over muligheten for å løfte for eksempel festivalområdet, spelene og den visuelle kunsten.»

Disse medlemmer deler Kulturrådets skuffelse og mener det trengs en kraftig styrking av Norsk kulturfond for å snu flerårig underfinansiering av kulturlivet og gi de rammene som trengs.

Derfor viser komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det foreslås å styrke Norsk kulturfond med 89 mill. kroner mer enn i regjeringens forslag, til fordeling på ulike formål. Dette er en viktig del av å øke bevilgningene for nå målet om at 1 pst. av statsbudsjettet skal gå til kulturformål.

Dette medlem viser til den foreslåtte fordelingen av de økte midlene til Norsk kulturfond i Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett:

1. Det foreslås å øke bevilgningen til litteraturformål med 18 mill. kroner. Dette inkluderer innkjøpsordningen for litteratur og en ny innkjøpsordning for fotobøker for å tilgjengeliggjøre også fotobøker og gi bedre økonomiske rammer for fotografer.
2. Det foreslås å øke bevilgningen til allmenne kulturformål med 10 mill. kroner og i tillegg en øremerket satsing på kunstkritikk på 1 mill. kroner.
3. Det foreslås å øke bevilgningen til arbeid med kulturvern, inkludert immaterielt kulturvern, med 5 mill. kroner.
4. Det foreslås å øke støtten til festivaler med 15 mill. kroner mer enn i regjeringens forslag. Dette medlem viser til at Knutepunktordningen er avvirket, og at støtten til festivaler nå går gjennom Kulturrådet, men at en rekke aktører på festivalområdet slår fast at det er behov for en økt støtte øremerket til festivalene på bakgrunn av den tøffere konkurransesituasjonen festivalene står i.
5. Det foreslås å øke arrangørstøtten for musikk med 15 mill. kroner. Dette medlem mener at helårsarrangørene, spesielt de mindre aktørene, ikke må tape i en tøffere konkurranse om midler fra Kulturrådet. Dette medlem understreker at både festivalstøtten og arrangørstøtten er viktig for å gi et bredt lavterskel kulturtilbud i hele landet, og videre at begge er viktige for arbeidsmulighetene til musikerne.
6. Det foreslås å øke bevilgningen til scenekunstformål med 15 mill. kroner. Dette medlem mener at det er spesielt viktig å gi bedre rammer for aktører i det frie feltet, som gir en viktig bredde ut over institusjonene.
7. Det foreslås å øke bevilgningene til visuell kunst med 10 mill. kroner. Dette medlem viser til at Kulturfondet er en viktig kilde til finansiering av det

frie feltet og av kunstnerisk produksjon. En styrking av fondet vil øke inntekter til kunstnerne gjennom vederlag, honorarer og produksjonsmidler fra visningssteder som mottar statlig finansiering.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg at flere grupper innen fri scenekunst står i fare for å miste støtten fra 2019 fordi de snart når tolvårsgrensen for å motta basisfinansiering fra Kulturrådet. Dette gjelder for eksempel Jo Strømgren Kompani. Dette medlem understreker at denne usikkerheten rammer kompaniene allerede nå, ettersom de ikke kan planlegge drift etter 2018. For å gi disse viktige gruppene og kompaniene tryggheten for å satse videre fremmer disse medlemmer derfor følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen oppheve tolvårsgrensen for basisfinansiering av frie scenekunstgrupper i påvente av nye ordninger for støtte til gruppene som når denne grensen.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg at driftsstøtten til de nasjonale medlems- og interesseorganisasjonene Norsk jazzforum, FolkOrg, Klassisk og Norske Konsertarrangører er flyttet til Norsk kulturråd. Disse medlemmer deler Norsk kulturråds og organisasjonenes kritikk av dette, fordi disse organisasjonene må søke midler i konkurranse med egne medlemmer (musikere, festivaler og arrangører). Dette medlem mener at ordningen enten må flyttes tilbake, eller at Kulturrådet må bes om å prioritere en styrking av driftsstøtteordningen slik at de nasjonale medlems- og interesseorganisasjonene får kompensasjon for tapt indeksregulering, samt gi rom for utvikling i ordningen.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til prinsippet om arm-lengdes avstand og er kritiske til at Stortinget skal gå inn i Kulturrådets interne retningslinjer for enkeltordninger. Gjeldende praksis er å støtte opp under Kulturrådets uavhengige rolle.

Disse medlemmer viser til at ingen av kompaniene som får støtte over basisfinansieringsordningen, mister tilskuddet i 2018. Kulturrådet evaluerer for tiden basisfinansieringsordningen og ser blant annet på utformingen av de ulike ordningene på scenekunstmrådet i Kulturfondet og forholdet mellom dem. Denne evalueringen er forventet å foreligge i 2017 og skal gi grunnlag for nærmere vurdering av ordningen og kompaniene som får støtte fra den.

Komiteens medlem fra Venstre påpeker at Venstre i sitt forslag til statsbudsjett for 2018 prioriterte

å styrke Norsk kulturfonds støtteordninger til musikkformål, spesifikt festival- og arrangørstøtte; til litteraturformål, både for å sikre videreutvikling av innkjøp av e-bøker og ytterligere styrke satsingen på digital utvikling og e-utlån i biblioteket; til kulturvernformål, for blant annet å innlemme museene i forskningsdatabasen CRISTin, slik at forskningsarbeidet som utføres i museene blir synlige, både for forskerfellesskapet og offentligheten for øvrig og til å styrke digitaliseringsarbeidet for tidsskrifter på kulturvernfeltet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti er bekymret over at en del etablerte viderekomne kompanier i det frie feltet faller ut av tilskuddsstrukturen i Norsk kulturråd. Disse medlemmer er kjent med at to av Norges ledende kompanier – Jo Strømgren Kompani og Verdensteatret går en usikker framtid i møte. Disse medlemmer mener at både Stortinget og regjeringen har et ansvar for å sikre fremtiden for dette feltet, og at det haster med å finne en løsning.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt alternative statsbudsjett for 2018 la fram et forslag til anmodningsvedtak om å sikre fortsatt basisfinansiering for scenekunstgrupper som har mottatt tilskudd i 12 år, inntil et nytt regelverk er på plass.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2018 legge fram en vurdering av situasjonen for det frie scenekunstheltet, inkludert erfarne grupper som mottar støtte fra Norsk kulturfond, og grupper som får eller har fått støtte over kap. 323 post 71 og 78, og hvordan disse kan sikres forutsigbarhet.»

Flertallet merker seg at enkelte av medlems- og interesseorganisasjonene som i dag mottar virksomhetsstøtte i Kulturfondet, finner det problematisk at de må søke midler i konkurranse med egne medlemmer, og at tilskuddet skal forvaltes etter en kunstfaglig vurdering som i realiteten er langt unna det disse organisasjonene driver med. Dette gjelder for eksempel Norsk Jazzforum, Norske konsertarrangører, FolkOrg og Klassisk. Flertallet viser til at også Kulturrådet i sin budsjettsoknad gav uttrykk for en lignende bekymring. Flertallet ber om at denne problemstillingen og eventuelle andre prinsipielle debatter om forvaltningen av støtteordninger i Norsk kulturfond adresseres i den varslede kulturmeldingen.

Flertallet er kjent med at Norsk kulturråd våren 2017 initierte en omorganisering av de regionale sentre-

ne for rytmisk musikk (jazz, rock og folkemusikk) og nettverket mellom disse. Det legges opp til å etablere sjangeruavhengige kompetansesentre i syv større byer, og beholde sjangersentrene som allerede er etablert, men ikke åpne for etablering av nye. Flertallet er gjort kjent med at det ble bevilget oppstartsmidler til to sentre i 2014 (Nord-Norge og Midt-Norge), mens regionene i vest, sør og øst ennå ikke er tilgodesett med tilskudd. Flertallet frykter at endringen derfor vil ha uheldige konsekvenser for folkemusikksjangeren. Flertallet vil også påpeke at folkemusikk har sine kjerneområder i distriktene, og at det ikke nødvendigvis er en kulturpolitisk fordel at kompetansesentrene utvikles i de største byene. Flertallet understreker at det er uheldig hvis tradisjonsmusikken med dette blir nedprioritert både som sjanger og geografisk.

Flertallet er kjent med at Telemark folkemusikksenter har søkt om å etablere seg som sjangersenter på vegne av region Sør. Flertallet ber om at departementet vurderer hvordan de regionale sentrene for rytmisk musikk bør organiseres framover, også i lys av regionreformen, og at Telemark folkemusikksenter vurderes som sjangersenter i region Sør.

4.4.4 Kap. 321 Kunstnerøkonomi

Forslag 2018: kr 517 140 000. Saldert budsjett 2017: kr 512 739 000.

Komiteen merker seg at målet med dette kapitlet for 2018 er å lette etablering og stimulere utvikling av profesjonelt kunstnerisk virke og sikre opphavsmenn vederlag for offentlig bruk av åndsverk. Komiteen viser til viktigheten av stipender, garantiordninger og vederlag for å sikre en fri og uavhengig kunst.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til det økende lønnsgapet mellom kunst- og kulturarbeidere og andre yrkesgrupper. Flere kunstnere lever nå under fattigdomsgrensa. Det blir ikke skapt et rikt kulturtilbud gjennom fattige kunstnere. Tvert imot trengs god offentlig finansiering av kunstnernes inntekter for å sikre frie og uavhengige kunstnere som kan skape og utøve et mangfoldig kulturtilbud for befolkningen. Ellers vil kun markedskrefteene rå.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås en rekke styrkinger av kunstnerøkonomien for til sammen omkring 60 mill. kroner.

POST 50 (Ny) KUNSTNERASSISTENTORDNING

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Ven-

strepart i merker seg at regjeringen i budsjettproposisjonen foreslår å flytte assistentordningen for kunstnere til Norsk kulturråd. Disse medlemmer er skeptiske til å flytte stadig flere ordninger over til Kulturrådet samtidig som Norsk kulturfond ikke gis reelle økninger i bevilgning, og foreslår derfor at ordningen forblir på departementets støtteordninger.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser videre til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å styrke ordningen med 8 mill. kroner.

Dette medlem fremmer på bakgrunn av dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen flytte assistentordningen for kunstnere fra Norsk kulturråd tilbake til egen post på Kulturdepartementets budsjett.»

POST 71 STATSTIPEND

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen i inneværende år ikke foreslår å bevilge midler til nye statsstipend, for første gang siden år 2000. Disse medlemmer mener det er uholdbart at det ikke støttes opp om det gode og viktige arbeidet som bl.a. fremragende kunstnere og akademikere gjør, og forventer at det for neste år vil innvilges nye stipender, og at det tapte året tas igjen gjennom at flere stipender innvilges.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at regjeringen ikke vil tildele statsstipender for 2018, noe disse medlemmer finner svært underlig. Disse medlemmer mener regjeringen burde informert om dette i det fremlagte budsjettet. Disse medlemmer mener statsstipendene er en god tradisjon.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen videreføre ordningen med årlig tildeling av statsstipender.»

POST 73 KUNSTNERSTIPEND M.M.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at det gjennom budsjettavtalen foreslås å bevilge 13,5 mill. kroner til økte kunstnerstipender. Flertallet viser til at Enger-utvalget i NOU 2013:4 påpekte at kunstnerformål er det området på det statlige kulturbudsjettet som hadde svakest vekst i perioden 2006 til 2013, og konstaterte at økningen i kulturbudsjettene ikke hadde resultert i bedret kunstnerøkonomi. Flertallet viser

videre til budsjettavtalenene mellom samarbeidspartiene for budsjettårene 2016 og 2017, der kunstnerøkonomien på denne bakgrunn ble gitt et løft på hhv. 8,9 mill. kroner og 8 mill. kroner til økte kunstnerstipend. Flertallet viser til at kunstnerstipendene før dette over lang tid har hatt en realnedgang. Før forrige stortingsperiode lå nivået på kunstnerstipendene på 40,7 pst. av gjennomsnittlig heltids årsinntekt. Flertallet understreker at bevilgningene i 2016 og 2017 bidro til første og andre del av en opptrapping over tre år med mål om å øke stipendene til 50 pst. av gjennomsnittlig heltids årsinntekt, som nå tilnærmet fullføres med en økning på 13,5 mill. kroner.

Flertallet foreslår at kap. 321 post 73 økes med 5,9 mill. kroner, og viser til videre omtale under post 74. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 188 600 000.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til behovet for en styrket kunstnerøkonomi og til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke kunstnerstipendene med 20 mill. kroner.

Disse medlemmer viser derfor til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås at 1 mill. kroner av potten til stipendene går til opprettelse av statsstipender for 2018.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil påpeke at for å kunne fullføre lønnsreformen for kunstnerstipendene er det nødvendig å bevilge mer midler enn det regjeringen legger opp til i sitt budsjettforslag. Kunstnernes inntektsgrunnlag har over en rekke år blitt betydelig svekket. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett, hvor det foreslås en økt bevilgning på 13,5 mill. kroner til kunstnerstipend under kap. 321 post 73.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser videre til at det foregår en prosess der regjeringen planlegger å endre reglene for oppnevning til stipendkomiteene, slik at oppnevningsretten flyttes fra kunstnerorganisasjonene til Utvalget for statens stipend og garantiinntekter for kunstnere.

Disse medlemmer kritisk til endringen, da den kan medføre en svekkelse av demokratiske prosesser og fagmiljøer på et vidt felt. I dag oppnevnes de 24 stipendkomiteene gjennom demokratiske valg. Kunstnerorganisasjoner er bekymret for at regjeringens forslag vil føre til en uheldig maktkonsentrasjon i norsk kunstliv. Dagens ordning sørger for en sunn maktspredning, og det synes å være en ordning som har fungert godt. Disse medlemmer deler kunstnerorganisasjonenes be-

kymring og er enig i at oppnevningsretten bør ligge hos kunstnerne selv.

På denne bakgrunn fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen opprettholde gjeldende ordning for oppnevning til stipendkomiteene.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet er opptatt av å styrke kunstnerpolitikken. Statens kunstnerstipend er en av hjørnesteinene i norsk kunstnerpolitikk, og tildelinger basert på kunstfaglige vurderinger er et bærende prinsipp i ordningen.

Disse medlemmer viser til at spørsmålet om omlegging av stipendbehandlingen i Statens kunstnerstipend er omtalt i flere utredninger og stortingsmeldinger, blant annet i kulturmeldingen fra 2003 og i Løken-utvalgets rapport fra 2008. Det overordnede formålet med endringene som nå er foreslått, er å innføre en ryddig forvaltning av fellesskapets midler og et klarere rolle- og ansvarsforhold mellom komiteene og utvalget, som er lovmessig ansvarlig for stipendtildelingene.

Det er etter disse medlemmers syn viktig å påpeke at det som konkret foreslås, i første rekke er en endring fra at kunstnerorganisasjonene oppnevner til at de innstiller kandidater til stipendkomiteene. Slik ivaretas målet om at hele kunstnerbefolkningen skal kunne rekrutteres som medlem av stipendkomiteene, ikke bare de som er medlem av gitte foreninger. Komiteenes arbeid skal også i framtiden baseres på kunstfaglige vurderinger, og det skal kun oppnevnes kunstnere som komitémedlemmer.

Etter disse medlemmers oppfatning innebærer forslaget svært moderate endringer av dagens praksis. Vi forstår det slik at utvalget kun skal kunne foreslå endringer i sammensetningen av komiteene i de tilfeller hensynet til kjønnsbalanse, geografi og kunstuttrykk ikke er ivarettatt på en tilfredsstillende måte. Dette vil være en sikkerhetsventil som sikrer at komiteene er representative, og at stipendtildelingen skjer på demokratisk vis.

Etter disse medlemmers oppfatning er det viktig å sikre ordningens legitimitet slik at ingen kan stille spørsmål ved tildelinger og oppnevninger, eller at det kan herske tvil om at kandidatene oppnevnes på bakgrunn av deres faglige kompetanse og ikke deres organisasjonstilhørighet.

Disse medlemmer merker seg at omleggingen også vil sikre tottrinnsoppnevning, slik man har for de to andre armlengdesorganene i statens kulturpolitikk: Rådet for norsk kulturfond og styret for Fond for lyd og bilde. Det er Utvalget for statens kunstnerstipend som har fremmet ønske om omleggingen, og forslaget er et resultat av en lang og grundig prosess. Disse medlemmer har merket seg at kunstnerorganisasjonene har

vært lyttet til i prosessen og på flere områder har fått gjennomslag i Kulturdepartementet.

Disse medlemmer mener det er en helt ny og sterkt overstyrende praksis når komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil hindre Utvalget for statens kunstnerstipends mulighet til å organisere egen virksomhet. Disse medlemmer er svært kritiske til at forslaget fra de nevnte partier vil frata kunstnerne innflytelse. Det følger av kulturrådslovgivningen at rådet selv bestemmer om og i hvilket omfang utvalg skal nedsettes. De samme prinsippene og hensynene bør ligge til grunn for Utvalget for statens kunstnerstipend og for stipendkomiteene. Utvalget for statens kunstnerstipend er et «armlengdesorgan» på lik linje med rådet som forvalter Kulturfondet. Slik situasjonen er i dag, er det uavklarte roller og ansvar mellom utvalget og stipendkomiteene. Utvalget er ansvarlig for stipendtildelingene, men har ingen innflytelse på oppnevning av medlemmene til de komiteene som leverer innstillinger om stipendtildelinger. Disse medlemmer peker på at det altså ikke er sammenheng mellom ansvar og innflytelse.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at Utvalget for statens kunstnerstipend i sin utredning fra 2016 anbefaler Kulturdepartementet å evaluere kunstnerpolitiske tiltak for å undersøke om virkemiddelapparatet er godt nok utformet for å møte dagens og morgendagens behov. Disse medlemmer er sterkt kritiske til at det foreslås endringer i gjeldende ordning for oppnevning til stipendkomiteene, og mener at departementet burde vente med eventuelle endringer til Utvalget for statens kunstnerstipend kommer med sine anbefalinger i en helhetlig sammenheng. At Kulturdepartementet allikevel velger å gjennomføre disse endringene nå, er disse medlemmer sterkt uenig i.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at det ikke er blitt utarbeidet en egen kunstnermelding på 20 år, og mener det er behov for dette. På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen kunstnermelding.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti gjentar behovet for å styrke kunstnerøkonomien for å sikre en fri og uavhengig kunst. Dette medlem mener at lønnsveksten for kunstnerstipendene må kobles til årslønnsveksten for statsansatte, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningen til stipendene med 6,3 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Dette medlem mener også at flere kunstnere må få sikret sin inntekt gjennom stipendene, og viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det foreslås å opprette 50 nye hjemler for kunstnerstipend med 15 mill. kroner i økt bevilgningssammenlignet med regjeringens forslag. Dette medlem viser til at frilansuratorer har dårlige muligheter til å få trygge inntekter i dag, og viser derfor videre til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 3 mill. kroner til arbeidsstipend og honorarprøveordning for kuratorer.

POST 74 GARANTIINTEKTER OG LANGVARIGE STIPEND

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til omtale av økte kunstnerstipend under post 73. Flertallet foreslår at kap. 321 post 74 økes med 7,6 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 139 100 000. Departementet får i oppdrag å endre forskriften slik at midlene går til å styrke de langvarige stipendene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til tidligere merknader om behovet for å styrke kunstnernes inntekter. Disse medlemmer mener at de langvarige stipendene og garantiinntektene må økes, slik at også det rike kulturtilbudet de etablerte kunstnerne skaper og utøver, blir verdsatt av samfunnet. Derfor ønsker disse medlemmer at garantiinntektene, de langvarige stipendene og stipendene for etablerte kunstnere/seniorkunstnere blir løftet opp til 50 pst. av en gjennomsnittlig norsk heltidsinntekt.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningen til disse stipendene med 8 mill. kroner sammenlignet med regjeringens budsjettforslag.

POST 75 VEDERLAGSORDNINGER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet peker på at å styrke ordningen med utstillingshonorarer er avgjørende for kunstnerøkonomien, og viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke utstillingshonorarene med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti merker seg at oppdrag for Den norske kirke utgjør en viktig del av musikkensembler og kors inntekter og arbeidsmuligheter. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, der det foreslås å øke dette vederlaget med 7 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

4.4.5 Kap. 322 Bygg og offentlige rom, jf. kap. 3322

Forslag 2018: kr 372 134 000. Saldert budsjett 2017: kr 225 447 000.

POST 70 NASJONALE KULTURBYGG

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at det gjennom budsjettavtalen foreslås å bevilge 10 mill. kroner til Norsk Folkemuseum og prosjektet Bybygg. Flertallet er opptatt av å skape økt forståelse for hvordan det moderne Norge vokste frem under vesentlig innflytelse fra by- og embetsmannkultur fra reformasjonen og fram til 1914. Flertallet viser til at Norsk Folkemuseum siden 2011 har hatt rehabilitering og gjenåpning av Bybygg som sin hovedprioritet, der utstillingen TidsRom dekker nettopp dette temaet. Målet er å åpne utstillingene til museets 125-årsjubileum i 2019.

Flertallet viser til at det gjennom budsjettavtalen foreslås å bevilge 1,6 mill. kroner til Nynorsk kultursentrum og basisutstilling for Vinje-senteret for diktning og journalistikk. Senteret er et nasjonalt senter knyttet til dikteren Aasmund Olavsson Vinje og opprettet i et samarbeid mellom Vinje kommune og Stiftinga Nynorsk kultursentrum. Flertallet peker på at det i budsjettforliket for 2016-budsjettet ble bevilget 1,2 mill. kroner til oppstart av prosjektet, og at dette arbeidet er i full gang med mål om å tilby et komplett publikumstilbud fra våren 2020.

Flertallet viser også til budsjettenigheten og en engangsbevilgning til Anne-Cath Vestly museum på 10 mill. kroner.

Flertallet foreslår at kap. 322 post 70 økes med 21,6 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 346 100 000.

Komiteen viser til Telemark Museums planer om nybygg i Skien. Telemark Museums nedslagsfelt dekker tre fjerdedeler av fylkets befolkning, men mangler et helårsåpent tilbud til befolkningen. Komiteen vil vise til at nybygget skal inkludere utstillingsareal, publikumsfunksjoner, arkiv og verksted, som er et svar på samfunnsoppdraget museumssektoren er gitt av staten. Komiteen vil videre vise til at det også mangler tilfredsstillende arbeidsforhold for de ansatte på grunn av gamle, umoderne og uisolerte bygninger. Telemark Museum var tidlig ute med å følge opp konsolideringsoppdraget fra staten.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis alternative budsjett, hvor det foreslås en bevilgning på 15 mill. kroner til Telemark Museum.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti har merket seg at både kommune og fylke har bevilget midler til prosjektet, og ser det som naturlig at også staten bidrar i et slikt spleiselag, og ber derfor departementet være i tett dialog med Telemark fylkeskommune og Skien kommune om realisering av prosjektet.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås en bevilgning på 14,4 mill. kroner til Telemark Museum.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til sitt alternative budsjett, hvor det er foreslått bevilget 9 mill. kroner til Telemark Museum.

Disse medlemmer viser til at behovet for statlige midler til kulturbygg landet over er større enn det regjeringen stiller opp med. Disse medlemmer peker på at køen av prosjekter som trenger finansiering for at lokale kunst- og kulturaktører skal ha steder å utøve virksomheten sin, vokser. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke posten med 20 mill. kroner.

Disse medlemmer foreslår at 1,6 mill. kroner av den ekstra bevilgningen brukes til Nynorsk kultursentrum og basisutstilling for Vinje-senteret for diktning og journalistikk.

Disse medlemmer viser til at museene under Anno museum i Hedmark trenger nytt magasin og viser til klart forprosjekt. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 10 mill. kroner til Anno Museum for oppstart av bygging av nytt fellesmagasin.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 5 mill. kroner til nytt fellesmagasin for Musea i Sogn og Fjordane.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 10 mill. kroner i oppstartsbevilgning til Skrei Lofoten.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti viser til at Kristiansund kommune, på vegne av Operaen i Kristiansund og Stiftelsen Nordmøre Museum, har søkt om statlig medfinansiering av nytt opera- og kulturhus i Kristiansund på til sammen 228 mill. kroner, det vil si 1/3 av den totale kostnaden knyttet til opera og museum i prosjektet. Byggeprosjektet er på om lag 15 000 m², med en total kostnadsramme på 844 mill. kroner, og vil i tillegg til opera og museum romme Kristiansund folkebibliotek og Kristiansund kulturskole.

Disse medlemmer viser videre til at en samlet komité i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2017 uttrykte følgende:

«Komiteen mener at en snarlig realisering av planene om nytt opera- og kulturhus i Kristiansund vil være av stor betydning og ha store ringvirkninger på Nordmøre og i resten av Møre og Romsdal. Prosjektet vil generere stor aktivitet i anleggsperioden og muliggjøre etablering av nye kulturarbeidsplasser i et område av landet som er særlig hardt rammet av den økonomiske krisen i petroleumsbasert næringsliv. Komiteen viser til at prosjektet vil være en unik arena og et kvalitetsløft for kulturlivet i hele regionen.»

Gitt dette er disse medlemmer kritiske til at regjeringen ikke har funnet plass til dette prosjektet i budsjettforslaget 2018.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti peker på at søknaden er fremmet årlig siden 2014, og at prosjektet med startbevilgning i 2018 vil være klart for byggestart våren 2019 og ferdigstilling i 2021.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås en oppstartsbevilgning til prosjektet Opera- og kulturhus i Kristiansund på 15 mill. kroner. Disse medlemmer foreslår også 3 mill. kroner ekstra til kulturhuset Folkets Hus Sauda.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til prosjektet nytt Opera- og kulturhus i Kristiansund, som har vært under planlegging i et tiår. Disse medlemmer er svært positive til initiativet og anerkjenner at det er både behov for og et sterkt ønske om å bygge et nytt funksjonelt kulturhus som vil sikre varierte kulturtilbud og aktiviteter som skal nå brede lag av befolkningen.

Byggeprosjektet er på om lag 15 000 m², med en total kostnadsramme på 844 mill. kroner, og vil i tillegg til opera og museum romme Kristiansund folkebibliotek og Kristiansund kulturskole. Disse medlemmer viser til at søknaden er fremmet årlig siden 2014. Både kommune og fylkeskommune har gjort sine vedtak og er med på den videre satsingen. Disse medlemmer synes det er beklagelig at regjeringen ikke har vist vilje til å bli med i utviklingen av noe som kan bli et av Norges mest spennende høykompetansemiljø på kultur og næring.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås 8 mill. kroner til byggestart av Opera- og kulturhus i Kristiansund.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås 25 mill. kroner til Opera- og kulturhus i Kristiansund.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til Stortingets behandling av statsbudsjettet 2017 og familie- og kulturkomiteens enstemmige merknad i Innst. 14 S (2016–2017) kulturhus vedrørende realisering av Opera- og kulturhus i Kristiansund, og ber regjeringen legge merknaden til grunn i videre arbeid med prosjektet.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett for 2018 foreslår en oppstartsbevilgning på 15 mill. kroner til Opera i Kristiansund.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti understreker også behovet for å få fortgang i arbeidet med nye lokaler for det samiske nasjonalteatret Beaivváš. I budsjettproposisjonen fra Kulturdepartementet vises det til at Statsbygg skal gis i oppdrag å utrede et alternativ med samlokalisering av teatret og Samisk videregående skole og reindriftsskole i Kautokeino. Begge institusjoner har stort behov for nybygg, men begge har også hatt flere runder med prosjektering, og disse medlemmer stiller seg tvilende til om en ny utredning og samlokalisering vil gi en god løsning for noen av partene. Disse medlemmer mener at det er et tydelig nasjonalt ansvar å sikre både teateret og skolen, og mener at prosjektene må få en tydelig framdrift uten videre forsinkelser. Disse medlemmer legger til grunn at prosjektet må holde høy kvalitet og at det ikke må velges rimelige løsninger som ikke holder teaterfaglig mål eller som går ut over studiekvaliteten ved skolen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 10 mill. kroner for igangsetting av et nybygg for Beaivváš.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 10 mill. kroner til Telemark museum ut over regjeringens forslag, samt en bevilgning på 10 mill. kroner til et nybygg på Norsk Folkemuseum.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, ser de store behovene for rehabilitering og nybygg som kommer i årene fremover, behov

som er avgjørende for å oppnå tilfredsstillende arbeidsforhold, mulighet for videre utvikling, mulighet for å utføre samfunnsoppdraget, eller som arena for opprettholdelse av kvalitet og engasjement i et sterkt kulturliv. Nationaltheatret i Oslo, Den Nationale Scene i Bergen, visningslokaler ved Telemark Museum i Skien og nytt Opera- og kulturhus i Kristiansund er eksempler på slike prosjekt. Flertallet ser behovet for en helhetlig gjennomgang av prosjektene med den hensikt å skape større forutsigbarhet og forventningsavklaring overfor søkerne.

Medlemene i komiteen frå Venstre og Kristelig Folkeparti erkjente med arbeidet med å etablere eit Jakob Sande-senter i Dale i Sunnfjord, heimstaden til forfattaren. Denne medlemen er positiv til eit slikt prosjekt.

Medlemene i komiteen frå Venstre viser til at Venstre i sitt framlegg til statsbudsjett for 2018 la fram eit vedtaksforslag om å vurdere eit statleg tilskot til etablering av eit Jakob Sande-senter i Dale i Sunnfjord.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, mener det er viktig å synliggjøre og ta vare på sørsamisk kultur. Flertallet viser til at stiftelsen Saemien Sijte – sørsamisk museum og kultursenter har behov for en oppstartsbevilgning for å realisere det nye museumsbygget.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser til Stortingets behandling av statsbudsjettet 2017 og familie- og kulturkomiteens enstemmige merknad i Innst. 14 S (2016–2017) vedrørende realisering av Saemien Sijte. Disse medlemmer legger til grunn at regjeringen følger opp videre og realiserer prosjektet.

Komiteens medlem fra Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at Venstre i sitt forslag til statsbudsjett for 2018 la frem et forslag til anmodningsvedtak om å sørge for nødvendig framdrift for nytt bygg for Saemien Sijte, med forslag til oppstartsbevilgning i statsbudsjettet for 2019.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett hvor det foreslås 13 mill. kroner til Saemien Sijte.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 2,5 mill. kroner til Kistefos-museet ut over regjeringens forslag.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 3 mill. kroner til museer i Hordaland fylkeskommune ut over regjeringens forslag.

4.4.6 Kap. 323 Musikk og scenekunst, jf. kap. 3323

Forslag 2018: kr 2 813 297 000. Saldert budsjett 2017: kr 699 842 000.

Komiteen viser til at bevilgningene under dette kapittelet omfatter statlige bevilgninger til Riksteatret og tilskudd til nasjonale institusjoner, region-/landsdelsinstitusjoner, region- og distriktsoperaer og en rekke andre mindre tiltak på musikk- og scenekunstrområdet. Komiteen merker seg departementets overordnede mål med bevilgningene, som er å bidra til at alle kan få tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet og å fremme kunstnerisk utvikling og fornyelse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til økningen i bevilgningen til Talent Norge. Disse medlemmer merker seg en økende aktivitet i Talent Norge og peker på det igangsatte forprosjektet om likestilling i kultursektoren. Disse medlemmer mener økt likestilling i kultursektoren er nødvendig, og ser frem til å følge dette prosjektet. Disse medlemmer mener derfor det er naturlig at det prioriteres midler til dette prosjektet innenfor økningen som er foreslått for Talent Norge.

OVERGANGSORDNING VED INNFØRING AV ØKT LAV MERVERDIAVGIFTSSATS

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at kulturvirksomheter som forhåndsselger billetter til sine arrangementer, fikk en ekstra økonomisk belastning da den lave merverdiavgiftssatsen ble satt opp 1. januar 2016. Disse medlemmer viser til at virksomhetene ber om å bli forskånet fra tilsvarende belastning når satsen på nytt settes opp.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at den foreslåtte økte momsatsen fra regjeringen vil ramme kulturlivet negativt. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å holde momsen på dagens nivå.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at omsetning av billetter til musikk og scenekunst har fritak fra merverdiavgift, og det er altså ikke fare for at musikk- og scenekunstvirksomhetene må ta denne regningen.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteen merker seg at bevilgningene på denne posten i hovedsak skal dekke driftsutgiftene ved Riksteatret, utenom turnévirsomheten. Komiteen understreker Riksteatrets betydning som teater for hele landet. Komiteen vil spesielt peke på betydningen av at Riksteatret samarbeider med andre teatre om å bringe gode oppsetninger til et større publikum. Dette er etter komiteens mening positivt og bidrar til god utnyttelse av de samlede ressurser på scenekunstheltet.

POST 22 FORSVARETS MUSIKK

Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke 40 pst. av utgiftene til drift av fire av Forsvarets musikkorps.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at intensjonen i stortingsvedtaket om Forsvarets langtidsplan, jf. Innst. 62 S (2016–2017), der det ble bestemt å videreføre Forsvarets musikkorps (FMUS) i uendret form, men å se på organiseringen av administrative ressurser, står fast. Det var 180 årsverk i FMUS da langtidsplanen ble vedtatt, i tillegg ble fem administrative stillinger finansiert utenfor årsverksrammen.

Disse medlemmer viser til tilbakemeldinger på høringen om statsbudsjettet, hvor det ble påpekt at Forsvaret fra 2018 ønsker å nedbemanne med sju stillinger fra årsverksrammen, i tillegg til de fem administrative stillingene utenfor denne rammen, slik at FMUS da mister tolv stillinger totalt. Disse medlemmer viser til tilbakemeldinger om at dette vil medføre at FMUS må fjerne stillinger både for musikere, administrativt personell og ikke minst de kunstneriske lederne for korpsene. Disse medlemmer mener at en reduksjon som den Forsvaret er i ferd med å gjennomføre, ikke er i tråd med Stortingets vedtak, og ber regjeringen sørge for at slik nedbemanning ikke skjer.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til behandlingen av langtidsplanen for forsvarssektoren, der Stortinget forutsatte at Kulturdepartementet fra og med 2018 skal finansiere 40 pst. av de samlede utgiftene knyttet til korpsene i Harstad, Trondheim, Bergen og Horten. Resterende bevilgning dekkes over Forsvarsdepartementets budsjett. Forsvarets stabsmusikk i Oslo blir i sin helhet finansiert over Forsvarsdepartementets budsjett. Disse medlemmer viser til at den totale rammen videreføres.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti merker seg hvor viktig Forsvarets musikkorps er for kulturtilbudet rundt omkring i distrikte-

ne, for kulturskolene og for utøvernes jobbmuligheter. Derfor understreker dette medlem den alvorlige situasjonen korpsene er i, med stadige kutt og frys i ansettelser som resultat. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det på rammeområde 8 kap. 1795 post foreslås å øke bevilgningen til musikkorpsene med 20 mill.

Dette medlem merker seg at de faktiske bevilgningene til Forvarets musikk i stor grad er avhengig av interne disponeringer utført av forsvarssjefen. Dette gir usikkerhet for korpsenes drift, og dette medlem ønsker derfor at de faktiske bevilgningene til korpsene skal fremkomme av regjeringens budsjettproposisjon.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti legger til grunn at Forsvarets musikk blir opprettholdt på samme nivå som i dag, både i struktur og antall årsverk når det gjelder musikere og kunstneriske ledere.

POST 60 LANDSDELSMUSIKERORDNINGEN I NORD-NORGE

Komiteen viser til at bevilgningen gjelder driftstilskudd til Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge, som består av Musikk i Nordland, Musikk i Troms, Musikk i Finnmark og Nordnorsk Jazzsenter.

POST 70 NASJONALE INSTITUSJONER

Komiteen viser til at bevilgningen under denne posten gjelder driftstilskudd til Dansens Hus, Den Norske Opera & Ballett, Oslo-Filharmonien, Musikkelskapet Harmonien, Den Nationale Scene, Det Norske Teatret og Nationaltheatret.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at de nasjonale institusjonene får en økning i budsjettet. Disse medlemmer stiller seg bak regjeringens prioritering slik at de nasjonale kulturinstitusjonene skal ha en forutsigbar finansiering som gir gode rammer for utvikling og fornying, samt at det sikrer produksjon som når et bredt publikum, med høy kvalitet og gode publikumsopplevelser.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti merker seg at flere viktige kulturinstitusjoner sliter med å holde tritt med lønns- og prisstigningen i samfunnet for øvrig. Skal vi fortsette å ha et rikt og mangfoldig kulturtilbud, må de nasjonale institusjonene gis bedre økonomiske rammer for å kunne satse videre.

Derfor viser komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås å øke bevilgningene til de nasjonale institusjonene med 30 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Dette medlem viser til tidligere merknad om kulturinstitusjonenes behov for økte økonomiske rammer for å holde tritt med lønns- og prisstigningen i samfunnet og for å kunne satse ekspansivt. Derfor viser dette medlem til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 15 mill. kroner ut over regjeringens forslag til de regionale institusjonene.

Dette medlem understreker viktigheten av å gjøre nynorsk tilgjengelig for barn og unge. Dette medlem ønsker særlig å fremheve Det Norske Teatrets innsats på dette feltet. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 3 mill. kroner til prosjektet «Mer teater for barn» på Det Norske Teatret.

POST 71 REGION-/LANDSDELSINSTITUSJONER

Komiteen viser til at finansieringen av region-/landsdelsinstitusjonene er delt mellom staten og regionene. Det er en forutsetning for statstilskuddet at regionene bevilger sin andel, jf. forslag til vedtak V nr. 1.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at det gjennom budsjettavtalen foreslås å bevilge 1 mill. kroner til Hordaland teater for å videreføre bevilgningen fra revidert nasjonalbudsjett for 2017 og dermed bidra til realiseringen av en nynorskscene i Logen.

Flertallet foreslår at kap. 323 post 71 økes med 1 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 774 210 000.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke bevilgningen til Hordaland teater med 1 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til at Turnéteatret Trøndelag sammen med Trøndelag Teater utgjør et viktig kulturtilbud til folk i Trøndelag. De to teatrene utfyller hverandre med ett stedfast teater i storbyen Trondheim og ett turnerende teater som sikrer et godt kulturtilbud der folk bor. De har bygget opp hver sin kompetanse over lang tid og representerer hver for seg en viktig del av trøndersk kulturliv. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke Turnéteateret Trøndelag med 5 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Disse medlemmer viser til at Teater Innlandet dekker fylkene Hedmark og Oppland med turnerende teatervirksomhet av høy kvalitet. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å styrke Teater Innlandet med 2 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til regjeringens målsetting om å bidra til at alle kan få tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet. Disse medlemmer mener det er i tråd med regjeringens politikk å sikre en god og forutsigbar finansiering av region- og landsdelsinstitusjonene som skaper kulturopplevelser av høy kvalitet for hele landet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til tidligere merknad om kulturinstitusjonenes behov for økte rammer for å holde tritt med lønns- og prisstigningen i samfunnet og for å kunne satse ekspansivt. Derfor viser dette medlem til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 15 mill. kroner ut over regjeringens forslag til de regionale institusjonene.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 3,5 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Hordaland teater.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 3 mill. kroner ut over regjeringens forslag til forprosjekt for Carte Blanche dansesenter.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018, der det ble foreslått å videreføre en bevilgning fra revidert nasjonalbudsjett for 2017 på 0,3 mill. kroner til Studium Actoris i Østfold.

POST 73 REGION- OG DISTRIKTSOPERA

Komiteen viser til at bevilgningene på denne posten gjelder driftstilskudd til følgende operatiltak: Bergen Nasjonale Opera, Opera Nordfjord, Opera Rogaland, Opera Trøndelag, Opera Østfold, Operaen i Kristiansund, Oscarsborg Operaen og Ringsakeroperaen. Finanseringen av operatiltakene er delt mellom staten og regionen. Det er en forutsetning for statstilskuddet at regionen bevilger sin andel, jf. forslag til vedtak V nr. 2.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 2 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Opera Østfold.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til merknad foran kap. 322 om en oppstartsbevilgning til operahus i Kristiansund.

POST 74 (NY) DRIFTSSTØTTE TIL VIDEREKOMMENDE GRUPPER

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti merker seg at en rekke grupper innen både teater og dans i det frie scenekunstheltet mister eller står i fare for å miste nødvendig økonomisk støtte. Dette

gjelder på forskjellige måter, men med samme resultat for Jo Strømgren Kompani, Verdensteateret, Studium Actoris og Stella Polaris. Alle er viderekommende grupper og kompanier som er unike og viktige tilbud ikke bare i sine regioner eller nasjonalt, men også internasjonalt. Derfor viser dette medlem til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å opprette en ny post hvor det bevilges 10 mill. kroner til langsiktig driftstøtte til viderekommende grupper, som skal utvikles sammen med feltet.

Dette medlem fremmer på bakgrunn av dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i dialog med de relevante aktørene opprette og utvikle en ny støtteordning for viderekommende grupper i det frie scenekunstheltet.»

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke tilskudd til ymse faste tiltak på musikk- og scenekunstheltet. Komiteen merker seg at posten er foreslått økt med 10 mill. kroner for å styrke det frivillige kulturlivet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at det gjennom budsjettavtalen foreslås å bevilge 5 mill. kroner til fri scenekunst. Flertallet peker på det frie scenekunstheltet som en arena for skaping av nye uttrykk, nye stemmer og nye forståelser i kunsten, og som viktig for utøvende scenekunstnere og kompanier utenfor de store institusjonene. De siste årene har samarbeidspartiene bidratt til å realisere faste scener og lokaler for viktige institusjoner som Black Box i Oslo og Avant Garden i Trondheim, og flertallet ser med glede på at regjeringens forslag til bevilgning til nasjonale kulturbygg inkluderer ombygging av Sentralbadet i Bergen, som er tilknyttet Carte Blanche og BIT Teatergarasjen, til nytt scenekunstheltet. Flertallet konstaterer at det frie feltet er stort og levende, men at det er lite ressurser til å støtte framvisningsformål og publikumsrettede aktiviteter. På denne bakgrunn foreslår flertallet 5 mill. kroner til framvisningsformål i det frie feltet, med en fordeling der Black Box teater får 4 mill. kroner og Studium Actoris i Østfold og Stella Polaris i Vestfold får 0,5 mill. kroner hver.

Flertallet foreslår at kap. 323 post 78 økes med 10 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 307 205 000.

Flertallet viser til budsjettenigheten og økt tilskudd til Skuespiller- og dansealliansen på 5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at Skuespiller- og dansealliansen er viktig for kunstnerøkonomien og dansere og skuespilleres mulighet til en forutsigbar inntekt mellom oppdrag. Disse medlemmer peker på at med en utvidelse av ordningen kan flere inkluderes. Disse medlemmer viser til at regjeringens budsjett dessverre ikke tar høyde for at alliansen kan vokse.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke alliansen ved å bevilge 10 mill. kroner. Dette gir rom for nye skuespillere og dansere som kan få fast ansettelse og lønn mellom oppdrag i alliansen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningen til Skuespiller- og dansealliansen med 5 mill. kroner.

Dette medlem viser til at Senterpartiet vil legge bedre til rette for egnede øvingslokaler og -utstyr for musikkutøvere på alle nivåer gjennom å øke tilskuddet til Musikkutstysrordningen og gjøre ordningen sjanger-nøytral. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås en økning på 5 mill. kroner til Musikkutstysrordningen.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti viser til at en stor andel kunstnere er løst tilknyttet arbeidslivet og har svake rettigheter. Disse medlemmer viser videre til Skuespiller- og danseralliansens suksess med å gi skuespillere og dansere trygghet i arbeidslivet gjennom faste ansettelser, sykelønns- og pensjonsrettigheter og kompetanseutvikling mellom oppdrag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ønsker å styrke dette viktige tiltaket og gjøre det tilgjengelig for flere og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å øke bevilgningen til alliansen med 4,5 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, der det foreslås 1 mill. kroner til å utrede en musikerallianse med sikt på oppstart etter modell fra Skuespiller- og danseralliansen. Et slikt tiltak kan etter dette medlems syn bli et viktig kunstnerpolitisk tiltak for å bidra til at kunstnere kan få lønn for sin kunstneriske virksomhet. Skuespiller- og danseralliansen AS er nå godt etablert, og har vist seg som et både treffsikkert og effektivt tiltak for denne typen utøvende kunstnere. Dette medlem mener at en musikerallianse vil kunne bli en like god ordning for de utøvende frilansmusikerne.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett for 2018 foreslår en ytterligere styrking av tilskuddet til Skuespiller- og danseralliansen med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag. Dette medlem viser til at Kristelig Folkeparti mener det er viktig med det frie musikk- og scenekunstheltet, og at Kristelig Folkeparti har prioritert dette i de siste års budsjetter.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser til at tildelingen til Teateralliansen og Scenefolk under avsetningen til amatørteaterformål og frivillige teaterformål er evaluert i 2017, og at det ikke er tatt stilling til hvordan denne avsetningen vil bli fordelt i 2018.

Disse medlemmer ber at om at det under denne avsetningen sikres midler til å drive og videreutvikle Dramas som en fremtidsrettet tjeneste for manusutlån og rettighetsklarering for norsk amatørteater. Disse medlemmer ber også om at driftstilskuddet til de nasjonale teaterorganisasjonene sikrer forutsigbar drift.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti merker seg at støtten til Teatervenner Norge er blitt foreslått kuttet i regjeringens forslag, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 0,7 mill. kroner for å reversere dette kuttet.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 1,5 mill. kroner til Avant Garden for oppstart av et samlokaliseringssprosjekt.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 2 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Buskerud teater.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 1 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Fylkesscene i Østfold.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 1 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Foreningen Norden.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Musikkutstysrordningen gir barn og unge gratis og tilgjengelige øvingssteder og utstyr for musikkutøvelse over hele landet. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke Musikkutstysrordningen med 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

4.4.7 **Kap. 325 Allmenne kulturformål, jf. 3325**

Forslag 2018: kr 447 796 000. Saldert budsjett 2017: kr 503 042 000.

Komiteen merker seg at kapittelet omfatter den statlige virksomheten Kulturtanken, forsknings- og utviklingsmidler, prosjekter på kulturområdet under Norges forskningsråd, Sametinget, kulturell og kreativ næring, norsk-russisk og annet internasjonalt kultursamarbeid i nordområdene, bevilgninger til EUs program for kultur og audiovisuell sektor, Nobels Fredssenter, talentutvikling og ymse tiltak.

Komiteen merker seg videre at målene for 2018 er å legge til rette for formidling av profesjonell kunst i skolen, støtte til kulturforskning, støtte til talentutvikling, samisk kunst og kulturliv, internasjonalt kultursamarbeid, kultursamarbeid over grensene i nordområdene samt vekst i kulturell og kreativ næring. Komiteen merker seg at post 85 Gaveforsterkningsordning er tatt ut av kapittelet og foreslås utbetalt av spillemiddeloverskuddet fra Norsk Tipping AS.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet peker på at Den kulturelle skolesekken (Kulturtanken) gir barn og unge over hele landet kunst- og kulturopplevelser i skolesammenheng og er en viktig oppdragsleverandør for kunstnere og kulturarbeidere over hele landet. Disse medlemmer mener det er viktig at alle presenteres for kunst og kultur uavhengig av foreldres kunst- og kulturbruk og lommebok. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke Kulturtanken med 10 mill. kroner for å øke aktiviteten i regi av Den kulturelle skolesekken.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 5 mill. kroner til Scenekunstbruket. Scenekunstbruket er den største landsdekkende formidler av profesjonell scenekunst til barn og unge i Norge. Virksomheten følger to hovedspor. Det ene er arrangørstøtteordningen, og det andre er produksjonsmidler til scenekunst for barn og unge. En økning til Scenekunstbruket betyr dermed en tilsvarende økning av midlene som går direkte til scenekunst – både til nyproduksjoner og til formidlingen av scenekunst for barn og unge i hele landet – og da spesielt innenfor Den kulturelle skolesekken.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til den nye Kulturtanken, som har fått ansvaret for Den kulturelle skolesekken. Disse medlemmer merker seg at flere aktører på feltet er bekymret for at den nye organiseringen svekker kontrollen over kvaliteten på produksjonene ute i fylkene, og slutter seg til denne bekymringen. Disse medlemmer

forventer at Kulturdepartementet sikrer god kvalitet på Den kulturelle skolesekken også i fremtiden.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 2,5 mill. kroner til Melahuset ut over regjeringens forslag.

POST 71 KULTURELL OG KREATIV NÆRING

Komiteen merker seg at bevilgningen på posten skal dekke utgifter til tiltak som styrker kulturfeltets økonomiske bærekraft, ved å vektlegge kultur som næring og legge til rette for entreprenørskap i kultursektoren. Norge har flere drivkrefter som ønsker å skape bærekraftige arbeidsplasser og eksport innenfor kulturnæringsfeltet. Samtidig har flere aktører innenfor kulturnæringsfeltet uttrykt bekymring for om dette blir prioritert høyt nok i komiteen.

Komiteen vil påpeke at ettersom regjeringen nå ønsker å løfte de kreative næringene, er det viktig å se kulturarven vår som et næringsområde med potensial. I takt med at flere turister besøker Norge, øker etterspørselen etter norske tradisjonsrike produkter, gjerne i kombinasjon med å oppleve håndverkstradisjonene som benyttes for å produsere produktene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det er et stort utviklingspotensial på feltet, og vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at kulturarv som næring også omfattes av Kreativ Norges mandat.»

Komiteens medlem fra Venstre viser til behandlingen av statsbudsjettet for 2017 og anmodningsvedtak nr. 108.33 5. desember 2016. Dette medlemmer mener at bevilgningen til Innovasjon Norge også må legge til rette for rettighetshavere som ønsker å kommersialisere sine verk. Dette medlem ber om at virksomheten i Kreativt Norge og Innovasjon Norge tilrettelegger for samarbeid blant annet med organisasjoner tilknyttet Norwegian Arts Abroad og forvaltningsorganisasjoner som har kompetanse om potensialet for næring.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at det gjennom budsjettavtalen foreslås 2 mill. kroner til Melahuset, og understreker viktigheten av å sikre Melahuset bærekraftig drift som nasjonal arena for flerkultu-

rell kunst og kultur. Flertallet viser til at Stiftelsen Mela gjennom Melahuset og Melafestivalen gjør et svært viktig arbeid for å tilby en arena der det kan utøves minoritetskultur på egne premisser, og at Melahuset er den mest sentrale nasjonale arenaen for flerkulturell kunst og kultur. Melahusets virksomhet er basert på å øke kunnskap om og formidling av nye kulturuttrykk som befinner seg i Norge som følge av innvandring. I huset skapes opplevelser og møteplasser som styrker tilhørighet, tillit og identitet blant minoritetsbefolkningen i samspill med majoritetssamfunnet.

Flertallet viser til at det gjennom budsjettavtalen foreslås å bevilge 5 mill. kroner til en satsing på norske dataspill og pilotprosjektet «Spill ut i verden», som ble opprettet i 2016 for å bidra til økt omsetning og eksport av norske dataspill, i samarbeid med Norsk film-institutt og Innovasjon Norge. Flertallet legger til grunn at spill er kultur, og at utvikling av dataspill både er kunst, historiefortelling og en næring med et betydelig vekstpotensial.

Flertallet viser til at det gjennom budsjettavtalen foreslås å bevilge 0,5 i økt tilskudd til Norges Døveforbund for å opprettholde bevilgningen til kulturarbeid for døve.

Flertallet foreslår at kap. 325 post 78 økes med 7,5 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 50 440 000.

Komiteens medlem fra Venstre viser til prosjektet «Spill ut i verden» og registrerer at Innovasjon Norge har begrenset kapasitet til å følge opp en ny runde. Dette medlem peker i denne sammenheng på at samarbeidet mellom bransjen og NFI blir opplevd som vellykket.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til regjeringens forslag om å øke posten for kulturell og kreativ næring med 9,23 mill. kroner for 2018. Disse medlemmer er positive til satsingen og stiller seg bak målsettingen om å gjøre mer kunst- og kultur tilgjengelig, samt å kommersialisere også innenfor kunst- og kulturfeltet. Disse medlemmer har tro på at økningen kommer enkeltkunstnere og kulturbedrifter til gode, og på sikt skaper dette et større marked for aktører innenfor kulturelle og kreative næringer.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke betydningen av at alle gis mulighet til kulturelle opplevelser. Ideen og ordningen med Den kulturelle spaserstokken var et slikt viktig initiativ for å nå eldre mennesker og andre i samfunnet som ellers har liten eller ingen tilgang på gode kulturtilbud og -opplevelser. Etter at regjeringen valgte å innlemme den tidligere bevilgning til formålet i rammetilskuddet til fylkeskom-

munene, sier de selv at det ikke er mulig å spore hvordan det har gått med Den kulturelle spaserstokken. (Jf. svar fra Finansdepartementet 2016 på spm. 473).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 15 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen å gjenetablere ordningen med Den kulturelle spaserstokken.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet registrerer med undring at Arbeiderpartiet foreslår å gjenetablere ordningen med Den kulturelle spaserstokken. Disse medlemmer vil bemerke at Den kulturelle spaserstokken lever i beste velgående, og at videreføringen ble omtalt i Meld. St. 19 Folkehelsemeldingen – Mestring og muligheter, jf. Innst. 380 S (2014–2015). I denne vises det til at de fire samarbeidspartiene videreførte 30,8 mill. kroner til Den kulturelle spaserstokken i 2015, og at beløpet i 2018 er 33,265 mill. kroner. Disse medlemmer har tillit til at de organisasjoner, fylkeskommuner og andre som tildeles midler, forvalter disse i tråd med intensjonen, og mener fjerning av rapporteringsplikt er et fornuftig ledd i å effektivisere offentlig sektor og redusere byråkrati. Disse medlemmer viser i tillegg til at regjeringen også har brukt like mye penger på en ny tilskuddsordning som sikrer bruk av musikkterapi som en del av sykepleien i eldreomsorgen. Gode musikkopplevelser i form av konserter og besøk på sykehjemmet er bra, men like viktig er bruken av musikk som miljøbehandling i den individuelle pleien til pasientene, om de bor på sykehjem eller hjemme.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Stiklestad Nasjonale Kultursenter formidler kunnskap om Olav den hellige, og at det i 2030 er 1 000 år siden Olav den helliges fall på Stiklestad. Disse medlemmer viser til arbeidet med jubileet og til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 2 mill. kroner til dette arbeidet.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 3 mill. kroner til Maritimt Vitensenter på Randaberg.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke Akershus Kunstsenter med 2 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke Vestfossen Kunstlaboratorium med 1 mill. kroner.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 5 mill. kroner til Popsenteret i Oslo.

Disse medlemmer viser til at D/S Hestmanden/ Norsk krigsseilmuseum er et nasjonalt minnesmerke for krigsseilerne. Museet har et godt samarbeid med Stiftelsen Arkivet om formidlingen av krigsseilerhistorien, og viser videre til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 1,2 mill. kroner til Vest-Agder-museet D/S Hestmanden.

Disse medlemmer peker videre på at skværrigene Statsråd Lemkuhl, Christian Radich og SS Sørlandet er tre flytende, enestående kulturminner som er tilbakeført fra spillemidler til statsbudsjettet, en endring disse medlemmer støtter. SS Sørlandet er underlagt spesielle vernekrav. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 3,5 mill. kroner for å styrke ivaretagelsen av vernekravene.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å øke bevilgningen med 2 mill. kroner til Melahuset.

Disse medlemmer viser til at Sigdal kommune arbeider med å etablere et naturinformasjonssenter i tilknytning til Trillemarka-Rollagsfjell naturreservat, samlokalisert med Eggedal Mølle. Disse medlemmer mener en slik etablering vil kunne styrke formidlingen av Trillemarkas kulturarv og gi gode kultur- og naturopplevelser til de besøkende. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å sette av 1 mill. kroner som en oppstartsbevilgning til senteret.

Disse medlemmer viser til at Norges Døveforbund mottar støtte til tegnspråktolkning av teaterforestillinger og kulturarbeid blant døve, og at denne støtten foreslås kuttet til 1 mill. kroner. Disse medlemmer vil påpeke at støtten er å anse som en delvis kompensasjon for samfunnets manglende tilrettelegging for døve og hørselshemmede, og kan derfor ikke støtte kuttet. Disse medlemmer mener støtten bør økes med 0,5 mill. kroner ved en omfordeling fra kap. 325 post 79.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at hørselshemmede i dag blir ekskludert fra å oppleve vårt rike teatertilbud på grunn av manglende teksting, og viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 0,4 mill. kroner til teksting av utvalgte teaterstykker.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Venstre viser til at Norge overtar formannskapet i Nordisk råd i 2018. Foreningen Norden er en betydelig bidragsyter til at Norge følger opp sine forpliktelser i henhold til nordiske avtaler, og arbeider for å styrke den folkelige kontakten mellom landene og

kunnskapen om nordiske forhold. Dette medlem viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018, der det på denne bakgrunn ble foreslått en økt bevilgning på 1 mill. kroner for å opprettholde det ordinære tilskuddet fra 2017 og i tillegg styrke foreningens bidrag til å øke kunnskapen om nordisk samarbeid i formannskapsåret.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås 0,5 mill. kroner til Foreningen Norden.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til bevilgningen til Talent Norge AS, som består av programmer for kunstfaglig utvikling av talenter på veien mot en profesjonell karriere. Disse medlemmer stiller seg bak en slik satsing og viser til den økte interessen i utlandet for norske artister, skuespillere og forfattere. Disse medlemmer mener det er riktig av regjeringen å legge til rette for private investorer også på talentutvikling innenfor kulturfeltet.

Komiteen viser til at Ung Kultur Møtes, UKM, skaper muligheter for talentutvikling og kulturbruk for unge over hele landet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås 5 mill. kroner til UKM.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 2 mill. kroner til UKM.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen i 2017 gikk bort fra å støtte Norsk Publikumsutvikling, og at disse i 2018-budsjettet igjen er utelatt. Disse medlemmer finner dette underlig, da regjeringen uttalt er opptatt av at institusjoner skal styrke publikumsgrunnlaget sitt og dermed egeninntektene. Det er nettopp dette NPU arbeider med. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 2 mill. kroner til NPU.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås å bevilge 2,1 mill. kroner utover regjeringens forslag til Norsk Publikumsutvikling.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at Norsk kulturforum er et landsomfat-

tende faglig forum som arbeider for å fremme forståelsen for kulturlivets betydning i samfunnet. Medlemmene er kommuner, fylkeskommuner og offentlige og halvoffentlige institusjoner og organisasjoner. Norsk kulturforum engasjerer seg i kulturpolitiske spørsmål og arbeider for å styrke medlemmenes faglige kompetanse til beste for det enkelte lokalsamfunn.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser videre til at Norsk kulturforum fra 2016 ble tatt av statsbudsjettet med argument om at NKf er en medlemsorganisasjon. Disse medlemmer viser til at regjeringen har kuttet i støtte til flere frivillige medlemsorganisasjoner. Disse medlemmer mener dette er en urovekkende tendens, fordi det svekker den grunnmuren som vårt politiske system er bygget opp på, hvor organisasjoner fremmer kunnskap om ulike fagfelt for allmenheten og myndighetene for å gi et kunnskapsgrunnlag for den offentlige kulturpolitikken.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 1 mill. kroner til Norsk kulturforum.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås 0,8 mill. kroner til Norsk kulturforum.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 1 mill. kroner til Norsk kulturforum.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 2 mill. kroner til Stella Polaris, 2 mill. kroner til Jo Strømgren Kompani og 2 mill. kroner til Circus Zanti, som alle er frie ensembler, samt 1 mill. kroner til Danse- og teatersentrum.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til hvor viktig kunst og kultur kan være for utsatte gruppers rehabilitering i for eksempel fengsel eller rusomsorg.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 10 mill. kroner til kultur i fengsel. Flere kulturtiltak tilbyr kultur i fengsel. Vardeteateret, Sangkor i Trondheim, Musikk i fengsel og frihet og Kulturdråpen i Østfold er eksempler på dette. En viktig målsetting med straffen er at man skal rehabiliteres. For

mange innsatte er kulturtiltak det som får dem tilbake til et liv uten kriminalitet. Arbeiderpartiet mener importmodellen slår fast at også kultur er tiltak som skal finnes i alle norske fengsler og være en del av rehabiliteringstilbudet under kriminalomsorgen.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke denne posten med 2 mill. kroner ut over regjeringens forslag merket Kulturdråpen med 1 mill. og Musikk i fengsel og frihet med 1 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås 1 mill. kroner til Musikk i fengsel og frihet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at Kulturdråpen under budsjettet til Justisdepartementet (kap. 430, post 70 Innhold i soning) er gitt en bevilgning på 0,5 mill. kroner.

4.4.8 Kap. 326 Språk-, litteratur- og bibliotekformål, jf. kap. 3326

Forslag 2018: kr 802 912 000. Saldert budsjett 2017: kr 791 423 000.

Komiteen merker seg at det overordnede målet med bevilgningene i dette kapitlet er å samle inn, bevare, dokumentere og formidle kulturarven og gi tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet og å sørge for at norsk er et velfungerende og fullverdig språk.

Komiteen stiller seg bak målsettingen om å bidra til at biblioteksektoren styrkes som formidler av kunnskap og kulturarv, og legge til rette for at folkebibliotekene blir aktuelle og uavhengige møteplasser for kunnskap, offentlig samtale og debatt.

Komiteen understreker at bibliotekene er en del av den kulturelle grunnmuren. De gjør kunnskap og kultur, litteratur og verdier tilgjengelig for alle grupper i samfunnet, uavhengig av sosiale, økonomiske og geografiske skillelinjer. Komiteen viser til at allment tilgjengelige og offentlig baserte bibliotek-, dokumentasjons- og informasjonstjenester er grunnleggende for ytringsfrihet og demokrati. Gode bibliotek er en forutsetning for kvalitet i læring, kunnskapsformidling og forskning. I tillegg fungerer bibliotekene som samfunnets felles arkiv.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at folkebibliotekene fins i alle landets kommuner og er en viktig arena for

formidling av litteratur, læring og offentlig debatt. Medlemmene fremholder at folkebibliotekene vurderes som svært tilfredsstillende i DIFIs befolkningsundersøkelse, og at folkebibliotekene er og har vært en viktig prioritering for regjeringen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil peke på at til tross for den viktige rollen bibliotekene spiller, lider de av manglende bevilgninger. Disse medlemmer viser til bekymringen uttrykt fra Norsk Bibliotekforening om underfinansiering av bibliotekene.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås et nasjonalt biblioteksløft med totalt 200 mill. kroner til bibliotekene ut over regjeringens forslag. 150 mill. kroner av disse midlene er foreslått tildelt over kommunerammen (Rammeområde 18). 30 mill. kroner er foreslått bevilget over kap. 326 til kompetanseutvikling i bibliotekene. Dette medlem understreker at foreslåtte midlene er ment å gå til å utarbeide og iverksette en strategi for kompetansehevingstiltak slik at flere bibliotek enn i dag kan tilby aktiv formidling innen litteratur, musikk og film samt bistå brukerne med kunnskapsinnhenting og søkestrategier i en stadig mer kompleks informasjonsjungle.

POST 1 DRIFTSUTGIFTER

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet merker seg at bevilgningene skal dekke lønns- og driftsutgiftene for Nasjonalbiblioteket, Norsk lyd- og blindeskriftbibliotek og Språkrådet, foruten 5,5 mill. kroner til Statens kartverk for ivaretagelse av forvaltningsoppgaver etter stedsnavnloven og enkelte utgifter i departementets regi.

Komiteen merker seg at bevilgningen under posten er økt med 3,0 mill. kroner for etablering og drift av et kartsenter med en unik samling av historiske kart over Norge og nordområdene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Venstre vil avvike det avgiftsmessige skillet mellom papirbøker og e-bøker og innføre merverdiavgiftsfritak – nullsats på moms – for e-bøker på linje med vanlige bøker. Med dagens mva-regime for e-bøker og digitale abonnements tjenester kan sentrale språk- og litteraturpolitiske virkemidler gradvis bli svekket etter hvert som den digitale bokomsetningen øker. Norsk språk kan komme under press i konkurranse med det engelskspråklige litteraturmarkedet. Det digitale bokkonsumet på verdensbasis er i vekst, og det bør også være tilfelle i Norge med norsk litteratur.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018, der slik nullsats på moms ble foreslått, med en antatt budsjetteffekt på 30 mill. kroner i 2018.

POST 73 SPRÅKORGANISASJONER

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at det gjennom budsjettforliket foreslås å bevilge 1,1 mill. kroner til Noregs Mållag og 1,2 mill. kroner til Landssamanslutninga av nynorskkommunar. LNK fikk i 2017 en bevilgning på totalt 1,5 mill. kroner fordelt på 0,3 fra Kulturdepartementet og 1,2 mill. kroner fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Enigheten innebærer at bevilgningen samles på kulturbudsjettet. Flertallet understreker Norges ansvar for å ta vare på det språklige mangfoldet, og mener at det er viktig å sørge for at nynorsk er et aktivt og synlig brukspråk i de kommunene der nynorsk er hovedmål for større eller mindre deler av befolkningen.

Flertallet foreslår at kap. 326 post 73 økes med 2,3 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 25 380 000.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der Arbeiderpartiet foreslår å styrke bevilgningen til Landssamanslutninga av nynorskkommunar og Noregs Mållag med henholdsvis 1,2 mill. kroner og 1,1 mill. kroner, til sammen 2,3 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti merker seg at regjeringens forslag til statsbudsjett var fritt for satsinger på å styrke nynorsk som skriftspråk i Norge. Dette medlem viser til at Sosialistisk Venstreparti foreslår en pakke med tiltak til nynorskformål i sitt alternative statsbudsjett. Ett sentralt tiltak er å støtte opp om den avgjørende jobben Norges Mållag gjør for nynorskbrukere. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 1 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Noregs Mållag.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor det foreslås en økning på 4,7 mill. kroner til språkorganisasjonene som Noregs Mållag (1 mill. kroner), Landssamanslutninga for nynorskkommunar (2 mill. kroner), Foreningen Norden (0,5 mill. kroner), samt å forsere oppbygging av Vinje-senteret (1,2 mill. kroner). Dette medlem viser til at Senterpartiet betrakter nynorsk og bokmål som likestilte språk, og mener språkene både bør dyrkes og sikres.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at Norsk Døveforbund bør sees på som en språkpolitisk organisasjon, og viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 2,5 mill. kroner til tilskudd til Norges Døveforbund som språkorganisasjon og deres kulturaktiviteter.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Norges Døveforbund i tillegg til å være en organisasjon av og for funksjonshemmede, er en organisasjon som i henhold til eget formål og aktivitet er å regne som en «språkpolitisk organisasjon for tegnspråklige som arbeider for å styrke norsk tegnspråks stilling på alle områder i samfunnet». At norsk tegnspråk er et språk og en del av det språklige mangfoldet i landet slås også fast i St.meld. nr. 35 (2007–2008) Mål og mening. Ein heilskapleg norsk språkpolitikk. Dette medlem viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018, der det på denne bakgrunn ble foreslått å bevilge 2,1 mill. kroner til Norges Døveforbund som språkorganisasjon.

POST 74 DET NORSKE SAMLAGET

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at det gjennom budsjettforliket foreslås å bevilge 1 mill. kroner til Det Norske Samlaget for å styrke digitalt nynorsktilbud og nynorsk språkutvikling gjennom litteratur. Flertallet viser til at det norske lydbokmarkedet er i sterk vekst, men at mens tilbudet på bokmål er omtrent 1 500 bøker, så er tilbudet på nynorsk omtrent 34 bøker. Barn med nynorsk opplæringsmål har i realiteten knapt et tilbud. Flertallet viser til at Det Norske Samlaget har planer om å forsere utviklingen av det digitale litteraturtilbudet til barn og unge, og støtter dette.

Flertallet foreslår at kap. 326 post 74 økes med 1 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 16 330 000.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å styrke Det Norske Samlaget med 0,5 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Det Norske Samlaget gjør en uvurderlig jobb med å utgi og tilgjengeliggjøre litteratur på nynorsk i Norge. Dette medlem ønsker å støtte opp om Samlaget og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 1 mill. ut over det regjeringen foreslår til Det Norske Samlaget.

POST 75 TILSKUDD TIL ORDBOKSARBEID

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, merker seg at bevilgningen under posten skal finansiere arbeidet med revisjon av rettskrivningsordbøkene «Bokmålsordboka» og «Nynorskordboka». Flertallet merker seg videre at posten er redusert fra 15,7 til 6 mill. kroner i årets budsjett, og at dette skyldes ferdigstillingen av «Det Norske Akademis Store Ordbok», en moderne dokumentasjonsordbok for bokmål/riksmål som publiseres gratis digitalt.

Flertallet viser til forslag til statsbudsjett der regjeringen foreslår at posten skal brukes til revisjon av Bokmålsordboka og Nynorskordboka. Flertallet viser til at ordbøkene ikke har vært revidert på 30 år, og uttrykker viktigheten av å igangsette en slik revisjon for å sikre at vi har oppdaterte og kvalitetssikrede ordbøker til bruk for folk flest.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 10 mill. kroner slik at Det Norske Akademis Store Ordbok (NAOB) og samarbeidsprosjektet BRO (Bokmålets og riksmålets ordboksverk) med ILN ved Universitetet i Oslo kan fullføres.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettenigheten og et økt tilskudd til kristent arbeid blant blinde og svaksynte på 0,8 mill. kroner.

Flertallet merker seg at posten omfatter tilskudd til blant annet NORLA Senter for norsk skjønn- og faglitteratur i utlandet, Norsk Forfattersentrum, Norsk barnebokinstitutt og litteraturhusene i Oslo, Bergen, Skien og Fredrikstad. Flertallet merker seg videre at Norge skal være hovedland på bokmessen i Frankfurt i 2019, og at det i den forbindelse er gitt tilsagn om støtte til NORLA på 30 mill. kroner til gjennomføring av prosjektet. 15 mill. kroner foreslås innfridd i 2018, hvorav 5 mill. kroner på Utenriksdepartementets budsjett. 10 mill. kroner på Kulturdepartementets budsjett utgjør Kulturdepartementets og Nærings- og fiskeridepartementets andel.

Flertallet viser til at Norge skal være hovedland ved bokmessen i Frankfurt i 2019. Flertallet stiller seg bak regjeringens satsing på å stryke kreative og kulturelle næringer. Satsingen mot nye markeder vil gi økt spredning av norsk litteratur og øke litteratursporten fra Norge.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett,

der det foreslås å styrke Norsk Forfattersentrum med en bevilgning på 2,3 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 4 mill. kroner ut over regjeringens forslag til Norsk Forfattersentrum.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 2 mill. kroner til drift og vedlikehold av Det Norske Akademis Store Ordbok.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 1,5 mill. kroner til Landssamanslutninga for nynorskkommunar ut over regjeringens forslag.

POST 80 TILSKUDD TIL TILTAK UNDER NASJONALBIBLIOTEKET

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til egen merknad om behovet for et nasjonalt biblioteksløft i denne innstillingen under kap. 326. Dette medlem understreker at 20 mill. kroner av det totale biblioteksløftet på 250 mill. kroner foreslås bevilget til et nasjonalt digitalt mediebudsjett for bibliotekene. Dette har vært etterlyst fra bibliotekene i lang tid og vil være en helt nødvendig komponent i et helhetlig løft for folkebibliotekene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, påpeker at det i NOU 2013:4 dokumenteres at folkebibliotekene er den lokale budsjettaperen i tiden etter 2005. Bibliotekene har en enda viktigere rolle i en verden der informasjon er lett tilgjengelig, men der det er en stadig større utfordring å finne frem til den riktige informasjonen. Flertallet mener bibliotekene fortsatt må utvikles for å bevare sin viktige posisjon som lokale møtesteder for kultur og kunnskap.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre på denne bakgrunn har foreslått betydelig økninger i bevilgningene til bibliotekene i sine forslag til statsbudsjett over flere år, for blant annet å styrke flerkulturelle bibliotek, igangsette et investeringsprogram for biblioteklokaler, etablere modellbibliotek og samarbeidsløsninger, samt bidra til kompetanseutvikling for ansatte. En slik satsing bør finansieres delvis av staten, og delvis gjennom private og kommunale bidrag, og både store og små bibliotek skal kunne ta del i ordningen. Dette medlem viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018, der det som en begynnelse på denne satsingen ble foreslått å øke tilskuddet til bibliotek- og litteraturrelaterte tiltak gjennom Nasjonalbiblioteket med 50 mill. kroner.

4.4.9 Kap. 328 Museum og visuell kunst

Forslag 2018: kr 1 614 170 000. Saldert budsjett 2017: kr 1 555 810 000.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til Kulturdepartementets mål for 2018, der bevilgningene under kapitlet bygger opp under departementets overordnede mål om å bidra til at alle kan få tilgang til kunst og kultur av høy kvalitet, å fremme kunstnerisk utvikling og fornyelse, samt samle inn, bevare, dokumentere og formidle kulturarv. Disse medlemmer mener det er viktig å legge til rette for at museene er aktuelle og profesjonelle og utøver en aktiv samfunnsrolle, at museene formidler kunnskap og opplevelse, samt at samlingene bevares og sikres slik at de er tilgjengelige.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til pågående konsolidering mellom Stiftelsen Museum Vest og Stiftelsen Bergens Sjøfartsmuseum, som vil skape et nasjonalt historisk tyngdepunkt for Norges forhold til havet, og understreker viktigheten av dette.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti understreker viktigheten av å bidra til at barn og unge besøker museer i størst mulig grad. Disse medlemmer ønsker på sikt at alle museer skal bli gratis for alle under 18 år.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 15 mill. kroner til dette formålet, som første ledd i en opptrapping mot at alle barn og unge skal få gratis inngang på museer. Dette medlem ber regjeringen legge frem en plan for hvordan dette kan oppnås innen 2020.

Nasjonaljubileet 2030 - Stiklestad

Komiteen viser til at det i 2030 er tusen år siden slaget på Stiklestad. Med bakgrunn i betydningen dette har hatt for det norske samfunnet, er det naturlig med et stort nasjonaljubileum. Stiklestad Nasjonale Kultursenter (SNK) har som mandat å forvalte og formidle kunnskap om olavsarven. Dette dreier seg om den samlede virkningshistorien knyttet til Olav Haraldssons liv og kongsgjerning, hans fall på Stiklestad og helgenkåringen i Trondheim.

Komiteen registrerer at SNK har foreslått et opplegg for nasjonaljubileet som innebærer en 10-årig feiring fra 2020 til 2030 som involverer ulike aktører og regioner nasjonalt og internasjonalt. Overskriften for jubileet er foreslått til «Nasjonaljubileet 2030 – Norge i tusen år» og vil kunne omhandle et mangfold av tema

knyttet opp mot diskusjonen om hva Norge har vært, er og skal være.

Komiteen merker seg at det foreløpige forankringsarbeid har utløst stort engasjement for å delta i utformingen av jubileet. Komiteen ser behovet for å gjennomføre brede planleggingsprosesser lokalt, regionalt og nasjonalt knyttet opp mot jubileets grunnidé.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sette Stiklestad Nasjonale Kultursenter i stand til å utføre et forberedende og koordinerende arbeid med 'Nasjonaljubileet 2030 – Norge i tusen år'.»

Komiteens medlemmer fra Venstre og Kristelig Folkeparti viser til den enstemmige komitémerknaden vedrørende «Nasjonaljubileet 2030 – Norge i tusen år» i Innst. 14 S (2016–2017). Disse medlemmer ber regjeringen legge til rette for at Stiklestad Nasjonale Kultursenter får en sentral rolle i planlegging og gjennomføring av jubileet.

POST 70 DET NASJONALE MUSEUMSNETTVERKET

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen og et tilskudd på 5 mill. kroner til konsolidering av Lillehammer museum og Lillehammer kunstmuseum.

Flertallet foreslår at kap. 328 post 70 økes med 5 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt kr 1 514 860 000.

Et annet flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til Kulturdepartementets forslag til bevilgning til Det nasjonale museumsnettverket, som består av 63 enheter. Dette flertallet mener det er viktig at museene får gode rammer og en forutsigbar finansiering som gir et godt grunnlag for aktivitet og formidling av kunst og kulturarv. Dette flertallet registrerer at det i flere fylker fortsatt foregår konsolideringer, og at staten holder løpende dialog for å sikre framdrift.

Dette flertallet anser økningen i den økonomiske støtten til SKMU som en første del av en opptrapping av statens bidrag til å realisere nytt bygg for SKMU, Kunstsiloen, for å ivareta Nicolai Tangens kunstsamling.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Det nasjonale museumsnettverket spiller en avgjørende rolle for å utvikle og styrke det faglige arbeidet i museene. Det finnes i dag 24 faglige museumsnettverk. Dette medlem viser til Sosialis-

tisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 10 mill. kroner ut over det regjeringen har foreslått til dette formålet. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 5 mill. kroner til forskning på kulturvern innen museumsområdet.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 6 mill. kroner til fullføring av Bååstedet-prosjektet over to år for tilbakeføring av samisk kulturarv.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Kristelig Folkeparti er opptatt av at museumssektoren har gode vilkår for å formidle og ta vare på kulturminner over hele landet og koordinere og støtte lokale samlinger og historielag. Historien utfordrer, øker kunnskapen om samtiden og er en viktig del av kulturen. Museene er som historie- og kunstformidlere en sentral del av kulturtilbudet i Norge.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018, der det ble foreslått å bevilge ytterligere 10 mill. kroner til Det nasjonale museumsnettverket, der blant annet Krigsmuseet Bagnsbergatn i Sør-Aurdal (Valdresmusea), Vardø Restored (Varanger museum) og Telemuseets regionale virksomhet etter innlemmelsen i Norsk Teknisk Museum prioriteres.

Dette medlem viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018, der det ble foreslått å bevilge 1 mill. kroner i driftsmidler til videre oppbygging av Vinje-senteret for diktning og journalistikk over den ordinære bevilgningen til Nynorsk kultursentrum.

Komiteen viser til planene for å realisere SKREI – Lofotfiskets temapark, som er et initiativ fra Museum Nord og Vågan kommune. Prosjektet forankres inn i Det nasjonale museumsnettverket og innebærer en arbeidsdeling der det både etableres et senter for dokumentasjon og forskning, og der Museum Nord tar en ledende rolle i formidlingen av Lofotfisket og skreiens betydning for Norge. Senteret vil inneholde en stor basisutstilling med vekt på fisken og folket i fortid og nåtid og framskriving av mulige framtidige scenarier, og vil inneholde store deler av Museum Nords relevante samlinger. Lofoten er en av Norges fremste turistdestinasjoner og har etter komiteens vurdering stort potensial for kulturbasert næringsutvikling. Anslag tilsier 120 000 besøkende årlig, og Menon Economics har gjennomført en ringvirkningsanalyse som viser at temaparken kan skape økonomiske ringvirkninger i regionen på 100 mill. kroner. Komiteen er positiv til etableringen og ber om at prosjektet vurderes.

Komiteens medlem fra Venstre er kjent med at Museum Stavanger (MUST) har kommet dårlig

ut av konsolideringen, og mener at de i dag ikke har en tilfredsstillende grunnfinansiering sett i forhold til museets store forvaltningsoppgaver, som også har økt betydelig i størrelse de senere år. Samtidig vil nye Stavanger kommune, med blant annet hele fem middelalderkirker også bidra til ytterligere oppgaver for MUST. Dette medlem ber regjeringen følge situasjonen for museet nøye.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 2 mill. kroner til Barnemuseet i Finnsnes i Troms.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 5 mill. kroner til KUBEN, Aust Agder Museum.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 4 mill. kroner til Sjølingstad Uldvarefabrikk, Vest Agder Museum.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 5 mill. kroner til Stiftelsen Lillehammer museum og Lillehammer Kunstmuseum.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 2 mill. kroner til Vestfoldmuseene.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 2 mill. kroner til Museum Vest, Hordaland.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 2 mill. kroner til Fetsund Lensemuseum.

Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås bevilget 3 mill. kroner til Buskerud Museum.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 0,7 mill. kroner til Kulturkortet KODE ut over regjeringens forslag.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, foreslår på grunn av en feilpostering i budsjettavtalen at kap. 328 post 78 reduseres med 15 mill. kroner, og at kap. 322 post 70 økes med 10 mill. kroner og kap. 328 post 70 økes med 5 mill. kroner.

Flertallet viser til bevilgning av ekstraordinære midler til Skoleskipet Sørlandet på 3 mill. kroner.

Flertallet foreslår at kap. 328 post 78 settes opp med 3 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt 107 310 000 kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Bergen Assembly (Bergensstriennalen AS) er en kunsthøst, en såkalt triennale, som avholdes hvert tredje år med en rekke internasjonale kunstnere, journalister og kunstinteresserte. Bergen Assembly er kanskje det fremste uttrykket for satsingen Bergen har hatt på nyskapende samtidskunst. Prosjektet var verdenskjent allerede før det var etablert, og har en sterk internasjonal posisjon. Etter at Bergen Assembly flyttet fra Kulturdepartementet til Kulturrådets budsjett, har bevilgningene blitt redusert, og dette medlem noterer seg at dette er den eneste av de norske kunsthøstene som finansieres slik. En mer naturlig plassering ville etter dette medlems syn være kap. 328 post 78, der Bergen Assembly vil dele plass med andre institusjoner det er naturlig å sammenlikne med, blant annet Office for Contemporary Art, Bergen kunsthall med flere. Dette medlem viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018, der det ble foreslått å bevilge 3 mill. kroner på denne måten.

4.4.10 Kap. 329 Arkivformål, jf. kap. 3329

Forslag 2018: kr 413 890 000. Saldert budsjett 2017: kr 394 588 000.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre vil understreke Arkivverkets samfunnsoppdrag og viktigheten av å sikre god dokumentasjonsforvaltning og sikre samfunnets arkiver. Disse medlemmer viser til Dokument 3:10 (2016–2017) Riksrevisjonens undersøkelse av arkivering og åpenhet i statlige forvaltning, der det ble påvist mangler og svakheter i statlige virksomheters journalføring og arkivering, og forutsetter at regjeringen følger opp Riksrevisjonens anbefalinger. Disse medlemmer viser til at regjeringen har nedsatt et offentlig utvalg for å gjennomgå arkivloven.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti vil understreke at private arkiver trenger bedre statlige finansierungsordninger, og viser til representantforslag om å gjenopprette støtteordningen for privatarkiv, Dokument 8:117 S (2015–2016), jf. Innst. 157 S (2016–2017).

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at Senterpartiet i sitt alternative statsbudsjett vil styrke støtten til privatarkiv med 2 mill. kroner.

Dette medlem er kjent med omstillingen i Arkivverket og viser i den forbindelse til representantforslag fra Senterpartiet om å opprettholde og styrke de åtte regionale statsarkivene som egne institusjoner, Dokument 8:16 (2015–2016), jf. Innst. 204 S (2015–2016),

og representantforslag fra Senterpartiet om å endre omstillingen i Arkivverket og styrke de åtte regionale statsarkivene, Dokument 8:139 S (2016–2017), jf. Innst. 484 S (2016–2017).

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Stortinget ved behandling av Dokument 8:139 S (2016–2017) fattet følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen iverksette en bred utredning av samfunnet arkivfunksjoner, med særlig vekt på regionale arkivtjenester, nasjonalt samspill og håndtering av digitale utfordringer.»

Disse medlemmer ber regjeringen følge opp dette vedtaket.

Disse medlemmer erkjent med at omstillingen i Arkivverket ikke har styrket det regionale nivået, men svekket statsarkivenes stilling og funksjon. Disse medlemmer mener omstillingen er i strid med overordnede intensjoner nedfelt av Stortinget i arkivmeldingen, og mener at omstillingen må endres.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen evaluere omstillingen i Arkivverket i løpet av 2018 spesielt med tanke på Statsarkivenes stilling, tilgjengelighet og sikring av regional fagkompetanse.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre en reell styrking av statsarkivene med statsarkivar som stedlig, geografisk leder, samt sikre statsarkivenes regionale kompetanse og publikumstjenester og på egnet måte fremlegge sak for Stortinget om dette.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at den største utfordringen i arkivsektoren knytter seg til digitalisering. Dette medlem støtter styrkingen av midler til Arkivverket i regjeringens forslag. Dette medlem understreker imidlertid at det er behov for et ytterligere arkivløft for private arkiv for å sikre god bevaring av arkiver fra privat sektor. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 5 mill. kroner til utviklingsmidler for private arkiv.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, understreker viktigheten av arbeidet som ulike arkivinstitusjoner utfører. Arkivene er en sentral del av vår kollektive hukommelse, og en godt utviklet og opp-

datert arkivinfrastruktur er avgjørende for framtidens forståelse av nåtiden. De private arkivene er en veldig viktig del av den norske arkivsektoren. Flertallet viser til at 60 pst. av privatarkivene i Norge, som inneholder alt fra organisasjons- og bedriftshistorikk til tidligere statsministres private kommunikasjon, blir bevart i institusjoner utenfor Arkivverket. Flertallet peker også på at sektoren står overfor store utviklingsutfordringer i forbindelse med digitalisering – både for å digitalisere eksisterende arkivmateriale, men også for å utvikle systemer for å ta vare på historien som skapes i det digitale samfunnet.

Komiteens medlem fra Venstre foreslo i Venstres forslag til statsbudsjett for 2018 på denne bakgrunn at det skulle bevilges 5 mill. kroner utviklingsmidler til private arkiv.

Medieformål m.m.

4.4.11 Kap. 334 Film- og medieformål, jf. kap. 3334

Forslag 2018: kr 846 076 000. Saldert budsjett 2017: kr 827 041 000.

Komiteen merker seg at dette kapitlet styrkes i årets statsbudsjett, og er positiv til målsettingen om en profesjonell filmbransje med sunn økonomi.

POST 50 FILMFONDET

Komiteen merker seg posten for Filmfondet i statsbudsjettet for 2018, og stiller seg bak statens målsetting om å bidra til utvikling av ideer, manuskripter og prosjekter av høy kulturell verdi og kunstnerisk kvalitet. Tilskudd til utvikling og lansering av dataspill er også inkludert i bevilgningen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet peker på at regjeringspartiene, Kristelig Folkeparti og Venstre i budsjettforliket overraskende har lagt inn et kutt på 16 mill. kroner til Norsk Filmfond. Disse medlemmer peker på at budsjettforslaget fra regjeringen senket mulighetene for bransjen til å produsere eksempelvis én «Kongens nei», «Askeladden», «I Dovregubbens hall» eller «Skjelvet» mindre hvert år enn det publikum fikk fram til 2016. Etter forliket må det altså kuttet ytterligere en slik film, eventuelt kutte alle filmfestivaler, over halvparten av spillutviklingen eller toppfinansiering av fire dramaserier. Disse medlemmer mener at dette er et klart brudd på filmforliket fra 2016 og alvorlig for en bransje som fortjener satsing, ikke kutt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at Arbeiderpartiet har større ambisjoner for norsk film og tv-serieproduksjon enn regjeringen. Disse medlemmer viser til Arbeider-

partiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 45 mill. kroner til Filmfondet. Dette vil gi rom for økt produksjonstilskudd, coproduksjonsmidler, incentiv for etterproduksjon i Norge samt økt støtte til filmfestivaler.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener regjeringen har en altfor lite ambisiøs politikk for norsk film. Det trengs mer midler for å støtte opp om den positive utviklingen vi ser i norsk filmbransje. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 33 mill. kroner til å styrke filmfondet. Dette vil gi rom for økt produksjonstilskudd, coproduksjonsmidler, incentiv for etterproduksjon i Norge, samt økt støtte til filmfestivaler.

Dette medlem viser til det per i dag ikke er teksting av dubbet barnefilm. Dette gjør at hørselshemmede barn blir ekskludert fra norske kinoer. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 0,4 mill. kroner på posten ut over regjeringens forslag øremerket til teksting av dubbet barnefilm.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til regjeringens opprinnelige forslag til filmfondet og til budsjettavtalen av 22. november 2017, hvor det ble enighet om å kutte posten med 16 mill. kroner for inndekning til en rekke andre formål. Disse medlemmer viser til at det allikevel vil bli avsatt over 770 mill. kroner til filmformål i 2018.

POST 72 INSENTIVORDNING FOR FILM- OG TV-PRODUKSJONER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti støtter opp om intensjonen i filmsinsentivordningen. Disse medlemmer mener det er positivt at det finnes insentiver for å tiltrekke seg større utenlandske produksjoner til Norge. Disse medlemmer mener imidlertid at denne ordningen ikke bør ligge under Kulturdepartementet, men heller sees på som en næringsutviklingsoppgave.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at insentivordningen for film- og TV-produksjon ble opprettet i statsbudsjettet for 2016, og at den allerede har trukket til seg en rekke større internasjonale filmproduksjoner som kan vise seg å ha store positive ringvirkninger. Mange produksjoner opplever imidlertid insentivordningen som for rigid, mellom annet fordi søknadsfristene ikke er fleksible og tilpasset trange internasjonale produksjonstidplaner. Dermed tar mange utenlandske produksjoner ikke sjansen på å

spille inn filmer i Norge fordi de ikke vet om det er penger igjen eller hvordan de blir prioritert når fristen går ut. Derfor tar flertallet til orde for å gjøre insentivordningen regelstyrt, slik at produksjoner som tilfredsstiller bestemte kriterier til størrelse og kvalitet, er garantert å få tilskudd til å dekke produksjonskostnadene i Norge. Dette trenger etter flertallets syn ikke en gang å innebære vesentlige merutgifter for staten. Men det vil være langt mer forutsigbart og gjøre Norge langt mer attraktiv som filmnasjon.

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede konsekvensen av å gjøre insentivordningen for film- og TV-produksjon regelstyrt og komme tilbake til Stortinget med dette i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2018.»

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018, der det som en sikkerhetsforanstaltning ble foreslått å bevilge 10 mill. kroner til en slik omlegging.

POST 73 REGIONAL FILMSATSING

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 10 mill. kroner til regional filmsatsing, filmregionene. Dette vil gi rom for likt grunnstilskudd og økt aktivitetstilskudd i filmregionene. Dette skal etter disse medlemmers mening skje ved friske midler og ikke gjennom utjevning mellom regionene innenfor eksisterende rammer. Disse medlemmer viser videre til at Arbeiderpartiet i alternativt budsjett foreslår å bevilge 1,7 mill. kroner til Filmveksthuset Tvi-bit i Tromsø.

Disse medlemmer viser til at regjeringen foreslår et driftstilskudd på 7 mill. kroner til Bygdekinoen. Disse medlemmer viser videre til at regjeringen i Meld. St. 30 (2014–2015) En fremtidsrettet filmpolitikk mente det var en god løsning at Film & Kino administrerer Bygdekinoen videre, og la opp til dialog med Film & Kino om fremtidig finansiering. Disse medlemmer viser til at Film & Kino har bedt om 1 mill. kroner til administrasjon og dekning av eventuelt underskudd, slik de fikk i 2016. Disse medlemmer viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås 1 mill. kroner til dette formålet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker viktigheten av å tilrettelegge for at filmproduksjon kan foregå i hele landet. Dette medlem etterlyser derfor en regional filmsatsing. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett hvor det foreslås 15 mill. kroner til en regional filmsatsing.

Dette medlem påpeker at det etter Oslos inntreden i Viken filmsenter må etableres en ny beregnings-

modell for fordelingen av midlene til regionale filmsentre. Denne modellen må inkludere Oslo i beregningsgrunnlaget og ta hensyn til at oppgavene et regionalt filmsenter skal løse, er de samme for Oslo som for andre deler av Viken filmsenters region.

POST 78 YMSE FASTE TILTAK

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen foreslår å avvikle tilskuddet til Telefonavisa i regi av Norges Blindforbund. Disse medlemmer viser til at tilbudet er av stor verdi for brukerne, som i dag er avhengig av Telefonavisa for å få med seg andre nyheter enn dem som presenteres på radio.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener en avvikling vil svekke mange blinde og svaksyntes mulighet til å delta i samfunnet på lik linje med andre, og viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å bevilge 630 000 kroner til formålet.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 0,6 mill. kroner for å rette opp i regjeringens kutt som rammer blinde og svaksyntes muligheter til å delta fritt i samfunnet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til høringsuttalelse til komiteen fra Hørselshemmedes Landsforbund, der det trekkes fram at det er et stort problem for barn med nedsatt hørsel å få med seg hva som blir sagt i dubbede filmer. Disse medlemmer støtter HLF i at det bør finnes midler som kan brukes til teksting av dubbede barnefilmer, og viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås 250 000 kroner til dette formål.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til regjeringens forslag til budsjett, der tilskudd til Telefonavisa blir avviklet. Disse medlemmer viser til at antall telefonsamtaler har blitt halvert de fem siste årene, og at tilbudet treffer en liten andel i den aktuelle målgruppen. Disse medlemmer viser til at den teknologiske utviklingen gir helt andre muligheter for blinde og svaksynte til å holde seg oppdaterte i nyhetsbildet. De fleste av aviser har egne nettutgaver som muliggjør bruk av skjermleser, og flere radiokanaler har utviklet egne digitale tilbud, slik at nyhets- og aktualitetsprogrammer kan strømmes ved etterspørsel. På bakgrunn av dette mener disse medlemmer at det er forsvarlig å avvikle tilskuddet til Telefonavisa.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at med regjeringens manglende sat-

sing på samisk film i budsjettet vil det fra Samisk Filminstitutt side ikke være mulig å tildele midler til samisk spillefilm i 2018. Disse medlemmer mener dette bryter med filmforliket, og viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås å bevilge 5 mill. kroner til Samisk Filminstitutt.

4.4.12 Kap. 335 Mediestøtte

Forslag 2018: kr 500 555 000. Saldert budsjett 2017: kr 383 720 000.

Komiteen viser til at Mediemangfoldsutvalgets utredning (NOU 2017:7) ble avgitt til regjeringen 7. mars. 2017. Det er store forventninger til arbeidet for å styrke og sikre mediemangfoldet i Norge. Komiteen imøteser oppfølging av Mediemangfoldsutvalgets forslag i en egen stortingsmelding som etter planen skal komme til våren.

Komiteen viser til at Grunnloven § 100 forplikter myndighetene til å «legge forholdene til rette for en åpen og opplyst offentlig samtale». En mangfoldig og differensiert presse er en forutsetning for åpenhet og for at alle innbyggere skal kunne orientere seg om det som skjer, slik at de kan treffe sine egne valg for fremtiden og delta i den offentlige samtalen. Samtidig gjennomgår mediene betydelige økonomiske utfordringer som kan legge press på journalistikken og redusere mangfoldet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at Mediemangfoldsutvalgets utredning ble avgitt til regjeringen 7. mars. 2017. Det er store forventninger til arbeidet som skal kunne styrke og sikre mediemangfoldet i Norge. På kort tid har 1 000 journalister forsvunnet ut av norske redaksjoner. Facebook og Google overtar en stadig større del av annonseinntektene. Det haster med tiltak.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede alle sider av Mediemangfoldsutvalgets forslag før sak fremmes til politisk behandling våren 2018.»

Disse medlemmer viser til at det i 2016 ble innført mva-fritak for elektroniske nyhetstjenester. Dette var viktig for mediebransjen, som er under sterkt press som følge av endrede medievaner og digitalisering. Endringen i 2016 var av stor betydning for bransjen, fordi det igjen knytter fritaket til innhold og ikke distribusjonsform. Avgrensningen i forskriften innsnevrer fritaket, slik at det ikke omfatter dybde-/nisjejournalistikk og salg av enkeltartikler.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å fremme forslag om endring av eksisterende merverdiavgiftsfritak for elektroniske nyhetstjenester (merverdiavgiftsloven § 6-2) i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2018, som vil gjøre at også dybde-/nisjejournalistikk og salg av enkeltartikler blir omfattet av fritaket. Regjeringen bes utrede hvordan en utvidelse av dagens momsfritak-regime skal gjennomføres, i samarbeid med medieaktørene, hva utvidelsen skal omfatte og en ratifisering i ESA.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, er opptatt av å sikre en mangfoldig og innovativ mediebransje. Mediemangfoldutvalgets utredning (NOU 2017:7) har en rekke tiltak utvalget mener vil bygge opp under målsetningen om å sikre medienes mangfold og digitalisering av bransjen. Flertallet ser derfor frem til den politiske behandlingen av stortingsmeldingen.

Flertallet viser til at regjeringen i 2016 innførte merverdiavgiftsfritak for elektroniske nyhetstjenester. Dette var av svært stor betydning for de digitale omleggingene vi har sett i bransjen de seneste årene.

Flertallet viser til at det i 2016 ble innført mva-fritak for elektroniske nyhetstjenester. Dette var av stor betydning for bransjen, men ikke alle typer journalistikk ble omfattet. Smalere medier, fagblad og lignende er også viktige for den gode offentlige samtalen. Flertallet viser til at det gjennom budsjettforliket er enighet om et anmodningsvedtak der regjeringen bes om å utrede en utvidelse av merverdiavgiftsfritaket for medier til å gjelde all digital journalistikk, herunder betydningen for uavhengige journalister, og legge dette frem i revidert nasjonalbudsjett 2018.

Komiteen viser til at avtalen om kommersiell allmennkringkasting forutsetter egenproduserte daglige riksdekkende nyhetsprogrammer, norskspråklige programmer for barn og unge og førstegangsvisninger av norsk film og tvdrama. Det er nødvendig at regjeringen følger opp dette.

POST 71 PRODUKSJONSTILSKUDD

Komiteen viser til at produksjonstilskuddet er den mest sentrale ordningen for direkte mediestøtte. Det skal bidra til å opprettholde et mangfold av nyhets- og aktualitetsmedier karakterisert av høy kvalitet og uavhengig journalistikk, inkludert medier i markeder som er for små til å være bærekraftige, og alternativer til de ledende mediene i større markeder.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kris-

telig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at det gjennom budsjettavtalen foreslås å tilbakeføre kuttet i det ordinære produksjonstilskuddet til aviser med 25,7 mill. kroner. Flertallet understreker at dette innebærer en økning av posten på 7 mill. kroner, og støtter at disse midlene brukes til en ny innovasjonsrettet tilskuddsordning i tråd med regjeringens forslag.

Flertallet foreslår at kap. 335 post 71 økes med 25,7 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 320 000 000.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at regjeringen i tillegg til ikke å justere for pris- og lønnsvekst foreslår å kutte i ordningen for fjerde gang.

Disse medlemmer stiller seg kritiske til at regjeringen nok en gang foreslår kutt i produksjonstilskuddet, som konkret vil bety at de 30–40 nye journalister vil forsvinne ut av redaksjoner. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å øke bevilgningen med 33 mill. kroner for å gi rom for økt produksjonstilskudd og økt støtte til de minste lokalavisene. Dette vil reversere regjeringens kutt, samt kompensere for pris og lønnsvekst.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at norske aviser i dag opplever store omveltninger på mange fronter. Overgangen fra papir til digitale aviser, nye forretningsmodeller og automatisering er eksempler på endringer som fordrer nye løsninger. Medie-Norge trenger tid til å omstille seg, og derfor vil kutt i pressestøtten være alvorlig for en bransje som fra før sliter økonomisk. Dette medlem viser til Senterpartiets alternative budsjett, hvor kuttet foreslås reversert og kap. 335 post 73 foreslås økt med 25,7 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringens forslag til statsbudsjett innebærer et kutt på 25,7 mill. kroner. Dette medlem understreker at i den krevende situasjonen mediebransjen er i, med sterkt fallende annonseinntekter og overgang til digitale forretningsmodeller, må ikke produksjonstilskuddet kuttes. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å øke produksjonsstøtten med 30 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

POST 74 TILSKUDD TIL LOKALE LYD- OG BILDEMEDIER

Komiteen vil påpeke betydningen av å støtte opp om lokalradiosektorens digitale satsing for å sikre eier- og innholdsmangfoldet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet ønsker å bidra til at flere lokalradioer får mu-

lighet til å få tilgang til slike midler, og viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det foreslås 5 mill. kroner til økt støtte til digitalisering av lokalradio.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti visertilat det er et politisk ansvar å iverksette tiltak for å støtte opp under likestilling, også i kulturlivet. Disse medlemmer understreker at deler av kulturlivet er svært kjønnsdelt, for eksempel filmbransjen. Disse medlemmer viser også til denne høstens avsløringer i kjølvannet av #metoo-kampanjen, som understreker at seksuell trakassering er et alvorlig problem i store deler av kulturlivet. Disse medlemmer mener regjeringen bør utrede en ny støtteordning som kan bidra til å fremme likestillingstiltak i kulturlivet. En slik ordning skal være søkbar for ulike kulturaktører som har konkrete prosjekter som bidrar til å bedre likestillingen på den aktuelle arbeidsplassen. Disse medlemmer ber regjeringen utrede nærmere hvordan en slik ordning best kan administreres.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 10 mill. kroner til å opprette en slik ordning.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer på bakgrunn av dette følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede opprettelse av en ny søkbar støtteordning for likestillingstiltak for aktører i kulturlivet.»

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at regjeringen foreslår å opprette en ny ordning for støtte til lokalaviser. Dette medlem støtter intensjonen i ordningen, men mener regjeringens foreslåtte bevilgning er for lav til at målene med ordningen blir oppfylt i god nok grad. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 10 mill. kroner ut over det regjeringen foreslår til denne ordningen.

POST 75 TILSKUDD TIL SAMISKE AVISER

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti er bekymret for at regjeringens forslag vil svekke mulighetene for samisk dagspresse.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at tilskuddet til samiske aviser har vært pris- og lønnsjustert siden 2014.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår å øke posten med 3 mill. kroner for å sikre en økning i tilskuddet til samiske aviser.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 1,5 mill. kroner for å øke tilskuddet til samiske aviser.

POST 77 DISTRIBUSJONSTILSKUDD TIL AVISENE I FINNMARK

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 0,1 mill. kroner for å sikre indeksøkning på distribusjonstillegget til avisene i Finnmark.

POST 78 (NY) YMSE FASTE TILTAK

Minoritetsspråklige medietilbud

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det kan være grunnlag for å vurdere å bidra til fremvekst av medietilbud for språklige minoriteter og nyankomne flyktninger, og for å øke forståelsen hos etniske nordmenn for utfordringer og berikelser et flerkulturelt samfunn fører med seg. Disse medlemmer viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår en bevilgning på 2 mill. kroner til dette formål.

Komiteen viser til Meld. St. 15 (2016–2017) om Eit moderne og framtidsretta NRK. I meldingen var Stortinget tydelig på NRKs rolle som allmennkringkaster og setter krav til at de skal ha tilbud til hele befolkningen og avspeile det kulturelle mangfoldet i befolkningen. Komiteen peker på at NRK skal ha program for nasjonale og språklige minoriteter.

Ny musikk i radio

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at overgangen til DAB skaper nye problemstillinger for avspilling av norsk musikk på radio. Siden det ikke lenger er krav om en fast andel av norsk musikk på radio, blir det særlig viktig å finne andre måter å stimulere til et mangfoldig innhold i landets radiostasjoner på.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti foreslår derfor å opprette et fond som skal fungere som en insentivordning for å stimulere til at det spilles mer norsk musikk på radio. Ordningen vil fungere som et kulturpolitisk instrument til fremme av norsk musikk, og den vil gi mulighet til å legge til rette for et mangfoldig radio-Norge, i tråd med intensjonen til Stortinget om et mangfoldig radiotilbud også etter innføringen av DAB-nettet. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det

foreslås å bevilge 5 mill. kroner til å starte opp en slik ordning i 2018.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, bemerker at samarbeidspartiene Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre i statsbudsjettet for 2017 sikret flertall for et anmodningsvedtak på initiativ fra Venstre, som bad regjeringen om å «fremme et forslag som kan stimulere til bruk av norsk musikk hos radiotilbydere og kanaler i DAB-nettet i forbindelse med overgangen til DAB-radio.» Vedtaket er fulgt opp av regjeringen ved at programproduksjoner og utviklingsprosjekter som stimulerer til bruk av norsk musikk, gis prioritet innenfor tilskuddsordningen for lokale lyd- og bildemedier, og er omtalt under kap. 335 post 74.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ønsker dette som et eget fond, heller enn et område som gis prioritet innenfor eksisterende støtteordninger på kap. 335 post 74.

Gravejournalistikk

Komiteens medlem fra Sosialistisk venstreparti viser til at Mediemangfoldsutvalget foreslo en rekke nye tilskuddsordninger for å støtte opp om uavhengig og gravende journalistikk. Dette medlem ser frem til behandlingen av meldingen, men ønsker å signalisere at dette medlem støtter ideen om å opprette en egen ordning for gravende journalistikk. Tildelingen av midlene kan gå til aviser (papir- og nettbaserte), TV- eller radiostasjoner og skal være tildelt av et politisk uavhengig organ. Dette medlem ber regjeringen iverksette en slik ordning og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å gi 15 mill. kroner til opprettelsen av en slik ordning.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at hatprat på nett, eller netthets, er et stort problem i dagens samfunn. Sosiale medier kan fungere demokratiserende og gir mange svært gode muligheter som kan bidra til å styrke demokratiet. Men dessverre er også hets av andre utbredt i sosiale medier. Det trengs konkrete tiltak for å møte dette problemet.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å sette av 7 mill. kroner for å iverksette ulike tiltak mot netthets. Dette medlem ber regjeringen utrede og komme tilbake til Stortinget med en konkret strategi mot netthets, inkludert konkrete forslag til tiltak.

Dette medlem viser til at Norge eier domenene .sj og .bv, den førstnevnte fra Bouvet-øya og den andre

fra Svalbard og Jan Mayen. Disse domenene ligger ubrukt i dag. Dette medlem understreker at Norge er kjent for å beskytte dissidenter og meningsbærere, og folk som Edward Snowden har vist oss at det behovet finnes på nettet også. Derfor foreslår dette medlem å opprette frisoner, med andre krav til sikkerhet enn resten av Internett, ved bruk av disse domenene. Målet vil være at varslere og kritikere fra andre land kan bruke disse domenene som digitale frihavner. Dette medlem ber derfor regjeringen utrede en slik ordning. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 7 mill. kroner til å administrere ordningen.

Kringkasting – forslag til kringkastingsavgift for 2018

Komiteen støtter økningen i kringkastingsavgiften for 2018. Dette er en viktig forutsetning for at NRK får forutsigbare inntekter for å utøve rollen som en sterk kulturinstitusjon.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen og til finansinnstillingen, Innst. 2 S (2017–2018), kap. 11, romertallsvedtak II, samt Stortingets vedtak 4. desember 2017, som lyder:

«Stortinget samtykker i at for 2018 skal kringkastingsavgiften for fjernsynsmottakere være 2 652 kroner ekskl. Merverdiavgift.»

Flertallet fremmer følgende forslag:

«Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i følgende for 2018:

1. Gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg skal være 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfeller.
2. Avgiften per videogram for omsetning i næring skal være 3,50 kroner.
3. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8-1 andre ledd, skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.»

4.4.13 Kap. 337 Kompensasjon for kopiering til privat bruk

Forslag 2018: 48 030 000. Saldert budsjett 2017: kr 47 000 000.

Komiteen viser til at fordelingen av kompensasjonen skjer gjennom et tilskudd til rettighetshaverorganisasjonen Norwaco, som fordeler individuell kompensasjon til rettighetshavere for lovlig kopiering

til privat bruk. Beløpet fordeles også til rettighetshavere innen EØS-området i henhold til utvekslingsavtaler.

4.4.14 Kap. 339 Pengespill, lotterier og stiftelser, jf. kap. 3339

Forslag 2018: kr 84 950 000. Saldert budsjett 2017: kr 86 468 000.

Komiteen vil understreke viktigheten av at det føres en politikk på området som ivaretar ansvarlighet når det gjelder spillavhengighet.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti, mener at fremtidens spillpolitikk må veie viktigheten av å sikre at inntektene fra pengespill og lotterier tilfaller ideelle formål, mot hensynet til spillavhengige. Tilbudet til spillere skal med andre ord balansere mellom attraktivitet og ansvarlighet. Flertallet vil også uttrykke bekymring for fremvekst av ulovlige utenlandske spillselskapers aggressive markedsføring i Norge.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti vil understreke behovet for å ta vare på Norsk Tipping og enerettsmodellen. Disse medlemmer støtter en videreføring av enerettsmodellen som den beste løsningen for å begrense omfanget av spilleproblemer, og understreker betydningen av at en lisensmodell ikke innføres i Norge.

Disse medlemmer mener regjeringen må iverksette ytterligere tiltak for å bekjempe fremvekst av ulovlige utenlandske spillselskapers aggressive markedsføring i Norge.

Komiteens medlem fra Venstre mener at spillpolitikk er et område der flere politiske hensyn må vurderes opp mot hverandre. Viktigst er det sosiale ansvaret. Et annet hensyn er behovet for en spillmodell som ikke er så detaljert og gjennomregulert at den kaver imot enhver teknologisk utvikling. Et tredje hensyn er at pengespill ikke bare skal være en inntektskilde for samfunnsnyttig og humanitært arbeid, idrett og kultur, men også bidra til det sivile samfunnets uavhengighet og utvikling på egne premisser.

Dette medlem viser til Venstres innlegg i debatten om Innst. 250 S (2016–2017), jf. Meld. St. 12 (2016–2017). Dette medlem mener at å gjøre frivillighet og sivilsamfunn avhengig av overskuddet fra statlig pengespill, er uheldig både for sivilsamfunnet og for spillpolitikken, og viser til at Venstre i nevnte debatt fremmet forslag om å se på hvordan overskuddet fra Norsk Tipping kan fases inn på statsbudsjettet, og med en gjen-

nomgang av prinsipper og kriterier for statlig støtte til frivillige organisasjoner med sikte på objektive kriterier på tvers av sektorer og departement.

Dette medlem viser videre til at Lotteritilsynet slår fast at enerettsmodellen er å foretrekke ut fra sosialpolitiske hensyn – men bare hvis uregulerte operatører kan stenges ute fra markedet. Dette «hvis» er ikke oppfylt og ligger ikke an til å oppfylles. En lisensordning vil etter dette medlems syn både kunne bidra til at sterke markedsaktører på det uregulerte markedet kanaliseres inn i et regulert system med sterk vektlegging av avhengighetsforebyggende tiltak, men det vil også kunne bidra til at sosialt ansvarlige organisasjoner får flere inntektsmuligheter innenfor et regulert regime. Dette medlem konstaterer at interesseorganisasjonen Spilleavhengighet Norge har landet på samme konklusjon etter lenge å ha støttet enerettsmodellen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti støtter ikke gaveforsterkningsordningen, der private sponsorer styrer hvor de statlige bevilgninger skal gå til deler av kulturlivet, og der erfaringen viser en betydelig skjevfordeling.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre, viser til utvidelsen av gaveforsterkningsordningen i 2016, som nå omfatter gaver til musikk, litteratur, scenekunst, visuell kunst og kulturbygg. Ordningen skal stimulere private givere til å bidra for å løfte norsk kulturliv. Ved gaver fra private givere utløses en mulighet til å søke 25 pst. av gavebeløpet fra gaveforsterkningsordningen.

Gaveforsterkningsordningen fungerer og har gitt norsk kulturliv flere økonomiske bein å stå på. Tilbakemeldingene fra feltet er at ordningen bidrar til å realisere prosjekter.

Gjennom sterkt offentlig-privat samarbeid har kunst, og kulturfeltet i fremtiden potensial til å bli en av våre viktige næringer. Flertallet viser til styrkingen av ordningen til 70 mill. kroner for 2018, som vil kunne utløse totalt 350 mill. kroner i private gaver og gaveforsterkningstilskudd.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til at det er stor ulikhet i bruk av kulturtilbud, slik det også ble understreket i Kulturutredningen. Arbeiderpartiet vil styrke barn og unges muligheter til kulturopplevelser, og viser til finansinnstillingen, der Arbeiderpartiet foreslår at regjeringens prioritering til gaveforsterkningsordningen – 70 mill. kroner – isteden brukes til et Kulturkort for ungdom.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet er godt kjent med dagens modell, hvor spillemidlene til idrettsanlegg fordeles med

utgangspunkt i prioriteringer fra de lokale idrettsrådene. Disse medlemmer ser at det kan være utfordrende for spesielt nye idretter og idretter med svært ressurskrevende anlegg å nå opp i den lokale prioriteringen. Disse medlemmer vil med bakgrunn i dette anmode regjeringen om å se på prinsippene for tildeling av spillemidler til idrettsanlegg, herunder vurdere om deler av midlene skal fordeles på annet vis etter søknad hvor behov og allerede eksisterende anleggsdekning vektlegges.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018, der det ble foreslått å overføre 50 mill. kroner av spilleoverskuddet til Norsk Tipping til statsbudsjettet, øremerke 50 mill. kroner til driften av Lotteri- og stiftelsestilsynet og redusere bevilgningene over kap. 339 tilsvarende.

Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn

4.4.15 Kap. 340 Den norske kirke

Forslag 2018: kr 2 085 350 000. Saldert budsjett 2017: kr 2 286 423 000.

Komiteen viser til at fra 1. januar 2017 fikk Den norske kirke status som eget rettssubjekt, skilt fra staten, jf. Innst. 256 L (2016–2017) og Prop. 55 L (2016–2017). Konsekvensen av dette er at kirkelige virksomheter som tidligere var en del av statsforvaltningen, er blitt overført til det nye rettssubjektet.

Komiteen viser til at statens bevilgninger til Den norske kirke omfatter de samme formål som tidligere, men at bevilgningene nå gis i form av et samlet tilskudd som Kirkemøtet disponerer.

POST 70 RAMMETILSKUDD TIL DEN NORSKE KIRKE

Komiteen viser til at posten dekker driften for det nye rettssubjektet Den norske kirke, dvs. kirkens prestetjeneste og kirkens regionale og nasjonale organer. Utover dette disponeres tilskuddet til trosopplæring, diakoni m.m.

Komiteen viser til at formålet med midlene er å støtte opp under Den norske kirke som folkekirke, i samsvar med Grunnloven § 16. Komiteen viser også til kirkens samfunnsoppdrag, som en arena for trosutøvelse. Komiteen peker også på kirkens rolle som formidler av og aktør og arena for kultur og tradisjon, rolle i frivillighet og beredskap.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen om å øke posten med 50 mill. kroner. Flertallet viser til at 20 mill. kroner av disse skal brukes til kirkevalget i 2019, mens 30 mill. kroner skal brukes til generell drift. Flertallet vil understreke at Den norske kirke fortsatt har en viktig funksjon som nasjonalt tilstedeværende folke-

kirke, og at det er ønskelig at de kan drive sitt arbeid med uforminsket styrke.

Flertallet foreslår at bevilgningen under kap. 340 post 70 økes med 50 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten 2 041 110 000 kroner.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, viser til at det er viktig å verne om den kristne kulturarven for kommende generasjoner. Flertallet ønsker ikke et samfunn preget av religiøs analfabetisme, som mangler grunnleggende kunnskap om og forståelse av den kristne troens historiske og nåværende rolle i samfunnet vårt og i mange menneskers liv, og som folkekirke har Den norske kirke en avgjørende rolle i så måte. Flertallet viser til at driftsmidlene til Den norske kirke blant annet skal finansiere kjerneoppgaver som trosopplæring og en landsdekkende prestetjeneste.

For å sikre at Den norske kirke fortsatt kan være til stede over hele landet og gis mulighet til å drive sitt arbeid med uforminsket styrke, viser komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett foreslo å øke driftstilskuddet og egenkapitalen til Den norske kirke med totalt 80 mill. kroner. Dette medlem viser til Kristelig Folkepartis utgangspunkt, som er at kirkepolitikken skal støtte opp under kirkens eget mål om å være en be kjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til at religion og livssyn er en grunnleggende dimensjon i mange menneskers liv. I tillegg til å være et trossamfunn er Den norske kirke også en viktig tradisjons- og kulturbærer. Dersom Den norske kirke skal kunne fortsette sitt virke som en levende tilstedeværende folkekirke over hele landet, er det nødvendig å sikre økonomien. Særlig gjelder dette i omstillingsprosessen Den norske kirke gjennomgår nå. Dette medlem er derfor glad for at Senterpartiet i sitt alternative budsjett foreslår en økning på 30 mill. kroner i rammetilskudd til kirken. I tillegg foreslås det på kap. 340 post 72 (NY) 20 mill. kroner til egenkapital.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det er viktig å sette Den norske kirke i stand til å omstille seg på en måte som gir trygghet for drift, og at kirkas oppgaver kan løses på en god måte. Regjeringens fremlagte budsjett vil få dramatiske konsekvenser for Den norske kirke og føre til at man må si opp prester, slik det kom frem under høringene på budsjettet fra flere kirkelige organer. Disse medlemmer mener det ikke er en god start på en omfattende omstillingsprosess, og det bryter med forutsetningene for gjennomføringen av skillet mellom stat og kirke. In-

tensjonen er å oppfylle kirkas lokale forankring, og den må settes i stand til å gjøre det i praksis.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett, hvor det derfor er lagt inn 30 mill. kroner mer til drift og 20 mill. kroner ut over regjeringens forslag, til forberedelse av kirkevalget.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til hvor viktig Den norske kirke er for alle gjennom å være en arena for kunst og kultur. I kirkens omorganisering er det derfor viktig at kirkene fortsetter å fremme dette. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative budsjett, hvor det foreslås å øke posten med 2 mill. kroner mer til musikk og scenekunst i kirkene for å bidra til dette.

POST 71 TILSKUDD TIL SJØMANNSKIRKEN – NORSK KIRKE I UTlandet

Komiteen viser til formålet med bevilgningen til Sjømannskirken, som er å ivareta den kirkelige betjeningen av nordmenn i utlandet på vegne av Den norske kirke. Komiteen viser til det viktige arbeid Sjømannskirken gjør som møteplass for tusenvis av nordmenn i utlandet hvert år.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker det viktige arbeidet de ambulerende prestene i sjømannskirka gjør for utsatte nordmenn i utlandet, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 2 mill. kroner ut over regjeringens forslag til dette formålet.

4.4.16 Kap. 341 Tilskudd til trossamfunn m.m.

Forslag 2018: kr 358 461 000. Saldert budsjett 2017: kr 344 234 000.

Komiteen viser til at departementets mål for bevilgningene under dette kapittelet er tredelt: 1) å støtte tros- og livssynsmessig virksomhet utenom Den norske kirke, 2) å støtte dialog og samarbeid mellom tros- og livssynssamfunnene, og 3) å bidra til offentlig debatt og kunnskapsutvikling om tros- og livssynspolitiske spørsmål. Komiteen merker seg at departementet således fortsetter en aktivt støttende religionspolitikk, og også ser behovet for dialog og økt kunnskap om tros- og livssynspolitiske spørsmål.

Komiteen viser også til den nye trossamfunnsloven som nå er ute på høring, hvor departementet forsøker å oppdatere lovgivningen i forhold til det endrede livssynslandskapet, herunder den nye stillingen til Den norske kirke og økt religiøs mangfold.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kris-

telig Folkeparti, foreslår at kap. 341 post 71 økes med 8,1 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 354 351 000.

Flertallet foreslår at kap. 341 post 70 settes opp med 8,1 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt kr 354 351 000.

Flertallet foreslår at kap. 341 post 75 økes med 3 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt 3 000 000 kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til Kristelig Folkepartis lange historie med å tilrettelegge for lokalt menighetsliv og bedehusaktivitet. Lavkirkeligheten har hatt en sentral rolle i norsk historie, både i forhold til utvikling av velferd, næringsliv, utdanning og fellesskapsbygging. Dette medlem vil understreke viktigheten av at trossamfunnspolitikken fortsatt sikrer trosfrihet og ivaretagelse av menigheter og trossamfunn med lange historiske røtter over hele vårt land.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Islamsk Råd lenge har fungert som paraplyorganisasjon for de muslimske trossamfunnene i Norge, og har hatt en rolle som brobygger mellom staten og organisasjoner på tros- og livssynsfeltet, gjennom sitt arbeid med dialog, samarbeid og gjensidig forståelse og respekt. Dette medlem konstaterer at Islamsk Råd ikke har fungert i denne rollen de siste årene, og viser til at statstilskuddet foreslås ikke videreført i regjeringens forslag til statsbudsjett samt at regjeringen gjennom Prop. 9 S (2017–2018) har bedt om samtykke til ikke å utbetale andre rate av driftstilskuddet til organisasjonen for 2017. Dette medlem viser videre til at flere muslimske trossamfunn har gått sammen i Muslimsk dialognettverk som et nytt alternativ til Islamsk Råd. Dette medlem mener at Muslimsk Dialognettverk kan overta rollen som brobygger og paraplyorganisasjon, forutsatt at de oppfyller kravene for tilskudd til paraplyorganisasjoner på tros- og livssynsfeltet, jf. Prop. 9 S (2016–2017). Dette medlem viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2018, der det ble foreslått å bevilge 2 mill. kroner til dette formålet.

4.4.17 Kap. 342 Kirkebygg og gravplasser

Forslag 2018: kr 125 872 000. Saldert budsjett 2017: kr 150 101 000.

Komiteen viser til at budsjettkapitlet i hovedsak dekker bevilgninger til Nidarosdomen og Erkebispegården, men det ytes også tilskudd til kirkebygg under rentekompensasjonsordningen for kirkebygg, tilskudd til sentrale tiltak i den lokale forvaltningen av kirkebygg og gravplasser, regionale pilgrimssentre og vedlikehold av utenlandske krigsgraver i Norge.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at ordningen skal bidra til istandsetting av kirkebygg og økt sikring og bevaring av kirkebyggene, utsmykning og inventar. Videre at det av investeringsrammen på 1 mrd. kroner i 2017 kun er gitt tilsagn for 97,6 mill. kroner. Bevilgningsforslaget på 33,342 mill. kroner er forutsatt å dekke beregnede kompensasjonsutgifter for perioden 2005–2017.

Disse medlemmer viser til at Stortinget i anmodningsvedtak 407 og 408 av 18. desember 2015 har bedt regjeringen utarbeide en forsterket strategi for vedlikehold av kulturhistorisk verdifulle kirker. I budsjettet for 2018 vises det til at anmodningsvedtakene er fulgt opp gjennom at forslag til ny lov om tros- og livssynssamfunn er sendt på høring. Disse medlemmer viser til at det fortsatt er betydelige istandsettingsbehov, og ser på rentekompensasjonsordningen som et lite, men betydningsfullt bidrag til ivaretagelse av kirken. Det vises i den sammenheng også til at dette i høringer er tatt opp som en viktig sak for kirken. Disse medlemmer kan ikke støtte regjeringens forslag om å skrinlegge ordningen med rentekompensasjon fra og med 2018. Disse medlemmer anbefaler at ordningen vedvarer inntil den bebudede strategi for vedlikehold er behandlet.

På denne bakgrunn viser komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der ordningen foreslås videreført innenfor den vedtatte investeringsrammen for 2017 på totalt 1 mrd. kroner. For å møte en mulig økt rentekompensasjon i 2018 foreslås posten økt med 0,3 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti viser til at Kristelig Folkeparti i sitt alternative budsjett foreslår å opprettholde rentekompensasjonsordningen, og sette av 0,3 mill. kroner til dette. Dette medlemmer merker seg at rentekompensasjonsordningen kun blir benyttet i begrenset utstrekning, og mener det i fremtidig budsjett bør komme på plass en ordning som i større grad ivaretar det økende behovet for klimasikring av utsatte kirkebygg.

POST 70 TILSKUDD TIL SENTRALE TILTAK FOR KIRKEBYGG OG GRAVPLASSER

Komiteen viser til at Norges kirker har høy kulturhistorisk verdi, og selv om stat og kirke skiller lag, vil kirkebyggene fremdeles ha kulturhistorisk verdi for lokalsamfunn og Norge som nasjon. Ettersom klimaet har endret seg, har vedlikeholdsbehovet økt.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, hvor det derfor er lagt inn 4,7 mill. kroner til vedlike-

hold av historiske kirkebygg og 5 mill. kroner til å videreføre arbeidet med flomsikring og tiltak for å hindre forfall og ødeleggelser av kirkebygg, gravplasser og krigsgravene i Norge.

Kulturminner og kulturmiljø

4.4.18 Kap. 1429 Riksantikvaren, jf. kap. 4429

Forslag 2018: kr 633 985 000. Saldert budsjett 2017: kr 650 419 000.

Komiteen viser til at bevilgningen på posten skal dekke utgifter knyttet til Riksantikvarens arbeid. Riksantikvaren har ansvar for kulturminneforvaltning og er faglig rådgiver for Klima- og miljødepartementet. Komiteen vil vise til at norsk kulturminnepolitikk fikk et løft i St.meld. nr. 16 (2004–2005) Leve med kulturminner. De politiske satsingene ble oppsummert og politikkmålene konsolidert og oppdatert i St.meld. nr. 35 (2012–2013) Framtid med fotfeste i 2013.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettavtalen av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at det gjennom budsjettforliket foreslås en rekke styrking av Riksantikvarens arbeid med kulturminnevern, med totalt 37 mill. kroner. Dette beløpet inkluderer 7 mill. kroner til kulturminnevern i kommunene over post 60, herunder 5 mill. kroner til tilskudd til Vikna kommune og vedlikehold av Fiskeværet Sør-Gjæslingan, og 2 mill. til å videreføre støtten til bygningsvern-senteret for Murbyen Oslo, som ble innført i fjor. Videre inkluderer beløpet en tilbakeføring av kuttet til tilskudd til fredede kulturminner i privat eie over post 71, og ytterligere styrking av ordningen, til sammen 10 mill. kroner. Videre inkluderer beløpet en tilbakeføring av kuttet i tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner over post 72, og ytterligere styrking av ordningen, til sammen 10 mill. kroner. Beløpet inkluderer også en styrking av arbeidet med brannsikring av middelalderkirker over post 71 på 10 mill. kroner. Flertallet understreker at det er et stort behov for ivaretagelse av kulturminner i Norge, og at etterslepet er stort.

Flertallet foreslår at kap. 1429 post 60 økes med 7 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 15 716 000.

Flertallet foreslår at kap. 1429 post 71 økes med 10 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 152 015 000.

Flertallet foreslår at kap. 1429 post 72 økes med 10 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 61 545 000.

Flertallet foreslår at kap. 1429 post 73 økes med 10 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 55 952 000.

Komiteens medlem fra Senterpartiet vil vise til at norsk kulturminnepolitikk fikk et særlig løft i samband med at St. meld. nr. 16 (2004–2005) «Leve med kulturminner» ble behandlet i Stortinget. Dette medlem viser til at det i forbindelse med dette ble fastlagt nasjonale målsettinger for kulturminnepolitikken som skulle nås innen 2020. Satsingen ble fulgt opp av den rød-grønne regjeringen i perioden 2005–2013, og de politiske satsingene ble oppsummert og politikkmålene konsolidert og oppdatert da Stortinget behandlet Meld. St. 35 (2012–2013), «Framtid med fotfeste».

Dette medlem viser til at det var særskilt viktig for den rød-grønne regjeringen, som økte tilskuddsmidlene i kulturminnevernet i perioden 2005–2013. Riksantikvarens budsjett hadde i 2005 hadde en utgiftsside på totalt ca. 252 mill. kroner, mens det tilsvarende tallet i den rød-grønne regjeringens framlegg til budsjett for 2014 var på vel 550 mill. kroner (en nominell økning på nær 120 pst.). På samme måte hadde Kulturminnefondet i 2005 en utgiftsside på 13 mill. kroner. Da den rød-grønne regjeringen la fram forslag til 2014-budsjett, var det tilsvarende tallet på over 63,5 mill. kroner.

Dette medlem mener det er grunn til å hevde at den rød-grønne regjeringen i perioden 2005–2013 har løftet innsatsen på kulturminnefeltet på en måte som tidligere regjeringer ikke har klart.

Dette medlem viser til at det var tverrpolitisk enighet om satsingen på kulturminner og kulturmiljøer i 2005 og 2013, men at regjeringen, bestående av Høyre og Fremskrittspartiet, siden 2013 ikke har fulgt opp satsingen. I budsjettforhandlinger med Kristelig Folkeparti og Venstre har bevilgninger på enkelte poster blitt økt, men disse økningene har ikke stått i rimelig forhold til Stortingets vedtatte 2020-målsettinger.

Dette medlem vil understreke at dette har skjedd samtidig som regjeringen har varslet at det blir stadig vanskeligere å nå 2020-målene. I den grad dette stemmer, er det det for dette medlem avgjørende å peke på at årsaken til diskrepansen mellom nasjonale mål og bevilgningsnivå skyldes regjeringens svake innsats og ikke målsettingene i seg selv.

Dette medlem viser til at Senterpartiet i perioden 2013–2017, samt i Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2018, har fremmet forslag om kraftige økninger i bevilgningene til kulturminnesektoren (Riksantikvaren og Kulturminnefondet). Senterpartiet har i perioden etter 2013 i sine alternative budsjetter foreslått samlede økninger til kulturminnesektoren på over en halv mrd. kroner. Dette medlem sammenholder dette med årets budsjett for Riksantikvaren (inkludert tilskuddsordninger), som er på om lag 650 mill. kroner.

Dette medlem viser videre til at Senterpartiet i perioden 2013–2017 har fremmet forslag om skatte- og avgiftsincentiver for eiere av fredede og verneverdige bygninger. I tillegg har Senterpartiet fremmet forslag om en opptrapping av Kulturminnefondets tilskuddsmidler til 300 mill. kroner. Dette medlem ser viktigheten av å følge opp dette arbeidet.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett 2018 fremme forslag om en permanent ordning med merverdiavgiftskompensasjon til eiere av bygninger som er fredet etter kulturminneloven, knyttet til merkostnader ved antikvarisk vedlikehold.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i eiendomsskatteloven som fritar alle eiere av bygninger som enten er fredet etter kulturminneloven eller regulert til vern etter plan- og bygningsloven, fra kommunal eiendomsskatt.»

«Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag til andre modeller for skatte- og avgiftslettelser som kan bidra til jevnt godt vedlikehold av bygninger som enten er fredet etter kulturminneloven eller regulert til vern etter plan- og bygningsloven.»

Dette medlem vil avslutningsvis særlig legge vekt på Fortidsminneforeningens særstilling i det norske kulturminnevernet. Før staten hadde embetsmenn som arbeidet med kulturminner, var det Fortidsminneforeningen (stiftet 1844) som i praksis utgjorde Norges kulturminnemyndighet. En lang rekke bygningsskatter som Norge på 1800- og 1900-tallet sto i fare for å tape, er reddet for ettertiden fordi Fortidsminneforeningen tok over eierskapet til dem. Fortidsminneforeningens bygningssmasse – spredt rundt i landet – er i sum et av Norges aller mest interessante kulturhistoriske museer. Det dreier seg om verdensarvstedet Urnes stavkirke, publikumsmagnetene Borgund og Hopperstad stavkirke, borgruinen Steinvikholm, Bergens eldste bygg Nonneseter (tårnhall og kapell), landets eneste bevarte ridderhall i tre, Finnesloftet på Voss og en rekke andre eiendommer som har vært mer eller mindre sentrale i landets historie. I 2016 hadde Fortidsminneforeningens eiendommer 160 000 besøkende. Ved kollektiv innsats forvalter foreningens medlemmer denne nasjonalarven. Foreningen understreker selv at frivilligheten er og fortsatt skal være bærebjelken i driften av eiendommene, men økende krav til sikkerhet, forvaltning og publikumsopplevelser gjør at driften i større grad må profesjonaliseres.

Dette medlem minner om at Fortidsminneforeningen i 2016 og 2017 fikk statstilskudd til museumsdrift ved sine eiendommer. Senterpartiet mener at

denne støtten bør videreføres og har i sitt alternative statsbudsjett for 2018 foreslått en bevilgning på 3 mill. kroner til Fortidsminneforeningens museumsdrift.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti legger vekt på at Riksantikvarens bevaringsprogram er helt sentralt i det norske kulturminnevernet. Derfor er det stor grunn til bekymring når Klima- og miljødepartementet i Prop. 1 S (2017–2018) på side 164 skriver at «fleire av bevaringsprogramma prega av eit stort og aukande etterslep». Disse medlemmer vil særlig løfte fram behovene knyttet til disse bevaringsprogrammene:

- Fredede bygninger i privat eie: 45 pst. av ca. 3 400 objekter er i en eller annen form for forfall, hvorav 13 pst. har behov for omfattende utbedringer. 17 pst. har ukjent tilstandsgrad. Bare 2 pst. av objektene gikk fra moderat utbedringsbehov til ordinært vedlikeholdsbehov fra 2015 til 2016.

- Fartøy: Regjeringen melder om «etterslep med stor forverringsgrad for fartøya».
- Ruiner: Totalt er det registrert 87 lokaliteter med til sammen 122 ruiner, men bare 45 av ruinene er ferdig konserverte.
- Teknisk-industrielle kulturminner: Av 15 anlegg er 10 nå satt i stand. For to anlegg, Odda og Haldenkanalen, ligger det an til at 2020-målet ikke nås.
- Brannsikring tette trehusmiljø: Bare 5 av de 180 registrerte trehusmiljøene har tilfredsstillende brannsikringstiltak.

Disse medlemmer viser videre til at Norge har store utfordringer når det gjelder kirkevedlikehold, kulturminnekompetanse i kommunene, tap av kulturminner, samisk kulturminnevern osv.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2018, hvor Riksantikvarens budsjett blir styrket slik:

1429.50	Økt tilskudd til samisk kulturminnearbeid	+ 5 mill. kroner
1429.60	Økt tilskudd til kulturminnearbeid i kommunene	+ 3 mill. kroner
1429.70	Økt tilskudd til automatisk fredede og andre arkeologiske kulturminner	+ 10 mill. kroner
1429.71	Økt tilskudd til fredede kulturminner i privat eie	+ 15 mill. kroner
1429.72	Økt tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner (inkl. regionalparker)	+ 14 mill. kroner
1429.73	Økt tilskudd til kirker og andre bygninger fra middelalderen (inkl. brannsikring)	+ 23 mill. kroner
1429.75	Økt tilskudd til fartøyvernsentrene	+ 3 mill. kroner
1429.79	Økt tilskuddet til norske verdensarvsteder	+ 12 mill. kroner

Dette medlem presiserer at bevilgningsøkningen på post 1429.70 blant annet skal gå til å starte arbeidet med et nasjonalt program for vedlikehold av middelalderkirker i stein etter mønster av Riksantikvarens stavkirkeprogram og styrke arbeidet med brannsikring av fredede kirker. Videre har bevilgningen på post 1429.72 blant annet lagt vekt på å bevilge 2 mill. kroner til forprosjekt for et nasjonalt museumsbygg og våtmarkssenter ved Fetsund lenser, som er et av de nasjonale, teknisk-industrielle anleggene. Videre prioriteres en bevilgning på 3 mill. kroner til å starte opp arbeidet med å grave ut den såkalte «Tungtvannskjelleren» på Rjukan på post 1429.79.

Dette medlem viser til at spørsmålet om statlig dekning av kostnader til arkeologiske utgravninger ved mindre, private tiltak har vært framme i media denne høsten. Det har blitt dokumentert flere helt urimelige utslag for enkelte tiltakshavere, særlig i landbruket. Dette medlem viser til at Klima- og miljødepartementet i svar på spørsmål 375 fra Finanskomiteen / Senterpartiets fraksjon av 22. oktober 2017 skriver:

«I henhold til kulturminneloven (§ 10) skal tiltakshaveren dekke utgiftene til arkeologiske registreringer og utgravninger. Unntaket er mindre, private tiltak og

der det foreligger særlige grunner. Vurderingen skal skje ved behandling av søknad om dispensasjon fra kulturminneloven. Det er utarbeidet nærmere retningslinjer for behandling av saker som gjelder mindre, private tiltak (rundskriv T 02/2007). Det er ikke utarbeidet nærmere retningslinjer for «særlige grunner», men etter praksis er det stilt forholdsvis strenge krav til de særlige grunner som må foreligge. I vurderingen må en se på forholdsmessigheten mellom utgifter til arkeologisk arbeid og de totale byggekostnadene, tiltakshavers økonomi og om det er mottatt tilskudd fra annet offentlig hold til gjennomføring av tiltaket. Utgangspunktet for vurderingen er ellers at utgifter til arkeologisk arbeid er normale kostnader en tiltakshaver må innkalkulere i prosjektet på linje med andre utgifter.»

Dette medlem mener at terskelen for å få slikt tilskudd åpenbart må senkes, og viser til at Senterpartiets alternative statsbudsjett (post 1429.70) er ment å gi økte midler til formålet.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til hvordan staten kan legge til rette for at flere mindre, pri-

vate tiltakshavere helt eller delvis kan få dekket kostnadene ved arkeologiske undersøkelser/utgravninger.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser endelig til at Senterpartiet har forslag til kulturarvsrelaterte bevilgninger på andre fagbudsjetter, blant annet økte bevilgninger til Telemarkskanalen, Saemien Sijte og Valdres museum.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at det i budsjettproposisjonen for 2018 er lagt fram nye nasjonale miljømål for kulturminnefeltet. De tidligere nasjonale målene på kulturminnefeltet hadde en sterk objekt- og tilstandsorientering. De nye målene vil i sterkere grad legge vekt på samfunnsnyttene med å ta vare på kulturarven, på å ta den i bruk og på engasjement og ansvar. I tillegg vil det selvsagt fortsatt være viktig å sikre arbeidet med istandsetting, vedlikehold og høy faglig standard på det antikvariske arbeidet. Dette vil til enhver tid være blant kjerneoppgavene innenfor kulturminneforvaltningen.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre viser til regjeringens forslag til nye mål for kulturminnefeltet og er uenige i å gjøre denne typen endringer i statsbudsjettssammenheng. Disse medlemmer mener at nye målsetninger bør vurderes og besluttes i forbindelse med en ny kulturminnemelding, som tar for seg helheten og satsingen på kulturminnevern fram mot 2030.

Komiteen fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om kulturminnefeltet.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen vente med å realitetsbehandle endrede nasjonale mål til stortingsmeldingen om kulturminnefeltet er behandlet.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre har videre merket seg at bevilgningen til kulturminneformål har økt vesentlig i de senere år. Riksantikvarens budsjett har f. eks. økt fra 252,313 mill. kroner i 2005 til 650,419 mill. kroner i 2017. I den siste fireårsperioden fra 2013–2017 har bevilgningen økt fra 509,050. mill. kroner, en økning på 141,369 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt forslag til statsbudsjett for 2018 foreslo å

bevilge 69,6 mill. kroner til ulike tiltak innen kulturminnevern, blant annet 15 mill. kroner til middelaldervern og brannsikring over post 73, som var ment å gå til vedlikehold av stavkirkebygningene som er istandsatt gjennom det avsluttede stavkirkeprogrammet, og til oppstart av et program for istandsetting av steinkirker fra middelalderen og eldre trekirker.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at Fortidsminneforeningens museumsdrift er viktig for å formidle og gjøre kulturminneiendommer tilgjengelige for publikum, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 2 mill. kroner ut over regjeringens forslag til dette formålet (post 21).

Dette medlem understreker hvor viktig det er å forvalte og formidle de samiske kulturminnene. Det er behov for økt støtte til å få samiske kulturminner i digital form, til skjøtsel og til formidlingsarbeid ved Mortensnes kulturminneområde. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 2 mill. kroner ut over regjeringens forslag til dette formålet (post 50).

Dette medlem viser til at regjeringen ligger langt bak 2020-målene for kulturminner, spesielt når det gjelder freda kulturminner i privat eie. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag til dette formål (post 71).

Dette medlem viser til at det er store behov for istandsetting og oppgradering av tekniske og industrielle kulturminner, og at det derfor er uheldig med det foreslåtte kuttet på 4 mill. kroner. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag til dette formålet (post 72).

Dette medlem viser til at det nasjonale programmet for istandsetting av stavkirker nå er avsluttet, og at det er behov for økte midler for å vedlikeholde disse. I tillegg trengs det også økte midler for å ta vare på de unike middelaldersteinkirkene i landet. Dette medlem viser derfor til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås 10 mill. kroner ut over regjeringens forslag til disse formål (post 73).

Komiteen viser til at det fredede Tyssedal kraftverk er del av bevaringsprogrammet for teknisk-industrielle kulturminner. Gjennom en tinglyst avtale med eier har Norsk Vasskraft- og Industrimuseum (NVIM) ansvaret for det innvendige vedlikeholdet av anlegget, mens eieren AS Tyssefaldene har ansvaret for det ytre. Komiteen er kjent med at Riksantikvaren har gitt avslag på søknad om støtte til innvendig vedlikehold for 2017, med henvisning til at eieren har Statkraft som hovedaksjonær, og at sektorprinsippet legges til grunn,

slik at istandsetting og vedlikehold er eiers ansvar. Uten ekstern finansiering vil museet måtte trekke seg fra avtalen. Det vil medføre at anlegget blir stående ubrukt med et minimum av vedlikehold, mens museets høye kompetanse på ivaretagelse av dette kulturminnet ikke videreføres. Komiteen er bekymret for situasjonen, og mener det er grunnlag for å fravike sektorprinsippet, og ber regjeringen vurdere nøye om det er grunnlag for å fravike sektorprinsippet i denne saken, blant annet fordi AS Tyssefaldene kun er delvis statseid og fordi det i Finansdepartementets rundskriv 101 åpnes for at Riksantikvaren kan gi tilskudd til statseide foretak. Komiteen ber departementet gjennom dialog med Riksantikvaren, AS Tyssefaldene og NVIM sikre en løsning for Tyssedal kraftverk som gjør at museets kompetanse på vedlikehold av kulturminnet ivaretas.

Komiteen viser til at Tycho Brahe Solobservatoriet ble fredet av Riksantikvaren som et teknisk kulturminne i 2016. Komiteen har merket seg at observatoriet i dag er i privat eie og årlig tar imot over 4 000 skoleelever som skal lære om solsystemet og verdensrommet. Komiteen har videre merket seg at Lunner kommune, Lunner Almennings og Snøhetta har laget en utviklingsplan for området, som er innenfor markagrensen. Komiteen mener Solobservatoriet har potensial for undervisningsopplegg, men også for reiselivsvirksomhet og næringsformål som et av Nord-Europas mest operative solobservatorier. Komiteen vil støtte dette formålet i 2018, i et spleiselag med Oppland fylkeskommune, Lunner kommune og Lunner Almennings.

Komiteen viser til at det for 2017 ble øremerket 500 000 kroner til formålet over kap. 1429 post 72, og mener at midler til dette bør øremerkes også i 2018.

4.4.19 Kap. 1432 Norsk kulturminnefond

Forslag 2018: kr 92 378 000. Saldert budsjett 2017: kr 103 898 000.

Komiteen viser til at bevilgningen skal brukes til kulturminnetiltak og til drift av administrasjonen og styret. Kulturminnefondet skal etter søknad tildele midler til private eiere av verneverdige kulturminner og kulturmiljøer. Komiteen registrerer at tilskuddsordningen skal bidra til et mangfold av kulturminner og kulturmiljøer som vil danne grunnlag for framtidige opplevelser, kunnskap, utvikling og verdiskaping.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til budsjettforliket av 22. november 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. Flertallet viser til at det gjennom budsjettforliket foreslås en tilbakeføring av kuttet til Norsk kulturminnefond og ytterligere styr-

king av ordningen, til sammen 20 mill. kroner, slik at den samlede innsatsen kommer opp i 112 mill. kroner.

Flertallet foreslår at kap. 1432 post 50 økes med 19,792 mill. kroner. Som følge av dette bevilges det totalt på posten kr 112 170 000.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet viser til Arbeiderpartiets alternative budsjett, der det er foreslått en økning på 3 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at Kulturminnefondet har blitt en stadig viktigere aktør i det norske kulturvernet – og at fondet spiller en viktig rolle i den statlige innsatsen for å ta vare på den norske kulturarven. Det har gjennom år vist seg at den spleiselagsmodellen som fondet er bygget på, gir staten svært mye kulturminnevern for en relativt beskjeden statlig finansiering.

Disse medlemmer legger særlig vekt på at Menon Economics har foretatt en samfunnsøkonomisk analyse av Kulturminnefondets samfunnsnytte og kommet til at den er betydelig (Menon-publikasjon 42/2017). Denne viser at Kulturminnefondet siden starten i 2003 har gitt samlede tilskudd på 570 mill. kroner. Dette har utløst en privat innsats på nærmere 2 mrd. kroner i bevaringsarbeidet. Det vil si at 1 krone i tilskudd fra Kulturminnefondet fører til at det totalt brukes 3,50 kroner på bevaringsprosjektet.

Disse medlemmer viser til at det ved fjorårets budsjettbehandling ble nådd en milepæl da Kulturminnefondet fikk mer enn 100 mill. kroner til disposisjon. Disse medlemmer viser til at Kulturminnefondets konsept er en stor suksess, og at fondet derfor bør styrkes ytterligere ved hjelp av en opptrappingsplan de kommende årene.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en opptrappingsplan for Norsk kulturminnefond, slik at fondet på lengre sikt får 300 mill. kroner til utdeling årlig.»

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser også til Senterpartiets alternative statsbudsjett for 2018, hvor Kulturminnefondet ble styrket med 22 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Venstre i sitt forslag til statsbudsjett for 2018 foreslo å bevilge 27,6 mill. kroner til å styrke Norsk Kulturminnefond over post 50.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til at Kulturminnefondet har kunnet

levere gode resultater den siste tiden. For hver krone som fondet har gitt i støtte, har det utløst nesten tre kroner fra andre aktører, og søknadsmengden er stadig stigende. Dette medlem mener derfor at regjeringens foreslåtte kutt er svært uheldig, og viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det foreslås å bevilge 20 mill. kroner ut over regjeringens forslag.

5. Anmodningsforslag

5.1 Kulturdepartementets oppfølging

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til oversikt over anmodningsvedtak i Prop. 1 S (2017–2018) fra Kulturdepartementet og departementets redegjørelse for oppfølgingen av disse. Oversikten omfatter anmodningsvedtak fattet av Stortinget i sesjonen 2016–2017 og vedtak fra sesjonene 2015–2016 og 2014–2015 hvor oppfølgingen ikke er avsluttet.

Flertallet har ingen kommentarer til departementets redegjørelse for de anmodningsvedtak som ikke er omtalt nedenfor.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det flere steder i budsjettproposisjon Prop. 1 S (2017–2018) er referert til Stortingets anmodningsvedtak. Disse medlemmer vil understreke at komiteens merknader til disse ikke er å anse som Stortingets kontroll av regjeringens oppfølging av vedtakene og således ikke kan erstatte den normale behandlingen gjennom den årlige stortingsmeldingen om anmodnings- og utredningsvedtak.

5.2 Klima- og miljødepartementets oppfølging

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til omtale i Prop. 1 S (2017–2018) Klima- og miljødepartementet av anmodningsvedtak 722 30. mai 2017 om vedlikeholdsetterslepet for kulturminner. Disse medlemmer merker seg at regjeringen ikke har lagt frem en utredning eller en plan for hvordan vedlikeholdsetterslepet kan tas igjen, selv om det var dette vedtaket eksplisitt om. Disse medlemmer ber derfor regjeringen faktisk gjennomføre en utredning og legge frem en plan for Stortinget for hvordan vedlikeholdsetterslepet kan tas igjen. Hva skal prioriteres først, og hvor mye midler trengs det over hvor mange år, er for eksempel naturlige spørsmål som en slik utredning bør besvare.

6. Forslag fra mindretall

Rammeuavhengige forslag

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen vente med å realitetsbehandle endrede nasjonale mål til stortingsmeldingen om kulturminnefeltet er behandlet.

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Kristelig Folkeparti:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen intensivere og forsterke arbeidet med å rekruttere ansatte av begge kjønn i departementene og underliggende etater slik at man oppnår en jevnere kjønnsbalanse.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen ta et initiativ overfor fagmiljøene utenfor forvaltningen for å vurdere om disse kan innlemmes i samme struktur som de øvrige likestillingssentrene.

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen sette i gang et arbeid med å innføre tydeligere retningslinjer for utstyrsutlån finansiert over posten Tilskudd til tiltak mot barnefattigdom. Det må sikres at utlånsordningene gjør det enkelt, trygt og effektivt å etablere og drive utlån av sports- og fritidsutstyr til barn, unge og familier.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen gjøre ordningen med momskompensasjon for bygging av idrettsanlegg regelstyrt.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen opprettholde gjeldende ordning for oppnevning til stipendkomiteene.

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen sikre at kulturarv som næring også omfattes av Kreativ Norges mandat.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen sette Stiklestad Nasjonale Kultursenter i stand til å utføre et forberedende og koordinerende arbeid med «Nasjonaljubileet 2030 – Norge i tusen år.»

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen evaluere omstillingen i Arkivverket i løpet av 2018 spesielt med tanke på Statsarkivenes stilling, tilgjengelighet og sikring av regional fagkompetanse.

Forslag 10

Stortinget ber regjeringen utrede alle sider av Mediemangfoldsutvalgets forslag før sak fremmes til politisk behandling våren 2018.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen vurdere å fremme forslag om endring av eksisterende merverdiavgiftsfritak for elektroniske nyhetstjenester (merverdiavgiftsloven § 6-2) i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2018, som vil gjøre at også dybde-/nisjejournalistikk og salg av enkeltartikler blir omfattet av fritaket. Regjeringen bes utrede hvordan en utvidelse av dagens moms-fritaksregime skal gjennomføres, i samarbeid med medieaktørene, hva utvidelsen skal omfatte og en ratifisering i ESA.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen utrede opprettelse av en ny søkbar støtteordning for likestillingstiltak for aktører i kulturlivet.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet:*Forslag 13*

Stortinget ber regjeringen videreføre ordningen med årlig tildeling av statsstipender.

Forslag fra Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 14*

Stortinget ber regjeringen sørge for at det avsettes 11 mill. kroner innenfor rammen av spillemiddeltildelingen til driftsstøtte til kostnadskrevende anlegg av en unik nasjonal og internasjonal karakter, som ivaretar funksjoner for internasjonale arrangementer.

Forslag 15

Stortinget ber regjeringen oppheve tolvårsgrensen for basisfinansiering av frie scenekunstgrupper i påvente av nye ordninger for støtte til gruppene som når denne grensen.

Forslag 16

Stortinget ber regjeringen å gjenetablere ordningen med Den kulturelle spaserstokken.

Forslag fra Arbeiderpartiet:*Forslag 17*

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring av gjeldende lovverk for kontantstøtte, for å tilrettelegge for kommunenes arbeid med god integrering.

Forslag 18

Stortinget ber regjeringen likestille toppidrettsutøvere når det gjelder tilgang til utøverbond, og ber om at Stortinget varsles om oppfølgingen senest i revidert nasjonalbudsjett 2018.

Forslag fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 19*

Stortinget ber regjeringen sikre en reell styrking av statsarkivene med statsarkivar som stedlig, geografisk leder, samt sikre statsarkivenes regionale kompetanse og publikumstjenester og på egnet måte fremlegge sak for Stortinget om dette.

Forslag 20

Stortinget ber regjeringen legge fram forslag til hvordan staten kan legge til rette for at flere mindre, private tiltakshavere helt eller delvis kan få dekket kostnadene ved arkeologiske undersøkelser/utgravninger.

Forslag 21

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en opptrappingsplan for Norsk kulturminnefond, slik at fondet på lengre sikt får 300 mill. kroner til utdeling årlig.

Forslag fra Senterpartiet:*Forslag 22*

Stortinget ber regjeringen i revidert nasjonalbudsjett 2018 fremme forslag om en permanent ordning med merverdiavgiftskompensasjon til eiere av bygninger som er fredet etter kulturminneloven, knyttet til merkostnader ved antikvarisk vedlikehold.

Forslag 23

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i eiendomsskatteloven som fritar alle eiere av bygninger som enten er fredet etter kulturminneloven eller regulert til vern etter plan- og bygningsloven, fra kommunal eiendomsskatt.

Forslag 24

Stortinget ber regjeringen utrede og fremme forslag til andre modeller for skatte- og avgiftslettelser som kan bidra til jevnt godt vedlikehold av bygninger som enten er fredet etter kulturminneloven eller regulert til vern etter plan- og bygningsloven.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti:*Forslag 25*

Stortinget ber regjeringen flytte assistentordningen for kunstnere fra Norsk kulturråd tilbake til egen post på Kulturdepartementets budsjett.

Forslag 26

Stortinget ber regjeringen i dialog med de relevante aktørene opprette og utvikle en ny støtteordning for viderekommende grupper i det frie scenekunstheltet.

7. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding for rammeområdene 2 og 3 fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Rammeområde 2**(Familie og forbruker)**

I

På statsbudsjettet for 2018 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
800		Barne- og likestillingsdepartementet		
	1	Driftsutgifter	150 916 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	9 918 000	
840		Tiltak mot vold og overgrep		
	21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70	20 109 000	
	61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre, <i>overslagsbevilgning</i>	95 921 000	
	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv., kan nyttes under post 21 og kap. 858 post 1	76 085 000	
	73	Tilskudd til senter for voldsutsatte barn, kan overføres	30 214 000	
841		Samliv og konfliktløsning		
	21	Spesielle driftsutgifter, meklingsgodtgjørelse, <i>overslagsbevilgning</i>	10 946 000	
	22	Opplæring, forskning, utvikling mv.	6 670 000	
	23	Refusjon av utgifter til DNA-analyser, <i>overslagsbevilgning</i>	5 649 000	
	70	Tilskudd til samlivstiltak, kan nyttes under kap. 842 post 1 og kap. 858 post 1	10 209 000	
842		Familievern		
	1	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	336 952 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	34 251 000	
	70	Tilskudd til kirkens familieverntjeneste mv., kan nyttes under post 1	202 586 000	
843		Adopsjonsstøtte		
	70	Tilskudd til foreldre som adopterer barn fra utlandet, <i>overslagsbevilgning</i>	12 172 000	
844		Kontantstøtte		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	1 752 180 000	
845		Barnetrygd		
	70	Tilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	15 070 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
846		Familie- og oppveksttiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 50 og post 71</i> .	13 332 000	
	50	Norges forskningsråd, <i>kan nyttes under post 21</i>	3 143 000	
	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn, <i>kan overføres</i>	35 564 000	
	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom, <i>kan nyttes under post 71</i>	269 441 000	
	62	Utvikling i kommunene	91 468 000	
	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	147 326 000	
	71	Utviklings- og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	19 300 000	
	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomssamarbeid mv., <i>kan overføres</i>	11 110 000	
847		EUs ungdomsprogram		
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 236 000	
848		Barneombudet		
	1	Driftsutgifter	21 461 000	
853		Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker		
	1	Driftsutgifter	225 888 000	
854		Tiltak i barne- og ungdomsvernet		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 71</i>	68 319 000	
	22	Barnesakkyndig kommisjon	8 003 000	
	50	Forskning og utvikling	18 197 000	
	60	Kommunalt barnevern	756 377 000	
	61	Utvikling i kommunene	20 108 000	
	62	Tilskudd til barnevernsfaglig videreutdanning, <i>kan nyttes under post 72</i>	19 700 000	
	71	Utvikling og opplysningsarbeid mv., <i>kan nyttes under post 21</i>	27 850 000	
	72	Tilskudd til forskning og kompetanseutvikling i barnevernet, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i>	106 570 000	
855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 22 og post 60</i>	3 751 754 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	23 559 000	
	22	Kjøp av private barnevernstjenester, <i>kan nyttes under post 1</i>	2 561 973 000	
	60	Refusjon av kommunale utgifter til barneverntiltak, <i>kan nyttes under post 1</i>	415 176 000	
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	1	Driftsutgifter	213 801 000	
858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 855 post 1</i>	257 671 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	14 217 000	
860		Forbrukerrådet		
	50	Basisbevilgning	133 734 000	
	51	Markedsportaler	26 537 000	
862		Positiv miljømerking		
	70	Driftstilskudd til offentlig stiftelse for positiv miljømerking	10 330 000	
865		Forbrukerpolitiske tiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	2 192 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	50	Forskning og undervisning, <i>kan nyttes under post 21</i>	9 437 000	
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i>	1 412 000	
	79	EUs rammeprogram for forbrukerpolitikk, <i>kan overføres</i> ..	6 134 000	
867		Sekretariatet for Markedsrådet og Forbrukertvistutvalget		
	1	Driftsutgifter	13 520 000	
868		Forbrukertilsynet		
	1	Driftsutgifter	27 171 000	
870		Sekretariatet for Diskrimineringsnemnda		
	1	Driftsutgifter	18 598 000	
871		Likestilling og ikke-diskriminering		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres, kan nyttes under post 70</i>	11 592 000	
	70	Likestilling mellom kjønn, <i>kan nyttes under post 21</i>	20 982 000	
	72	Lesbiske, homofile, bifile, transpersoner og interkjønn	11 578 000	
	73	Likestillingssentre	8 454 000	
	79	Internasjonalt likestillings- og ikke-diskriminerings-arbeid, <i>kan overføres</i>	3 642 000	
873		Likestillings- og diskrimineringsombudet		
	50	Basisbevilgning	42 821 000	
2530		Foreldrepenger		
	70	Foreldrepenger ved fødsel, <i>overslagsbevilgning</i>	20 061 000 000	
	71	Engangsstønad ved fødsel og adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	625 000 000	
	72	Feriepenger av foreldrepenger, <i>overslagsbevilgning</i>	490 000 000	
	73	Foreldrepenger ved adopsjon, <i>overslagsbevilgning</i>	58 000 000	
		Totale utgifter		48 516 456 000
Inntekter				
3842		Familievern		
	1	Diverse inntekter	715 000	
3847		EUs ungdomsprogram		
	1	Tilskudd fra Europakommisjonen	2 364 000	
3855		Statlig forvaltning av barnevernet		
	1	Diverse inntekter	15 569 000	
	2	Barnetrygd	3 959 000	
	60	Kommunale egenandeler	1 472 039 000	
3856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere		
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter	138 536 000	
3858		Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet		
	1	Diverse inntekter	470 000	
		Totale inntekter		1 633 652 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Barne- og likestillingsdepartementet i 2018 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 842 post 1	kap. 3842 post 1
kap. 847 post 1	kap. 3847 post 1
kap. 855 post 1	kap. 3855 postene 1, 2 og 60
kap. 856 post 1	kap. 3856 post 1
kap. 858 post 1	kap. 3858 post 1
kap. 868 post 1	kap. 3868 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltingsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

Enslige forsørgere som fyller vilkårene for rett til utvidet stønad etter barnetrygdloven og full overgangsstønad etter folketrygdloven, og som har barn i alderen 0–3 år, har rett til et småbarnstillegg på 7 920 kroner per år. Dette tillegget gjelder per enslige forsørger, uavhengig av hvor mange barn i alderen 0–3 år vedkommende faktisk forsørger.

IV

*Satser for kontantstøtte til og med 31. juli 2018*III
Satser for barnetrygd

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2018 i medhold av lov 8. mars 2002 nr. 4 om barnetrygd § 10 kan betale ut barnetrygd med 11 640 kroner per barn per år.

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan betale ut kontantstøtte med disse beløpene for barn i alderen 13–23 måneder:

Avtalt oppholdstid i barnehage (timer per uke)	Kontantstøtte i pst. av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	7 500
Til og med 19 timer	50	3 750
20 timer eller mer	0	0

Satser for kontantstøtte fra og med 1. august 2018

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet i medhold av lov 26. juni 1998 nr. 41 om

kontantstøtte til småbarnsforeldre § 7 kan betale ut kontantstøtte med disse beløpene for barn i alderen 13–23 måneder:

Avtalt oppholdstid i barnehage (timer per uke)	Kontantstøtte i pst. av full sats	Kontantstøtte per barn i alderen 13–23 måneder
Ikke bruk av barnehageplass	100	7 500
Til og med 8 timer	80	6 000
Fra 9 til og med 16 timer	60	4 500
Fra 17 til og med 24 timer	40	3 000
Fra 25 til og med 32 timer	20	1 500
33 timer eller mer	0	0

V

Sats for engangsstønad ved fødsel og adopsjon

Stortinget samtykker i at Arbeids- og velferdsdirektoratet for 2018 i medhold av lov 28. februar 1997 nr. 19 om folketrygd § 14–17 kan utbetale engangsstønad ved fødsel og adopsjon med 63 140 kroner per barn.

B.

Rammeområde 3

(Kultur)

I

På statsbudsjettet for 2018 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
Utgifter				
300		Kulturdepartementet		
	1	Driftsutgifter	169 908 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	1 866 000	
315		Frivillighetsformål		
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 988 000	
	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner	1 423 500 000	
	72	Tilskudd til LNU	6 000 000	
	75	Herreløs arv til frivillige organisasjoner	24 518 000	
	76	Tilskudd til tiltak mot barnefattigdom	10 000 000	
	78	Ymse faste tiltak	8 350 000	
	79	Til disposisjon	14 500 000	
	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg	185 000 000	
	86	Tilskudd til internasjonale sykkelritt i Norge	5 000 000	
320		Norsk kulturråd		
	1	Driftsutgifter	184 759 000	
	51	Fond for lyd og bilde	38 880 000	
	55	Norsk kulturfond	949 500 000	
321		Kunstnerøkonomi		
	71	Statsstipend	11 620 000	
	73	Kunstnerstipend m.m., <i>kan overføres</i>	188 600 000	
	74	Garantiinntekter og langvarige stipend, <i>overslagsbevilgning</i>	139 100 000	
	75	Vederlagsordninger, <i>kan overføres</i>	191 320 000	
322		Bygg og offentlige rom		
	1	Driftsutgifter	18 388 000	
	50	Kunst i offentlige rom	25 440 000	
	70	Nasjonale kulturbygg, <i>kan overføres</i>	346 100 000	
	78	Ymse faste tiltak	3 770 000	
323		Musikk og scenekunst		
	1	Driftsutgifter	93 477 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	59 458 000	
	22	Forsvarets musikk	46 400 000	
	60	Landsdelsmusikerordningen i Nord-Norge	21 120 000	
	70	Nasjonale institusjoner	1 462 365 000	
	71	Region-/landsdelsinstitusjoner	774 210 000	
	73	Region- og distriktsopera	59 760 000	
	78	Ymse faste tiltak	307 205 000	
325		Allmenne kulturformål		
	1	Driftsutgifter	95 887 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	21	Forskning, utredning og spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	16 173 000	
	52	Norges forskningsråd	12 000 000	
	53	Sametinget	83 700 000	
	71	Kulturell og kreativ næring	56 630 000	
	72	Kultursamarbeid i nordområdene	11 415 000	
	75	EUs program for kultur og audiovisuell sektor m.m., <i>kan overføres</i>	47 550 000	
	78	Ymse faste tiltak	50 440 000	
	79	Til disposisjon, <i>kan nyttes under post 1</i>	7 050 000	
	82	Nobels Fredssenter	31 290 000	
	86	Talentutvikling	38 900 000	
326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål		
	1	Driftsutgifter	605 813 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	15 270 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	23 300 000	
	73	Språkorganisasjoner	25 380 000	
	74	Det Norske Samlaget	16 330 000	
	75	Tilskudd til ordboksarbeid	6 000 000	
	78	Ymse faste tiltak	62 840 000	
	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket	50 853 000	
328		Museum og visuell kunst		
	70	Det nasjonale museumsnettverket	1 514 860 000	
	78	Ymse faste tiltak	107 310 000	
329		Arkivformål		
	1	Driftsutgifter	377 318 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	18 440 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	8 818 000	
	78	Ymse faste tiltak	8 595 000	
334		Film- og medieformål		
	1	Driftsutgifter	166 653 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	8 830 000	
	50	Filmfondet	489 300 000	
	72	Insentivordning for film- og tv-produksjoner, <i>kan overføres</i>	57 000 000	
	73	Regional filmsatsing, <i>kan overføres</i>	84 350 000	
	75	Internasjonale film- og medieavtaler	17 750 000	
	78	Ymse faste tiltak	5 860 000	
335		Mediestøtte		
	70	Kompensasjon til kommersiell allmennkringkasting	135 000 000	
	71	Produksjonstilskudd	320 000 000	
	73	Medieforskning	21 610 000	
	74	Tilskudd til lokale lyd- og bildemedier, <i>kan overføres</i>	19 410 000	
	75	Tilskudd til samiske aviser	28 100 000	
	77	Distribusjonstilskudd til avisene i Finnmark	2 135 000	
337		Kompensasjon for kopiering til privat bruk		
	70	Kompensasjon	48 030 000	
339		Pengespill, lotterier og stiftelser		
	1	Driftsutgifter	79 724 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	5 070 000	
340		Den norske kirke		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	70	Rammetilskudd til Den norske kirke	2 041 100 000	
	71	Tilskudd til Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet	94 250 000	
341		Tilskudd til trossamfunn m.m.		
	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i> .	354 351 000	
	75	Tilskudd til private kirkebygg	3 000 000	
	78	Ymse faste tiltak	12 210 000	
342		Kirkebygg og gravplasser		
	1	Driftsutgifter	66 609 000	
	60	Rentekompensasjon – kirkebygg, <i>kan overføres</i>	33 341 000	
	70	Tilskudd til sentrale tiltak for kirkebygg og gravplasser	19 990 000	
	71	Tilskudd til regionale pilegrimssentre	5 800 000	
1429		Riksantikvaren		
	1	Driftsutgifter	145 091 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	36 727 000	
	22	Bevaringsoppgaver, <i>kan overføres</i>	24 133 000	
	50	Tilskudd til samisk kulturminnearbeid	3 516 000	
	60	Kulturminnearbeid i kommunene	15 716 000	
	70	Tilskudd til automatisk fredede og andre arkeologiske kulturminner, <i>kan overføres</i>	33 164 000	
	71	Tilskudd til fredede kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap, <i>kan overføres</i>	152 015 000	
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner, <i>kan overføres</i>	61 545 000	
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring, <i>kan overføres</i>	55 952 000	
	74	Tilskudd til fartøyvern, <i>kan overføres</i>	61 883 000	
	75	Tilskudd til fartøyvernssentrene, <i>kan overføres</i>	15 757 000	
	77	Tilskudd til verdiskapingsarbeid på kulturminneområdet, <i>kan overføres</i>	8 000 000	
	79	Tilskudd til verdensarven, <i>kan overføres</i>	57 036 000	
1432		Norsk kulturminnefond		
	50	Til disposisjon for kulturminnetiltak	112 170 000	
		Totale utgifter		14 970 442 000

Inntekter

3300		Kulturdepartementet	
	1	Ymse inntekter	83 000
3320		Norsk kulturråd	
	1	Ymse inntekter	5 645 000
3322		Bygg og offentlige rom	
	1	Ymse inntekter	132 000
3323		Musikk og scenekunst	
	1	Ymse inntekter	327 000
	2	Billett- og salgsinntekter m.m.	24 801 000
3325		Allmenne kulturformål	
	1	Ymse inntekter	24 215 000
3326		Språk-, litteratur- og bibliotekformål	
	1	Ymse inntekter	10 428 000
	2	Inntekter ved oppdrag	15 435 000
3329		Arkivformål	
	1	Ymse inntekter	6 439 000

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
3334	2	Inntekter ved oppdrag	19 027 000	
		Film- og medieformål		
	1	Ymse inntekter	5 649 000	
	2	Inntekter ved oppdrag	9 259 000	
3339	70	Gebyr	1 900 000	
		Inntekter fra spill, lotterier og stiftelser		
	2	Gebyr – lotterier	6 678 000	
	4	Gebyr – stiftelser	159 000	
3342	7	Inntekter ved oppdrag	6 248 000	
		Kirkebygg og gravplasser		
	1	Ymse inntekter	19 601 000	
	2	Leieinntekter m.m.	3 883 000	
4429		Riksantikvaren		
	2	Refusjoner og diverse inntekter	4 506 000	
	9	Internasjonale oppdrag	1 277 000	
Totale inntekter				165 692 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2018 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 300 post 1	kap. 3300 post 1
kap. 320 post 1	kap. 3320 postene 1 og 3
kap. 322 post 1	kap. 3322 post 1
kap. 323 post 1	kap. 3323 post 1
kap. 323 post 21	kap. 3323 post 2
kap. 325 post 1	kap. 3325 post 1
kap. 326 post 1	kap. 3326 post 1
kap. 326 post 21	kap. 3326 post 2
kap. 329 post 1	kap. 3329 post 1
kap. 329 post 21	kap. 3329 post 2
kap. 334 post 1	kap. 3334 post 1
kap. 334 post 21	kap. 3334 post 2
kap. 339 post 1	kap. 3339 postene 2 og 4
kap. 339 post 1	kap. 5568 post 71
kap. 339 post 21	kap. 3339 post 7
kap. 342 post 1	kap. 3342 postene 1 og 2

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2018 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
322		Bygg og offentlige rom	
	50	Kunst i offentlige rom	14,5 mill. kroner
	70	Nasjonale kulturbygg	599,3 mill. kroner

IV

Dekning av forsikringstilfelle

Stortinget samtykker i at Kongen i 2018 kan inngå avtaler om forsikringsansvar i forbindelse med større utenlandske utstillinger i Norge innenfor en samlet ramme for nytt og gammelt ansvar som til enhver tid ikke må overstige 4 000 mill. kroner.

V

Fastsetting av fordelingsnøkler for visse tilskudd

Stortinget fastsetter følgende fordelingsnøkler for 2018:

1. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region-/landsdelsinstitusjoner fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30 pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk og scenekunst, post 71 Region-/landsdelsinstitusjoner.
2. Det ordinære offentlige driftstilskuddet til region- og distriktsoperatiltak fordeles mellom de offentlige tilskuddspartene med 70 pst. på staten og 30

pst. på regionen, jf. kap. 323 Musikk og scenekunst, post 73 Region- og distriktsopera.

VI

Fastsetting av gebyrer og avgifter m.m.

Stortinget samtykker i følgende for 2018:

1. Gebyret for merking og registrering av hver kopi av et videogram for utleie eller salg skal være 0,60 kroner. Kulturdepartementet kan sette ned eller frita for gebyr i visse tilfeller.
2. Avgiften per videogram for omsetning i næring skal være 3,50 kroner.
3. Tilleggsavgiften ved forsinket betaling av kringkastingsavgiften og når melding ikke blir gitt etter reglene i lov av 4. desember 1992 nr. 127 om kringkasting § 8–1 andre ledd skal være 15 pst. av kringkastingsavgiften.

VII

Salg av aksjer

Stortinget samtykker i at Kulturdepartementet i 2018 kan selge statens aksjer i Filmparken AS.

VIII

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2018 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekt under
kap. 1429 post 1	kap. 4429 postene 2 og 9

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

IX

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Klima- og miljødepartementet i 2018 kan gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1429		Riksantikvaren	
	70	Tilskudd til automatisk fredete og andre arkeologiske kulturminner	61 mill. kroner

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
	71	Tilskudd til fredete kulturminner i privat eie, kulturmiljø og kulturlandskap	40 mill. kroner
	72	Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner	10 mill. kroner
	73	Tilskudd til bygninger og anlegg fra middelalderen og brannsikring	10 mill. kroner
	74	Tilskudd til fartøyvern	15 mill. kroner
	79	Tilskudd til verdensarven	15 mill. kroner

C.

Rammeuavhengige vedtak

I

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med en egen Kunstnermelding.

II

Stortinget ber regjeringen om å nedsette et utvalg med bred representasjon som skal utrede en eventuell lov om etikkinformasjon, dens virkeområde, hva loven skal omfatte og hvem den skal gjelde for. Utvalget bør i tillegg vurdere hvordan en lov om etikkinformasjon kan sikre forbrukernes og organisasjoners rett til informasjon ut over lover og andre verktøy som finnes i dag.

III

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2018 legge fram en vurdering av situasjonen for det frie scenekunstheltet, inkludert erfarne grupper som mottar støtte fra Norsk kulturfond, og grupper som får eller har fått støtte over kap.

323 post 71 og 78, og hvordan disse kan sikres forutsigbarhet.

IV

Stortinget ber regjeringen vurdere å fremme forslag om å endre straffeloven § 185, slik at også transpersoner gis strafferettslig vern mot diskriminerende og hatefulle ytringer.

V

Stortinget ber regjeringen utrede konsekvensen av å gjøre insentivordningen for film- og TV-produksjon regelstyrt og komme tilbake til Stortinget med dette i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2018.

VI

Stortinget ber regjeringen legge frem en stortingsmelding om kulturminnefeltet.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 7. desember 2017

Tone Wilhelmsen Trøen

leder og ordf. for kap. 300, 800, 853, 854, 855,
3300 og 3855

Geir Jørgen Bekkevold

ordf. for kap. 323, 341, 842, 843, 847, 871, 3323,
3842 og 3847

Terje Breivik

ordf. for kap. 337, 870 og 873

Masud Gharahkhani

ordf. for kap. 335, 339 og 3339

Marianne Haukland

ordf. for kap. 325, 326, 334, 3325, 3326 og 3334

Kari Henriksen

ordf. for kap. 342, 844, 846, 856, 3342 og 3856

Silje Hjemdal

ordf. for kap. 840, 841 og 865

Tage Pettersen

ordf. for kap. 315, 860, 862, 867 og 868

Åslaug Sem-Jacobsen

ordf. for kap. 320, 848, 858, 1429, 1432, 3320,
3858 og 4429

Anette Trettebergstuen

ordf. for kap. 322, 328, 329, 2530, 3322 og 3329

Morten Wold

ordf. for kap. 340

Freddy André Øvstegård

ordf. for kap. 321 og 845

Vedlegg 1

Brev fra Kulturdepartementet v/statsråd Linda Hofstad Helleland til Stortingets president, datert 30. oktober 2017

Prop. 1 S (2017-2018) - korrigering av trykkfeil og unøyaktigheter i Kulturdepartementets budsjettproposisjon for 2018

Kulturdepartementet vil med dette opplyse om trykkfeil og unøyaktigheter i budsjettproposisjonen for 2018 (ny eller endret tekst er understreket):

Side 93

Navnet på *kap.335, post 73* i tabellen skal være "Medieforskning og etterutdanning" (ikke bare "Medieforskning").

Side 94

Under *post 71 Produksjonstilskudd* skal nest siste setning i første avsnitt endres fra 2017 til 2018, slik at setningen blir følgende: "Dagens plattformnøytrale tilskuddsordning ligger til grunn for tildelingen av produksjonstilskudd for 2018."

Side 96

Under *Forslag til kringkastingsavgiften for 2018* er det oppgitt feil mva. sats. Første avsnitt under *Forslag til kringkastingsavgift for 2018* med skal erstattes med følgende avsnitt:

"Kringkastingsavgiften foreslås økt med 50 kroner til 2 657 kroner ekskl. merverdiavgift, jf. forslag til vedtak VI, nr.3. Regjeringen foreslår å øke den lave merverdiavgiftssatsen, fra 10 til 12 pst., jf. Prop. 1 LS (2017-2018). Kringkastingsavgiften inkludert 12 pst. merverdiavgift vil med dette forslaget utgjøre 2 975,84 kroner."

Side 121

Under *pkt. 5.2.1 Fordeling av spilleoverskudd til kulturformål* er det oppgitt et feil beløp. Siste setning i andre avsnitt skal erstattes med: "I 2017 er det fordelt tilskudd fra spilleoverskuddet til kulturformål på i alt 748 mill. kroner."

Side 164

Under *Vedlegg 1; Oversikt over tiltak på 78-postene, kap. 329 Arkivformål* skal "VID historiske arkiv/Misjonsarkivet" byttes ut med "VID historiske arkiv".

Vedlegg 2

Brev fra Barne- og likestillingsdepartementet v/statsråd Solveig Horne til Stortingets president, datert 2. november 2017

Statsbudsjettet 2018 - Prop. 1 S (2017-2018) for Barne- og likestillingsdepartementet - Rettebrev til Stortinget

Barne- og likestillingsdepartementet har gjennomgått Prop. 1 S for 2018, og jeg vil etter dette gjøre oppmerksom på følgende mindre feil i proposisjonen:

Kompetansesatsingen i det kommunale barnevernet

På side 84 står følgende tekst:

"Regjeringa vil få på plass ein nasjonal plan for barnevernsutdanningar på masternivå. Planen skal gi tilrådingar om organisering av masterutdanningar, kva for læringsutbytte utdanningane bør gi og kor stort omfanget studieplassar bør vere."

Teksten skal rettes til:

"Regjeringa vil sette i gang eit arbeid for å vurdere innhaldet i, omfanget av og modellar for masterutdanningar som leder til arbeid i barnevernet. Utgreiingsarbeidet skal resultere i tilrådingar om organisering av masterutdanningar, kva for læringsutbytte utdanningane bør gi og kor stort omfanget studieplassar bør vere."

Postomtalen til Forbrukerrådet

På side 116, under omtalen av Forbrukerrådet på post 50, skal følgende tekst inngå i tillegg: "Posten dekkjer òg nasjonale utgifter i samband med deltakinga i European Consumer Centre-nettverket (omtalt under delmål 6.2)."

Likestillingsvedlegget til statsbudsjettet

I figur 1.4 på side 14 i rapporten Fordelingen av økonomiske ressurser mellom kvinner og menn og kjønnsforskjeller i helse er det feil tallgrunnlag for søylene i diagrammet. Den tilhørende teksten til figuren er riktig. Nedenfor er figuren gjengitt med riktig tallgrunnlag.

Figur 1.4 Kjønnsfordeling etter yrker (basert på SSBs standard for yrkesklassifisering på ensiffernivå1). 2016

